16

Ч. Айтматов атындагы тил жана адабият институту
Кол жазмалар фондусу
Инв. № 47
Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы
Гуманитардык жана экономикалык илимдер бөлүмү

16

جواهر الحكمة كتبه

جواهر

16. "Маохарул- хикаят" Автор, год не известно, Казанское издание на тюркском языке.

كتاب جوهر الحيط

و توشدی ایمدی مؤمن‌لر تقوا کیومی سببلی وایمان کولماکی سببلی تموغدان
ن بولوب اوط آلاردان قاچسه یا مؤمن اوت تیزراك اوطمنی سوندردنك دیسه
عجبلانمه *

ونچی - پیغمبر علیه السلام کولماکیدر - موننك قصه‌سی بودرکه برمشرکه خاتون
ی‌ننك اوغلین پیغمبر علیه السلام‌غه یباردی وآیتدی بار محمدکا آیت آنام
ره ویالانغاچدر سن‌دن کولماك صورادی دیگن - اکر محمد کولماکم یوق دیب
سه سن آیت اوستنکده‌کی کولماکنکنی صالوب بیر دیب آیت دیدی - بس
غلان پیغمبر علیه السلام‌غه کیلدی آناسی اوگراتوی بوینچه پیغمبر علیه السلام‌دان
ولماك صورادی بس پیغمبر علیه السلام اوزی‌ننك مبارك تنندن کولماکین صالوب
اوغلانغه بیروب یباردی یالانغاچ قالدی محراب‌ده توروب مناجات قیلدی اول
وغلان پیغمبر علیه السلام یانندان کیتماکان ایدی درحال جبرائیل علیه السلام
یندی اوجماحدان بر کولماك کیتوروب پیغمبر علیه السلام اوستینه کیدردی
ولا تجعل یدك مغلولة الی عنقك ولا تبسط کل البسط فتقعد ملوما محسورا) آیتی بو
وقتده نازل بولدی - آندان صونك بو اوغلان آناسی یانینه قایتوب واقعه‌نی
سوبلادی - اول خاتون بارچه قوم وقبیله‌سی بلان مسلمان بولدی‌لار پیغمبر علیه
السلام‌ننك کولماکی برکاتنده - ایمدی ای اوغل الله تعالی آیتسه کیراك‌که ای
محمد امتی من سزلرکا ایمان کولماکی بیردم وتقوا ومعرفت کیومی کیدردم حال بوکه
سز آلارنی هوا وشهوات بلچراقی بلان بلچراتدنکز ومعصیت نجاستی بلان نجسلادنکز
کر مغفرت صوراسانکز من آلارنی سزننك کوز یاشنکز بلان یووب پاکلاماکا
قادرمن دیسه کیراك (ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) *

حکایت - کونلرده بر کون موسی علیه السلام‌ننك قومی موسی علیه السلام‌دان
یغمور صورادیلار موسی علیه السلام آلارغه آیتدی یخشی آیده‌نکز منم بلان استسقا
نمازینه چغنکز دیدی آلارننك بعض‌لری نفاقلق بلان چقدیلار یعنی اخلاص بلان
توکل ایدی - دعا قیلدیلار الله تعالی آلارغه یغمور بیردی ساچکان ایگونلری یخشی
اوسدی لکن ایگونلری‌ننك باشاغی بولمادی قورو صالام‌غنه اوسدی موسی علیه
السلام مناجات قیلدی الهی مونده نی حکمت باردر دیدی بس الله تعالی‌دن ندا
کیلدی آیتدی یا موسی آلارننك دعاسی اخلاص بلان بولمادی شوننك اوچون
ایگونلرینه برکات ایندرمادم دیدی * ایمدی ای اوغل موندان معلوم بولدی‌که
مؤمن‌لر الله تعالی‌دن اخلاص بلان دعا قیلوب صوراسونلار *

حکایت - کونلرده بر کون بر شهرننك اولوغ خواجه‌لارندان بر آدم قارانغی
کیچ اوت یاندوروب فانار بلان بر محله آراسندان اوزدی بو محله‌ده بر قارچق
خاتون بار ایدی شول وقتده نمازغه توردی لکن قبله قایده تابا ایکانین بلمادی
چونکه قارانغی ایدی شول حالده مذکور خواجه‌ننك آلدان فانار کوتاروب باروچی

کشی سی کیلوب یتدی قارچق ننك ایوینه ترزه سندن یاقتی توشدی قارچق ا
یوکروب چقدی توقتا صبر ایته کورنکز اوت یاندوروب آلایم دیدی - توقتلو
قارچق اوت آلوب ایوینه کردی نمازین اوقودی - خواجه ننك مشعلهسی
اوت یاندروب کیومین یامادی - ایمدی بو قصه دان مقصود نی نرسه در ای
من سنکا بیان قیلایم - عالملر شول فانار کوتاروب باروچی کشی کیکدر
آلدندان شریعت فانارین کوتاروب بارورلار آلارسنینك عمرنك محله سندن اول
سن شول قارچق خاتون شیکللی شهوت قارانغیلغنده قالوب عمل قبله نکنی جو
ایمدی سعادت قبلهسین تایمق تلاسانك سنت فانارندان قلبنك ننك چرا
یاندروب آل تاینکه کونکلنك ایوی یاقتوروب توبه قبلهسین تابارسن - واول
یاقتی سینده دینینك ننك یرتوغین یامارسن وکیم یرلرین توتورورسن (تذکرة الو
هدایة الجهلاء) *

مثل - اکر سفردن کیلکوچی آدملردن حق سوزلی بر آدم آیتسه که اوشبو یل
قورقنچلار بار بیك خوفلی یرتنچ حیوانلار - فیللر آرسلانلار - بوریلر بار د
سن اول یولدان کیتماس سن اول مهلکه دن قورقارسن واول یولنی قویوب ایمین
یولنی قارارسن - ینه آندان صونك ایکنچی بر یالغانچی کشی کیلوب آیتسه
یول بیك ایمین هیچنده خوف خطر یوق دیسه سن آیتورسن برکشی بیك خو
دیب خبر بیرکان ایدی له دیرورسن اول کشی ینه آیتسه یوق اول کشی
یالغان خبر بیرکاندر بو یولده هیچ خوف خطر یوق یرتنچ حیوانلار یوق بیك ایم
یول دیسه سن بو یالغانچی ننك سوزینه اشانوب اول یولدان کیتسانك وآنده ه
بولسانك مونتك کناهسی شول ایمین دیب خبر بیرکان کشی کا بولور - ایمدی
مثلدن مقصود بودرکه ای اوغل پیغمبرلر واولیالر وعلمالر سنکا خبر بیردیلر
معصیت یولی هلاك لکدر کوب خطرلر بار یرتنچلار بار دیدیلر - آندان صون
شیطان ملعون کیلدی ده نفسنکا موافق نرسه لر کورسانوب سنکا بو معصیت یو
بیك ایمین بیك راحت هیچ نرسه یوق دیب سنی آلدادی (زین للناس ح
الشهوات من النساء والبنین) شیطان سوزین ایشتکاچ سن شیطانغه اشانوب معصی
یولینه سفر قیلدنك عملنك قماشلاری آنده ضایع بولدی هلاکلك کا توشدنك (ر
الی ما عملوا من عمل فجعلناه هباءً منثورا) *

حکایت - کونلرده بر کون بر آدم ممالك عثمانیدان هندستانغه سفر قیلد
هندستان شهرلرندن بر شهرکا باروب کردی مسافرلر عادتنچه سفردن کیلکاچ حمام
کرمکنی اراده قیلوب حمامیلاردان بر حمامغه کیلدی - کوردی حمامچی بر یخشی غ
کشی ایمش ایشك توبنده اوتورور - بس بو مسافر حمامچی غه آنچه بیردی یوونور
طاس صورادی - حمامچی بوکشی ننك آلدینه ایکی آغاچ باشماق قویدی اوستین
کیییزدن تکلمش کیوم کیدردی - باشینه کییز بوروك کیدردی - یوزین اورتور
دستمال بیردی - قولینه باغلارغه بر بلازك بیردی دخی ایکی باشلی سونك

بو مسافر آیتدی بو اش عادت‌کا خلافدر مونده نی حکمت بار دیدی -
ندی حمام‌ننك اورنا ایشکنده بالچقلی‌در بلچراقدر بو باشماقنی آیاغنك
اتماسون اوچون کیارسن - دخی حمام ننك توشامی تیکاناکلی بزننك -
اناك قادالماسون اوچون کیبز بوروکنی باشنکا کیارسن - دخی بزننك
اول - اوزون بورون - چرکی کوب آلاردان ایمین بولور اوچون دستمال
ویرنکا بورکانورسن - دخی حمامده بر اولوغ یرتقچ باردر اکر سنکا حمله
سونکی بلان اوزنکنی حمایه قیلورسن دیدی - مسافر آیتدی سبحان الله
بلامتیدر حمام توکلدر دیدی - ایمدی بو قصه‌دان حصه نی نرسه‌در ای
الوسن - موندان حصه بودرکه ای اوغل سن برمسافرسن ارواحلار عسکری
جیولوب تورکسنار ولایتندن بو دنیا مزرعه سینه سفر قیلدنك سنکاده
کم وفیها نعیدکم ومنها نخرجکم حمامینه کرماکا حاجت بولور - بوحمام‌ننك
ل علیه السلام‌در ایمدی بو قبر حامنده هلاکت‌دن ایمین بولمقنی
ول سنکا وامسحوا برؤسکم بوروکین بیردی آنی باشنکا کیارسن - فاغسلوا
ستمالین بیردی آننك بلان یوزونکنی اوروتورسن - وقولنکا باغلار
ارت بلازکی که وآیدیکم الی المرافق بلازکین بیردی آنی قولنکا باغلارسن -
ح باشماغی که وارجلکم الی الکعبین در آیاغنکا آنی کیارسن - واوستنکا
شا ولباس التقوی چیکمانی بیردی آنی کیارسن - ودخی ایکی باشلی
حول ولا قوّة الا بالله العلی العظیم سرنکوسیدر آنی قولنکا توتارسن -
حامینه باروب کرسانك شقاوت تیکاناکی باشنکنی چانچماس - عذاب
غنك باطماس - قبر چین‌لری تننکنی آشاماس - ایکی باشلی لاحول
نکوسی بلان اشد دوشمانك‌که ابلیس ملعوندر اوتروسن - معصیت
لانکان ونجاستلانکان تننکنی شول اوچ طاسدان‌که الله‌ربی محمد نبی الاسلام
ری در جوارسن وقبر حامندان چقغان وقتنکده جفاك وحله کیوب الله
غفرتینه ودیدارغه صلاحیتلی بولورسن (فطوبی لك ایها الاوغل) *

بر کون شام ولایتندن بر آدم سفر قیلدی بر صحراده
ب توه کتوی کوردی - کتو آراسندان برقوتورغان توه بوکشی‌کا قصد
شی قاچار یر تاپماغاچ آنده بر قیو بار ایدی اوزین شول قیوغه
غیوده بر آغاچ اوسکان ایمش اول آغاچ‌ننك بوتاغینه توتوندی قیو بیك
قیوننك توبنه قارادی قیوننك توبنده بر اولوغ اژدها یاتور دخی
صچقان اغاچ‌ننك تامورینه یابوشوب قرالار بو کشی آغاچ بوتاغینه
لیب تورا - هیچ خلاص ممکن توکل مکر بوکشی‌ننك برشبخی بارایمش
وب مدد صورادی شیخی کرامت ایاسی بر آدم ایدی درحال اول
وب قیو توبنده‌کی اژدهانی دفع قیلدی واول شیخ‌ننك دعاسی برکتنده
نباتات ظهور ایتدی آخر اول ایکی صچقان آغاچ‌ننك تامورلارین

قردیلار آغاچ یقلدی بوکشی هم آغاچ بوتاغندان اچقنوب کیتدی - ی
آوزینه توشدم دیب تورغانده کوزین آچوب قارادی کوردی قیوتوبی
ونباتات بلان طولودر - ایمدی مونده بو کشی‌ننك حکایتی مقصود ت
موندان حصه شولدرکه ای اوغل سننك حالنك منم حالم هم اوشاندا قد
قوتورغان توه دیکانمز اولومدر دنیا صخراسنده سننك آرتنکدان ایارو
سن اول اولومدن عمرنك قیوسینه قاچدنك غرورلق آغاچینه یابوشد
صچقان دیکانمز حرص‌لك بلان طول املنکدر اول‌غرورلق آغاچنك‌ننا
قرالار بوعمرنك‌ننك قیوسنده معصیت ازدهاسی بار سن هواده آصولو
بر قولنك بلان خوف آغاچی ننك بوتاغینه یابوشقان سن ایکنچی قولنا
آغاچی‌ننك بوتاغین توتقان‌سن قولنك قایسندان اچقنوب قایسی یاقد
معلوم توکل بیك خطرده توراسن - ایمدی بو قورقچلاردان خلاص ام
البته اوزنك‌ننك خواجه‌نکنی که الله‌تعالی در ذکر ایتسانك کیراك (ربنا ا
وکفر عنا سیئاتنا وتوفنا مع الابرار) دیب عذر ایتوب مناجات قیلس
آندان صونك الله تعالی سنکا رحمتین‌ده یبارور معصیت ازدهاسین هم
وقبرنکنی نور چچکی بلان توتوروب اوچماح باتچه‌لارندان بر باتچه ایتا

حکایت - دنیا سراینده بر شهر باردر اول شهرننك عادتی بو
پادشاهلاری‌ننك قزی بلاغت‌کا یتسه برمنادی ندا قیلور شهرخلقی‌همه
وکچی‌سی صحراغه چغارلار پادشاه‌ننك قزین هم چغارورلار قزننك آنا
قزننك قولینه برآلتون آلما بیرورلر اول قزننك کم‌کا کونکلی توشسه
بلان شول کشی‌کا آتار آندان صونك قزنی شول کشی‌کا نکاهلانور
بس بو شهرده بر اولوغ پادشاه بار ایدی وکورشی‌سنده بر فقیرکنه
بار ایدی کونارده برکون بو پادشاه‌ننك قزی کمالت‌کا یتوب شول
توشدی عشقندان یوزی صارغایدی اما هیچ کم‌کا بو سرنی آیتمادی
قزینه کیاو صایلامق نیتی بلان ندا قیلدردی فلان کون شهرده براو
صخراغه چقسونلار ملیکه اوزینه لایق کشینی صایلاسون دیدیلر -
بالالاری امیرلر واولوغلار وبایلار نفیس کیوملر کیوب زینتلانوب چقد
بالالاری امیرلر وبایلار هر قایسی بو قز آلتون آلمانی منم اوستیمه
دیب کوتوب توردیلار - پادشاه‌ننك قزی هر طرفدان قاراب یوردی
یکت‌نی کورمادی هیچ کم اوستینه آلتون آلمانی تاشلامادی شهرکا قای
اوز آرا بو کون پادشاه قزی براونی‌ده اوخشاتمادی دیب سویلاشو
ایدی - ایکنچی کون ینه چقدیلار قزیکت‌نی کورمادی ینه قایتدی
بوپادشاه قزی‌ننك کیاوکا بارماغه اراده‌سی یوق ایمش دیب سویلاشه
اوچونچی کون ینه صخراغه جیولماغه امر بولدی شهر خلقی بارچه
اول فقیر یکت هم چقدی کونکلندن آیتدی بلی بلامن پادشاه قزی

بر مرتبه چغوب قارایم خلقنی تماشا قیلایم دیدی اوستینه تابقانین
خلقدان یراق بر یرکا باروب اوتوردی بس پادشاه قزی چغوب
اطرافندان آیلانوب یوردی همان یکت‌نی کورمادی خلق آراسندان چقدی
انیتماکا نیت ایتدی اول آراده یکت‌نی کوردی خلقدان یراق بر یرده
تولوب اوتورور ایدی پادشاه قزی کیلدی آلتون آلمانی آننك اوستینه
امیرلر وبایلار وتوره‌لر خجیل بولوب قایتدیلار - قزننك آتاسی آناسی
نیك بولای ایتدنك امیرلرننك واولوغلارننك بالالارین قالدردنك بر فقیر
وستینه تاشلادنك اول فقیرننك هیچ نرسه‌سی یوق در دیدیلار قز آیتدی اول
قیر بولسه من بای من - من آننك اوستینه آلتون آلما تاشلادم - اما اول منم
حسرت آلماسی تاشلادی دیدی آندان صونك قزنی شول یکت کانکا حلاندیلار *

- الله تعالی آیتدی (وسعت رحمتی کل شیء) الله تعالی ننك رحمتی کینکدر
کا ایرشه‌در قاچانکه الله تعالی اوزی ننك صنعی بلان بوتون عالمنی یوقدان
دی وهر بر مخلوقاتنی اوزی ننك حکمتی واراده‌سی بلان خلق ایتدی
ننك اراده‌سنچه جمیع مخلوقاتقه برترتیب بیردی جمیع موجودات الله تعالی ننك
صخراسنده الله تعالی حضورنده تمدح قیلدیلار هرقایسی‌سی رحمت برکتنده
لی کا یاقنلقنی استادیلر - فرشته‌لر بزکا نی رحمت بولور (نحن نسبح بحمدك
ك) دیب توردیلار - قویاش دخی الله تعالی ننك رحمتین امید ایتوب
ننك نورین عالمکا ساچدی - آی اوزی ننك اقدارنچه بو رحمت‌نی امید
عالمکا یاقتی‌لق چغاردی - کوکلر دخی بو رحمت‌نی امید ایتوب یریوزینه
تامچیلارین یبارادی وایگونلر اوسدردی - طاولار دخی بو رحمتکا مشتاق
انواع جواهرلرین ایندردی - یر دخی اوشانداق بو رحمت‌نی امید ایتوب
نباتات وآغاچلار اظهار قیلدیلار - دریالار دخی بو رحمت‌نی امید ایتوب
رین انجولرین اظهار قیلدیلار حاصل کلام هر بر مخلوق (انا عرضنا الامانة)
ی منکا بیرلماینچه کم‌کا بیرلسون من مستحق من دیب دعوا قیلدیلار - آدم
السلام مذکور فقیر یکت کبك ظلوما جهولا دیواری آرتنده باشین تزینه
ب یراقدان نومیز بولوب قاراب تورور ایدی - بس الله تعالی ننك رحمتی
عالمنی طواف قیلدی اما امانت آلماسین مخلوقاندان هیچ براو اوستینه تاشلاماغه
کورمادی - اول رحمت میدان ملکوتدن یر روب قایتقانده کوردی که آدم
لسلام عجزلك دیواری آرتنده اوتورور - مه بوسنکا تیوش ایکان دیب امانت
ین آدمکا بیردی (وحملها الانسان) آدم قبول ایتدی - امانت آلماسندان
نمازدر - آندان صونك مخلوقات آراسنده غاوغا چقدی فرشته‌لر کوکلر قویاش
یولدوزلار طاولار قچقردیلار - وفرشته‌لر آیتدیلر یاربنا - هی شول برباشی
یالانغاچ آدمنی بزدن آرتوق کوردنك (ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك)
الله تعالی‌دن ندا ایرشدی ای فرشته‌لرم من آنکا ترنج امانت بیرسام

اول منکا نارنج محبت بیرور اول فقیر بولسه من بای‌من مونکسز پادشاه‌م
اوستنده توقلمش کیوم بولسه‌ده آننك اچنده من‌دن روح باردر (فاذا
ونفخت فیه عن روحی) وآننك قلبی واخلاصی می‌ده‌در وایمانی باردر بس
آرانکزدان آنی اختیار قیلدم وسزدن آنی افضل قیلدم وآننك لیواسین
جمیع اسمانی آنکا اوکراتدم وگناهسین یارلقادم قیامت کاچه توغاچق بالالا
هم گناهلارین یارلقارمن (انی انا الغفور الرحیم) وقیامت کونده آنی
بالالارین اوزم‌ننك جوارمده قیلورمن (فی‌مقعد صدق عند ملیك مقتدر) *

مثل - براوکا صووق تیسه طماو زخمتی پیدا بولادر آندان صونك اول
بورنی هیچ بر ایسنی سیزمیدر خوش ایسدن محروم قالادر نی اشلارکا بلم
بر طبیب‌قه کیلوب اوزی‌ننك حالین سویلاب دارو استایدر آندان‌صونك
آنی بر قارانغی یرکا کرتوب براوکا امر قیلادر اول کشی بو طماو زخمتلی
یغلاغونچه اوروشا سوکا آچولاندرادر یغلاغاچ وآچولانغاچ اول‌کشی‌ننك تنده
حاصل بولوب تنندن تیر چغادر آندان صونك اول کشی طماو زخمنندن
بولادر - سن اوشبو طماو زخمتلی کشی کبك سن ای اوغل - معصیت ص
سنکا اثر اینوب میینکده معصیت‌طماوی ظاهر بولدی علم وحکمت ایسین سین
شول سببلی ثوابدان وعلم لذتندن محروم‌سن معصیت طماوی بلان مبتلا
نی اشلارکا بلمای‌سن ایمدی بو زخمت‌نی اورنکدن کیتاراسنك کیاسه
قارانغیلغندان‌چق دنیا عمابن‌قوی مسجدکا کیل واعظ طبیب منبرکا چققونچه
اوتور الله تعالی سوزلری‌ننك ایسی ورسول الله سوزلری‌ننك ایسی
کرسون جسمنکده حرارت پیدا بولوب کوز یاشنك بلان قلبنك تیرلاسون
سمعوا ما انزل الی الرسول تری اعینهم تفیض من الدمع) معصیت طماوی
زائل بولوب طاعت ایسی بورنونکا کرور وجنت اهلی بولورمن (سلام علیک
فادخلوها خالدین) *

مثل - بریوکای‌خاتون بربای کشی‌ننك قابقاسی توبندن اوزغانده بورنینه‌ب
آش خانه‌سندن ایت ایسی واذتلی طعاملار ایسی کرسه اول‌بای موندان
بولسه آنی چاقروب‌برنرسه طعامندان‌تناول‌قیلدرادر تاکه اول‌خاتون‌ننك‌همل
بالاسینه زخمت ایرشماسون اوچون - ای اوغل مؤمن بنده هم اوشانداق
تعالی‌ننك امانتی بلان یعنی ایمان ونماز بلان یوکلیدر الله تعالی‌ننك ق
توبندن اوتکانده یعنی مسجدکا کرکانده الله‌تعالی‌ننك منتی وکرمی آشرخان
بورنینه طاعت‌ایسی کردی - ایمدی الله‌تعالی‌ننك فضلینه لایق ایماسمو اون
مؤمن بنده‌لرینه اوجماح نعمتلرین تناول قیلدرسه - بلی الله تعالی‌ننك
کینکدر روزی قیلور ومؤمن بنده‌لردن مونی قزغانماس (ان الذین آمنوا
الصالحات کانت لهم جنات الفردوس نزلا) *

مثل

نل - برخاتون اوزی‌ننك برصبی بالاسینه بار فلان یردن صو آلوب کیل دیب
ولینه برچولماك بیردی بوبالا چولماکنی آلوب صوغه کیتدی یولده کوردی اوزی
یکللی برنیچه کچکنه بالالار اوبون اوینارلار بو بالا چولماکین قویدی‌ده بالالار
انینه کیلوب اویونلارینه قاتوشدی صوغه بارونی اونوتدی کیچ بولغاچ ینه بوش
ولماکنی کوتاروب آناسی یانینه قایتدی آناسی آیتدی قایده صو آلوب کیلدنك‌مو
یب چولماکنی قارادی چولماك بوش آندان‌صونك بالاسین اوروشورغه توتوندی
الاسی آیتدی ای آنا صو آلوب قایتماسام‌ده چولماکنی بوتون آلوب قایتدم
انقان بولسام نیشلار ایدنك آنکارده شکر ایت آلی دیدی - آناسی کونکلندن
یتدی اوغلم راست آیته صبی بالادر دیب عفو قیلدی - ایمدی ای اوغل سن
هم بوبالا شیکللی‌سن - الله‌تعالی سنك قولنکا ایمان چولماکین توتدردی ای‌بنده‌م
بوچولماکنی عمل صوی بلان توتور دیب امر قیلدی سن بایاغی بالا شیکللی دنیا
ویونی بلان مشغول بولوب (وما هذه الحیوة الدنیا الا لهو ولعب) قایده بارغانکنی
اونوتدنك عبادت چولماکین عمل‌صوی‌بلان توتورمادنك قاچان‌کم عمرنك‌ننك‌کونی
یکچکا آیلانسه اجل ساعتی صوقسه سنکا الله‌تعالی‌آیتور یا بنده‌م عمل صوونك قایده
دیرور - مؤمن آیتور الهی حالا اوزیمه اوزم شکر ایتامن آلی‌ده ایمان چولماکین
سنکا بوتون کیتوزدم دیرور - الله تعالی عنایت نظری بلان قارار کورور بنده
ضعیف آندان نی آلمق کیراك - آیتور بنده‌م راست آیته (غفرت‌لکم قبل ان
تستغفرونی) دیب عفو قیلوب دیوانینه مغفرت یازار *

حکایت - زمان قدیمده برولایتده براولوغ کول بار ایدی اول‌کولده ایکی
قاز بر باقا بیك اوزاق زمانلار ترکلك قیلدیلار اوچوسی‌ننك آراسنده دوستلق
پیدا بولوب بربرینه مونس بولدیلار - آندان صونك کوب زمانلار اوتو سببلی
بوکول‌ننك صوی کیمی باشلادی صوی آز قالدی آخر کول تمام کیبماکا قریب
بولدی بوایکی قاز باقا یانینه ایسانلاشورکا کیلدیلر وباقادان بجیل‌لك اوتوندیلر
آیتدیلر ای‌دوست بو زبون دنیاننك آخری فراقدر ایمدی مخلوقات‌ننك ترکلکینه
سبب بولغان نرسه صودر کول‌ننك صوی کیبدی سورهٔ انبیاءده (وجعلنا من الماء
کل شیٔ حی) صودان باشقه بزننك تورور حالمز یوقدر ایندی بز ایکنچی کولکا
کوچارکا نیت ایتدك بجیل بول دیدیلر - بس باقا بو قازلارننك سوزین ایشتکاچ
یغلادی قایغولی بولدی وآیتدی ای‌شفقتلو دوستلارم من هم سزننك بلان ایکنچی
کولکا سفر قیلور ایدم نی‌حیله کیراك وسزننك بلان بولماغه نی سبب‌کیراك‌دیدی
قازلار آیتدیلر سنی هم‌اوزمز بلان آلوب کیتارمز لکن قورقامزکه سن سویلاشورسن
چونکه باقا جماعتی تل‌لرینه مالك توکل‌لردر یعنی باقلدامی تورا آلمایلار - باقا
آیتدی ایمدی عهد قیلدیم اصلا سویلاشمامن دیدی - قازلار آیتدیلر قاچانکم بز
سزننك بلان اوچساق آدملر کوروب بیك عجبلانورلر بربرینی چاقروب بزننك
اوچقانمزنی تماشا قیلورلار - ایمدی حکیملرننك من صمت نجا دیکان سوزلرینه

ودخی البلاء مؤکل بالنطق دیکان سوزلرین خاطرنکدن چغارما صبر ایت سویلا
اکر صبر ایتماسانك بربر سوز آیتسانك بزکا اوبکالامه اوزنکا اوبکاله (ولا ت
بایدیکم الی التهلکة) اوز کناهنك اوزنکا بولور بو سوزنی خاطرنکده توت دیدیلر
بس باقا بو سوزلرنی ایشتدی الله تعالی ننك (انی نذرت للرحمن صوما فلن ا
الیوم انسیا) دیکان سوزینه تمسك قیلوب اصلا بر سوز آیتمامن دیب عهد قیلدی
بس بو ایکی قاز باقانی بیله عهد قیلدروب بر قامشلق قه کیلدیلر - باقاغه آیتدی
سن بو قامشنی آوزنك بلان تشله ایرنکنی بیك قاتی قص دیدیلر - باقا قامشنی
اورتاسندان آلار آیتکانتچه تشلادی - ایکی قاز ایکسی ده قامش ننك ایکی باشی
مویولارینه قویدیلار باقا بلان برکا کوتارولوب هواغه اوچدیلار - بعض آدم
بو تماشانی کوروب بعض لرینه خبر بیردیلر جیواشوب واعجبا ایکی قاز بر باقا
نیچوك کوتاروب اوچادر دیب آرالارنده غاوغا قوبدی باقا بو غاوغانی ایشتوب
آز صبر قیلدی آخر خلق ننك تعجبینه صبر ایته آلمادی آلارغه جوابا
عجبلانه سز کورمای موسز نیچوك اوچادر باقا قاق دیب قچقرغان ایدی آوزی آچلد
قامشدان اچقنوب کیتدی یرکا توشدی هلاك بولدی - ایمدی ای اوغل بو سوزنه
مقصود سنکا قاز حکایتی توکلدر - سن هم اوشاندق اوشبو باقا شیکللی اون
آی نفسانیة وشهوات کولنده ترکلك قیلدنك لهو ولعب بلان آنده مونس بولد
قاچان کم رمضان آیی کیلدی روزه اسی لکی بلان شهوات کولنده معصیت ص
کیبدی - اوّلی رحمت اورتاسی مغفرت آخری اوتدان آزاد بولا تورغان رمض
آینده رحمت ورأفت قازلاری سنکا کیلدی (اذکروا الله فی ایام معدودات) قاموش
آوزنکا قویدیلار یاوز سوز سویلاشمه غیبت سویلاشمه روزه نی آچادر دیب س
آیتدیلر (وتوبوا الی الله جمیعا) دیب سنکا توبه الفا قیلدیلار قاچانکه سن ت
قیلدنك وعهد قیلدنك آلاریعنی رأفت ورحمت قازلاری سنی هواغه رفع قیلدیلا
ایمدی یاوز ویامان سوزنی وغیبت نی سویلاسانك ونفسنکا ایارسانك اسفل سافلی
توشارسن - سنکا عزرائیل باقا شیکللی کیلور ترکلك قامشین آوزنکدان آلور حی
توبه سندن مات ایدانینه توشارسن (ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون) د
یاتورسن آندان صونك توبه کا وعمل صالح کا اقتدارنك بولماس تحقیق اوزنکنی
قولنك بلان هلاك قیلدنك *

سؤال - الله تعالی باشقه مخلوقات آراسندان بنی آدمنی اختیار قیلدی وجمیع مخلوق
اوزره بنی آدمنی فضیلتلی قیلدی (ولقد کرمنا بنی آدم) دیدی - الله تعالی
آدمنی بیله حرمتلی قیلسه اول بنی آدمنی ملك الموت قولینه تابشرماقنده وامانت
وقیامت کوننده حشر قیلوب حساب قیلماقنده آندان صونك تموغغه کرتوب آند
صونك اوچماحقه کرتماکنده نی حکمت بار - وحالانکه جمیع مخلوقات وجمیع موجود
آراسنده آدمدن حرمتلیراك نرسه یوق ایدی الله تعالی آدمنی خلق ایتکاچ باش
کرامت تاجین کیدردی واولادینه دخی کیدرور وقولاغینه محبت آلقه سی کیدردی

وحید کمری باغلادی - وبارماغینه تسخیر بالداغی کیدردی اوشبو کرامتلر
رجه‌لر بولاتوروب بنی آدم نیچه نیچه مشقتلر کورادر - آتالار آرقاسندان
ك قارانغی رحمندن چقارولادر تورلو محنت‌لر وتورلو آورولار کورادر
بلان مبتلا بولادر - اولوم آچیسین کوره‌در قبر عذابین وقبر طارلغین
حشر ونشر بعدنده سوروغ سؤال کوره‌در - بولار نی اوچون در مونده
ت بار - ایمدی ای اوغل بو سؤال‌کا بطریق نص جواب بیردیلر ودخی
عقل جواب بیردیلر - بطریق نص جواب بودرکه پیغمبر علیه السلام آیتدی
ب الله عبدا ابتلاه فان صبر اجتبیه وان رضی اصطفاه) دیدی - اما بطریق
ب بودرکه مثلا یغمور بولوطلاردان صغلوب چغادر هوا آرقلی تارتولوب بولوط
ان اوتوب بعض تامچیلاری دریاغه وبعض تامچیلاری یر اوستینه وبعض
ی تمساح کبك حوت بالق کبك خیوانلار آوزینه توشوب نیچه نیچه میلیون
ی تلف بولادر غیر متناهی تامچیلاردان برگنه دانه‌سی شرافتلی اورونغه‌که
آوزیدر آنده توشه‌در آندان صدف دینکز توبینه توشوب نیچه زمانلار
صدف اچنده انجو بولوب اوسه‌در وقتی ینکاچ غواصلار آنی چغاروب اچین
صدف اچندن انجونی چغارالار قدرلب پادشاهلارنك تاجلارینه تزالر وحالانکه
و بردانه یغمور تامچی‌سی ایدی (فتبارك الله احسن الخالقین) اکرده اول
تامچیلاری بو صعوبتلرنی کورماسه ایدی پادشاه لارنك تاجینه اورناشورغه
ی ومستحق بولماس ایدی - ایمدی ای اوغل سن هم بو یغمور تامچی‌سی
- اکرده سنك بر تامچی نطفه‌نك آتانك صلبنده وآنانك رحمنده یاتماسه
رکاوقورقولارغه توشماسه اولوم آچیسنی تاتیماسه محل قربت بولورغه صلاحیتلی
ایدنك - ینه برعقلی جواب بودرکه کل چچکی لطیف وقیمتلی بولاتوروب
آغاچندان یولقوب آلونماسه اسکانجه‌کا قصتوروب ماین چغارلماسه علما وفضلا
ین وپادشاهلارنك وامیرلرنك کیوملرین عطر قیلورغه صلاحیتلی بولماس
ینی آدم هم اوشانداق اکرده آنی ملك الموت حیات آغاچندان یولقوب
قبر فاروره سینه صالوب قصماسه سؤال اوطی بلان قزدرلماسه آنك قلبی
چکی‌نك صوینه غرق بولماس ایدی حور العین حله‌لری بلان معطر بولماس
- دخی برعقلی جواب بودرکه اکر آلتوننی یردن توفراق آستوندان قازوب
لار اوتقه صالوب قزدرماسه‌لار چوکوچ آستینه صالوب صوقماسه‌لار آدمیلر
هیچ قدری بولماس ایدی - آدم اوغلی هم اوشانداق تورلو محنت‌لر کورماسه
آچیسین کورماسه واولوم آچیسین وقبر عذابین کورماسه جنت‌کا صلاحیتلی
ی ایدی - الله تعالی کویا ازلده آیتدی‌که توقتا اکرده بنده‌م محنت ومشقت
ن طاطیماسه نعمت وعطا قدرین بلماس تاکه نعمت قدرین بلسون محنت
یم دیدی - آیتدی ای بنده‌م سنی یاراتدم قدرتمنی کورمك اوچون - رزق
ن رحمتمنی بلمك اوچون - سنی اوترورمن حکمتمنی کورمك اوچون - سنی
یلورمن عنایتمنی کورمك اوچون کتابنکنی اوقتورمن (اقرأ کتابك) ثواب

وعقابنكنی كورمك اوچون - اوتقه سورورمن (وان منكم الاواردها) شفا
اوچون - اوجماحقه كرتورمن عطامنی كورمك اوچون - كوثر شرابين ا
صفا كورمك اوچون - رؤية بيرورمن لقا كورمك اوچون ديدی - ودخی
مخلوقات اچندن محمد عليه السلام‌نی پيغمبر ايتوب صايلادی اما پيغمبرلك
وقتده بيرمادی - آيندی اكرده ياش‌وقتنده پيغمبرلك بيرسام قيمتين بلماس
بس قرق ياشنده پيغمبرلك بيردی وتورلو محنت‌لر بلان محنتلاندردی
ومشقت‌لر بلان مبتلا قيلدی حتی بعض كافرلر اول ساحردر ديديلر بعض
شاعردر ديديلر وبعض‌لری مجنوندر ديديلر آندان صونك (يا ايها الر
ما انزل اليك) ديب رسالت بلان بشارت قيلدی ومحمد عليه السلام رسالت
قدرين بلوب (افلا اكون عبدا شكورا) ديب شكر قيلدی - ايمدی مؤمن
هم اوشاندا قدر دنيا صخراسنده خيران بولوب الله تعالی اول مؤمن بنده‌نی
بلالر بلان وآورولار بلان مبتلا قيلدی خاتون وبالالر بلان فتنه‌لاندردی
اموالكم واولادكم فتنة) وآننك غيبتينه كردیلر بعض‌لر فاسق وبعض‌لر
ديديلر - واول بنده‌ننك اوستينه دنيا مشقتين يوكلب ومع ذلك فرايض
ادا قيلدی‌كه تاكه (ادخلوا الجنة انتم وازواجكم تحبرون) بشارتين ايشتمك
بس بنده بو وقتده بنده‌لك قدرين بلوب (الحمد لله الذی احلنا دار
ديب شكرين ادا قيلور *

ودخی الله تعالی يوسف عليه السلام‌نی بلاسز ومشقت‌سز ومحنت‌سزده مصرغه
قيلماغه قادر ايدی - پادشاهلق واولوغلق‌ننك قدرين بلسون. اوچون
بلالر بيردی قرنداشلری سببچی بولدی آتاسندان آيوردیلار قيوغه صا
آز بهاغه قل ايتوب صاتديلار والله تعالی آنی محنت ومشقت وغربت بلار
قيلدی فرقت اوطی بلان يوراكين كباب قيلدی - زندان محنتين تارتدی
عليه السلام بو محنت‌لرنی تارتقاندان صونك مصرغه پادشاه بولدی - ايمد
اوغل مؤمن‌بنده هم‌اوشاندا قدر اكرده آورولار آچيسين طاطيماسه اولوم آ
طاطيماسه قبرزندانی‌ننك‌طارليغين كورماسه وفات‌بولوب سوكلوخاتونندان وبالا
چاغاسندان آيرولماسه عراصات ميدانينده محنت‌لر كورماسه وتموغده صوغا
جنت ونعمت قدرين بلماس ايدی - ودخی ای اوغل قلمدن عبرت آلما
اكر اول قلمنی قامشلقدان كيسوب آلونماسه اوسكان يرندن آيرولوب غر
توشماسه واول قلمنی يونوب باشين كيسوب بوغازين يارلماسه قارا صاوت زند
قويولماسه وقاراغه مانولماسه كاغز اوستينه الله‌تعالی‌ننك اسمين يازا آلماس ا
بس قلم بو مشقتلرنی تارتقاچ كاغز اوستنده الله تعالی‌ننك اسمين كوروب
قيلور وآيتور الحمد لله بو قدر مشقتلرنی كورسام كوردم تلمدن‌ده الله تعالی
اسمی ظاهر بولدی ديور ای‌اوغل مؤمن بنده هم اوشاندا قدر - دنياده آور
مشقتلر كورادر - اولوم آچيسين طاطيدر اولدی ديب قبرزندانينه قويالار آ

صونك

قيامت قورقولارين كوره در جهنم توتونى بلان يوزى قارالا - آندان صونك وجنت قدرين بلور - اوجماحقه كركانده آيتور (الحمد لله الذى احلنا دار) آورولار مشقت لركوردم اولوم آچيسين طاطيدم كوب خطرلركا وقورقولارغه رؤيه كا وديدارغه اهل بولدم ديور *

آدم عليه السلام جنت كا عزت وحرمت بلان كردى خورلق وعاجزلك بلان مونده نى حكمت بار ايدى - الله تعالى قرآنده همه سندن خبر بيردى كه الى ننك (وعلم آدم الاسماء كلها) تعليمى بلان آدم عالم ايدى - وآدم عليه ننك (انبئهم باسمائهم) ديب علمندن خبر بيردى - وآدم عليه السلام ننك طلمنا انفسنا) ديكان سوزى بلان خوفندن خبر بيردى - وشجره دن آشاغانينه آدم ولم نجد له عزما) ديب عذرندن خبر بيردى - وآدم عليه السلام نى جميع اچندن صايلاغانينه (فاجتبيه ربه) ديب خبر بيردى (انى جاعل فى الارض ديب آدم عليه السلام ننك ير يوزينه خليفه بولووندان خبر بيردى (اسكن زوجك الجنة) ديب جنتده تورمقندان خبر بيردى (فكلا منها رغدا حيث ديب اوجماحده هر نعمت نى آشامق مباح بولووندان خبر بيردى (فاذا روحى) ديب آدم عليه السلام غه جان نفخ قيلووندان خبر بيردى (ولقد بنى آدم) ديب آدم جميع مخلوقاتدان افضل بولمقينه خبر بيردى - آدم عليه غه سجده قيلماقده (اسجدوا لادم) ديب فرشته لركا امر قيلووندان خبر بيردى - پيغمبر عليه السلام الله تعالى آدم ننك بالچغين قرق كون خمير قيلدم ديب (خمرت طينة آدم اربعين صباحا) ديب آيتدى ديب خبر بيردى - بو قدر وبو قدر درجه لر صونكنده (وقلنا اهبطوا منها جميعا) ديب اوجماحدان وندان خبر بيردى (وعصى آدم ربه فغوى) ديب اوجماحدان معصيت وغوايه چقماقندان خبر بيردى - ايمدى آدم عليه السلام غه بو قدر محنت لر وبو قدر يوكلانمكده وبو قدر اعلى درجه كا كوتاركاندن صونك توشورمكده نى حكمت بار ايمدى اى اوغل بو سؤالكا بطريق نص وهم بطريق عقل كوب تورلو بيردىلر نص بودركه پيغمبر عليه السلام آيتدى (قدر الله المقادير قبل السموات والارض) يعنى الله تعالى يرنى كوكنى ياراتماسدان مقدم هر نرسه نى قيلدى - بس حكمت ازليه سى ننك اقتضاسى بيله بولدى اما بطريق عقل بودركه بعض زنديقلار گمان قيلديلاركه حالا اوجماح تموغ ياراتولماغاندر - بس الله تعالى اوجماح تموغ ننك حالا بارلغينه شاهد بولسون اوچون ننك قدرتين اظهار قيلدى - ودخى بر عقلى جواب بودركه آدم عليه السلام حقه كركاچ فرشته لر آيتديلر يا آدم بو بزننك مقاممزده ذلت نى مقتضى بولغودای يلمق يوق بز طاعت اوچون ياراتولدق اصلمز صفوه در طاعتنى اقتضا قيلور ننك اصلنك نيدركه توفراقدر معصيت نى اقتضا قيلور ديديلر - بس آدم السلام شيطان ننك هذا شجرة الخلد وملك لا يبلى ديب اينكان وسوسه سى

بلان شجره‌دن تناول قیلدی عاصی بولدی (وعصی آدم ربه فغوی) فرشته‌لر
سوزلرندن خجیل بولدیلار یعنی آدم علیه السلام‌دان عصیان صادر بولغاچ بو
اورنیدر مونده گناه قیلمق یوقدر دیکان سوزلرندن اویاتلی بولدیلار الله‌تعالی
هیبتندن قورقدیلار - بس الله‌تعالی‌دن ندا کیلدی یا آدم فرشته‌لر سنتك اه
ذم قیلدیلار توفراقدان یاراتلمش دیب سنکا اهانت بلان قارادیلار ایندی
اوجماحدان دیدی - فاچانکه آدم علیه‌السلام یر یوزینه ایندی الله‌تعالی کا
اظهار قیلدی گناهلی بولغانینه یغلادی توبه قیلدی توبه‌سین الله‌تعالی قبول
اوشبو فرشته‌لرنی یعنی شول اهانت قیلغان فرشته‌لرنی اوزلرین آدم‌علیه‌الس
بشارت بلان یباردی - بس آدم علیه السلام اوجماحده (وعصی آدم ربه) نل
ایشتدی ویر یوزنده (فتاب علیه وهدی) نداسین ایشتدی - فرشته‌لر
اصلنك توفراق مونده گناه قیلمق یوق دیکان سوزلرندن خجیل بولدیلار
الله تعالی آلار آیتکان‌ننك خلافینه اوزی‌ننك قدرتین اظهار قیلدی - الحاص
علیه السلام دلال منزلنده بولدی یعنی بر دلال یورت صاندرماغه باغچه صان
یا که یر صاندرماغه تلاسه مشتری‌کا بیان قیلمق اوچون اوّل اچینه کروب
کیفیتلرین تیکشره‌در آدم علیه السلام هم اوشاندای - فاچانکه الله تعالی آ
السلام‌نی یاراندی مخلوقات اچندن صایلادی جنت‌نی آنکا مباح قیلدی یعنی
علیه‌السلام اوجماحقه کردی آنداغی نرسه‌لرنی کوردی کیفیتین تیکشوردی اوجما
هر اطرافین سیر قیلدی تیز چقدی دنیاغه کیلدی مشتریلرکا یعنی اوزی
ایندگو ویاوز بالالارینه بارچه‌سینه بلدردی واوجماح‌ننك بهاسین بیان قیلدی
آننك بالالاری وجمیع ذریاتی اوجماح‌ننك بهاسین حاصل ایتسه‌لر اوجماحقه ک
(ادخلوها بسلام آمنین) ودغی آدم علیه السلام محمد امتینه بشارت اوچون
منزلنده بولدی گویا الله تعالی آیتدی ای محمد امتی منم رحمتیمه وعنایتیم
قیلنکزکه آتانکز آدم بر لقمه تناول قیلدی بو لقمه سببلی راحت یرندن محنت
چقدی سزننك فقیرلرکا بر لقمه بیرماکنکزنی اوجماحقه کرماکنکزکا سبب قی
بس منم اوچون بر لقمه صارانلق قیلمانکز بو منم اوچون بیرکان لقمه‌نکز
آتانکز چققان راحت اورونني سزکا بیرورمن دیسه کیراك - یعنی زکوة عشر و
کبك واجباتنی ادا قیلماقده صاران‌لق قیلمانکز دیمکدر *

سؤال - آدم علیه‌السلام الله تعالی‌کا عاصی بولدی وابلیس دخی الله تعالی‌کا
بولدی الله تعالی آدم‌ننك توبه‌سین قبول ایتوب هدایت قیلدی وابلیس
توبه‌سین رد قیلوب لعنت ایتدی درکاهندان سوردی مونننك حکمتی نی ایا
آدم علیه السلام دولت‌ننك دره‌سی وملت‌ننك قدوه‌سی وحکمت‌ننك منبعی
اهلی‌ننك رئیسی ایدی - قدس‌صفه‌سنده مجاورلرننك مسجودی - وانس‌صومع
ملازملرننك مقصودی ایدی - ودرجه‌سی اعلاء علیین‌کا چقدی - اوجماح وحو
آنکا مباح بولدی تاج اصفیا باشینه قویولدی - موندان صونك اوشبو کرا

روب الله تعالى آنى شيطان وسوسه‌سى بلان مبتلا قيلدى شيطان وسوسه
نى اوجماعدان چقاردى ودنيا صخراسنده خيران وسرگردان قيلدى - آندان
آدم عليه السلام ايكى يوز يل يغلادى آندان صونك الله تعالى توبه‌سين
يندى باشينه غفور ومغفرت تاجين كيدردى مونده نى حكمت بار ايدى -
شاندا ابليس نى الله تعالى مقرب فرشته‌لرينه معلم قيلدى وآلارغه رئيس
وامين قيلدى وعرش كا مجاور قيلدى آندان صونك (اخرج منها فانك رجيم)
آنى دركاهدان سوردى موبنينه لعنت قاموطى كيدردى - اكرده آدم ننك
ننك معصيتلرينه قاراسانك ابليس فرماننى قويدى وآدم نهى كا مرتكب
بس ايكسى ده گناهلى بولديلار الله تعالى آلارننك برسين قبول ايتدى
سوردى مونده نى حكمت بار ايدى - ايمدى اى اوغل بوسؤال كا دخى ايكى
ن جواب بيردىلر - برى نص بلان كه پيغمبر عليه السلام آيتدى (قبل من
لة ورد من رد لالعزة) ودخى عقلى جواب بودركه آدم عليه السلام الله تعالى كا
بولدى آندان صونك عصياندان قايتدى (ربنا ظلمنا انفسنا) ديب استغفار
بس الله تعالى آنى مغفرت قيلدى اما ابليس الله تعالى كا عاصى بولدى
بولا تورروب تكبرلك قيلدى بس استغفار قيلغان مقبول بولدى واستكبار قيلغان
بولدى - ودخى ايكنچى برجواب بودركه ابليس اوزى ننك طاعتينه شادلانوب
اما آدم عليه السلام معصيتى وخطاسى اوچون يغلادى - ايمدى ابليس ننك
اوت قه آورلوب طاعتين كوبدردى طاعتى هباءً منثورا بولدى - وآدم عليه
ننك يغلاماقندان سيل پيدا بولوب گناهسين يودى - ودخى ابليس معصيت
كافر بولمادى نتاكه شريعتده بر كمسنه گناه كبيره سببلى كافر بولمايدر
ليس كافر بولدى چونكه الله تعالى كا جهل نسبت بيردى يعنى الله تعالى ابليس كا
يا عزازيل آدم سندن يخشيراقدر آنكا سجده قيل ديدى - ابليس آيتدى
آدم يخشيراق توكلدر من يخشيراق من چونكه منى اوتدان ياراتدنك آنى
ان ياراتدنك (خلقتنى من نار وخلقته من طين) ديدى ابليس گمان قيلدى كه
بالچقدان خيرليدر بس بوسببلى كافر بولدى ومردود بولدى وآدم عليه السلام
ت ومغفرت تابدى - ايمدى اى اوغل مقصود بودركه توبه قيلمق واستغفار
آدم عليه السلام هنريدر (عجلوا بالتوبة قبل الموت) وغرورلق واستكبار
ن هنريدر - اى اوغل سن آدم حكايتينه عجبلانمسن - آدم عليه السلام نيك
وابليس نيك اولمادى ديسن ايشتمادنكمى سن برپادشاه اتى ننك حكايتين -
زمانده برپادشاه بار ايدى وآننك دخى سوكلو وتعليم بيرلمش اتى بار ايدى
آلتون وجواهر بلان مزين ايدى بو ات بيك قارتايدى ضعيفلاندى عقلنده
ن ظاهر بولدى وپادشاهنى تشلاماكا قصد قيلدى پادشاه آيتدى سبحان الله بو
ياسين تانيماس بولدى مونكار نى حيله كيراك ديب يكت‌لرينه بيوردى بار
ت نى صخراغه ايلتوب يبارنكز لكن موبنندان جواهر وآلتونلارين آلمانكز
ى - يكت‌لرى آيتديلر يا پادشاهم نى اوچون بيله بيورورسزلار پادشاه آيتدى

من بو ات بلان آوغه یوروب تماشا وتفرج قیلدم آنینك بلان مشغو
ایمدی بو ات‌ننك آخرغی دولتیدر ومن‌دن آنکا تیکان اولوشیدر مو
بو دولت آنکا یانکادان کیلماس ومونداں صونك بو ات ایلکارکی راحت
دیدی - بس یکتلر پادشاه‌ننك فرمانین ادا قیلدیلار وات‌نی آلتون و
بلان صخراغه ایلتوب یباردیلر - ای اوغل ابلیس‌ننك حالی هم اوشاندا
مقدم‌ده الله تعالی‌ننك یاقتلارندان ایدی عزت ودولت اچنده ایدی (
دیب انانیت‌نی اظهار قیلدی بس الله تعالی آیتدی بو اتم سبوح قدو
بر نیچه زمانلار مشغول ایدی حالا عقلنده نقصان ظاهر بولدی دنیا صخر
ایلتوب یبارنکز من آننك موینینه (انك من المنظرین) مونچاغین
مونچاقنی موینندان آلمانکز آننك بو آخرغی دولتیدر ومن‌دن تیکان
قاچان‌کم انظار مدتی اوزوب راحت‌نی تمنی قیلسه‌ده ابدا تابماس ا
(یالیتنی کنت ترابا) دیب آیتور دیدی *

سؤال - قاچان‌که الله تعالی آدم علیه السلام‌نی عالم چیشمه‌سندن وجود
کیتوردی یالانغاچ ایدی تنینه حله کیدردی باشینه کرامت تاجی کیدردی
اکرم الاکرمین‌در براوکا بر نرسه بیرسه ابدا قایناروب آلماس اما
السلام‌نی اوجماحدان یالانغاچ وآچق عورت چغارماقنده نی حکمت باردر -
الله تعالی آدمنی توفراقدان یاراتدی ونطفه‌سندن بالالار کیتوردی وقد
یوقدان بار قیلدی وآلارغه (خلق لکم ما فی الارض جمیعا) دیب اوزی‌ننك
بلدردی وآلارغه سکز اوجماح یدی کوك آلتی جهات بش حواس دورت
یاراتدی جمیع مخلوقات اچندن آدمنی صایلادی الله تعالی‌ننك صنعت صان
حکمت‌دن نعمتدن هیچ‌نرسه‌قالمادی همه‌سین آدم‌کا هبه قیلدی حله کیدردی
تاجین کیدردی نوربلان زینتلادی اوجماحقه کرکزدی - بس اوشبو عطایا
بوغدایدان بر یارطی لقمه اوچون یارطی کونده اوجماحدان چقاردی او
حله‌لرنی صویدی (اهبطا منها) قامچی‌سی‌بلان سوردی دنیا صخراسینه یالانغاچ
وآدمنی خلیفه‌لك اسمی‌بلان کوتاردی معصیت اسمی‌بلان توشوردی واوستینه
ومشقت‌نی یوکلادی مونده نی حکمت بار ایدی - بو سؤال‌کا جواب بودر ا
بلکل‌که الله تعالی کامل حکیمدر آننك صنعی‌ننك حقیقتینه وحکمتی‌ننك
عارفلرننك‌ده فهمی ایرشماس - ای اوغل واجبدرکه عقلنکنی وفکرنکنی جیو
تعالی‌ننك مخلوقاتی‌ننك عجایباتین فکرلاکایسن - ایمدی بلکل‌که عتابدان ومذ
هرنی آدم‌کا ایرشکان نرسه سنکا مثل‌در وسنکا حجتدر - وسنکا نصیحتدر ق
آدم علیه السلام اوشبو کرامت‌لری بولا توروب بوغدایدان بر دانه اورلوق
قیلغان اوچون اوجماحدان سورولدی ومعصیت اوچون عتاب قیلندی - ای
سننك‌ده حالنك نیچوك بولور ذوقلانوب وحضورلانوب حرام آشایسن - گناهغه
بولاسن - غفلت خمری بلان اوزنك مخمورسن - دنیا نعمتلری بلان مغرورسن

سونك (يانار كونى بردا وسلاما على ابراهيم) ديب الله تعالى دن ندا كيلدى -
هيم عليه السلام نك اوطقه آتولماقنده حكمت بودر - بنه برحكمت وحكايتدن
ركه اى اوغل محمد امتندن عاصى بنده لرنك قلبلرى تسكين وتسلى بولسون
الله تعالى ابراهيم عليه السلام نك اوطقه آتولماغين تقدير قيلدى - قاچانكم
ه السلام اوطقه توشدى اوط آيتدى الهى شريعت بلان عمل قيلايمو يا اوط ايكسى بلان
بلان عمل قيلايم مو ديدى الله تعالى دن خطاب كيلدى يا اوط ايكسى بلان
قيل يعنى طبيعتنك بلان كولماكين ياندر چونكه كولماك منم دوشمانم نك
در وشريعت يوزندن جسمين ياندرما چونكه جسمى منم مندر - اوشانداق
دن عاصى بنده لر قيامت كونده جهنم اوطينه ايرشسه لر اوط آيتور الهى
بنده لرنى ياندرايم مو يوقمو - الله تعالى دن ندا كيلور اى اوط گناهلارين
ونكه گناهلارى منم دوشمانم نك وسوسه سى بلان بولدى تن لرين ياندرما
لرى منم بنده لرم وكنيزكلرمدر ديور - ايمدى اى اوغل بلكه بزكا
ربار در - نمرود اوطينى ياندروچى دوشمانلار وكافرلر ايدى جهنم اوطينى
ى الله تعالى در كافرلر ودوشمانلار ياندرغان اوط ابراهيم خليل نك
ياندرمادى الله تعالى ياندرغان اوط نيك اوزى نك دوستى نك امتلارين
ن شول سونچ يتماس مو بزكا *

يوسف عليه السلام نك جمالينه وحسنينه عقلينه وقيمتينه يتارلك ثمن دنيادە
ى اما دراهم معدودەكا صاتولماقغه نى حكمت باردر - يوسف صديق عليه
سن وجمالده درجه سى كمالده ايدى حتى قويلرى آى ويولدوزلار آنكا
ديلار يوسف عليه السلام نى هر بركوركان كشى لر (ماهذا الاملك كريم)
دى - ويعقوب عليه السلام (انى لا جد ريح يوسف) ديب اوچ كونلك
يوسف نك ايسين حس قيلدى - اكر آننك خلقندان وسخاوتندن سؤال
- قرندا شلرينه (لاتثريب عليكم اليوم) ديب آيتدى ديب الله تعالى قرآنده
دى - اكر علمندن صوراسانك آننك حقنده الله تعالى قرآنده (ولما بلغ
بناه حكما وعلما) ديب ياد قيلدى - بس اوشبو صفتلار بلان متصف بولغان
ه آز بهاغه صاتولماقنده نى حكمت باردر - ايمدى اى اوغل مونك جوابى
ن بخس تقابلينه صاتولماقينه سبب بودركه كونلرده بر كون يوسف عليه السلام
ارادى اوزى نك حسن وجمالينى كوزگوده كوردى كونكلينه بو كيلدى كه
قل بولوب صاتولسام منم بهامنى يتكورورکا كمتنك قدرتى بولور ديدى -
طينه نوع تكبرلك كيلكانلك سببلى الله تعالى آنى قل لق بلان مبتلا قيلدى
رين مسلط قيلدى تاكه ثمن بخس تقابلينه صاتديلار - ثمن بخس ديكانى
ى درهم ايدى - ايمدى اى اوغل بنده كا واجبدركه تنكريسن اوچرن
قيلغاى تجبر قيلماغاى هر حالده اوزى نك عاجزلكين بلكاى تاكه فوز ونجات
نتاكه پيغمبر عليه السلام آيتدى (من تكبر وضعه الله ومن تواضع رفعه الله)

بس هیچ بر بنده اوزینه اوزی بها قویا آلماس وغیرلرکا دخی بها قویا آلماس
القصه یوسف علیه السلام اون یدی درهم‌کا صاتولوب مصرغه ایلتدیلر دلال قو
صاتارغه بیردیلر دلال‌بازارغه چقاردی خلق چیولدی جمالینه خیران بولدیلار هر
من آلسام ایکان دیب آرزو قیلدی بهاسین آرتدردیلار بعض‌لری اوزی آورا
آلتون بیرماکچی‌بولدی بعض‌لری اوزی آورلغی کموش بعض‌لری اوزی آورا
جفاك بعض‌لری اوزی آورلغی جوهر بیرماکچی بولدیلار - ملك بن دغر آیتد
کم‌ده‌کم هرتورلو نوعدن یعنی آلتوندان‌کموشدن جفاکدن جوهردن هرقایوسند
یوسف آورلغی‌نرسه‌بیرسه اول‌کشی‌کا صاتامن‌دیدی - زلیخه‌آیتدی هرتورلو نوع
اوزی آورلغی ذات من بیرامن آننك یولینه تنمنی جانمنی صرف قیلامن دید
مالك دغر آیتدی خاتونلار حقنده (ناقصات العقل والدین) دیکان سوزلر بولس
مونتك خصوصنده بوخاتون شول‌قدر جومارد‌لق اظهار قیلدی ایمدی‌اول‌خاتوندار
کیم بولمق مروّت‌توکلدر ایرلکنی وجومارد‌لقنی اظهار قیلمق کیراك برمرتبه او
آورلغی نرسه‌دن آرتوق آلمایمن دیدی - ایمدی ای اوغل بو قصه‌دان ح
بودر بلکل‌که الله تعالی اوجماغنی شول صفتده یاراتدی‌که توصیف ممکن توکل
آنده تورلو نعمتدن ویمشدن حاضرلادی - وآنده قولاق ایشتماکان کوز کورماک
وآدم‌تنك کونکلینه کرماکان (ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی ق
بشر) نرسه‌لرنی ترتیب قیلدی وآنده حور وغلمان ایجاد قیلدی - مزین ومر
قصرلار وتخت لر آنده حاضر قیلدی وآنده بالدان وسوتدن وخمردن چیشمه
آغوزدی - آندان صونك الله تعالی اوجماح صاتولادر بنده‌لرمدن کم‌ده‌کم بهاس
آرتدرسه اول آلور دیب دلال‌لرکا ندا قیلدردی آندان صونك هر ب
اوزی‌تنك طاقتی قدرنچه اوجماحنی صاتوب آلورغه ثمن آلوب کیلد
بعض‌لری نماز آلوب کیلدی زکوتی یوق ایمش اول آلا آلمادی - وبعض‌لر
نماز آلوب کیلدی کوچی یته توروب حج‌قیلماغان ایمش اول‌آلا آلمادی - ایمد
اوجماح‌تنك بهاسین کم بلدی - آیت‌که ای اوغل الله تعالی اوجماح‌تنك بهاس
پیغمبرلر آرقلی بلدردی - پیغمبر علیه السلام آیتدی (بنی الاسلام علی خمس
اسلام‌تنك بناسی بشدر دیدی یعنی اوجماح‌تنك بهاسی اسلامدر بس اول ب
بنانی کاملا ادا قیلغان کشی اوجماحنی صاتوب آلدی - آندان صونك عار
ومنقی‌لر بها آرتدردیلار بش وقت نمازنی جماعت آراسنده ادا قیلدیلار خلو
ویاشروندہ نفل اوقودیلار مال‌لارندان زکوتنی ادا قیلدیلار ویاشرون صدق
بیردیلر خدا یولنده عزا قیلدیلار الله تعالی یولینه جانلارین تنلرین فداقیلد
ویاشروندہ نفسلری بلان وشیطان بلان غزا قیلدیلار وفرض حجنی ادا قیلد
ویاشروندہ عمرحجنی اداقیلدیلار وخلق‌بلان‌رمضان آین‌روزه توتدیلارویاشرو
نفل روزه توتدیلار - آندان صونك‌الله‌تعالی آیتدی ای بنده‌لرم یوسفنی صاتو
مالك دغر آیتدی ایمدی اوجماحنی صاتوچی‌من پادشاهلارتنك پادشاهی الله‌م
مالك‌دغر بنده‌در محتاج بولا توروب زلیخه‌آرتدرغان ثمن‌نی آلمادی مروّت‌قیل

اوّل کا صاندی که اول یوسف‌ننك اوز آورلغی آلتون ایدی من بنده‌لرم‌ننك
ینه محتاج ایمس من سخاوت وجومارد لقنی من اوزم یاراندم بنده‌لرم بلان صانولاشمای
من اوّل کا اوجماحنی بیرامن - نتاکه اوجماحنی ایکی حرف بلان یاراندم
اندای هم بنده‌لریمه ایکی کلمه کا اوجماحنی صاتامن - یعنی الله تعالی (کن)
ن سوز بلان اوجماحنی یاراندی که ایکی حرفدر - (لااله الاالله محمدرسول الله)
ماحننك بهاسی در ایکی کلمه‌در - ایمدی ای اوغل بو بایتاق طاطلی سوزلر
رب کیندی خاطرنکده توت *

ل - موسی علیه السلام اوّل اوطقه صالوندی آندان صونك صوغه صالوندی
ك سببلی نیچه بالالار قتل قیلندی مونده نی حکمت بار ایدی - موسی علیه
لام کلیم الله ومحبوب الخالق حکمت ونوال بلان مزین کرامت وفضیلت بلان
ص (انی اصطفیتك علی الناس برسالاتی وبکلامی) تاجی بلان متوج وید
بلان (مؤید فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبین) تایاغی بلان مبرهن - وقرق
قوّتی اوزینه بیرلمش بولاتوروب موندای جفالارنی تارتدی حکمت نی ایدی -
ب بودرکه موسی علیه السلام سببلی بالالار قتل قیلنماقده اولوغ سر باردر -
زمانده موسی علیه السلام قومی منجملر ایدی نجوم علمی بلان عمل قیلورلار
ی منجملر حرمتلی ایدی منجم نی آیتسه آنکا اعتقاد قیلوب منجم سوزی بلان
قیلورلار ایدی ونجوم علمی بلان غیب کا حکم قیلورلار ایدی - بس الله تعالی
کا حکم ایتمك لری سببلی آلارغه غضب قیلدی چونکه علم غیب الله تعالی
لارندان برصفتدر شول جهتدن الله تعالی آلارغه بر پیغمبر کوندرمك تلادی -
اول منجملر اوزلری‌ننك علمی بوینچه موسی‌ننك ولادتین بلدیلر لکن موسی
لی بالالاری‌ننك هلاك بولاسنی بلمادیلر موسی بولماغای ایدی دیب هر بر
ن بالانی قتل قیلدیلار الله تعالی موسی‌نی سلامت قالدردی - حال بوکه آلار
م علمی بلان موسی‌ننك خلاص بولماقین بلمادیلر - هربر منجم حالی بیله‌در *

کایت - کونلرده برکون علی رضی الله عنه بغداد شهرنده برمنجمنی کوردی که
ری‌ننك علمنده دعواسی اولوغ ومبالغه یالغان سویلاشور علی رضی الله عنه
لر منجم‌ننك یانینه کیلدی کورشدی آیتدی یا استاد منجم سنکا بر یوموشم بار بر
د سننك بلان سویلاشاسی سوزم بار سنی اوز علمنکده بیك ماهر دیب آیته‌لر
لرماندن طبایعدان اقالیمدن ویردن خبر بیراسن ایمش منجم‌لرننك سن رئیسی
لمش سن بر آز توقف قیل من طعام آلوب کیلایم سننك بلان برکا آشایق بو
لام آراسنده سننك فضیلتنکنی بلدرایم شهرتنك چقسون دیدی طعام آلماغه کیتدی
د صاوت قاپاغان سوت ایکی کوماچ آلوب کیلدی - منجم یانینده اوچ منك لب
ری بارایدی منجم آلدینه سوتنی قویدی ایکی کوماچنك برسین منجمکا بیردی
ین اوزینه آلدی آیتدی یا منجم سن بو کوماچنکنی سوتکا طورا من هم اوز
یناچمنی سوتکا طورایم بس ایکسی ده طورادیلار آندان صونك علی رضی الله عنه

سوت کا طوراغان کوماچلرنی همه‌سین برکا قاتوشدردی آیتدی خوش اولا
دیدی - بس منجم قولین صوزا باشلاغان ایدی علی رضی الله عنه آیتدی
ایت اوّل علمنکنی استعمال ایت دیدی منجم آیتدی علوم نجومنی مونده نی ک
استعمال قیلایم - علی رضی الله عنه آیتدی شول سوت اچندن اورنك طو
کوماچنی صایلاب آل دیدی منجم آیتدی من آلارنی حاضرده قایدان بلایم
رضی الله عنه آیتدی نجوم علمینه قاراده اورنك طوراغاننی تانوب آل دیدی
آیتدی نجوم علمنده مونی اوگرانمیدر دیدی علی رضی الله عنه ایدی هی یا
حاضر بوساعتده اورنك طوراغان کوماچنی بلمای سن یرده کوکده بولغان علم غ
نیچوك بلاسن منجم آیتدی یا علی آلای بولسه سن اورنك طوراغان کوما
صایلاب آل دیدی علی رضی الله عنه آیتدی من علم غیب نی بلمای من هم
دیب دعواده قیلمای من علم غیب الله تعالی کا خاصدر منجم آیتدی کاشکی
بلان کورسام که سن طوراغان کوماچدن من طوراغان کوماچنی الله تعالی نیچوك آ
بوعلمدن توبه ایتار ایدم دیدی بس حضرت علی الله تعالی دن دعا قیلوب ص
شول ساعتده صاوتده سوت قاینات منجم طوراغان کوماچ همه‌سی اوستکا
قورو ایدی اصلا سوت سنکماکان ایدی علی رضی الله عنه طوراغان کوماچ ه
صاوتده قالدی بس منجم توبه قیلدی آندان صونك حضرت علی کوماچ طو
سوتنی صاوتی بلان آلدی اول مجلسده کی خلق قه آشاتدی نی قدر کشی بار
همه‌سی آشاب تویدی آرتوبده قالدی - ایمدی ای اوغل بوقصه دان حصه بودرکه بر
توراغان برصاوت سوت حضرت علی برکاتنده نی قدر خلقنی تویدردی کیموه
قیامت کونده الله تعالی عاصی مؤمنلرنی حضرت رسول برکاتنده اوزی نك ر
تویدرسه نی گمانك بار الله تعالی نك رحمتی کیمورمو - البته کیموماس *

ودخی موسی علیه السلام اوّل اوطقه آندان صوغه کرماکنده حکمت بودرکه
علیه السلام کافرلرکا (وانا ربکم الاعلی) دیب تنکریلك دعواسی قیلغوچیلارغه
عادتده قلچ یاصاغانده تیمورنی اوّل اوطقه قزدروب صوغارلار آندان صونك ا
بولسون اوچون صوغه صالوب قاتورالار تاکه مقصود حاصل بولورکه مقصود اونکون بول
ودخی فرعون نك تجربه اوچون موسی آلدینه اوط قویماقی وموسی علیه السل
دریادان اوتماکی الله تعالی نك علم ازلی سنده معلوم ایدی - الله تعالی
یا موسی سنی اوطقه عادتلاندررمن تاکه آلدنکا اوط قویسه‌لار آلوب آو
قابسانك آورنکنی کویدرماس وصوغه عادتلاندررمن تاکه صوغه کرسانك ص
غرق ایتماس *

ودخی موسی علیه السلام سببلی بالالار قتل قیلنماقی نك وجهی بودرکه الله
ازلده بلدی که اکر بو قتل قیلنمش بالالار اوسوب اولوغایوب ترکلك قیا
فرعون شیکللی هر برسی تنکریلك دعواسی قیلاچقلاردر شول جهتدن الله
موسی غه ضرر ایرشدرماسونلر اوچون آلارنك مقتول بولماقلغین اراده قیلد

سؤال - موسى عليه السلام (رب ارنى انظر اليك) ديب الله تعالى‌دن رؤية طلب قيلدى بس الله تعالى‌دن (لن ترانى) جوابين ايشتدى يعنى يا موسى منى دنياده كوره آلماس‌سن ديدى مونده نى حكمت بار ايدى - وحالانكه موسى كليم الله ايدى والله تعالى ننك مخاطبى ايدى شعيب عليه السلام ننك دامادى ايدى ومكاشفات غيب ننك مطلعى ايدى يرده وصوده محفوظ ايدى (والقمل والضفادع والدم) ديب آيات معجزات صاحبى ايدى اوط ياندرمادى صو باتورمادى آناسندان آيرولوب فراق محنتين طاطيدى يرتقچلار آراسنده قوى كوتدى دريا آيرولدى يول بولدى پيغمبرلر آراسنده (اولو العزم) آتالدى (ومع ذلك لن ترانى) نداسين ايشتدى حكمت نى ايدى - ايمدى اى اوغل موسى عليه السلام ننك رؤيةدن منع قيلنوينه جواب الله تعالى ننك (نحن قسمنا بينهم معيشتهم فى الحيوة الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات) ديب آيتكان سوزيدر انيس الجليس كتابنده بيله تفسير ايتمشدركه (نحن قسمنا الاشياء قبل البدء وان الحلة لابراهيم والكلام لموسى والرؤية لمحمد - كانه قال الله تعالى يا موسى الرؤية فى الدنيا نصيب لمحمد وانك لن ترانى) ودخى بلكل كه اى اوغل قاچان كم بر آورو كشى اوزى ننك آورُوندان شكايت قيلوب بر طبيب يانينه كيلسه طبيب آوروننك قولين توتوب قاراى نبضين توتوب قاراى نينداين آوروايكانين فهملاب آوروكشى كا آيته سنكا فلان دارونى استعمال قيلمق كيراك ديدر آندان صونك آورو كشى آيته آلايسه شول دارونكنى بير استعمال قيلوب قارايم دير طبيب بو كون سننك مزاجنك مختلفدر مزاجنك صاف توكلدر ايرته‌كا چاقلى صبر ايت ايرته‌كا سنكا دارو بيرورمن تاكه بو كون دارو اچوب مزاجنكنى بوزماغايسن دير موسى عليه السلام اوشانداق شوق مرضى بلان مريض ايدى رؤية ولقا بلان دوا طلب قيلدى بس الله تعالى‌دن (لن ترانى) نداسى كيلدى يعنى بو كون طانكده‌غه‌چه صبر ايت تاكه مزاجنكا ضرر ايتماكاى قاچان كه صباح بولسه رؤية شرابى اچرتورمن يعنى الله تعالى آيتدى يا موسى سننك جسمنك بو كون دنياده رؤية شرابى اچماكا صلاحيتلى توكلدر يعنى دنياده سنكا رؤية نصيب توكلدر قيامت كاچه صبر ايت تاكه منى تضرعسز وطلبسز كورورسن ديدى - دخى ده بر حكمت بودر قاچان كم موسى عليه السلام الله تعالى كا مناجات قيلدى والله تعالى ننك كلامين ايشتدى موندان صونك مخلوقات سوزين ياراتماس بولدى براوبلان سويلاشماس بولدى آدم سوزين سوماس بولدى اكر دنياده دخى ده رؤية روزى قيلسه ايدى الله تعالى نى كورسه ايدى مخلوقات قه معادات قيلور ايدى يعنى مخلوقاتنى دوشمان توتار ايدى مخلوقاتنى كوراسى كيلماس ايدى وحالانكه تبليغ رسالت كا بو اشلر مصلحت بولمادى شول سببلى الله تعالى موسى عليه السلام غه دنياده رؤية روزى قيلمادى (لن ترانى) ديدى (العلم عند الله) *

لطيفه - اى اوغل خبرلرده كيلمشدركه مشهور مجنون ليلانى سودى وليلاغه عاشق بولدى حتى ديمشلردركه مجنون بلان ليلاننك قصه‌سى قيامت كوننده عاشقلارغه

حجت بولور ایمش - مجنون‌ننك اسمی مقدمده قیس ایدی کونلرده بر کون بر
صیادنی کوردی بوصیاد بر کیوك توتمش ایدی بس قیس‌ننك کوزی بوکیوکننك
کوزینه توشدی کونکلینه بوکیلدی که باقچی بوکیوك‌ننك کوزی لیلا کوزینه اوخشاغان
ایمش دیب لیلانی ایسینه توشوردی دخی هوشی کیتدی هوشینه کیلکاچ آیتدیلر
یاقیس سنکا نی بولدی - قیس آیتدی بوکیوك‌ننك کوزین لیلا کوزینه اوخشاتد
دیدی موندان‌صونك قیس اسمی کیتدی مجنون آتادیلار چونکه کیوك‌ننك کوزین
معشوقی‌ننك کوزینه تشبیه قیلدی - بس هر بر عاشق اوزی‌ننك معشوقین غیرک
تشبیه قیلسه اول‌دخی مجنوندر - ودیمشلردرکه برکون مجنون‌ننك آناسی لیلا یانینه
کیلدی آیتدی یا لیلا اوغلم مجنوندر آنکا جمالنکنی کورساتودن منع قیلماسانه شایه
عقلینه کیلور ایدی دیدی لیلا آیتدی منع یوق کیلسون دیدی بس مجنون کیلوب
لیلاکا یاقن بولدی لیلاطرفندان برجیل ایسوب مجنونکا تیدی درحال مجنون‌هوشی
کیتوب یقلدی لیلاکا نظر صالورغه طاقتی بولمادی بس لیلا مجنون‌ننك آناسینه
آیتدی من‌سنکا آیتمادمی که من مجنوندن جمالمنی منع قیلدم صارانلغم جهتندن‌توکه
ایدی بلکه مجنونکا شفقت‌قیلوب ایدی‌دیدی - ایمدی ای اوغل موسی علیه‌السلام‌ننك
قصه‌سی هم اوشاندا قدر یعنی الله‌تعالی‌ننك (لن ترانی) دیماکی موسی علیه‌السلام‌غ
شفقت اوچون ایدی - چونکه مجنون دنیا یورطنده لیلای فانیه‌ننك جمالینه نظر
صالماغه طاقت‌توتمادی موسی علیه‌السلام بوفنا یورطنده باقی وقدیم وازلی بولغوچی
الله تعالی‌کا نظر قیلماغه نیچوك طاقت توتار ایدی *

سؤال - پیغمبرلرننك وصالح لرننك جانلارین قبض‌قیلغوچی الله‌تعالی‌در دلیل‌بودرکه
الله تعالی زمر سوره‌سنده (الله یتوفی الانفس حین موتها) دیدی - یعنی الله‌تعالی
بدنلردن جانلارنی قبض قیلور - ظاهرا وباطنا جانلارننك بدنلرکا تعلقین وبدنلرنك
اچنده تصرفین ساقط قیلور وبترور مونی موت واولوم دیرلر - دخی جانلارننك
بدنلرکا تعلقی ظاهرا بتار اما باطنا بتماس مونی نوم ویوقو دیرلر - ایمدی ملك
الموت موسی علیه السلام‌ننك جانین قبض قیلماغه کیلکانده موسی علیه‌السلام ملك
الموت‌نی نی اوچون صوقدی حتی ملك الموت‌ننك کوزی چغا یازدی - ملك الموت
بلان نزاغ قیلوشدی ملك الموت‌کا تسلیم ومنقاد بولمادی حال بوکه موسی علیه‌السلام
ملك الموت‌ننك الله تعالی طرفندان امر بلان کیلکانین بله‌در ایدی بس مونده
معناسی نیدر مونده نی حکمت بار ایدی - دخی‌ده روح عالم غیبدن عیبسز
لطیف اعجوبه ایدی یعنی‌غایت تعجب ایتارلك نرسه‌در روح‌ننك حقیقتین بلمکدن
عقول عقلا عاجزلردر وماهیتین بلمکدن مبهوت‌لردر - وتحقیق الله تعالی محمد علیه
السلام‌غه اسرار ابدی وازلی‌نی عرض قیلدی ایکی دنیاده لطافتدن وکثافتدن
نی‌نرسه باردر بارچه‌سنی الله‌تعالی آننك اوچون خلق ایتدی علم اوّلین‌نی وآخرین‌نی
آنکا عطا قیلدی (وعلمك ما لم تكن تعلم) ودخی (بلغ ما انزل اليك من ربك)
دیدی وشریعتنده نی‌نرسه باردر بارچه‌سین بیان‌قیلدی (لتبين لهم الذين يختلفون

فيه)

فيه) واول محمد عليه السلام دان هيچ نرسه ياشرون بولمادى وآندان هيچ نرسه ياشرون قالمادى نتاكه پيغمبر عليه السلام آيتدى (بعثت بجوامع الكلم) حال بوكه روح هم الله تعالى ننك مخلوقلارندان بر مخلوقيدر (ثم انشأناه خلقا آخر فتبارك الله احسن الخالقين) روح غايت لطيف در حتى بر لحظه ده عرشنى وكرسينى اوتار آدملركا وجن لركا مطلع بولور هيچ نرسه كا تورتولوب توقف قيلماس بس محمد عليه السلام روح ننك ماهيتين بلدى مو وروحنى كوردىمو يوقمو - اكر روح ننك ماهيتين بلماكان بولسه وكورماكان بولسه بو آنكا نقص در حاشا آننك حقنده نقص متصورمى - اكرده ماهيتين بلكان بولسه وكيفيتين كوركان بولسه روحدان سؤال قيلنغانده (قل الروح من امر ربى) ديب نى اوچون اخباردان منع قيلندى - دخى ده موسى كليم الله - محمد حبيب الله درلار - حبيب الله قايده كليم الله قايده - وحالانكه موسى (اللهم اجعلنى من امة محمد) ديب الله تعالى دن دعاقيلدى - وملك الموت نى صوقدى ملك الموت بلان نزاغلاشدى وملك الموت كا تسليم ومنقاد بولمادى - اما محمد عليه السلام ملك الموت بلان اصلا نزاغ قيلمادى مسلم بولدى - موندان صونك موسى عليه السلام كيلدى ده تفاح كا منقاد بولدى وتفاحنى ايسنادى جانى قبض قيلندى - ومعلوم در كه ملك الموت تفاح جامدان خيردر بس موسى عليه السلام ملك الموت نى صوقماغنده آخرندان تفاح كا مسلم بولماقنده نى حكمت باردر - ايمدى اى اوغل مونىنك جوابى بودركه روح ننك قبض قيلنوى وتنندن چغوى فى الحقيقة الله تعالى قولى بلان يعنى الله تعالى قدرتى بلان در ملك الموت ننك تن دن صوروب تارتوب چغاروى بلان ايمسدر - اكرده الله تعالى ننك امرى بلان روح منقاد بولماسه ملك الموت ننك روحنى قبض قيلورغه قدرتى يوقدر بس جانلارنى قبض قيلغوچى فى الحقيقة الله تعالى در چونكه ترك بولغوچيلارغه جاننى الله تعالى اوزى اعطا قيلدى هر بر جان ايا سينه جانين الله تعالى هبه قيلدى مونىنك دليلى - قاچان كم الله تعالى آدمنى خلق ايتدى آدم تنينه جاننى اوردى بو اشده هيچ نرسه سبب بولمادى وهيچ نرسه عله بولمادى ملك الموت ده سبب بولمادى عرش ده سبب بولمادى لوح ده سبب بولمادى قلم ده سبب بولمادى ملك ده سبب بولمادى فلك ده سبب بولمادى جان قايدان كيلدى هيچ كم بلمادى - بس قاچانكم روح عالم غيبدن آدم جسدينه عزم قيلدى اوّلا عرشدن اوزدى آندان صونك كرسيدن اوزدى اوجماحلارغه التفات قيلمادى كوكلركا التفات قيلمادى وملكوت كا التفات قيلمادى مكه بلان طائف آراسينه ايندى جسدنى كوردى صحراده تاشلانمش يانور روح آيتدى بوحربه كا نى كيفيتده كرايم بو قارانغى وقورقنچلى اورونده منكا نيچوك مصاحبت بولور بو قارانغى يركا كرمك - حالانكه من اوزم ملكوتدن كيلكان برنوع روس بولسام بو منم شأنيمه لايق توكلدر آش خانه ده پادشاهلار اورنى بولورغه مصاحبت ميدر اكر پادشاه اورنى آش خانه بولسه آش خانه ننك توتونى پادشاه ننك جمال بهجتين كيتارور وعصمت وپاكلك كيومين قارانغو يوق اصلا من بو قارانغى يركا كراسم يوق ديدى - بس الله تعالى دن ندا كيلدى اى روح امرم بلان كر سن كركاچ بو قارانغى جسد ياقتى بولور

نورلی بولور دیدی قاچانکه روح بو ندانی ایشتدی وبو خطابنی خوش کوردی بو خطاب‌ننك حلاوتندن سکران بولوب طایعا داخل بولدی - بس روح‌ننك جسدکا کرماکی الله‌تعالی (ادخلی) دیکان‌سوزی واسطه‌سی بلان بولدی - ایمدی‌جسددن چقماس مگر الله‌تعالی‌ننك (اخرجی) دیکان‌سوزی واسطه‌سی بلان چغار - فرشته‌لر جاننی کندكکا چاقلی نزع قیلورلار چونکه آدم علیه السلام‌ننك طینه‌سین آلار تعجین قیلدی‌لار آلارننك کندكکا چاقلی صورماقلاری تعجین اجره‌سی حسبنچه بولور - آندان صونك الله تعالی ملك الموت‌کا امر قیلوب جاننی بوغازغه چاقلی ملك الموت تارتوب کیتوروب مونك صونکنده الله تعالی‌دن خطاب کیلور ای ملك الموت ایمدی سننك اشنك بتدی سن معزول بولدنك توفراق کوتاروب کیلکاننك اجره‌سین آلدنك دیور - چونکه یر یوزندن توفراقنی ملك الموت آلوب کیتورمش ایدی - ایمدی بوغازدان یوقاری باش - یوز - سجده اورنیدر وشهود محلی در یوزین قدرتم بلان من‌تصویر قیلدم بس من‌دن غیر کشی قبض‌قیلا آلماس دیرور لقوله‌تعالی (وان الی ربك‌الرجعی) بس‌اوشبونك اوچون محمد علیه السلام مبارك روحین قبض قیلغانده مسلم ومنقاد بولدی چونکه اول بو معنانی بلدی اف دیب‌ده آیتمادی چونکه آنك‌جانین‌قبض‌قیلغوچی الله‌تعالی ایدی اما قاچانکه موسی علیه السلام‌غه ملك الموت کیلدی موسی علیه السلام آیتدی یا ملك الموت نیك کیلدنك - ملك‌الموت آیتدی جاننکنی قبض قیلماغه کیلدم - موسی‌آیتدی یاملك الموت جان‌تنده قای یرده‌در اورنون بلاموسن - ملك‌الموت‌آیتدی یوق‌بلمیمن - موسی آیتدی یا ملك الموت اکر جان‌ننك اورنون بلماسانك منم جانمنی آلماغ نی کیفیتنده قدرتنك یتار - ملك الموت آیتدی یا موسی حجت قیلما مسلم بول جاننکنی قبض قیلورمن - موسی آیتدی جانمنی قانی یردن آلورسن ملك الموت آیتدی آوزنکدان آلورمن موسی آیتدی آوزم بلان الله تعالی‌کا مناجات قیلدم - ملك الموت آیتدی تلنکدن آلورمن - موسی آیتدی تلم بلان تورات‌نی اوقودم - ملك‌الموت آیتدی قولنکدان آلورمن - موسی آیتدی قولوم بلان الواحنی توتد نیچوك آلورسن - ملك الموت آیتدی آیاغنکدان آلورمن موسی آیتدی آیاغ بلان تورتاغینه باردم - ملك الموت آیتدی قولاغنکدان آلورمن - موسی آیتدی یا ملك الموت قولاغمدان نی کیفیتنده آلورسن حالانکه قولاغم بلان ربم کلامین ایشتدم‌دیدی بیله‌منازغه قیلوشا تورغاچ موسی‌علیه‌السلام آچیغلاندی ملك‌الموت‌نی بر مرتبه صوقدی حتی بعض‌لر کوزین قلع قیلدی یعنی چقاردی دیدیلر *

ودیمشلردرکه الله‌تعالی عرش آستنده بر آغاچ یاراتدی یافراقلاری آدم‌صورتنده‌د اکر ملك الموت براونك جانین آلورغه کیلسه اوشبو آغاچ‌ننك بر یافراغین آلوب کیار اوشبو آدم صورتنده بولوب کیلور نتاکه جبرائیل علیه السلام پیغمب علیه السلام یانینه دحیة الکلبی صورتنده بولوب کیلور ایدی - آندان صونك ملك الموت آیتدی یا رب موسانك منی صوقدی جانین قبض قیلماغه مسلم ومنقا

لمادی - ندا کیلدی یاملك الموت موسی منکا اطاعت قیلدی (لن ترانی) ندا سین
شتدی سن آنینك روحین نزاغلاشوب آلماغه قدرتنك یوقدر ایمدی سن جبرائیل کا
ر - آیت جنت ننك رضوانلارینه بارسون جننده فلان باتچه غه کرسون آنده احمد
ورتی نقش قیلنمش آلما باردر شول آلما آغاچندان بر آلمانی موسی غه آلوب
یل موسی اول آلمانی ایسنار وجانین قبض قیلماغه منقاد بولور دیدی بس ملك
موت اوشبو امرنی اجرا قیلدی موسی علیه السلام غه بر آلما آلوب کیلدی موسی
لیه السلام آلمانی ایسنادی آلماده محمد علیه السلام ایسین تابدی بس منقاد
ولدی ملك الموت جانین قبض قیلدی - ایمدی ای اوغل کوردنگ مو حبیب بلان
کلیم الله آراسنده نی قدر آیورما بار - حبیب اوزی روحین احدکا فدا قیلدی -
کلیم احمدکا فدا قیلدی - کلیم قایده - حبیب قایده *

سؤال - داود علیه السلام گناه کبیره دن معصوم ایدی تقی زکی وفی ایدی توقصان
نوقز خاتونی بار ایدی - نی اوچون اوزی ننك قرنداشی اوریا خاتونینه نظری
یوشدی داود علیه السلام دان موندای اش صادر بولمق نیچوك احتمال ایدی -
داود علیه السلام شوندای درجه ده ایدی که حتی تاوشی ننك کورکاملکی جهتندن
وحوش وطیور اول زبور اوقفانده قراءتین طنکلاماغه جیولدیلار - خلیفه لقبی
بلان ملقب ایدی (انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق) وعلم بلان
موصوف ایدی (یا جبال اوبی معه) وقلبی نور بلان منشرح ایدی - جالوتنی قتل
قیلدی تیمورنی اوتسز یومشاق قیلدی - زبور اوقفانده قوشلار صف توتوب
توردیلار - زبور اوقوب الله تعالی ننك شوقندان یغلادی کوز یاشی توشکان یردن
یافراق واولن لر اوسدی وبو اولن لر وبو نباتات لر آورولارغه شفا بولدی بیله
آدمکا قوشلار بلان شغل لنوب زبور قراءتندن قالمق نی کیفیتده کورکام اش بولسون -
اوزی ننك اهلندن ومحرمندن غیرکا نظر صالمق نیچوك جایز بولسون - اوزی ننك
قرنداشی اوریانی بر خدمتکا یباروب اول آنده مقتول بولغاچ آننك خاتونین
نکاحلانمك پیغمبر حقنده نی کیفیتده جایز بولسون اکر اوریا خاتونینه شهوت بلان
قاراغان بولسه بو اش پیغمبرلرکا برده توغری کیلمای چونکه حرامغه شهوت بلان
قارامق کوز زناسیدر حال بوکه پیغمبرلر آندان معصوملردر - اکرده غفلت بلان
نظری توشسه بو دخی پیغمبرلر حقنده توغری کیلمای چونکه پیغمبرلر غافل توکل لردر
مونده نی حکمت بار ایدی - ای اوغل ایمدی کوب نرسه سؤال قیلدنك انشاءالله
مونتك جوابی اوشبودرکه داود علیه السلام ننك ذلتکا توشماکنده حکمت بو ایدی که
داود علیه السلام هر بر گناهلی کشی نی وخطا قیلغان کشینی کورکان صایون (اللهم
العن العصات) دیب دعا قیلور ایدی شول سببلی ذلتکا مواخذه قیلندی - ودخی
بنده ننك هر قاچان کونکلی مغموم ونظری مخفوظ بولمق واجبدر (لا تمدن عینیك الی
ما متعنا به ازواجا منهم زهرة الحیوة الدنیا) قاچانکه داود علیه السلام مزین قوش قه
نظر قیلدی عصمتدن چقدی وقاچانکم اوریا خاتونینه نظر قیلدی ذلتکا توشدی -

بو ذلتدن مقدم (اللهم لا تغفر الخاطئين) دیب دعا قیلور ایدی ذلتدن صی
(اللهم اغفر الخاطئين المؤمنين) دیب دعا قیلور بولدی - اول قوش کوکا
ایدی قصه‌سی معروفدر تفصیل حاجت ایسه قصص ربغوزی‌کا مراجعت قیل -
داود علیه السلام‌ننك ذله‌سینه اوشبو قوش سبب بولدی - موندان صونك
علیه السلام عاصی‌لرکا مغفرت بلان دعا قیلور بولدی - اما داود علیه السلام
قلبی قوش بلان مشغول بولمقی‌ننك حکمتی بو ایدی‌که داود علیه السلام هر
عاصی‌لرکا هلاکلك بلان دعا قیلور ایدی کیچلردن بر کیچ داود علیه السلام محرابی
قائما نمازده ایدی کوردی بر آدم زنا قیلور اللهم اهلکه دیب دعا قیلدی بس
تعالی آنی بو سببلی قوش بلان مبتلا قیلدی تاکه عاصی‌لرکا هلاك‌لك بلان
قیلماغای بلکه توبه واستغفار بلان دعا قیلغای چونکه الله تعالی آیتدی عاصی‌لرنو
انکراشقانی منکا مسبحلرننك رجاسندان احبدر دیدی - ایمدی مسئله‌ننك جوا
بودرکه ذکر قیلندی - اکر داود علیه السلام غیر کشی‌ننك خاتونینه زنا قصد قیل
دیسانك العیاذ بالله بو خطا سوزدر *

حکایت - حضرت ابوبکر رضی الله عنه‌ننك وفاتندان صونك عمر رضی الله
خلافت‌کا جلوس ایتدی آننك عادتی بو ایدی‌که کیچلردن بر کیچنی توردی مسجدرا
کیلدی چراغ یاندردی مسجدنی تیکشوروب قارادی مسجدننك بر پوچماغنده
تورکان تویونچك کوردی قاراسه اچنده بر ایمچاك بالاسی - یاننده بر کاعزکا تورکان
اون دینار - کاعزینه یازلمش‌که بو بالاننك آتاسی یوق اوشبو آلتونلار آننلبید
نفقه‌سی در کم‌ده‌کم بو بالانی آلوب رحیم وشفقتلی آنا منزلنده بولوب تربیه قیلم
الله‌تعالی اول آدم‌کا رحمت قیلغای دیب یازلمش ایدی - بس نمازغه خلق‌جیولدی
نمازنی ادا قیلدیلار عمر رضی الله عنه بالا قصه‌سین خلق‌قه سویلادی وآیتدی بش
بالانی آلوب تربیه قیلماغه مندن احق کمسه یوقدر من آلایم وتربیه قیلایم دیدی جا
یخشی معقول دیدیلر آندان صونك عمر رضی الله عنه بو بالانی خانه‌سینه آلوبو
کیلدی عبیدالله المسجدی دیب اسم قوشدی بس بو بالا آیاغینه یوری باشلاغا
قرآن تعلیم قیلدی یدی یاشینه یتکاچ قرآن‌خفظ قیلدردی اون‌دورت‌یاشینه یتدی
علم حدیث اوقوتدی وغیر فن‌لرنی کوب تعلیم قیلدی - بو بالا حسن وجمال ایاسی
وصاحب قوّت بولوب اوسدی تمام یکت بولدی - اوزی ننك کونکلندن من عمریان
رضی الله عنه‌ننك اوغلی من دیب اویلاب یورور ایدی یکت‌لر بلان کوراشور
ایدی هیچ کم مونکار چقمادی کونلرده بر کون ینه کوراش‌کا چقدی بر یکت‌نی
کوراشوب یقدی بو یکت آچیغلانوب عبیدالله‌نی سب قیلدی هی حرام بالاسی
دیدی بس عبیدالله مونناك اوچون مغموم بولوب حضرت عمر یانینه قایتدی آیتدی
یاامیرالمؤمنین فلان کشی منی سب قیلدی هی حرام بالاسی دیب آیتدی - منم
آتام سین توکل موسین دیدی - عمر رضی الله‌عنه آیتدی من سننك آنانك ایمس من
مکر من سنی بیلاکان کویونچه مسجددن تابدم لکن من سننك آنانکنی وآنانکنی

صلمای من دیب قصه‌نی بیان قیلدی - عبید الله آیتدی یاامیر المؤمنین من سن دن
ر ملتماس قیلامن که منم آنامنی آنامنی تفحص قیلوب تابقایسن والا اوزمنی هلاك
- بیلسام کیراك دیدی - عمر رضی الله عنه آیتدی بوکون مهلت بیر - من تفحص
دیلوب آنانك آنانك کم ایکانین بلوب خبر بیرورمن دیدی - بس کیچ بولدی
م نعمر رضی الله عنه طهارت آلدی ایکی رکعت نماز اوقودی وآیتدی الهی اکرده
رزقاشنکده بو عمرننك آرغنه منزله‌سی بولسه‌ده بو یکت‌ننك آنا آناسین بلدرکای سن
ابنیدی یانوب یوقلادی توشنده رسول الله‌نی کوردی رسول الله آیتدی کویونمه یا
ر عمر صباح بولوب یوقنکدان تورغاچ امر قیل که بوتون مدینه خاتونلاری برمیدانغه
ر چقسونلار واول یکت عبید الله اول خاتونلارننك یولنده اوتوروب تورسون هربر
رننخاتون‌ننك یوزینه قاراسون اکرده قایسی بر خاتوننی کورکان بعدنده یوراکی
واضحرك بولوب قانی حرکت‌کا کیلسه وقلبندن بر تقاضا قوبوب اول خاتون‌غه تعلق
د توتسه یکت‌ننك آناسی اولدر اول‌خاتوندان آیرولماسون اول خاتوننی سنکا آلوب
کیلسون دیدی بس عمر رضی الله عنه یوقوسندان اویغانوب امر قیلدی مدینه
خاتونلاری بارچه‌سی میدان‌غه چقدیلار عبید‌الله هم چقدی هر بر خاتون‌ننك
عیوزینه قارادی کونکلنده برده علامت تابمادی - بس بر کوزال جاریه‌ننك یوزینه
ر قارادی درحال اوزندن بر تقاضا قوبوب یوراکی حرکت‌کا کیلدی وکونکلنده بر
بر علامت سیزدی البته سن منم آنام‌سن دیب اول خاتوننی توتدی خاتونلار آیتدیلر
قان‌ننك سننك آنانك بولسون اول - اول‌باکره قزدرهنوز ایرکورکانی یوقدر دیدیلر
عبید‌الله آیتدی من بوجاریه بلان حضرت عمر یانینه بارمای توروب البته آندان
آیرولماس‌من دیدی بس عمر رضی الله عنه یانینه کیلدیلر واقعه‌نی خبر بیردیلر
عمر رضی الله عنه آیتدی یا جاریه حالنکدن بزکا خبر بیر بو اش‌ننك حقیقتین
کشف‌قیل سنکاموندان خلاص یوقدر مکر توغریلق بلان خلاص بولورسن دیدی -
جاریه آیتدی یا امیر المؤمنین بلکل که تحقیق من‌زنادان بری‌من هنوز ایرکورکانم
یوقدر حلال یوزندن حرام یوزندن هیچ بر ایر جنسی منی مس قیلمادی لکن منکا
بر عجب واقعه بولدی‌که مراهقه ایدم بلاغت‌کا ایرشکان زمانمده کونلرده بر کون
جمال ایاسی بر یکت‌نی کوردم شول وقتده منکا شهوت غالب بولوب انزال واقع
بولدی اوزمدن منی یوشلکین سورتمك اوچون بربرنرسه یوق‌میکان دیب دیوار
یانینه کیلدم دیوارده بر یارقده یوشراك مامق کیساکی کوردم شول مامقنی آلوب
سورتماکا دیب فرجیمه قویدم موندان‌نفسیمه شول‌قدر لذت وشهوت حاصل‌بولدی‌که
تعبیر ممکن‌توکل مامقنی ناشلادم‌ده آندان خانه‌مزکا قایتدم هربر آی اوزغان‌صایون
قورصاغم ضور ایدی حامله‌بولدم بوحالکا اوزم بیك قورقدم حالمنی آناما سویلادم -
مدینه‌ننك طشنده باقچه‌مز بار ایدی آناما آیتدم ای آنا منی شول باقچه‌مزغه
چقاروب قوی مدینه‌ده خلق‌قه بدنام‌بولغونچه آنده تورایم دیدم بس‌باقچه‌غه‌چقدق
مدت حمل منقضی بولغونچه باقچه‌ده توردق حمل مدتی یتوب بر ایر بالا کیتوردم
آندان صونك اول بالانی بیلاوکا توردم یانینه کاعزکا توروب اون دینار قویدم

وبالا واقعه سین کاعزکا یازدم باریسین برکا توروب قویدم حالا بو واقعه بو
اون دورت یلدر دیدی - آندان صونك عمر رضی الله عنه آیتدی ای
سونچ سنکابولسون تحقیق سنك آنانك ظهور ایتدی دیدی - بس توردیلار
آنام دیب برسی اوغلم دیب قوچاقلاشدیلار عظیم شاد بولدیلار - آندان ع
عمر رضی الله عنه بو جاریه‌کا آیتدی یا جاریه شول اوزنك مامق آلغان با
حاضرده باروب تابارموسن - جاریه آیتدی بلی یاامیر المؤمنین شاید تابسام ک
دیدی - عمر رضی الله عنه بارماغندان یوزوکین صالدی جاریه‌کا بیردی آ
بار آلای بولسه بو یوزوکنی شول یارقفه ایلتوب قوی دیدی جاریه یوز
آلدی توغرو شول یارق‌قه ایلتوب قصتردی - عمر رضی الله عنه آندان ص
امر قیلدی بایاغی طریق‌چه مدینه ایرلری براوده قالمادی همه‌سی میدانغه‌چقدیلا
یکت‌کا آیتدی هر بر اوزغان کشی‌نی کوزنکدن کیچور یوزینه قارا قایسی ایر
یوزینه قاراغانده قلبنك قوزغالسه وکونکلنکده آنانکنی کورکانده‌کی کیفیتچه
علامت تابسانك اول کشی‌نی باروب توت آندان آیرولما اول کشینی مونده آ
کیل دیدی بس اول یکت هر بر کشی‌نی کوزدن قاراب اوزدردی - آندان ص
جمال وکمال ایاسی بر یکت اوزغانده یوزی یوزکا توغری کیلوب بو یکت‌ننك قلبی
برحرکت قوبدی البته منم آنام بودر دیب طاقتی بولماینچه اول یکت‌کا هجوم قیلد
اول یکت آیتدی ای اوغلان سنکا نی بولدی دیدی - بو یکت آیتدی السلام علیك یا
دیدی - اول یکت آیتدی من آنانك بولورغه هنوز اویلانکانم یوق خاتونم یوق
هیچ بر خاتون بلان زنا قیلغانم یوق دیدی بس بولار نزاغلاشوب حضرت عمر یان
کیلدیلر عمر رضی الله عنه آیتدی ای یکت سن عمرنکده اویلانکاننك بارمو خاتون
بارمو دیدی یکت آیتدی هنوز اویلانکانم یوقدر دیدی - عمر رضی الله عنه آیتد
توغروسین سویله زنا قیلغاننك‌ده یوقمو دیدی - یکت آیتدی والله یاامیر المؤمنی
زنا قیلمادم هنوز - لکن منکا بر وقتنی بر اش واقع بولدی اوزم کبك یکت
بلان سیران قیلغان وقتمده خاتونلار جماعتی کوردك آلار آراسنده بر کوزال
بار ایمش اول وقتده من مراهق ایدم کونکلم اول قزغه میل قیلوب منکا شهو
غالب بولدی اختلام بولغان شیکللی من‌دن دفق وشهوت بلان منی نازل بولد
بر دیوار یانینه کیلدم‌ده کیومدن مامق یولقوب آلدم آله‌تمنی سورتدم بعده او
مامق‌نی بر یارق‌قه قصتروب قویدم دیدی - عمر آیتدی اول یارقنی حاضر
بلورموسن دیدی - بلی بلورمن یاامیر المؤمنین دیدی - عمر آیتدی ایمدی س
بار شول یارقده منم علامتم برنرسه باردر آنی آلوب کیل دیدی یکت اول دیوا
یانینه کیتدی یوزوکنی آلدی عمرکا کیتوردی - آندان صونك عمر رضی الله ع
آیتدی یا عبید الله آنانك‌ده ظاهر بولدی حاضرده سنکا ولد الزنا یاکه ولد الحرا
دیب آیتورکا یاراماس الله‌تعالی‌ننك قدرتی بلان بو ایکسندن دنیاغه کیلدنك دیب
بو خاتون‌نی بو ایرکا عقد قیلدی نکاح اوقودی ایر وخاتون بولدیلار (یفعل الله
ما یشاء ویحکم ما یرید) *

قوال - نبی‌لر وولی‌لر دنیاغه محبت ایتماسلر ومال استاماسلر چونکه دنیا سومك
مال استامك الله‌تعالی قاشنده مذمومدر اما سلیمان علیه السلام (رب هب لی ملکا
لا ینبغی لاحد من بعدی) دیدی نی حکمت بار ایدی - ودخی (لا ینبغی لاحد
من بعدی) دیدی گویاکه نفس بخیل‌لرکا اوغشاتقان کیفیتده بولوب دنیانی طلب
قیلدی یعنی مندن صونکغی‌لارغه لایق بولماغان ملکتنی منکا بیر دیب صارانلق
قیلغان شیکللی ایتدی - اول‌نبوت بلان متصف بولغان ذات الله‌تعالی قاشنده حب
دنیا مذموم ایکانین البته بلدی - لقوله علیه السلام (لیس شیء عند الله اشد
من ابغض من حب الدنیا) ایمدی ای اوغل بو مسئله‌کا جواب بودرکه بلکل سلیمان
علیه السلام کونکلنده دنیا محبتین توتوب مال ملکت‌نی فقط اوزی‌ننك راحتی اوچون
طلب قیلمادی بلکه اوزی‌ننك قدرتنده بولغان سیاستین اعلان قیلور اوچون طلب
قیلدی قلبنده دنیا محبتی بارلق‌جهتندن صورامادی براونتك قولنده دولت بولوبده
دنیاغه محبت ایتماسه ضرر یوقدر - وبراونتك دولتی بولوب دولت‌کا محبت ایتسه
قلبین قساوت باصادر الله‌تعالی‌نی اونوتادر اوشبو اش مذمومدر حدیث‌ننك معناسی
هم اوشبودر - اما مالدان نوع قساوت قلب بولماینچه چاره یوقدر نتاکه آق یاولق‌قه
کموش تنکه‌لر توروب‌قویسانك یاولق‌قه قارالغی اثر ایتادر - اما کشی‌ننك‌قولنده
دولتی بولوب کونکلنده دنیا محبتی بولغان اوچون صاران بولادر صارانلق دیکان
نرسه دنیا محبتندن کیله‌در - نتاکه ابوبکر رضی الله عنه بای ایدی اما کونکلنده
دنیا محبتی یوق‌ایدی کونده الله تعالی یولینه قرقشار منك دینار صرف قیلدی -
وابوجهل بای ایدی وکونکلنده دنیا محبتی بار ایدی الله تعالی یولینه عمرنده بر
دانه تصدق قیلمادی قصه‌سی مشهوردرکه - سلیمان‌علیه‌السلام اوزقولی بلان زنبیل
اشلاب آننك‌حصولی‌بلان رزقلاندی مسکینلر بلان برکا اوتوروب آشادی - ودخی
سلیمان علیه السلام (لاینبغی لاحد من بعدی) دیدی بو سوزی صارانلق جهتندن
نوکل ایدی وبخیل‌کاده دلالت قیلمایدر بلکه سلیمان‌علیه‌السلام‌ننك بوسوزی‌خلق‌قه
غایت شفقتندندر چونکه آدم دولت وراحت‌کا چدامایدر هلاکت‌کا توشادر حتی
بعض‌لر دنیاده وقتده هلاك‌بولادر بس سلیمان‌علیه‌السلام من‌دن غیرکشی دولت‌کا
چداماس دیوب بلوب بیله دعا قیلدی - ای اوغل بلکل‌که الله تعالی سلیمان علیه
السلام‌غه الهام قیلدی وطلب دنیانی کونکلینه صالدی بو اشده حکمت باردر والله
تعالی‌دن اشارت باردر - شویله‌که بلقیس قاشندان بلقیس‌ننك ایاچیلری سلیمان
علیه السلام‌غه کیلدیلر هدیه‌لر وخزینه‌لر وجواهرلر کیتوردیلر سلیمان‌علیه‌السلام
التکبر علی التکبر صدقه دیب برسینه‌ده التفات قیلمادی - سلیمان علیه السلام
پیغمبر هم پادشاه ایدی الله تعالی آنکا ملك بیردی تاکه غیر پادشاه‌لارننك ملکینه
التفات قیلماغای - وخدادان غیرکا ودنیا محبتینه کونکلی میل قیلماغای ودخی الله
تعالی پادشاه‌لارغه کورساتمکنی وپادشاه‌لارغه تعلیم‌نی اراده قیلدی تاکه غیر پادشاه‌لار
ودولت ایالری سلیمان‌علیه‌السلام‌دان سبق آلسونلار بوتون‌دنیا سلیمان‌علیه‌السلام‌ننك
فرمانده ایدی آدمیلر پریلر وجمیع جان ایاسی آنکا مطیع ومنقاد ایدیلر ومع

ذلك سليمان عليه السلام زنبيل ياصاب آننك بلان رزقلاندى ضعفا ومسكين ل
برکا آشادى تواضعلق قيلدى *

حكايت - مشايخ صوفيه‌دان بر شيخ بار ايدى كونلرده بر كون اول شي
خانقاسينه مسافرلردن بر جماعت كيلدى شيخ آلارنى عادتلرنچه اكرام قيلد
كون بو شيخ بومسافرلر بلان وبارانلرى بلان اوتورغانده فارسى‌تلى بلان اع
قايسنكز بولور ديدى مسافرلردن برسى ينه‌فارسيچه من (بودم) ديدى يعنى ر
انا - شيخ آيتدى من ديكان سوزنك‌ننك معناسى آورلق‌قه دلالت قيلادر من د
تاشدان بر رطل اولچاو تاشيدر ديدى آندان صونك شيخ توردى هواغه كوتار
دور ورقص قيلدى - يعنى عوام اصطلاحنچه بيودى ديكان سوزدر - يراق
براولوغ كول بارايدى كول‌كا سيكردى كولده صو اوستنده بيودى صوغه باتم
حتى آياغى‌ده چلانمادى - آندان صونك شيخ من عالمترم ديكان مسافركا اش
قيلدى اول مسافر هم كولده رقص قيلماغه كردى باندى غرق بولا يازدى
نارتوب چقاردى آيتدى قاچان‌كه سن من‌ديدنك من‌بلدم‌كه سن آورسن من‌بولم
مگر حجر بولور ايمدى سن من بولما لكن اجتهاد قيل تبن بول يعنى صالام ب
تاكه سنى صو غرق قيلا آلماس (والمراد من اشارة الشيخ ههنا انه لا يجوز
ينكبر احد لا فى الحال ولا فى المقال) *

حكايت كونلرده بر كون شيخ حسن بصرى رحمة‌الله‌عليه اوزى‌ننك‌شاكردلر
بلان رابعهٔ عدويه‌نى زيارت قيلماغه اراده قيلدى آرالارى بايناق يراق بر ايد
بر آز مسافت بارغاچ شيخ آيتدى اى‌يارانلر رابعهٔ عدويه آدميلردن عزلت قيلمش
برخاتوندر بلكه حقايق تجريدنى بلماى تورغاندر خاتونلار ناقصة‌العقل بولاتورغان
بز آنى زيارت قيلماغه ونصيحت قيلماغه تلاى‌مز نيچوك بولور ايكان ديدى حا
بوكه رابعهٔ عدويه كرامات ومكاشفات اياسى ولية الله بر خاتون ايدى بس شي
آيتكان سوز آنكا منكشف بولدى - رابعهٔ عدويه توردى بر ضور قاپچق آلدى
اوزى‌ننك قابقاسينه آصوب قويدى - آندان‌صونك شيخ كيلوب‌يتدى مونى كوردى
رابعهٔ عدويه يانينه كرمادى بوروولوب قايتدى يارانلرى آيتديلر يا شيخ سنكا
نى‌بولدى رابعه يانينه كرمادنك قابقاسندان كيرى قايتدنك ديديلر - شيخ آيتدى
ايمدى سكوت قيلونكز بز خطا كمان قيلدق خطا سويلاشدك صاحبة‌الكرامة ايمش
بزكا بو قاپچق بلان جواب بيردى قاپچق‌ننك معناسى اولدر كويا كه رابعه آيتدى
هر كم اوزى‌ننك قاپچوغين تيكشورمك تيوش اوز حالين بلمك تيوش ديدى -
ايمدى اى اوغل بو قصه‌دان حصه شولدركه كشى‌ننك حالين تيكشورماكايسن اوز
حالنك بلان بولوشقاى‌سن *

بكاء عظيم - قاچانكه (وان منكم الاواردها) ديكان آيت نازل بولدى پيغمبر صلى
الله عليه وسلم امتم اوطقه كراچك ايمش ديب غايت قورقو بلان قورقدى مخموم

كبك بولدى بيك قاطى يغلادى حتى هوشى كيتدى صحابه‌لرى بو يغلامق‌نك
سببين بلماديلر يا رسول الله بو يغلامق‌نك سببى نيدر ديديلر پيغمبر عليه
السلام قايغو وحسرتى كوبلك سببلى وامتينه شفقتى كوبلك سببلى هيچ بر جواب‌قه
قادر بولمادى بو واقعه‌نى حضرت فاطمه رضى الله عنهاكا خبر بيرديلر حضرت
فاطمه رضى الله عنها درحال توردى كويونوب يغلاب رسول الله قاتينه‌كيلدى كوردى
رسول الله‌نك هوشى كيتوب ياتور - غايت قاطى يغلادى يوزى صارغايدى
آتاسى‌نك حالين بلمادى - فاچان‌كه پيغمبر عليه‌السلام افاقت‌قيلدى فاطمه آيتدى
اى كوزم‌نك نورى آتام نيك بولاى يغلارسن سنكا نى مصيبت ايرشدى‌كه بيله
هوشنك كيتوب ياتورسن يا رسول الله ديدى - پيغمبر عليه السلام آيتدى
اى كوزم‌نك نورى بالام موندان آرتوق مصيبت نى بولور فاطمه آيتدى نى
مصيبتدر يا رسول‌الله ديدى - پيغمبر عليه السلام آيتدى بوكون دوستم جبرائيل
(وان منكم الاواردها) ديب بر آيت ايندردى يا فاطمه يغلاماقم‌نك سببى بودر
واحسرتاه امتمه‌كه آزمو شيخلر اوط اچنده واشيبتاه تفجع قيلورلار - آزمو يكت‌لر
نموغده واشبابتاه ديب ندا قيلورلار - آزمو خاتونلار نموغده واقضيحتاه ديب
چقرورلار - واحسرتاه امت‌لرم‌نك يوزى قارالدى آرقالارى بوكولدى تنلرينه
اوط توتاشدى كچيلرى اولوغلارين حرمتلاماديلر اولوغلارى كچيلرينه رحيم شفقت
ايتماديلر خاتونلارين ياشرماديلر ديدى - بس فاطمه رضى الله عنها بو سوزنى
ايشتدى قاطى يغلادى آياق اوزره توردى ابوبكر رضى الله عنه‌كا آيتدى اى
كورشى سنكا حاجتم باردركه قيامت كونده آتام امتى‌نك قارتلارينه جانكنى فدا
قيلغاى‌سن - على رضى الله عنه‌كا آيتدى يا على سنكا حاجتم باردركه قيامت كونده
آتام امتى‌نك يكت‌لرينه جانكنى فدا قيلغايسن - وحسن حسين رضى الله عنهماكا
آيتدى اى نوردىده‌لرم سزكا حاجتم باردركه قيامت كونده آتام امتى‌نك بالالارينه
نفسنكزنى فدا قيلغاى‌سز وقيامت كونده من دخى آتام امتى‌نك خاتونلارينه
جانمنى فدا قيلغاى‌من تاكه محمد عليه‌السلام‌نك امتى اول كونده جميع فورقولاردان
سلامت بولسه‌لار ايكان ديدى وشول حالده جبرائيل عليه السلام نازل بولدى
آيتدى يا محمد سنكا سيونوچ كيتوردم‌كه الله تعالى سنكا سلام اوقودى كويونماسين
وفاطمه‌غه دخى آيت‌كه كويونماسين ديدى والله تعالى آيتدى قيامت كونده من
فاطمه سوكان اشنى قيلورمن وفاطمه اختيار اينكان اشنى قيلورمن بارچه‌سين فاطمه‌غه
باغشلارمن ديدى - بس اى گناهلى شيخلر - اى نفسنكزكا ظلملق قيلغوچى يكت‌لر
واى ياوز وظالمه خاتونلار بو عصيانكنكز بلان مسلمان اسمين كوتاراسز محمد عليه
الصلوة والسلامدن اويالماى‌سزمو - وبوطغيانكنكز بلان الله‌تعالى‌دن قورقمايسزمو -
تحقيق رسول الله‌دان اويالنكز - والله تعالى‌دن قورقنكز ونصوح توبه‌سينى قيلنكز
شايدكه فلاح تابارسزلار - هيچ شك وشبهه‌سز براو الله‌تعالى‌دن قورقماسه الله تعالى‌نك
رحمتندن هم نصيبى يوقدر - نتاكه داود عليه‌السلام برنوع ذلت بلان مبتلا بولدى‌كه
اول ذلت سزنكنك قاشنكزده اينك كچكنه ذلت در - قاطى واوزاق يغلادى حتى

كوز ياشى توشكان يردن اولنلر ويافراقلار اوسدى صوصاغانده بر اچملك
اچمادى كوز ياشندن قدحلر توتوردى - اى عاصى بنده چيلاكلاب چيلاكلاب
اچاسن كوزنكدن بر تامچى ياش چقماس - وقيلغان گناهنكا ندامت تارتماى
نفسنكا قيلغان ظالملقنكدان آه ديمايسن گناهنك باشنكدان آشدى كورماى مو
داود عليه السلام پيغمبر ومعصوم وگناهندان پاك بولا توروب ذله‌سى ايسينه توش
صايون هوشى كيتوب يوزى بلان يركا يقلورايدى يوزى بلان يركا اوزاق يا
يوزى ننك تيرسى يركا يابوشور ايدى باشين كوتارسه يوزى ننك تيرسى
يابوشوب قوبوب قالورايدى كوزندن ياش يوزندن قان آقارايدى - اى عا
وجافى مؤمن بو قدر عصيان غه چومدنك كوزنكدن قطره ياش چقمادى كونكا
تاشدان قاطى ايمش بو غبرت‌لر تاش‌قه تيسه تاش‌ده قورغاشين بولوب ا
ايدى - وكونكانك آغاچدان قاطى ايمش بو نصيحتلر آغاچقه آيتولسه آغا
بوكولوب يانكادان يركا كرور ايدى *

حكايت - انا يعنى من من - اى اوغل بلكل‌كه كم‌ده كم دنياده من د
سويلاشسه وعالم وبلكلى آدملردن آلده سويلاشسه قيامت كونده اول كشى صامتلر
وساكنلردن بولور يعنى سويلاشوركا تلى بولماس - اكرده براو دنياده ساكنلر
بولسه كشى سويلاشكانده طنكلاب تورغوچيلاردان بولسه البته قيامت كونده فصيحلر
وناطقلاردان بولسه كيراك - محمد عليه السلام دنياده قرق ياشينه قدر هيچ سوزلاشما
دايم الفكر ودايم السكوت ايدى فلا جرم فزع اكبر كونده امتى امتى ا
اغفر لامتى باسرها ديسه كيراك - وباشقه پيغمبرلر كلسى باشلارين بوكوب صا
بولغانلارى حالده اوزلرى ننك نجاتين تلاسه‌لر كيراك - اى اوغل مونده حكم
شولدركه دنيا اشلرى همه‌سى آخرت اشلرينه مناقضدر - دنيا اشلرى آخر
همه‌سى معكوس بولوب تابولور كورماس موسن عابدلر وزاهدلرننك حال‌لرى دن
الله تعالى ننك خوفندن يغلامق كويونمك وانواع بلا بلان مبتلا بولمق وفقير
زندانده محبوسلر ايدى اما جنتده اشلرى وشغل‌لرى جنت نعمتلرندن وشرابلرن
اكل وشرب وقول‌لارنده آلتون قدحلر غلمان ولدان خدمتلرنده انواع سماع قولاقلا
بولوب قصرلارينه مشارفه وحور قزلارينه مباشره‌ده بولسه‌لار كيراك - اوشاند
فاسقلارننك وفاجرلرننك حال‌لرى دنياده بشار طبقه‌لى يورطلارده آشامق اچ
اوينامق كولمك خمر كاسه‌لرى قول‌لارنده رقص وسماغ قيلماقده وكوب اوقتلر
اكل شرب جماع ايدى البته قيامت كونده تموغده تورلو عذابده واويلاه واحس
ديب اوطده ربنا اخرجنا منها ديب قچقروب يانورلار زدناهم عذابا فوق العذا
ديب ندا ايشته تورورلار (نعوذ بالله من ذلك) *

سؤال - پيغمبر عليه السلام بريرده (الفقر فخرى) وايكنچى يرده (كاد الفقير
يكون كفرا) ديدى مونده نى حكمت بارايدى - جواب - بلكل‌كه اى اوغل فقير
بيك حور حقير نرسه توكلدر بلكه عزيز واولوغ ومفتخر نرسه‌در فقيرننك حال

هیتین بیان قیلایم تاکه قولاغنکنی آچوب ذهننکنی جیوب طنکلاب تورغای سن -
یانکه الله تعالی کوکلرنی ویرلرنی یاراتدی آندان صونك احسن صورت اوزه
شرف هیئت اوزه واعلی همت اوزه بر قوش یاراتدی واول قوشنی فقر دیب
یه قیلدی آندان صونك اول قوش قه آیتدی بار بارچه عالمنی طواف قیل
زنکا تورورغه اورون ازله واوزنکا قرین ازله عزتم وجلالم بلان قسم قیلامن که بر
ده سنی تونمامن مکر منم مخلوقاتمدن کمنی یاراتسانك آنده تورورسن - سن
کا قرین بولسانك وکم سنکا مسکن بولسه اول کشی منکا جمیع مخلوقاتدان سوکلودر
دی - فاچانکه فقر اوچماغه تلادی عرش ندا قیلدی ای فقر من ده تور دیدی
ر آیتدی سن مشبهه‌ننك شبهه‌سی بلان متهم‌سن یعنی مشبهه طائفه‌سی الرحمن
ی العرش استوی ده شك توتدیلار شول سببلی سن متهم‌سن منم سن ده قرارم
لماس دیدی - کرسی کا طواف قیلدی کرسی آیتدی من ده تور - فقر آیتدی
یع کرسیه السموات والارض دیکان سوز بلان سن مفتخر ومتکبرسن سن مونمك
دیلان جمیع مخلوقات قاشنده تفاخر قیلاسن سنمك بلان تورمامن - آندان اوچماحقه
تلردندی اوچماح ندا قیلدی ای فقر من اولیاء الله‌لار مسکنی من بزده برار ساعت
تلردنافی بول الوان نعمت بلان ضیافت قیلایق - فقر آیتدی سن هم اوزنکنمك
علردورلارنك غلمان ولدانلارنك بلان مسرورلر وقصرلارنك والوان حله‌لرنك ویمشلرنك
نمادلان مغرورسن منم مسرورلر ومغرورلاربلان قرارم یوقدر - قویاش ندا قیلدی
اللهن ده تور - فقر آیتدی سنمك ده بر اورونده قرارنك یوق اوز نفسنك بلان
صامن مشرقدن مغرب کا سیرنك بلان مشغول‌سن سنمك بلان تورمای‌من - آندان
کمت کا ایندی یر آیتدی من ده تور - فقر آیتدی سن حسرت اورنی ومحنت سرایی
خرتدسن لر بیشکی سن سنده تورمام - آندان آدم علیه‌السلام غه کیلدی آدم آیتدی
دنیادن منکا رفیق بولورغه موافق‌سن من دن یخشی مسکن بولماس سنکا - فقر آیتدی
یرلك آدم سن ان‌الله اصطفی آدم ناجی بلان متوج‌سن ثم اجتبیه ربه فهدی رداسی
رندن منردسن سن بولار بلان افتخار قیلاسن سنمك بلان‌ده قرارم بولماس - نوح
لارنا علیه السلام غه کیلدی نوح آیتدی مسکننك من‌ده بولسون - فقر آیتدی سن
داو لوقات قه رحیم قیلمادنك رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا دیب الله
اچمك عالی‌نك مخلوقاتینه هلاکلك بلان دعا قیلدنك سنمك دعانك سببلی کافرلردن باشقه
تلری جه حیوانلار هلاك بولدی سن‌ده تورمام - ابراهیم علیه‌السلام غه کیلدی ابراهیم علیه
حسرتا السلام آیتدی من ده تور - فقر آیتدی سن هم یولدوزغه هذا ربی دیب آیتماکنك
ف اب بلان متشکك لرکا اوخشادنك - موسی علیه‌السلام غه کیلدی موسی علیه‌السلام آیتدی
یا فقر منم بلان تور من کچکنه وقتمده فرعونی یانکاغینه صوقدم اولوغ حالمده ترك هوا
قیلدم غباغه وعصاغه راضی بولدم - فقر آیتدی سن رب ارنی انظر الیك دیدنك
ؤیة طلب قیلدنك دیدی .... آندان محمد علیه السلام غه کیلدی جمالین
کوردی یاراندی تورماغه راضی بولدی - کوردی جسمی متواضع - قلبی کبر وعجبدن
صافی - تلی ذاکر - روحی محبت ومودت معجزا وکرامت بلان مزین - قولی سخی -

تلی فصبح - کوکراکی کینه وحقدان پاك - رأفت ورحمت بلان مملو در فقر آیل
شاید منکا مسکن بو بولغای دیدی سننك حقنکده لولاك لما خلقت الأفلاك
آیتولکان ایدی سن شول کشی‌مو دیدی محمد علیه السلام آیتدی بلی من
کشی‌من دیدی بس فقر رسول الله آلدینه توشدی آیتدی یا رسول الله منـ
مصلحت تاکه اغیاردان خلاص بولوب سن‌ده تورور ایدم *

حکایت - اصفهان شهرنده قزل مال بلان صانو ایتوچی غنتر اسملی بر
بار ایدی آننك عادتی شول ایدی‌که یل صایون اینك اوّل جیلاك جیمش چقغ
آلوب‌قایتوب جماعتینه تناول‌قیلدرر ایدی - کونلرده برکون یانکا قاربوز چقـ
قاربوز صانوب آلدی ایوکا ایلتوب بیر دیب خذمتچیسینه بیروب یباردی -
کیچ بولغاچ غنترقایتدی جماعتی بلان اوتوردی قایده قاربوزنی کیتورنکز آ
دیدی جماعتی آیتدی بزایندی آشاب بتوردك آنی دیدی - غنتر آیتدی آشا
ضرر یوق قایده منکا اولوش قالدرغانسز کیتورنکز دیدی جماعتی آیتدی قالد
اونوتدق ایندی یوق بتدی دیدی - غنتر آیتدی کون صایون برکا آشایمز
اچامز برکا تورامز منی اونوتدنکز من اولکاچ نیچوك بولورسز ایکان منم حالم نـ
بولور ایکان دیب کونکلینه اولوم قورقوی توشدی - کونکلندن آیتدی من آ
آشانامن اچرتامن آلار اوچون حلالنی حرامنی قارامیمن آنط ایتامن یالغان سویلا
آلار منی اولماس بورون اونوتدیلار آخ منم حالم اولکاچ نی بولور دید
ایکنچی کون بولدی غنتر بازارغه چقدی بر قاربوز صانوب آلدی ایوکا ا
آلوب قایتدی جماعتی بلان قاربوز آشاماغه اوتوردیلار - بس غنتر جماعتی
آچق‌یوز کوله کوله سویلاشور مونا عجب کیچه سز منی قاربوزسز قالدردنکز
بوکون راحتلانوب برکا آشای‌مز دیدی اما کونکلنده نی نیت بارین بلدرمادی
آندان صونك خاتونینه آیتدی جانم سنکا محبتم بیك ضرر کونده کیبتده کونده کیـ
هیچ بر راحتلانوب برکا اوتوروب بولمای شغلم بیك کوب من بوکون ایشتدم
کشی جیمش باقچه‌سی صاتا ایمش - باقچه‌سی بیك اولوغ بیك‌هیبت سن بار آقچه
جیوب وهم آلتون کموشدن نی‌جهازنك باردر صانوب منکا قرض بیر آندان کیبتم
صاتارمن بارین برکا قوشوب شول باقچه‌نی آلورمن باقچه‌دان کیلکان فایده بلان ر
ترکلك اینار ایدك دیدی - خاتون بو خبرنی ایشتکاچ یعنی مجالسه آشامق ا
وعیش عشرت سوزلرین ایشتوب خاتون توکل‌مو بیك شاد بولدی آیتدی من ف
بیرمیم سنکا - لکن بارچه جهازمنی سنکا همبه قیلایم دیدی بس بولار قاضی حضو
باروب یازلشدیلار غنتر قبض شرعی بلان خاتوننداں جهازنی قبض قیلدی
باقچه‌نی یکرمی منك‌کا صاتوب آلدی آندان صونك بازارغه چقوب ندا قی
جیمش آغاچی کیراك بولسه منم باقچامدان هرکم باروب توبلاب آلسون من
مسلمانلارغه وقف قیلدم دیدی جیمش آغاچی کیراك کشیلر باروب همه‌سین تو
آلدیلار باری قورو یری‌گنه قالدی - آندان‌صونك غنترقاضی‌غه باروب آ

اول باقچه اورنون من مسلمانلارغه قبرلك كا هبه قيلدم اول يرقبرستان بولسون ديدى -
حالا اصفهانده غنتر مقبره‌سى ديب معلومدر - آندان صونك خاتون بو خبرنى
ايشتكاچ شكايت قيلدى يغلادى ايرينه آيتدى نيك بولاى منكا ظلملق قيلدنك
ديدى غنتر آيتدى من سنكا هيچ برظلملق قيلمادم لكن سن منى اولكاچ اونوتورسن
ديب قورقدم چونكه من ترك وقتده قاربوز آشاغانده اونوتدنك من اولكاچ قاچان
سن منى ايسكا توشورورسن خصوصا غير ايركا بارسانك ديدى - آندان صونك بر
يل اوتمادى غنتر وفات بولدى - بعض دوستلارى غنترى توشنده كوردى كه غنتر
وجماعده كينكلكى منك فرسخ بر سراى اچنده اوتورور سوندن بالدان زنجبيلدن
سلسبيلدن چيشمه‌لرى آغوب تورور - دوستى صورادى نى سببلى بوقدر درجه‌لركا
ايرشدنك يا غنتر ديدى - غنتر آيتدى دنياداغى باقچامنى قبرلك كا وقف قيلمش
ايدم شول سببلى الله تعالى بو درجه‌نى بيردى ديدى - ايمدى اى اوغل هركم
بوغرى عقلى بولسون غنتر كبك اوزينه ايذكولك حاضرلسون هركم غافل وجاهل
بولسه غيرلر اوچون مال حاضرلب قالدرسون بشار طبقه‌لى تاش اويوب قالدرسون
روزى وبالين كورسون (فتكوى بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما كنزتم لانفسكم
فذوقوا ما كنتم تكنزون) *

سؤال - الله تعالى واحد احد صمد فرد وتردر - اما فريق فى الجنة وفريق فى السعير
ديب ايكى يول كورساتدى حكمت نيدر - اى اوغل جواب بودركه مثلا براو كعبه‌كا
بارمق تلاسه قايدان ياقنراق آندان بارادر آندان صونك كعبه‌كا بارا تورغان دورت
اول بار دورتسى كعبه ننك دورت طرفنده - مدينه‌دن بارا تورغان يول ذوالحليفه
تالا - شامدان جحفه - يمندن يلملم - عراقدان ذات عرق آتالادر اوشانداق
رسول الله غه كه اول شريعت صاحبى در بارمق تلاسانك دورت يولننك برسى بلان
بارمق لازمدر اول دورت يول - امام اعظم يولى - امام شافعى يولى - امام مالك
يولى - وامام احمد بن حنبل يول لاريدر - بس براو اوشبو دورت يولننك برسينه
مسك قيلسه شول يول بلان بارسه بر يولدان ايكنچى يولغه كوچماسه البته اول
شى رسول الله غه واصل بولور - اكرده اوشبو دورت امامنى حق ديب اعتقاد
قيلماسه اول كشى قطعا رسول الله غه واصل بولماس بس فريق فى السعير جمله سندندر -
ايمدى براو مؤمن مخلص بولسه آنكا لازمدركه متعصب ومخالف بولماغاى متفق وموافق
بولغاى چونكه اتفاق اجتماعنى مستلزمدر واختلاف افتراقنى مستلزمدر ومورثدر
خسرماس موسن شجرة الخلاف ديكان بر آغاچ ثمره‌سى يوقدر اسمى خلاف بولغان
اچون ثمره‌سى بولمادى - بس اوشبو اشارتدر گويا كه الله تعالى آيتدى اى بنده‌م
خلاف بولما تاكه رحمتم ننك ثمره‌سندن محروم بولماغاى سن ائمهٔ اربعه‌نى تصديق
قيل تاكه پيغمبرم محمدكا واصل بولغاى سن وفريق فى الجنة زمره‌سندن بولغاى سن
ايمدى - ايمدى اى اوغل مذهبدن مذهبكا كوچكان كشى ننك مثالى كليله دمنه
كتابنده ذكر قيلنغان ات مثالنده‌دركه بر شهرده بر ات بار ايدى اول ات ننك

عادتی بو ایدی که بر یرده طبل یعنی بارابان صوغولسه بارابان تاوشین ایشت
آنده بارور ایدی اویلار ایدی که آندان طوی مجلسی باردر خلق مونی بلد
بو اتکا برحیله توزودیلر وشرط ایتدیلرکه برقریه ده بارابان صوقمانچی بولند
بس بو ات اول طبل صوغولغان قریه کا کیلسه ینه اوّلکی قریه ده صوقمق غه
ایتدیلر شولای ایتوب ات ایکی قریه آراسنده تیك یوردی طبل صوغولغان قر
کیلسه مونده توقتایلار ایکنچی قریه ده طبل صوغا باشلایلار ات اول قریه کا
ات آنده باروب بو قریه ده صوغا باشلایلار ات مونده کیله شولای اینه تو
بو ات طعام کا آچلقدان وصوغه صوصاودان هلاك بولدی - بس اوشاندا قدر ک
اوغل بر کشی مذهب دن مذهب کا کوچسه حالی بیله در ودخی اوز مذهبی
صحتینه اعتقاد قیلماغان کشی ننك وپیغمبر سنتین ورسول الله شریعتین
قیلمایچه نظام شریعتین توتقان کشیلرننك حالی هم اوشاندا قدر العیاذ بالله
کمسنه اسلام نعمتینه آچ ورحمت صوینه صوصاب میته لاسه کیرا کدر - مذ
مذهب کا کوچکان کمسنه لرننك حالی بیله در بیان قیلندی - اسلام شریعتندن
شریعتینه کوچکان آدملرننك حالی نیچوك بولور *

ای اوغل بلکل که دورت امام دورت رکندر یعنی پیغمبر علیه السلام علم شهر
وعلی رضی الله عنه قابقاسیدر (انا مدینة العلم وعلی بابها) دیدی پیغمبر
السلام - وبو دورت امام اول شهرننك دورت پوچماغی منزلنده در - فاچان که
علیه السلام آخرت مزرعه سینه یعنی آخرت ایگونلکین ایکه تورغان یرکا که
علم وحکمت اورلوغین کیتوردی آنده اوزی ننك دورت ورثه سین کوردی که
ورثة الانبیادر - آلارغه حکمت ننك ثمره سین لیتفقهوا فی الدین قسمتی بو نیچه د
تقسیم قیلوب بیردی - بر قسمی امام اعظم غه تیدی - بر قسمی امام شافعی کا ت
بر قسمی امام مالك کا - وبر قسمی امام احمد بن حنبل کا تیدی - بس
اوشبو دورت پوچماق ننك برسینه یعنی دورت مذهب ننك برسینه تمسك
رسول الله غه واصل بولورکه دورت طریق دورتسی ده قرآندان اخذ قیلند
الله تعالی قرآننی اوزی وصف قیلدی که (ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب
دیدی - کونلرده بر کون رسول الله علیه السلام صحابه لرینه بو آیت ننك م
تفسیر قیلغانده ابوجهل ایشتدی آیتدی یا محمد ولا رطب ولا یابس الا فی
مبین دیب دعوا قیلاسن - قرآنکده منم محاسنلرم وسننك محاسنلرنك م
صونك دیدی - پیغمبر علیه السلام آیتدی بلی یا اباجهل الله تعالی سننك
(کشجرة خبیثة من فوق الارض) دیدی - ومنم محاسنلرم حقنده (کشجرة طیبة
ثابت وفرعها فی السماء تؤتی اکلها کل حین باذن ربها ویضرب الله الامثال
دیدی - (واما الطریق الی الله کثیرة والعبد عاجز عن امساك الطریق ب
فیجوز ان یصل الی الله بطریق واحد وبطریقین او اکثر من ذلك الطرق
لا یحصی عددها کالصلوة والزکاة والصوم والحج جهاد وقراءة القرآن والتسبیح

ء وغير ذلك من انواع الخيرات - فيجوز ان يغفر الله تعالى له بسبب من الاسباب) - (انيس الجليس) *

كايت - شيخ احمد الغزالى رحمة الله عليه بر زاهد ومتقى آدم ايدى اوتوز خشام طهارتى بلان ايرته نمازين اوقودى كيچه‌لرده قائم بولوب كوندوزلر روزه ب يتمش يل الله تعالى‌كا عبادت قيلدى اوچ يوز آلتمش مريدى بار ايدى ير مريدى صاحب كرامات ايدى - آخر عمرنده آدميلردن عزلت قيلوب بر ى بلان برطاوده صومعه‌ده تورور ايدى - كونلرده بركون شيخ احمد غزالى‌كا او تيدى يدى كون آوردى كوندن كون سرخاوى آرتدى حالى ضعيفلاندى - آورغان زماننده كون صايون صومعه‌سى‌ننك پوچماغندان (الويل ثم الويل لك حمد) ديب ناوش ايشتلور ايدى - بر كونى بو شيخ مريدينه آيتدى شهرده كورشم بريهودى بار ايدى بارشول يهودنى مونده آلوب كيل منده حقى قالغان سه كيراك بجيل‌لك صورايم والا من هلاك بولسام كيراك ديدى بو سوزنى آيتوب دى تلى هم نوتولدى آرتوق سويلاشوركا قدرتى بولمادى شول حالده مريد ردى شيخ‌ننك يوزنده ايكى قارا نقطه پيدا بولدى بو ايكى قارا نقطه همان جايولدى ى شيخ‌ننك يوزى قابقارا بولدى - آندان صونك مريد صبحه قيلوب يغلادى ويلاه وامصيبتاه شيخ‌ننك حالى بيله بولدى مريدننك حالى نتاك بولسه كيراك ديب ومين يرتوب يغلادى حتى قورقوندان قبرستان‌غه قاچدى يوزين آناسى‌ننك رينه قويوب وا اماه الله تعالى‌ننك عذابندان قايده قاچايم وا اباه الله تعالى‌ننك نوبتندن نتاك خلاص بولايم ديب اوزاق يغلادى موندان صونك اوزينه اوزى يتدى ايمدى بولاى يغلاب اش بولماس قايتوب خلق كورماسدن مقدم وخلق‌قه سواى بولماسدان ايلكارى شيخمنى دفن قيلايم ديب شيخ يانينه قايتدى كوردى يخ اوستندن هواغه نور چغوب تورور ياقنراق كيلوب كوردى بو نور شيخ‌ننك وزندن چغار ايمش - بس مريد الله تعالى‌كا حمد ايتدى شكر قيلدى وشيخ نى غسل قيلدى كفنلادى دفنلادى ودفن قيلغان وقتده لحد اچنده شيخ‌ننك يوزين آچوب قارادى شيخ مريدننك يوزينه قاراب كولدى آيتدى اى اوغلم من اولمادم بلكه دنيادان آخرتكا كوچدم ديدى - بس مريد حكايت قيلدى‌كه بركون شيخمنى توشمده كوردم خلفاء راشدين‌لر بلان اوتورور - آيتدم ياشيخ يوزنك‌ننك قارالوينه نى سبب ايدى حالا اصحاب رسول الله بلان اوتورورسن دخى‌ده لحدكا قويغانده يوزنكده نور بالقوب تورور ايدى آنده نى حكمت بار ايدى - شيخ آيتدى يا اوغل قاچانكم اجلم ياقن بولدى عمل دفترمنى عرض قيلديلار دفترمده كوردم حرامدان ايكى درهم استعمال قيلوب‌من - كورشمده بر يهودى بار ايدى آننك حقى ايمش شول ايكى درهم حرامدان يوزمه ايكى نقطه تامدى يوزم‌ننك قارالغى موندندر ديدى اما يوزمده نور بالقوى‌ننك حكمتى پيغمبر عليه السلام‌غه آيتكان صلواتم سببلى ايدى عبادت آراسنده كوب صلوات كيتورمش ايدم - اما صحابه‌لر بلان اوتورماقم‌ننك

سببی مسلمانلارغه قیلغان نصیحتم ووعظم سببلی در بس عقوبة علامتی یا
سببلی وکرامت علامتی الله تعالی ننك فضلندان ایدی دیب شیخ سوزین تمام ق

ای اوغل بلکل که قیامت کونده (وامتازوا الیوم ایها المجرمون) نداسندان
جنت اهلی جنت کا وتموغ اهلی تموغه یبارلوب حساب تمام بولغاچ ایلا
یلدان صونك حضرت جبرائیل الله تعالی کا مناجات قیلور آیتور الهی مح
جمالینه مشتاق بولدم اذن بیر باروب کورشایم - الله تعالی آیتور اذن بی
کورش دیرور - جبرائیل آیتور الهی منم برده هدیه‌م یوقدر بوش قو
بارایم - الله تعالی آیتور بولاك آلوب بار لکن محمد کا محبوبراك وسیوکلیرا
آلوب بار دیرور - جبرائیل آیتور الهی محمد کا نی نرسه محبوبدر بلمای من
تعالی آیتور آننك گناهلی امتلری تموغده قالمشلاردر تموغه بار آنده ا
کورورسن آندان محمد یانینه بار آیت یا محمد سنکا سیونوچ خبر آلوب
وسنکا هدیه‌م بار اکر استاسانك کیتورایم دیکایسن بس محمد آیتور نی
خبر دیور سن آیت گناه کبیره ایالرندن سننك امتلرنك حالا تموغده در -
محمد استاسه یانکادان تموغه بارامت لربن تموغدان آلوب چق دیور - بس
جبرائیل تموغه بارور تموغده بر جماعت نی کورورکه کومر کبك قابقارا یا
زنجرلر بلان باغلانمشلار اول جماعت آراسنده برسنی چاقروب چقارور کو
یوزی آق ایکی قولی ایکی آیاغی آق جبرائیل آننك حالندن صوراشور سن
پیغمبر امتندن سن دیور اول کشی آیتور ایمدی اسمین اونوتدم قایسی پ
دیب آیتورکا بلمای من دیب سجده کا کیتار جبرائیل ننك آیاغین اوبار آینی
عبدالله منکا شفاعت قیلسانه الله تعالی دن شفقت صوراسانه عذاب کا طاقت
حالم یوق دیور جبرائیل آیتور سن پیغمبرنك ننك اسمین بلمای سن نتاك ش
قیلایم آلای بولسه آیت صونك الله تعالی کا نی کیفیتده عبادت قیلدنك ایدی
کشی آیتور یلده اوتوز کون روزه توتدم کونده بش نماز اوقودم - جبر
آیتور بو محمد عبادتیدر آلایسه سز محمد امتندن سز - بس بو کشی محمد ام
ایشتکاچ یا محمداه واشفیعاه دیب ندا قیلور جبرائیل آیتور ایمدی پیغمبرنك
اسمین اونوتمه من محمد کا باروب خبر بیرایم شایدکه شفاعت قیلغای - آنی
جبرائیل جنت کا کیلور کورورکه محمد علیه السلام اهلی واصحابی بلان تنعمده اوتور
پیغمبر علیه السلام آیتور یا جبرائیل نی هدیه بلان کیلدنك جبرائیل آیتور یا
هدیه بلان کیلمادم لکن امتنکدن خبر کیتوردم سن مونده تنعمده سن اما امتل
تموغده یانوب کومور بولمشلار - بس پیغمبر علیه السلام بوسوزنی ایشتکاچ اص
بلان بارچه‌سی جنت دن چغارلار پیغمبر علیه السلام آیتور تاکه امتم یارلقان
توروب اوجماعقه کرمامن دیرور آندان صونك جبرائیل ینه تموغه کیلور
طبقه لارنده امت ازلار تابا آلماس مناجات قیلور الهی یارب محمد یانینه نی بو
بلان بارایم جهنم ده اول امت نی تابمادم خیران قالدم - الله تعالی آیتور یا جبرا

اول امتنی غی دیکان چوقورده ازله تارك الصلوة لر اورنیدر آنده بولور بس جبرائیل جهنم‌کا کیلور غی چوقوربن ازلب تابار اول امتنی تابار - اول بنده یا حنان یا منان دیب ندا قیلور ندا قیلغان صایون اوط آندان قاچار جبرائیل آیتور یا عاصی آیده منم بلان چق اوجماحقه آلوب بارایم - اول بنده آیتور منی مونده قالدر موندان چقمای‌من بو اورونغه راضی‌من جبرائیل آیتور اوط عذابینه نیچوك صبر قیلاسن اول بنده آیتور اوط عذابی قاطی ایدی الله تعالی اسمین ذکر قیلماغه قدرتم یوق وقتده حالاً آننك اسمین ذکر قیلدم اوط دان قورقمای‌من دیرور جبرائیل آیتور آنده سیدنك محمد کوتوب تورور - بنده آیتور وا سیداه وا شوقاه الی محمد - لکن یوزم قارالغی سببلی محمدکا قاراماغه خجالت قیلامن دیرور بس جبرائیل آنی تموغدان آلوب چغار پیغمبر علیه السلام آلدینه کیتورور پیغمبر علیه السلام آیتور ای امتم نی گناهنك بار ایدیکه بو زمانغه‌چه تموغده قالدنك - بنده آیتور وا سیداه وانبیاه آلدنکده گناهمنی ذکر قیلماغه اویالامن - پیغمبر علیه السلام آیتور گناهنکنی آیت خجالت قیلما ایللی منك یل نی گناه سببلی تموغده قالدنك - بنده آیتور عامدا متعمدا بروقت نمازنی ترك قیلمش ایدم دنیاده گناهم شول ایدی دیور - ای اوغل موندان فهم ایت که نی اویاندر قیامت کوننده ونی مصیبت در تارك الصلوة لرکا - بر وقت نمازنی قصدا ترك قیلغانلارنینك اشی بیله بولسه یلده اون ایکی آی نمازین اوقوماغان کشی‌کا نی جزالار بولاچقدر - البته جزاسی تموغده قالمقدر طعامی ضریع وشرابی زقوم بولمقدر - پیغمبر علیه السلام‌دان روایت قیلندی که (ان شر تارك الصلوة یتعدی الی سبعین رجلا من اهله وجیرانه) یعنی تارك الصلوة ننك یاوزلغی اوزی‌ننك اهلندن وکورشیلرندن یتمش کشی‌کا قدر تیار - امام سیوطی رحمة الله علیه آیتدی که من آیتامن که تارك الصلوة ننك یاوزلغی وکسافتی بوکونومزدن آدم علیه السلام زمانینه‌چه بولغان مؤمن لرکا قدر ایرشور دیدی ومونننك حقیقتین دلیللر بلان بیان قیلدی وآیتدی که بر مصلی التحیات‌قه اوتورسه البته آیتور (السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین) دیور بس مونننك ثوابی جمیع مؤمن لرکا ایرشور کیراك قایسی پیغمبر امتندن بولغان مؤمن بولسون بودعا بلان فایدالانور تارك الصلوة بو فایدانی آلاردان مانعدر بس جمیع مؤمنلرکا یاوزلغی تیکان کشی کبك بولور دیدی - (مناع للخیر معتد اثیم) *

پیغمبر علیه السلام آیتدی (رب تالی القرآن والقرآن یلعنه) ای اوغل اوشبو سوزده کوب سرلر باردر - معلومدرکه نماز جائز بولماس مگر قراءة قرآن بلان جائز بولور - براونمازده قرآن اوقسه واجب بولوب زکوة بیرماسه قرآن آنکا لعنت قیلور اوشانداق برکشی قرآن اوقسه ونمازنی ترك قیلسه قرآن آنکا لعنت قیلور یاکه براو قرآن اوقسه وخلق‌قه ظلم قیلسه قرآن آنکا لعنت قیلور وبراو نماز اوقسه قرآن اوقسه حج واجب بولوب حج غه بارماسه قرآن آنکا لعنت قیلور - غیبت بهتان غضب بعض الحسد کذب سرقه هم اوشانداقدر - بلکل که ای اوغل نمازننك مثالی زیبق مثالنده درکه

فارسیچه سیماب دیرلر کونه صویدر - الله تعالی نمازنی سیما دیب آتادی (سیما
فی وجوههم من اثر السجود) دیدی - سیماب‌ننك خاصیتی باردر غیر دوالارده ا
خاصیت بولماس براو کونه صویین اوغالاب اوتروب جب‌کا سورتوب بیلینه باغلا
یاتسه تننده بولغان بت‌نی بورچانی اوترور مادمی‌که بیلنده بو جب بولغان وقت
تننده وکیومنده اصلا بت بورچا بولماس - اوشانداق الله تعالی اوزی‌ننك بنده‌س
نفس سیمابین اوتروب اقیموا الصلوة جبینه سورتوب بیلینه باغلاماغه امر قیلد
تاکه فحشاء بت‌لری ومنکر بورچالاری آندان قاچسونلار (ان الصلوة تنهی
الفحشاء والمنکر اما قول النبی علیه السلام رب تالی القرآن والقرآن یلعنه -
انه فی حق الکفار الذین کانوا یتعلمون القرآن لحجج المسلمین واغواهم کالاخ
والبرهان الذین علموا صدق القرآن وحقیقته وکتموها) *

حکایت - اولوغ مشایخلردن صاحب اسرار وصاحب کرامات برشیخ بار ایدی
اسمینه حسن بصری دیرلر ایدی - اوچ یوز مریدی بار ایدی کونلرده برکون
بو شیخ مریداری بلان ضحی نمازین اوقودیلار وردلرندن فارغ بولدیلار رمض
آبی ایدی بر کشی کیلوب کردی قولنده تایاغی اینکنده رداسی بار شیخ‌کا سلو
بیردی نمازغه توردی خضوع خشوع بلان کامل نماز اوقودی نمازدان صونك تلا
اوقودی قرآن اوقودی قرآندان فارغ بولغاچ قومغاننی آلدی‌ده قومغاندان او
اچدی - مریدلرینه شیخ آیتدی ضرر یوق مسافر کشی‌در اچسون لکن صواچما
طعام صوراماقینه دلالت قیلادر طعام کیتورنکز دیدی بس طعام کیتوروب آلد
قویدیلار - بوکشی بسم الله دیب طعامنی تناول قیلدی آیتدی الموافقة شرط دی
شیخ دخی صدقت بسم الله دیب بو کشی بلان طعامنی تناول قیلدی مریدلر
مونی کوردیلر شیخدن نفرت قیلدیلار واعتقادلرین بوزدیلار بوشیخ مقیم کش
رمضاننی آشادی دیب شیخ یانندان چقدیلار شیخ اول مسافر بلان قالدی -
کشی آیتدی شاکردلرنکا نی بولدی قاچدیلار دیدی شیخ آیتدی ضرر یوق
شغللری باردر الله تعالی‌ننك حکمی بیله‌در بعض کشی‌نی باطن‌دان ظاهرکا چ
وبعض کشینی ظاهردن باطن‌کا کرتادر دیدی بو کشی شیخ‌ننك سوزین ایشت
آغاروب کیتدی قزاروب کیتدی توسی اوزکاردی - اما مریدلری نی حال
ایکان دیب چیندن قاراب تورورلار ایدی - شیخ‌ننك برعادتی بار ایدی تسبی
بیلینه باغلاب یورورایدی - بس طعامدان بوشاغاچ بوکشی‌نی توروب کیتارکا تل
شیخ آیتدی الموافقة شرط دیدنك توکل‌مو بوکشی آیتدی بلی آینکان ایدم -
شیخ توردی‌ده بیلنده‌کی تسبیحین بسم الله دیب کیسدی اما شیخ‌ننك شاکرد
همان قاراب تورورلار ایدی - بوکشی آیتدی بلی موافقت شرطدر من هم ک
ایدم منم تسبیحم یوقدر دیدی - شیخ آیتدی من حق تسبیحمنی‌ده کیسدم سن
زنارنکنی نیك کیسمای‌سن دیدی - بس بو کشی‌ننك حالی منکشف بولدی بن
یاشینه قدر بیلنده زنار ایدی قولی بلان توتدی‌ده زنارین کیسدی (لا اله الا

واشهد ان محمدا رسول الله) دیب ایمان کیتوردی آندان صونك شیخ ننك مریدلری جیولوب کیلدیلر شیخ ننك قولین اوبدیلر عذر تلادیلر وآیتدیلر یا شیخ روزه نکنی آشادنك نی سبب ایدی - شیخ آیتدی روزه نی نی اوچون توتالار مکر توتالار ابلیس باشین کیسمك اوچون من آلتمش یل روزه توتدم ابلیس باشین کیسما کا قدرتم بولمادی ایمدی اوشبو کون رمضان روزه سین آشامق بلان الحمد لله ابلیس ننك باشین کیسدم دخی موندان ده عجبراك که اوزیمه آلتمش کون روزه واجب ایتدم لکن بر کافرنی اسلام غه لایق ایتدم وموافقت قیلوب آنی اوجماعقه موافق ایتدم دیدی - ایمدی ای اوغل بلکل که مجرد قرآن اوقمق بلان کنه اش بتمایدر قرآن ننك هر سوره سی فقط اوقمق اوچون کنه نازل بولمادی بلکه قرآن نی بلوب عمل قیلمق اوچون نازل بولدی لکن مجرد قرآن اوقمق بلان کنه کشی اوجماعقه کرماس تاکه قرآن بیورغانغه تمسك قیلماسه وقرآن نهی قیلغان نرسه دن طیولماسه - مونك مثالی اوشبودرکه - مثلا بر پادشاه اوزی ننك مملکتندن بر شهرکا بر کشینی والی ایتوب یبارسه اول شهرننك امیرلکین ورئیسلکین بو کشی کا تابشرسه آنکا بر نامه یازوب بیرور تاکه اول شهرننك خلقی بو کشی کا مطیع بولسونلار - قاچانکه بو کشی پادشاه یازغان نامه نی آلوب بو شهرکا کیلوب اوزین معلوم ایتسه شهر اهلی آنکا مطیع بواورلار - بس موندان صونك پادشاه بو کشی کا فرمان یازدی شهرنی نی طریقچه توزوك توتمق کیراك - ودخی امر قیلدی منم اوچون اول شهرده هیبت سرایلار واولوغ یورطلار بنا قیلدر اول شهرکا بارسام شول یورطقه توشارمن دیب فرمان یازدی - بس پادشاه ننك فرمان نامه سی بو کشی کا واصل بولدی اما پادشاه ننك فرمانندہ مأمور بولغان اشلرنی ادا قیلمادی ویورطلار بنا قیلدرمادی وپادشاه بیورغان اشلرنی برسین ده اشلامادی لکن پادشاه ننك فرمان نامه سین کون صایون آلوب آلوب اوقودی - بس کونارده بر کون پادشاه بو شهرکا کیلدی کوردی اوزی ننك بیورغان اشلری برسی ده حاضر توکل - ایمدی بو کشی خلعت کا ومدح کا مستحق بولورمو - البته بولماس - بلکه جزاغه وحبس کا مستحق بولور اوشانداق قرآن اوشبو فرمان نامه منزلنده در - الله تعالی بنده لرینه قرآن اوقوب قرآن سوزلری بلان عمل قیلوب ارکان دین نی عمارت قیلماغه بیوردی - بس مجرد قرآن اوقومق باياغی فرمان نی اوقمق بلان برابر بولدی - بو سببلی کنه اوجماح حاصل بولماس (جزاء بما کانوا یعملون) اوجماح قرآن اوقوب قرآن بلان عمل قیلمق جزاسنه در *

حکایت - کونلرده بر کون عبدالله بن مبارك دمشق سفرینه بارغانده بر اولکان ایشاك کوردی یانینده بر فقیر کشی یغلاب اوتورور عبدالله آیتدی ای قرنداش نیك یغلای سن - فقیر آیتدی من بر فقیر آدم من عیالم کوب بو ایشاکنی اوچ یوز درهم کا صاتوب آلدم بو ایشاکم اولدی بیك محتاج بولوب قالدم یغلاماقم ننك سببی بودر دیدی عبدالله آیتدی سن آنی حال حیاتنده اوچ یوز درهم کا آلمش سن من حالا اولکان بولسه ده بش یوز درهم کا آلامن دیدی - فقیر آیتدی اکر راست

آیته تورغان بولسانك صانا درهملرنكنی دیدی بس عبدالله بش یوز درهم صانا
بیردی فقیر بو درهملرنی آلدی شاد بولوب یورطینه عیالی یانینه قایتدی - شو
کیچنی توشنده اوجماحنی کوردی اوجماح باقچه‌لارندان بر باقچه‌ده دخی بر ایشاك
کوردی تورلو زینت بلان مزین جوکانلری آلتوندان داغالاری کموشدن موینند
نوردان قاموط وایشاك یاننده بر فرشته ندا قیلور کم‌ده‌کم قیامت کوننده بو ایشاك
آطلانسه صراط کوپرندن یاشین کبك اوتار وپیغمبرلر وصدیقلر زمره‌سنده بولن
دیدی بس بو فقیر ایشاکنی قارادی تانودی بو اوزی‌ننك اولکان ایشاکی ایمش
عبدالله بن مبارك‌کا صاتمش ایدی - بس فقیر فرشته یانینه کیلدی آیتدی بو
ایشاکمدر بیر منکا آنی دیدی فرشته آیتدی بلی بو سننك ایشاکنك ایدی لکن
اولکانینه صبر ایتمادنك ایندی غیرکشی‌ننك ایشاکی بولدی آنا قارا ایاری‌ننك
کوکراکینه یازلمشدر دیدی فقیر قارادی کوردی ایارینه یازلمش‌که (هذا مرکب
عبدالله بن المبارك) موندان صونك بو فقیر یوقوسندان اویغاندی واندامتاه دیدی
یغلاب درهملرنی آلدی عبدالله‌ننك صومعه‌سینه کیلدی آیتدی مه درهملرنکنی
شریعتده میت‌نی صاتمق جائز توکل ایمش دیدی عبدالله آیتدی ایمدی سن
اقاله‌نك دورست توکل - لکن سن ایشاکنی توشنکده کوردنك انواع زینت بلان
مزین ایارینه یازلمش بو بیع‌نی اقاله قیلمق ممکن توکل دیدی *

لطیفه - ای اوغل بو قصه‌ده بشارت باردر وعاصی مؤمن‌لرکا الله تعالی‌ننك رحمت
مونده ظاهردر چونکه عبدالله بن مبارك اولکان ایشاکنی صاتوب آلدی درهملر
ضایع بولمادی الله تعالی ایشاکین ترکزدی انواع جواهر بلان زینتلادی - ایمدی
نی کماننك بار ای اوغل نفس اماره بر اولکان ایشاکدر الله تعالی (کنتم خیر
دیدی مؤمن‌لرننك مال‌لارین وایشاکلرین یعنی نفسلرین صاتوب آلدی - (ان
اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) بس قاچانکه الله تعالی عبدالله
مشتراسین ضایع قیلمادی ایمدی اوزی‌ننك مشتراسین (وهو نفوس المؤمنین
قاچان ضایع قیلسون - یعنی نفسلرین وبدنلرین تعذیب قیلوب عبادت قیلماقلا
ومال‌لارین خدای یولینه تصدق قیلماقلاری - ومؤمن بنده‌لرنی نیك حرمتلاماسون
نتاکه حدیث قدسی (اعطیتکم قبل ان تسئلونی ووهبتکم قبل ان تعبدونی)

حکایت - کونلرده بر کون مؤمنلردن بر جماعت علی رضی الله عنه یانینه کیلدی
عمر رضی الله عنه‌ننك خلافتی زمانی ایدی - بو جماعت قصه‌لارده معروف
اهلندن ایدی یعنی موسی علیه السلام بلان خضر علیه السلام بر قریه‌کا کیدی
اول قریه اهلی آلارنی ضیافت قیلماغانلار ایدی نتاکه قرآنده (فابوا ان یضیفوا
آلار حقنده‌در - بو جماعت شول قریه اهلندن بولغان یهودلر نسلندن ایدی
بولمشلار ایدی - حضرت علی‌کا آیتدیلر یا امیر المؤمنین سنکا بز بر حاجت
کیلدك - بز الله تعالی‌ننك وحدانیتینه مؤمنلرمز محمد علیه الصلوة والسلام
نبوتینه مقرلرمز اکر بزننك حاجتمزنی ادا قیلسانك سنکا اون توه یوکی آ

صورورمز دیدیلر علی رضی الله عنه آیتدی آیتنکز نی حاجتنکز بار - آیتدیلر
یا امیر المؤمنین هربر قرآن اوقوغان کشی (فابوا ان یضیفوهما) دیکان آیت بلان
الینك اجدادمزنی ذم قیلالار - سزننك اجدادنکز اوزلری زمانه سندا غی خلقدان ده
یدراق بولغانلار ایمش حتی خضر بلان موسی علیهما السلام غه یارطی ایکماك ده
یماکانار دیب مسخره قیلالار بو بزکا وبزننك اجدادمزغه قاطی عارلکدر بزسنکا
ون توه یوکی آلتون بیرایك بانی تاغه تبدیل قیلنسه تاکه (فاتوا ان یضیفوهما)
شسون ایدی دیدیلر - بس علی رضی الله عنه آلارغه بیك آچیغلاندی - من
فرلر ومنافقلار طائفه سندن توکل من که کلام الله نی تحریف وتبدیل قیلوب الله
کلی ننك رحمتندن مطرود بولایم مو سزنی سیاست قیلمق لازم دیب قوب یباردی -
ندی ای اوغل بو قصه دان حصه دار بولغل که الله تعالی ننك رحمتینه واصل بولمق
وك مشکل در اما وقتنده مقبول لر زمره سینه کرمك بیك آزنرسه بلان حاصل بولور -
یتندان صونك نیندا این اولوغ وعزیز نرسه بلان ده حاصل بولماس - نتاکه اول
ریه اهلی ننك وقتنده بولسه یارطی ایکماك بلان مرادلاری حاصل بولور ایدی
نمی شول وقتنده موسی وخضرنی یارطی ایکماك بلان صیلاغان بولسه لار یوزلرینه
بلارلك کیلماس ایدی - وقتی اوتکاچ اون توه یوکی آلتون بلان ده مرادلاری حاصل
لمادی - مونده اشارت باردرکه ای اوغل بو کون حاضرکی کونتکده وحیاتنکده
یك گولك حاصل ایتمکده بول برحسنه اون حسنه کا تورا تورغان کونده اجر وحسنه
سب قیل چونکه بو حیاتنك مدتنده یارطی ایکماك بلان ده بو اجرلرنی تابارسن
ولکان ننك صونکنده مالنك توکل جاننکنی تنتکنی فدا قیلسانکده تابا آلماس سن -
وزنك ننك حیاتنکده بر درهم بلان حاصل بولا تورغان اجر وحسنات اولکانتکدن
ونك بر یوك آلتون بلان ده حاصل بولماس *

سؤال - محمد علیه الصلوة والسلام اوزی ننك امتلرینه محتاج مو یوق مو - بلکل که
ینی اوغل اکر پیغمبر علیه السلام بزکا محتاج بولماسه ایدی الله تعالی آننك حقنده
لارنی ایها الذین آمنوا صلوا علیه) دیب آیتماس ایدی - ایمدی ای اوغل مونده
صود بودرکه الله تعالی خلایقنی بربرسینه محتاج ایتوب یاراتدی وبارچه سین اوزینه
* محتاج ایتدی - پیغمبرلر صلوات قه محتاجدر امتلر شفاعت کا محتاجدر - فقیرلر بایلارغه
محتاجدر بایلار فقیرلرننك خدمتینه محتاجدر - شاکردلر علماغه محتاجدر علماجاهل لرننك
راسنماعینه محتاجدر - شیخ مریدکا محتاجدر مرید شیخ کا محتاجدر - ایرلر خاتونلارغه
محتاجدر خاتونلار ایرلرکا محتاجدر - سلطان عسکرکا محتاجدر عسکر سلطان غه محتاجدر -
حیوان آدمکا محتاجدر آدم حیوان غه محتاجدر - همان بر نرسه بر نرسه کا محتاجدر
مگر الله تعالی اوزی کنه بر نرسه کاده محتاج توکل (الله غنی عن العالمین) *

او شبو معناده بر حکایت - کونلرده برکون سلیمان علیه السلام اوزی ننك حشمی
بلان شجرة الخلاف آستوندان مرور ایتدی بو آغاچ ننك باشنده لك لك بار ایدی
وآستنده بر عصفور بار ایدی یعنی لك لك آغاچ ننك باشینه وعصفور آغاچ ننك

آستینه اویا یاصاغانلار ایدی - سلیمان علیه السلام ایشتدی لك لك بلان عـ
نزاغ قیلوشالار - سلیمان علیه السلام خلقینه آیتدی توقتانکز بر آز مونده تو
بولار نی سویلاشه‌لر ایکان ایشتدیم دیدی - لك لك چپچق‌قه آیتدی سن منم
وکولا گه‌مده توراسن اکر من بولماسام بالالارنکنی همه‌سین یلانلار آشار ایدی
کویدرر ایدی دیدی - چپچق آیتدی سن منکا منت اینمه بلکه من سنکا
ایتسام کیراك چونکه من سنینك ترك‌لکنکنی وبالالارنکنی قرمصقه‌دان صاقلا
چونکه الله تعالی سنینك منقارنکنی ضور ایتوب یاراتدی قرمصقه‌غه قدرتنك
ومنم منقارمنی کچکنه ایتوب یاراتدی یلان‌غه قدرتم یتمای بس سن منکا محتا
سنکا محتاج وبارچه‌مزده الله تعالی‌کا محتاجدر دیدی - ای اوغل سلیمان علیه
پیغمبر بولوب چپچق‌ننك سوزین اعتبار قیلوب تنکلاب توردی سن هم شا
جواهر الحکایات‌نی اعتبار قیلوب اوقوسانك کیراك وغیرلر اوقوغانده اعتبار
تنکلاسانك کیراك - ایمدی بلکل‌که اکر دنیا عالمینه قاراسانك کورورسن الله
آدم اوغلانلارین همه‌سین بر تورلو ایتوب یاراتماغاندر تورلوسین تورلو
ایتوب یاراتمشدر - کوراسن براوننك توسی بیتی چهره‌سی براوکا اوخشا
براوننك خلقی فعلی ایکنچی براوننك خلقینه فعلینه اوخشامای - دخی بعض
بای بعضیسی فقیر - بعضیسی عالم بعضیسی جاهل - مونده الله تعالی‌ننك کوب
باردر اکرده آدم اوغلانلاری همه‌سی بر تورلو صفتده بولسه دنیا ترك‌لکی
هیچ معناسی بولماس ایدی *

ای اوغل بلکل‌که اولوم‌ننك وقتی هیچ کم‌کا معلوم توکلدر اجل کیلماس بی
اولوم‌کا حاضرلنکایسن اما اولوم‌ننك صفتین بیان قیلمق ممکن توکل‌در - آتانکا
دایم ایذکولك قیل آلارنی رنجتمه عاق‌الوالدین بولودان صاقلان چونکه اکر
وفات بولوب آتا آناسی آندان راضی بولماسه تموغغه صالوب کناهلارین یو
پاکلانماس وکناهلارندان توبه قیلوب اولسه‌ده آتاسی آناسی راضی بولماسه پ
علیه السلام هم راضی بولماس قیامت کونده شفاعتدن محروم بولور *

حکایت - شیخ هروی رحمه الله تعالی صاحب طریقت وصاحب کرامات ایدی وا
مشایخلردن ایدی کونلرده بر کون شیخ هروی یانینه بر قارچق خاتون کی
قولنده بر یازوی بار ایدی شیخ‌کا بیردی بس شیخ هروی یازونی آلوب او
یازلمش ایدی‌که (ان المطلوب من احسانك الدعاء لله تعالی ان یصلح ولدی
مسی) شیخ آیتدی نی اوکنوچدر اول بالاغه‌که آتا آنا دعاسی توزاتمیدر ایکی
شیخ دعاسینه محتاج بولا - آتا آنا دعاسی بلان توزالماکان بالا شیخ دعاسی بلان توزالور
شیخ دعاسی آتا آنا دعاسندان اثرلیراك بولا آلورمو - یاعجوزه ایمدی سن
کیچ نماز اوقی دعا قیل الله تعالی‌دن صورا شاید الله تعالی اوغلنکنی اصلاح
دیدی - بس قارچق کیتدی شیخ امرنچه قیلدی نماز اوقودی دعا قیلدی کی
همان اوغلی فسق وفساده وآناسین رنجتوده - ینه شیخ‌کا کیلدی آیتدی با

همان ضلالته در لکن اوغلومه محبتم بیك ضوردر زنهار شفقت قیلسانه قورقامن که
کونده فسقی وفسادی سببلی تموغ اهلندن بولوب اوغلمدان آیرولماغای
فراقینه طاقت توتار حالم یوق دعا قیلسانه اوغلومنی وعظ نصیحت قیلسانه
دان قوتولا تورغان طریقنی بلدرسانه دیب تیلمروب یغلادی حتی شیخ هم
ی - شفقت قیلدی یا آختم بار ایوّنکا قایت کیچ بولسون نمازلغنکنی جای الله
حضورنده عبات کا تور تضرع قیل دعا قیل من هم دعا قیلورمن شاید امید درکه
لی اوغلنکا توبه روزی قیلور دیدی بس قارچق شیخ یانندان قایتدی عبادت کا
بولدی یغلادی الله تعالی کا مناجات قیلدی آیتدی الهی اوغلومه توبه توفیق
یدگولك کا کوندر دیدی - دخی شیخ هم اوشاندای اوزی ننك منزلنده بو بالا
ن دعا کا مشغول بولدی - بو وقتده قارچق ننك اوغلی میخانه ده ایدی قولینه
توتوب خمر اچما کا نیت اینکان ایدی قدحدن بر تاوش ایشتدی که اکر بو
انکنی راضی قیلماسانك دنیادان کافر کیتارسن دیدی بس بو تاوشنی ایشتکاچ ده
ان قدحنی ناشلادی قاطی آواز بلان یغلاب آناسی یانینه قایتدی اما ایسرك
ی آناسی کوردی یا ولداه دیب قچروب یغلادی - اوغلی آزراق آینودی
ن کوردی ویغلاغانین ایشتدی آناسی ننك آیاغینه توشدی آیتدی ای آنا
ك راضی بول بجیل بوا عفو قیل دیب بر مرتبه یا الله دیب صبحه قیلدی
ن کیتدی آندان صونك تانك آتقونچه آینومادی وهوشینه کیلمادی آناسی
یغلاماقده ایدی آندان یوکروب شیخ یانینه کیلدی اوغلی ننك حالین سویلادی -
آیتدی ایمدی سن اوغلنکنی آطقه صال کعبه کا آلوب بار شاید بیت الله
برکتنده هوشینه کیلور اکر کعبه ده هوشینه کیلماسه لبنان طاغینه آلوب بار
آندان صونك قارچق اوغلینی کعبه کا آلوب باردی اوغلی همان هوشینه
لبنان طاغینه آلوب کیلدی کوردی براو وفات بولمش آلتی کشی جنازه سی
ه تورورلار قارچق آیتدی بو کم جنازه سیدر آیتدیلر بو شیخمز جنازه سیدر
کوتوب تورامز - اول امام بزننك بلان اوّل بو میت کا جنازه اوقور آندان
بوشیخمز اورنینه شیخ قیلورمز دیدیلر قارچق آیتدی امامنکز کمدر آیتدیلر
اوزه سننك اوغلنکدر سننك دعانك سببلی اوغلنك اولیالار درجه سینه ایرشدی
ز بس شول زمان قارچق ننك اوغلی هوشینه کیلدی آطدان توشدی طهارت
جنازه نمازینه تورردی الله اکبر دیب تکبیر تحریمه قیلدی ینه حساب سز
آوازی ایشتلدی قارچق آیتدی بو قدر تکبیر آوازی ایشتلدی اوزلری
اس دیدی - آیتدیلر شیخ ننك جنازه سینه اینکان فرشته لر آوازی در دیدیلر -
جنازه نمازندان فارغ بولدیلار - بو اوغلان آناسی بلان مصافحه قیلدی بجیل لشدی
ای آنا بار قایت ایمدی کورشمك قیامت کا قالدی دیدی - آناسی کیتدی
لبنان طاونده یارانلری بلان قالدی آناسی یغلاب خیران بولوب مجنون مثال
- ایمدی ای اوغل بو قصه دان حصه کوردنك مو - بلکل که آنا آنا دعاسی
حقه کرتور - آنا آنا دعاسی تموغنه کرتور - ایمدی دایم توفیق استه آنانکا

آنانکا اطاعت قیل - ودخی ای عجوز وعجوزه بالالارنکزدان آیرولمق بیله مشکلدر
اما ایمان واسلامدان آیرولغان کشی‌ننك حالی نتاك بولور (اللهم احفظ الایمان
والاسلام عند الحیات والممات برحمتك یا ارحم الراحمین) *

سؤال - الله تعالی اوزی‌ننك کلامنده آیتدی (فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة)
مؤمن لرعرصات قیامتده سروغ سؤالده ایللی‌منك یل توقف قیلسه‌لار - الله تعالی‌ننك
رحمتینه وکرمینه لایقمیدر - ودخی (وهو سریع الحساب) دیکان سوزینه معارض
بولمای‌مو - مونده نی سر باردر - ایمدی ای اوغل بو سؤالنك ننك جوابندان
مقدم برحکایت سویلایم تاکه حکایت‌ننك مفهومندن سؤالنك‌ننك جوابین آینکای سن *

حکایت - بغداد شهرنده بر خطیب بار ایدی کونلرده بر کون نماز اچنده
(فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة) دیکان سوزنی اوقودی بو آیت‌ننك معناسنده
بیك فکرکا قالدی هم نمازدان بوشاغاچ ده مغموم وخیران بولوب بیك اوزاق فکرلر
توردی - آخر الله تعالی‌کا مناجات قیلدی آیتدی الهی مؤمن ومطیع بنده‌لرنك
عرصات قیامتده ایللی‌منك یل توقف قیلماقلاری اوزنك‌ننك کرمنکا ورحمتنکا نظر
لایق بولماغان شیکللی فهم ایتوله وحالانکه دنیاده بنده‌لرنك‌ننك بار عمری آلتمش
یتمش یلدر - الهی بو آیت‌ننك معناسین منکابلدر ومونده نی سر باردر بو بنده‌نك
کورسات تاکه خلاص بولایم دیدی - اول کون جمعه کون ایدی بو خطیب تورد
جمعه کاچه دجله صوینه باروب غسل قیلمق بولوب کونکلندن آیتدی توقتا غسل
مقدم جماعتیمه ایت آلوب کیتورایم تاکه جمعه‌دان چغوشقه آش حاضر بولسون دیب
پیغمبر علیه السلام‌ننك (من حمل سلعة فقد بری‌ء من الکبر) دیکان سوزینه تم
زنبیل آلدی بازارغه باردی ایت آلدی جماعتینه کیتوروب بیردی موندان صونك دجل
غسل قویونماغه کیتدی چیشونوب دجله‌کا کردی قول‌لارین یوزلرین بودی حاصل‌کا
تمام طهارت آلدی مونك صونکنده صوغه چومدی بر مقدار توروب ینه صود
باشین چقاردی کوزین آچدی صودان چقدی اوزی ننك صالوب قویغان کیومی
تابمادی آری‌قارادی بیری‌قارادی کوردی بویرلر بوتونلای باشقه یردر بویرلر
هیچ کورکانی یوق یات یرلردر - صودان یراق‌توکل بر شهر کوردی خلقلاری بوتونلا
بغداد خلقینه خلاف بازارلاری بالکلیه بغداد بازارلارینه اوخشاماغان - بس خطیب
بوحالکا خیران بولوب تورغانده کوردی صو یاننده برنیچه جماعت طهارت آلالار
آلاردان صورادی ای جماعت بوقایسی شهردر دیدی آیتدیلر بوبصره شهریدر
بس بو خطیب صودان چقدی عورتین توناراق شهرکا کیلدی بر مسجدکا کردی
رخصت صورادی رخصت بیردیلر مسجدکا کردی - آیتدیلر یامسافر سننك کیومنك
صالومنك قایده دیدیلر خطیب آیتدی من بر فقیر مسافرمن کیومم ایسکی ایدی
یولده استعمالدن چقدی صالوب تاشلادم باشقه کیومم یوقدر دیدی - آندان صونك
بعض لری کولماك کیتوردیلر بعضلری اشطان بعضلری جبه کیتوروب باشد
آیاق کیوندردیلر مسجدننك بر پوچماغینه باروب اوتوردی جمعه نمازی بولنق

جمعه نمازین اوقوب مسجددن چغوب بتدیلر خطیب مسجده یالغوز قالدی
ی نی اشلایم دیب فکرده تورغانده کونکلندن آیتدی ایمدی قایده بارایم -
الی منم بو اورنده بولماقمنی تلادی آجلم یتکونچه مونده تورایم وطنم بو بولسون
شول مسجده قالدی قرآن اوقمق بلان مشغول بولدی - خلق موننك علمین
التفات ورعایه قیلدیلار بالالارین قرآن اوگرانماکا کیتوره باشلادیلار بو
برنیچه زمانلار بو شهرننك بالالارینه تعلیم بیردی واوزی‌ننك علمین خلقه
یلدی درس آیته باشلادی آخر بو شهرده شهرت تابدی کوب طالبلری بولدی
فنلردن فقه‌دن تفسیردن طبدن وعلوم عربیه‌دن درس اوقودی بس خلق
فضیلتین تعلیم فهملاکاچ اویلاندرماکا مصلحت قیلوب بصره شهری‌ننك اولوغ
ن براوننك قزین نکاحلاندردیلار آخر بوخطیب بصره شهرنده ایللی یل
الله تعالی آنکا بر نیچه اولاد روزی قیلدی - موندان صونك بو خطیب
بر کون طهارت آلماغه صو یانینه کیلدی طهارت آلدی جمعه کون ایدی
وچون غسل قیلماغه قصد قیلدی چیشنوب صوغه کردی غسل قویوندی بر
صوغه چومدی باشین صودان چقاروب کوزین آچدی دجله کنارنده صالوب
اوزی‌ننك کیوملری یانینه چقدی کوردی بغداد کنارنده صالوب قویغان
ی همان تورور هیچ قورغالغانی یوق سبحان‌الله دیب کیومین کیدی توغری
یانینه قایتدی کوردی آلوب کیتورکان ایتی قاینای خاتون قازان یانننده
- خاتونی آیتدی نیك آشوغوب قایندنك هنوز ایت پشکانی یوق آلی دیدی
طیب مسجدکا کیلدی جمعه‌نی جماعت بلان اوقودی هیچ کم بوحالنی بلمادی
ایدنك حضرت دیب براوده آیتمادی - عادتی آطنه‌ده بولا تورغان جمعه هیچ
ولمادی بس خطیب اوزی‌ننك حالینه والله تعالی‌ننك قدرتینه خیران بولوب
قایتدی - ایمدی ای اوغل سن آیتکان سوز یعنی (فی یوم کان مقداره
الف سنة) دیکان سوز کافرلر حقنده‌در اما مؤمنلرکا ومطیع بنده‌لرکا قیامت
بر ساعت اورنینده طویولماس - نتاکه خطیب‌ننك قصه‌سندان معلومدرکه
بصره شهرنده ایللی یل عمر ایتدی بغداد شهرنده یارطی ساعت یاکه بر
مقداری وقت اوتدی - ایمدی ای اوغل بو قصه‌دان ینه حصه بودرکه مذکور
کا برساعتده ایللی یل‌لق عمر ایتدررکا قادر بولغوچی الله تعالی مؤمن‌لرکا
شوب یومغونچه صراط کوپرندن اوتکاروب قیامت قورقولارندان خلاص ایتوب
قه کرتماکا قادر بولماس‌مو - البته قادردرکه مونی هیچ کم بلماس حتی اوجماح
ری مؤمنلردن صورار احوال قیامت‌نی نی کیفیتده کوردنکز صراط کوپرندن
یدنکز تموغدان نیچوك خلاص بولدنکز دیرلر - مؤمنلر آیتور قیامت نی نرسه‌در
الی نرسه‌در صراط نی نرسه‌در بز بلمادك الله تعالی‌کا سرا اطاعت قیلدق الله
سرا بزنی اوجماحقه کرتدی دیرورلر - روایت قیلندی که پیغمبر علیه السلام دان
یلار آیتدیلر یا رسول الله قاچان کم قیامت کونی بولسه خلایقلار ایللی منك
کوزلرین هواغه تکوب قاراب خیران بولوب تورورلار اوشبو کونده امتنك‌ننك

حالی نیچوك بولور دیدیلر - پیغمبر علیه السلام آیتدی بو منم امتیمه توکلدر بلکه امتم قبرلرندن تورورلار باشلارندان توزانني سلکورلر اوّل زمره ده اوجماعه کرورلر دیدی والله اعلم - ایمدی ای اوغل ایشتکل که مذکور خطیب ننك حکایتی ممکن بولماقلغین سنکا تحقیق قیلایم چونکه بعض قسقه عقل آدملر کافرلرکا ایللی منك بل مرور ایتکان زمان مؤمنلرکا طرفة العین کبك بولور دیکان سوزنی محالکا صایار واشانماس - عزیر علیه السلام قصه سی بلان اوشبو سرنی ایضاح وبیان قیلایم ایشت ای اوغل *

[redacted]

قرآنده کیلدی (او کالذی مر علی قریة وهی خاویة علی عروشها) کونلرده برکون عزیر علیه السلام ایشاکینه آطلانغان هالده بر یقلمش قریه دن اوتدی بو اورونده توقتاب بر آغاچ آستنده استراحت قیلوب بر آز طعام آشاماغه نیت قیلدی اوزی بلان بر زنبیل انجیر وبر صاوت بلان سوت بار ایدی ایشاکین اولکا یباردی انجیر بلان سوتنی یانینه قویدی - انجیر بلان سوت آشاماغه اوتورغانده بو قریه نی تماشا قیلوب قاراب تورور ایدی کوردی میت لری ننك چرومش سویاکلری تارقالوب یاتا مونکار بیك تعجب قیلدی (انی یحیی هذه الله بعد موتها) یعنی قاچان ترکوزور الله تعالی اولکان ننك صونکنده بولارنی دیدی - بس الله تعالی عزیر علیه السلام ننك جانین قبض قیلدی یوز یل بو اورونده عزیر علیه السلام میت بولوب یاتدی - بعض یوز یل قاطی یوقو غلبه قیلدی دیرلر - موندان صونك یعنی یوز یلدان صونك الله تعالی آنی ترکزدی وآیتدی یا عزیر کوب مو یوقلادنك دیدی بس عزیر علیه السلام انجیرکا قارادی سوتکا قارادی قویغان روشچه تورا هیچ تغیر تاپماغان - آیتدی یا کون یوقلاغان من یاکه بر کوندن کیمراکدر دیدی سوتدن قیاس قیلدی چونکه سوت برکونده بوزولادر آچیدر - الله تعالی آیتدی (بل لبثت مائة عام) بلکه یوز یل یوقلادنك طعامنکا قارا باقچی اصلا اوزکارمامش هم ایشاکنکا قارا باقچی اولوب سویاکلری چروب بتمش (ونجعلك آیة للناس) یعنی سنی آدملرکا عبرت اوچون بیله قیلدق تاکه عاقللر بلسونلر وفکرلسونلر دخی بلسونلر اولوکنی ترکزمك مم امتین صراط کوپرندن طرفة العین اچنده یورکوزمك منم قدرتمدن یراق تو دیدی - آندان صونك عزیر علیه السلام ایشاکین بیّلاب قویغان اورونغه قارادی الله قاچان اولوب چروب توفراق بولمش همه سویاکلرین جیل بر طرفقه صاورمش لکن ایشاك یبارکان یرده کی اولنار همان ایلکارکیچه - آندان صونك ینه ندا کیلدی یا عزیر ایشاکنك ننك سویاکلرین قارا (وانظر الطعام کیف ننشزها ثم نکسوها لحما) ننك که آننك سویاکلرین ساچدك موندان صونك سویاکلرکا ایت کیدررمز دیدی بس عزیر علیه السلام اونکینه صولینه قارادی ایشاك ننك چروب تارقالغان سویاکلر الله تعالی ننك ادنی بلان بریرکا جیولدی اورنی اورنینه تزلدی ایت سویاك نیسی حاصل بولدی آیاق اوزه توردی سلکندی نتاکه حیوانلار یانوب تورغاچ سلکنی اولکا باشین صوزدی اولکن آشی باشلادی بس قاچانکه عزیر علیه السلام ا

ته‌ننك سرين وحكمتين عيانا كوردى (اعلم ان الله على كل شىء قدير) ديدى -
دى اى اوغل بلكل كه عزير عليه السلام‌غه يوز يل‌نى بر كون منزلنده ايتوب
ساتوركا قادر بولغوچى الله تعالى محمد امتين صراطدان طرفة العين اچنده
وزماكا قادر بولماسمو - ودخى الله تعالى اولن‌نى انجيرنى سوتنى يوز يل
اى آصرادى وحالانكه آدم‌ننك تنى بو اوچسندن‌ده تيزراك بو چروك يورط ده
لورغه قريب نرسه ايدى اصلا تغير وفسادسز يوز يل آصرادى مونكار قادر
چى الله تعالى اوزى‌ننك دوستى‌ننك امتين عرصات قيامتده اصلا محنت غبارى
اينچه اوجماعقه كرتماكا قادر بولماسمو - الله تعالى ننك قدرتنده اصلا شك
ديب آيته‌من اى اوغل - ودخى الله تعالى‌ننك قدرتينه استحكام يقين اوچون
ب كهف قصه‌سينه قارا تا كه الله تعالى‌ننك صنعينه وقدرتينه مقر بولغاى‌سن - نتا كه
ب كهف سكز نفر ايديلر مغاره‌ده اوچ يوزده توقز يل يوقلاديلار بر وقت
رندان اويغانديلار بر برينه آيتوشديلر بز كوب يوقلادقمو (لبثنا يوما اوبعض
ديديلر يعنى بر كون يوقلادق ياكه بر كون‌كاده تولماغاندر ديديلر آلار
قطمير آطلى ات‌لرى بار ايدى اول ات آيتدى يوق سز اوچ يوزده توقز
لادنكز من مونى بلامن من بر ساعت‌ده يوقلامادم كونى كونى بلان آيى آيى
يلى يلى بلان صاناب توردم ديدى آيتديلر نيك آلاى برده يوقلامادنك - ات
اكر يوقلاسام سز تورورسزده منى مونده قالدروب كيتارسز ديب قورقدم
زدن بر ساعت آيرولوب تورورغه طاقتم يوقدر ديدى - ايمدى اى عاصى
بنده ايللى آلتمش يل من بنده ديب كونكلنكده الله تعالى‌ننك محبتين دعوا
فى الحقيقة اصحاب كهف اتى چاقلى‌ده يوق‌سن - چونكه بو ات يولداشلارى
لارى‌ننك فراقينه صبر ايتماى اوچ كون آرتلارندان ايا روب يوردى آلارننك
ان قورقوب اوچ يوز يل يوقلامادى اما سن كيچه كوندوز يوقلاى‌سن ات
ن استادى سن دنيانكنى استاى‌سن ات قوللارين توشاب الهى نفسمنى
فدا قيلدم وباشمنى آلدنكا صالدم ديب باشين قولى اوستينه قويوب ياتدى
محبت دعواسين قيلاسن قولنك بلان مسلمانلار باشين صوغاسن والارغه
قيلاسن يتيملر مالين قولنك بلان آلاسن مسلمان‌لق حقين جوياسن اولوم
كين اونوتمش‌سن وقيامت قورقولارين كونكلنكدن آلمش‌سن تموغ عذابينه
بولوب قالمش‌سن *

رده كيلمشدر قاچان‌كه قيامت كونى بولسه الله تعالى اوزى‌ننك حضورينه
من‌نى حاضر قيلدرر برسى مؤمن عاصى برسى مؤمن مطيع ايكسى‌ده ايمان
مشلر - الله تعالى من بو بنده‌م‌دن راضى‌من ديب رضوان‌غه امر قيلور
يع‌نى اكرام قيلوب اوجماعقه ايلتورلر وينه الله تعالى زبانى‌غه امر قيلور
صى‌نى قينى صوغا تموغغه ايلتورلر الله تعالى آيتور ايلت ايلت اول بنده‌نى
رب الخمر ايدى - بس مؤمن مطيع شاد بولوب اوجماعقه تابا كوله كوله بارور

اوجماحقه یاقینراق یتکاچ آرتندان بر ندا ایشتور ای دوستم والله منکا رحیم قیل شفقت قیل دنیاده دوست بولوب یوردك له باصا بر برمزکا شفاعتچی بولمانچی ایدك له باصا دیرور آندان صونك بومؤمن مطیع بوندانی ایشتکاچ اورنونده توقتاب تورور اوجماحقه کرماس رضوان آیتور ای بنده اوجماحقه کر شکر قیل تموغدان خلاص بولدنك - بومؤمن آیتور یوق من اوجماحقه کرمای من منی تموغغه ایلت - رضوان آیتور من سنی نیچوك ایتوب تموغغه ایلنایم حال بوکه الله تعالی سنی اوجماحقه ایلتماکا بیوردی وسنی اکرام قیلماغه بیوردی دخی بومؤمن مطیع آیتور یوق من اکرامنکنی ده اوجماحنکنی ده تلامای من - آندان صونك رضوان غه الله تعالی دن ندا کیلور یارضوان من بنده م ننك کونکلنده کی سرین بلامن صوراب قارا کونکلنده نی سر بارین بلورسن دیور - رضوان آیتور یا مؤمن نیك اوجماحقه کرمای سن تموغغه راضی بولاسن مؤمن آیتور اول تموغغه یبارامش عاصی دنیاده دوستم ایدی حاضرده آرتمدان ندا قیلدی عذر قیلدی شفاعت تلادی حالا منم آنی تموغدان آلوب قالورغه قدرتم یوق آندان باشقه اوجماحقه دخی کرماکا طاقتم یوق باری آننك بلان برکا تموغده بولسام کیراك دیور - آندان صونك الله تعالی طرفندان ندا کیلور ای مؤمن مطیع بنده م سن یوق حالنك بلان وضعیفلکنك بلان دنیاده بر ایکی مرتبه کورکان وبر ایکی کون مصاحب بولغان دوستنك ننك تموغغه کرماکینه راضی توکل سن - ایمدی سنی نتاك عفو قیلمامن که بوتون عمرنك بویی منی تانیدنك آلتمش یتمش یل منی توحید قیلدنك بار ایمدی دوستنکنی آلوب کیت جنت کا آنی سنکا هبه قیلدم فاچانکه سنکا بر مرتبه ندا قیلدی وعذر قیلدی وبغلادی بر مرتبه یغلامانی اوچون بر مرتبه نداسی اوچون سن آننك تموغغه توشوینه راضی بولمادنك ایندی مؤمنلرنی نیچوك اوط بلان عذاب قیلایم فاچانکه مؤمن لرم علم ووعظ مجلسنده یغلادیلار جمیع عمرلرنده استغفار قیلوب یغلادیلار (نبیء عبادی انی انا الغفور الرحیم) دیور

حکایت - کونلرده برکون شیخ ابو یزید البسطامی رحمه الله مریدلری بلا اوتورغانده مریدلرندن برسی آیاق اوره توردی - آیتدی یا شیخ من مریدم سن شیخ سن که - شیخ ننك مرید اوزرنده حقی نیدر ومریدننك شیخ اوزرنده حقی نیدر منکا خبر بیرکه بلاسم کیله در دیدی - شیخ آیتدی منده ن ضرور سوزصورادنك واولوغ سردن سؤال قیلدنك لکن من سؤالنکا جواب بیرمایمن تاکم منم حاجتم ادا قیلماسانك دیدی - مرید آیتدی بالعین والرأس نی حاجتنك باردر - آیتدی سلطان محمودکا من خط یازدم شول خطمنی سلطان محمودکا ایلتوب بیر آندن جواب آلوب قایت دیدی - سلطان محمود نیسابور شهرنده ایدی شیخ بلان نیسابور آراسی آلتمش فرسخ یر ایدی - بس مرید درحال خطنی آلدی منزلینه ده قاینماغ آزق وراحله ده آلمادی جایاولب کیتدی نیسابور شهرینه باروب یتدی سلطان نی تپوسینه کیلدی اوزین بلدردی سلطان یانینه کرتدیلر سلطان شیخ ننك خطین آلد اوبدی آچوب اوقودی وامر قیلدی مریدنی حرمتلاب براورنغه اوتورتدیلار آلد

مت کیتوردیار آشادی صو بیردیلر اچدی آندان صونك سلطان بر جاریه‌سین
ردی امر قیلدی اکر مرید طعام اشتها قیلسه حاضرلب بیر دیدی بس جاریه
ید یانینه کیلدی مرید اول جاریه بلان خلوته بولدی جاریه آیندی نفسنك
نرسه اشتها قیلور حاضرلب بیرایم دیدی مرید آیتدی حاضر حریره پشرسانك
نی بولور ایدی تاکه بول توزانلارندان کوکراکم یومشار ایدی دیدی - بس
یه قازان آستینه اوط قابوزرغه توردی ابلیس دیدی مریدنك کونکلینه شهوت
طین قابوزرغه توردی - یخشی - قاچان‌که مرید جاریه‌نی کوردی اوزون صاچلی
ل ایاسی جاریه‌در توردی جاریه‌ننك صاچینه قولین صوزدی درحال اوزینه شهوت
ه قیلوب صبرغه طاقتی قالمادی ایشکنی بیکلادی جاریه‌کا صارلدی زناغه قصد
ی شول حالده الله تعالی‌ننك قدرتی بلان دیوار یارلدی شیخ ابو یزیدننك
تی ظاهر بولدی آیتدی غافل بولما مرید دیدی بس مرید بو واقعه‌نی کوردی
مالاری قالترادی الله تعالی‌ننك عذابندان قورقدی (ربنا ظلمنا انفسنا) دیب
نان چقدی سلطان محمود یانینه کیلدی کیتما کا دستور صورادی سلطان دستور
ی شیخ یانینه قایتوب یتدی - شیخ اول مریدنی کورکاچ‌ده آیتدی یا مرید
کلنك‌ننك جوابی حاصل بولدی‌مو سنکا دیدی مرید نعم دیب خاموش بولدی -
کا یزید آیتدی ایمدی شیخ‌ننك مرید اوزرنده‌کی حقندا ندرکه مرید شیخ بیورغان
ش‌کا همه‌سینه مطیع بولغای - ومریدننك شیخ اوزرنده‌کی حقندا ندرکه مریدنی
سینه قیلغای وجمیع احوالنده مریدننك اشینه مطلع بولغای ومریدنی وکناه
یمکدن صاقلاغای دیدی *

ل - الله تعالی کلامنده آیتدی (وان منکم الا واردها) یعنی هیچ برنکز قالماس -
ه‌نکز تموغغه وارد بولاچق‌سز دیدی ودخی پیغمبر علیه‌السلام آیتدی (المؤمنون
ون علی الصراط کالبرق الخاطف) یعنی مؤمنلر صراط کوپرندن یاشین تیك
لر دیدی - ایمدی بو آیت بلان حدیث آراسنده تناقض بولمایدرمو چونکه
دن فهملنه بارچه خلایقلار تموغغه ورود قیلور - وحدیثدن فهملنه مؤمنلر
العین ده صراط کوپرندن اوتوب کیتارلر - جواب بودرکه آیت بلان حدیث
نده تناقض یوقدر چونکه ورود عبور معناسنده‌در دخول معناسنده ایمسدر
بودرکه موسی علیه السلام قصه‌سنده (ولما ورد ماء مدین) دیدی (ولما وقع
دین) یاکه (ولما دخل ماء مدین) دیمادی - اوشاندای محمد امتی‌ننك صراط
ه ورودی اوطقه وتموغغه کرومعناسنده توکلدر - دخی بلکل که ای اوغل اوط‌ننك
خاصیتی باردرکه اشراق واحراق در یعنی یاقتورتمق وکویدرمك - بس مؤمنلر
لرتموغغه توشدیلر کافرلر اوچون اوط احراق خاصیتین استعمال قیلور مؤمنلر
ن اشراق خاصیتین استعمال قیلور (ثم ننجی الذین اتقوا ونذر الظالمین
یها) *

کایت - زمان قدیمده بر عطار بار ایدی بو عطارننك عادتی بو ایدی که کیلکان

فقیرلرننك ومسكین لرننك حاجتین ادا قیلور ایدی کونلرده بر کون بو عطار یانینه کناس کیلدی قولین صوزوب عطاردان عطر صورادی عطار آیتدی من سنکا عطر بیرمام دیب آیتمیمن لکن سننك قولنك بیك قباحت عطر تونارغه صلاحینلی توکلدر بارقولونکنی یوب کیل آندان صونك عطر بیرورمن دیدی بس بو کناس اوزی ننك کمانچه بیك اولوغ مشقت کا تارودی یعنی قولین یومق بیك مشقت طویولدی اکر اوّلده عطرغه اهل بولسه اش سهل بولور ایدی - بو قصه دان خصه بودر ای اوغل هیچ کمان قیلماغل که غفارننك اشی عطارننك اشندن کیمدر دیب - اکرچه الله تعالی ننك رحمتی کینك ایشکی آچق جنت عطرلاری مباح بولسه ده لکن بنده لری ننك قول لاری کناس قولی کبك ملوث جسملری اوشانداق کناه وسخلری بلان ملوث وحب دنیا توزانلاری بلان قلبلری ملوث شول جهتدندر الله تعالی (وان منکم الاواردها) دیدی تاکه اوطقه ایلتوب اوط بلان کناهلارین یوب پاکلامای توروب جنت عطرلرین وجنت نعمتلرین تونارغه صلاحیت لری یوقدر اوّل تموغغه ورود قیلدررمن آندان صونك اوجماحقه کرتورمن جنت نی سزننك اوچون یاراتدم (وازلفت الجنة للمتقین) دیدی - ایمدی ای اوغل موننك حاصلی بودرکه الله تعالی هر بنده نی وصوفیلارغی برمرتبه اوطقه کرتوب یوب چقارور آندان جنت کا ایلتارنتاکه آیتولدی ﴿ صوفیان صافی را اول بدوزخ می برند * شست وشویش میکنند ثانی بجنت می برند ﴾ دیدیلر *

سؤال - معلومدرکه قلب دیکان برجوهر شریفدر چونکه اعضانننك شریف بولماقلغی وجسدننك توزوکلکی قلبدندر نتاکه پیغمبر علیه السلام آیتدی (ان فی وجود ابن آدم مضغة اذا صلحت صلح بها سائر الجسد الاوهی القلب) دیدی - قلب آدم ننك اچنده برکیساك ایتدر یوراك تعبیر قیلنور وکاها کونکل دیکان سوزکا مقابل بولور - قلب اغنده آیلانمك ودونمك معناسنده وبر صفتده تورماغان نرسه معناسنده در - الله تعالی ننك مخلوقلاری آراسنده قلبدن شریفراك نرسه یوقدر وقلب بر ربانی قطیچقدر ورحمانی انجولر بلان تولودر الله تعالی هر کونننی بنده ننك قلبینه اوچ یوز آلتمش مرتبه قارار ایمدی بوقدر شریف نرسه نی دونمك وآیلانمك معناسنده بولغان قلب بلان تسمیه قیلنماقنده نی حکمت باردر - جواب بودرکه ای اوغل قلب وکونکل بیك نچکه نرسه در بیك تیز اوزکارکوچی نرسه در آزنرسه کا راضی بولا آز نرسه دن قالادی کاها بیك کوتارلوب کیته کاها بیك توشوب کیته در کاها آنده یوکوره کاها موندن یوکوره در دنیاده کونکل دن یوکروك نرسه یوق دیب شوننك اوچون آیتکانلردر یه دقیقه ده بوتون یرنی کوکنی بوتون دنیانی سیر قیلادر - اما بلکل که ای اوغل کونکل ننك تقلبی اوزی ننك ذاتندان توکلدر الله تعالی دن در نتاکه پیغمبر علیه السلام آیتدی (یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك) *

حکایت - زمان قدیمده برجومارد آدم بار ایدی بقال ایدی آننك عادتی بو ایدی کوندوز کیبتین آچماس ایدی کیچ بولسه کیبتین آچوب میزانین آصوب چراغنی یاندروب اوتورور ایدی موندان مرادی بو ایدی که خلق آراسندا غی یمان وزبون

درهملرنی

درهملرنی همه‌سین اوزینه یغدی هر کم نرسه آلورغه یمان آنچه آلوب کیلسه برسینی ده قایتارمادی خلق مونی بلکاندن صونك قایده زیوف آنچه بار همه‌سین مونك کیبتینه کیتوروب کیراك نرسه‌سین آلور ایدی بس بو بقال همه یمان آنچه‌لارنی بریرکا جمع قیلدی فاچان کم آجلی یقین کیلکاچ بو یمان آنچه‌لارنی چغلاروب همه‌سین یانینه قویدی مناجات قیلدی آیتدی الهی من زیوف درهملرنی همه‌سین سنك بنده‌لرنکدن قبول ایتدم بو یمان آنچه دیب یوزلرین یرتمادم تا که منی هم بیلرم بلان قبول اینکای سن من فقیر ومحتاج بولا توروب بیله قیلدم سن غنی سن ونکسز پادشاه سن عاجز بولا توروب من مونی قیلدم سن قادرسن دیدی - آندان صونك ندا ایشتدی ای بنده‌م قایغورمه سن مقبول لردن سن (لان من عادة الکریم ن یقبل الدون الحسیس - فابشر فانی قبلتك لانی انا الغفور الرحیم) دیدی *

سؤال - عشق نی نرسه عاشق نی نرسه - یعنی فلان کشی فلان کشی کا عاشق بولدی عنی آنك تنین تنی بلان سودی آنك جانین جانی بلان سودی معناسنده‌مو - کرشولای بولسه عشق مجانست نی اقتضا قیلادر - الله تعالی کا عاشق - الله تعالی نك شقی - عشق حقیقی - الله تعالی کا عاشق بولمق دیکان کبك سوزلر الله تعالی حقنده طلاقی نیچوك جائز بولور - جواب بودرکه ای اوغل - عشق دیکان نرسه برسردر نی کشف ممکن توکل هیچ کم آنك حقیقتین بلکان یوق - اکر براو من عشق‌قه قادرمن دیب آیتسه بلکل که اول کشی عشق نی ایکانین اوزی بلمایدر - لکن اری شونی بلمك تیوش - عشق توتونسز اوطدر - آچقچ سز یوزاقدر - دواسز درخاودر - قدحسز شرابدر - یوکسز آورلقدر - منزل‌سز سفردر - عشق شوقدر شراقدر اغراقدر احراقدر هر نرسه عشقدن متلون بولور عشق‌نك لونی یوقدر - دنیا قیدنده مال قیدنده حیات قیدنده بولغان هر بر کشی‌نك عشقدن خبری یوقدر - عشق عشقه‌دن مشتقدر عشقه دیرلر صرماشق‌در قولماق شیکللی آغاچقه صرناشوب اوسه تورغان براولندر آغاچقه یمش‌کا یابوشوب اوسار اول عشقه اولنی یابوشوب اوسکان نرسه‌نك رطوبتی بتار قورور - باقچه‌چیلار یمش آغاچلارین بو اولن‌دن بیك صاقلایلار یولقوب تاشلایلار - آنی حیوان آشای حیوانلارنك تیزاکین یرسلك باشینه توکالر آندان باقچه‌چی جیوب آلادر باقچه‌سی‌نك توفراقین اصلاح یلادر آنده دخی عشقه اولنی اوسه‌در ینه آغاچقه ویمش‌کا چرنالادر کیسکان‌نك صونکنده حیوان آشاغان‌نك صونکنده ینه اصلینه قایتادر - عشق حالی هم اوشاندا قدر کرده براوکا یکت وقتده عشق ایرشسه آنده ملازم بولور هیچ آیرولماس یوزی‌نك وری کیتار شهوات ولذاتلرین کیسار مزاجین تغییر قیلور وتخمین کیبدرور ونسلین یسار - عشق‌لق برقدحدرکه اچنده فنا اوطی یانار اول هلاك بولور - اوشانداق ؤمن‌نك الله تعالی کا عشقی بیله‌در ابدا آندان آیرولماس تاکه مطلوب‌قه واصل بولغونچه قوله تعالی (وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) *

وت ابلیس علیه اللعنه - ای اوغل بلکل که قاچان قیامت کونی بولسه الله تعالی

اسرافیل‌کا صورین اورماکا بیورور جمیع جانلار اولر مگر ملك الموت اسرافیل میکائیل جبرائیل وجملهٔ عرش‌کنه قالور ودخی ابلیس‌قالور آندان‌صونك الله تعالی ملك‌الموت‌کا ابلیس‌ننك جانین آلماغه بیورور - بس‌ملك‌الموت ابلیس‌ننك جانین آلماغه قصد قیلور ابلیس‌قاچار یر آستینه کرور غواصلار صوغه چومغان کبك یرکا چومار اوّلده آدم توفراغندان قاچدی آخردان اول توفراقفه النجا قیلور وتوفراقفه صیونور - ایمدی ای اوغل عاصی بنده‌لرننك‌ده وبی نمازلارننك‌ده حالی بیله‌در دنیاده نمازدان قاچارلار والله تعالی‌دن قاچارلار نمازنی دوشمان توتارلار دنیانی ومالنی وبایلغنی دوست توتارلار قاچان‌که قیامت کونی بولسه نمازغه النجا قیلورلار والله تعالی آلدنده سجده قیلورلار ومال‌لارندان قاچارلار - چونکه دنیاده خیرسز مال‌لار وزکوة‌سز مال‌لار قیامت‌کونده یلان چیان صورتنده بولوب ایاسینه یابوشورلار ودخی دنیاده علمادن قاچارلار قیامت کونده کورورسن علمادن شفاعت استارلر - بس ابلیس یرکا کروب قاچار ملك الموت باروب یتار - ابلیس آندان هواغه قاچار ملك الموت آرتندان باروب یتار دریاغه کرور ملك‌الموت دخی آرتندان دریاغه کرور - قانی طاوینه قاچار هم ملك‌الموت آننك آرتندان قانی طاوینه بارور حتی ملك الموت عاجز بولور ابلیس‌نی توتا آلماس الله تعالی‌کا مناجات قیلور وسجده قیلور آیتور الهی عاجز بولدم ابلیسنی توتا آلمادم دیرور - بس الله تعالی‌دن ندا کیلور یا ملك‌الموت تموغغه بار مالك‌کا آیت - تموغ ات‌لرندن سنکا یتمش‌منك ات بیرسون ابلیس‌نی شول ات‌لر بلان صید قیلورسن آندان صونك ملك الموت جهنم‌کا کیلور اول اتلرنی ایارتوب ابلیس آرتندان کیتار ات‌لر هر اطرافدان ابلیس‌کا یابوشورلار عاجز بولورلار توتا آلماسلار - ملك الموت ینه مناجات قیلور آیتور الهی ات‌لر هم عاجز بولدی - الله تعالی آیتور ینه شول‌قدرات جهنم‌دن باروب آل دیرور شول روشچه ملك‌الموت جهنم‌دن نیچه یوزمنك ات آلوب ات‌لر بلان ابلیس‌نی صید قیلور آخر ابلیس عاجز بولور یرده کوکده دریاده هواده هیچ قایده قاچارغه وصیونورغه اورون تابماس اوزین یرکا آتار اتلر جیولوب ابلیس‌نی طالارلار - اوشبو یر آدم علیه‌السلام‌ننك تربه‌سی بولور ملك الموت کیلوب کورور ابلیس بو تربه اوستنده سجده قیلوب یاتور ملك الموت آیتور یا ملعون آدم‌کا سجده قیلماغه امر بولغان وقتده نیك سجده قیلمادنك‌ده حاضر سجده قیلاسن - ابلیس آیتور من آدم‌کا سجده قیلمای‌من بو آدم قبری‌میکان من بلمادم دیر - ملك‌الموت آیتور سن بلماسانك من بلامن تحقیق بو آدم قبری‌در دیر آندان صونك ابلیس توفراقدان باشین کوتارور آیتور آلای بولسه آیده منی جهنم‌کا ایلت من هنوز آدم‌کا سجده قیلمای‌من دیر بس ابلیس قاچارغه تلار ملك الموت غضب وهیبت بلان توتار یتمش‌منك یردن هربه‌سی بلان صوغار اطرافندان جهنم اتلری کیلوب طالار ابلیس تورلو عذابلار بلان سکرات موتنی طاطور برمرتبه شول قدر قهقرورکه اکرده دنیا خلقی ایشتسه دفعة اولرایدی - آندان صونك ملك‌الموت ابلیس‌ننك جانین آلوب جهنم‌کا مالك‌کا ایلتوب تابشرور *

فه - بر جاهل خاتون اوزی‌ننك یورطندان حج نیتی بلان سفرکا چقدی مکه‌کا
روب یتدی کعبة الله‌ننك کیفیتین کوردی تو به‌سین دیوارلارین همه‌سین تیکشو روب
رادی آیتدی بو کعبة الله دیکانلری منم ایوم کبك ایمش له منم ایومدن آرتوق
ی یوق ایمش له منم ایوم‌ده موندان کیم توکل دیدی - ایمدی ای اوغل من
لطیفه‌نی نی اوچون آیتدم - بو لطیفه‌دان مقصود بودرکه بو مجلس اهلی‌ننك حالی
اوشانداق شول جاهل خاتون حالی کبك در نتاکه اول خاتون کعبة الله بلان
ز ایوندہ تفریقه تابمادی بو مجلس اهلی کذلك جاهل کم عالم کم تفرقه قیلوب بلماسلر -
ی بوکه یارطی عالم سم در بوتون عالم تریاقدر یعنی عالم ناقص آغو کبکدر وعالم
ل وعامل تریاق کبکدر بس تریاق موجود بولغان یرده سم‌ننك قوّتی قالماس *

کایت - اسکندر ذوالقرنین‌ننك بر وزیری بار ایدی اسمینه خاقانی دیرلر
دی عالم کامل وحکیم فاضل ایدی هنری پادشاه‌غه تریاق ترکیب قیلور ایدی
یاقنی پادشاه‌غه آشاتور ایدی آننك آرتندان آغوهم اچرتور ایدی ذوالقرنین‌ننك
سنی کیتار ایدی توکلری هم قویولور ایدی برنیچه مرتبه بیله قیلدی - کونلرده
کون ذوالقرنین آیتدی یا خاقانی سن منم دوستم‌مو یاکه دوشمانم‌مو - وزیر
دی حاشا هیچ دوشمانلغم یوقدر من دوستنك من - ذوالقرنین آیتدی دوستم
سانك نیك منکا آغو بیراسن دیدی وزیر آیتدی من سنکا آغو بیرامن اوزنك
چون ترکیب قیلغان تریاقنی تجربه قیلمق جهتندن‌که اول تریاق سنی آغودان
ص قیلورمو قیلماس‌مو - اکر اول تریاقم اوزم ترکیب قیلغان آغودان سنی
ص قیلسه غیر آغولاردان هیچ‌بیرکانمای‌من دیدی واقعا ذوالقرنین‌کا دوشمانلاری
ه مرتبه آغو بیردیلر وزیر تریاقی بلان خلاص بولدی حتی آیده بر مرتبه آغو
ر ایدی ضرر اینماس ایدی - ایمدی ای اوغل عالم واعظ‌ننك وعظین تنکلاغوچی
من ومسلمانلارننك هم حالی بیله‌در عالملر تریاقدر جاهللر آغودر - سنکا
م ازلی وحدیث نبوی تریاقین اچرتدم معنالر ینجوسین قوینونکا صالدم مدعی
قص العلم‌لر سنکا سم جهلنی اچرتماکا مصادق بولسه‌لارده سنکا ضرر ایتماس
که اوّلا تریاق اچدنك ایمدی جهل آغوین اچماکا سن مستعدسن یعنی ضلالت
لا سنکا ضرر ایتماس (وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین) *

کایت - کونلرده برکون امام اعظم رضی الله عنه شاکردلری بلان علم مجلسنده
دیلر امام اعظم‌نی بر چیان کیلوب چاقدی - شاکردلری بو چیان‌نی اوترماکا
دقیلدیلار امام اعظم آیتدی اکر منم محب ومخلصم بولسانکز تیمه‌نکز اوترمانکز
دی - سبب نیدر دیدیلر امام اعظم آیتدی سبب شولدرکه اوزمنی تجربه قیلاسم
دی من شول علما جمله‌سندن میکان‌که آلار حقنده پیغمبر علیه السلام آیتدی
وم العلماء مسمومة) دیدی بس چیان‌نی کوردیلر ساعت بساعت همان ضعیفلاندی
ارغه حالی قالمادی شول یرده اولدی - ایمدی ای اوغل بوحکایتدن سنکا خصه
لدرکه مؤمن لرننك خصوصا عالملرننك یعنی علمی بلان عمل قیلغان عالملرننك

غیبتندن زیاده صاقلانغای‌سن وعلما ایتین آشامقدان غایت احتراز قیلغای‌سن چونکه کشینی غیبت قیلمق آننك ایتین آشامق بلان برابردر نتاکه آدم ایتین آشامق حرام غیبت قیلمق هم حرامدر غیبت‌ننك حرمتی نص بلان ثابتدر قوله تعالی (ولا یغتب بعضکم بعضا - ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه) تاکه غیبت آغوی بلان مسموم بولغان حالنکده اولماکایسن - من سنکا عالم عامل غیبتندن صاقلان دیب خاصلاب آیتدم چونکه عالم غیر عامل یعنی علمی بلان عمل قیلماغان عالم جاهل منزلنده‌در شوننك اوچون علمی بلان عمل قیلماغان عالم‌ننك سوزی براوکاده اثر ایتماس - پیغمبر علیه السلام آیتدی (مثل علم العلماء کمثل قطرة الامطار) یغمورننك خاصیتی اولدرکه مکنون ومستور بولغان نرسه‌لرنی اظهار قیلور مثلا یردن نباتلر چغارور آغاچدان یمشلر اوسدرر صدفدان ینجولر چغارور یلانده زهرلر پیدا قیلور بولار باری‌ده یغمور خاصیتندندر - اوشانداق قاچان‌که عالم عامل‌لر علم نشر قیلسه‌لار ودرس آیتسه‌لر ودخی‌وعظ ونصیحت قیلسه‌لار علم ووعظ تنکلاوچیلارغه آننك اثری ایرشسه بعض‌لرندن طاعت ینجوسی چغار وبعض‌لرندن صدقه یمشی اوسار وبعض‌لرندن طاعت وعبادت ثمره‌سی ظهور اینار وبعض‌لرندن معصیت ونفاق زهری پیدا بولور بس اول وعظ وعلم طبع سلیم‌لر اوچون تریاق وطبع سقیملر اوچون زهر بولور - زیراکه بو نرسه‌لر عالم وعامل‌لرننك سرلرنده مستور ایدی بس علم ووعظ تنکلاوچیلارغه علم تاپچی‌سی ایرشدی کونکل‌لرنده مستور بولغان نرسه ظهورغه کیلدی علم‌ننك خاصیتی هم یغمور خاصیتی کبکدر کونکل‌لرده مدفون بولغان نرسه‌نی اوسدرر (هذا) *

سؤال - الله تعالی اوزی‌ننك کلامنده (یوم لاینفع مال ولابنون الامن اتی الله بقلب سلیم) دیدی - بس‌قلب سلیم‌میدر ونی‌نرسه‌در وآننك علامتی نیدر - ایمدی‌ای اوغل بو سؤال‌کا جواب بیراسی بولسانك آیت‌که عرب‌لر سلیم دیرلر شول کشی‌کا که براونی یلان چاقسه دوا وتریاق بلان دوا ایتوب توزالسه اولمی قالسه (هذا رجل سلیم) دیرلر - حاصل کلام سلیم یلان چاغوب اولمی قالغان کشی معناسنده‌در - بس قلب سلیم هم اوشانداق - اول شوندا این قلب درکه آنی ابلیس علیه اللعنه چاقدی بس قلب معصیت زهری بلان مسموم بولدی آندان صونك عالم وعامل‌لرننك علمی بلان ووعظ‌لرننك وعظی بلان دوا قیلدی توبه تریاقین اچدی یغلاب صقتاب اوکنوب الله تعالی‌ننك ایشکینه صیوندی وصنوق کونکل بلان وخضوع خشوع بلان طاعت وعبادتکا یقلدی بس بوکشی‌کا قلب سلیم روزی قیلندی - دخی ای اوغل قلب سلیم‌ننك علامتی اوشبودر مثلا یلان چاقغان کیندره‌دن قورقار - عوام مقوله‌سی بو سوز کتابلارده هم باردر (من لدغته الحیة یفر من الحبل الابلق) ودخی فارسی مارگزیده رسمان‌می ترسد دیرلر - براونی یلان چاقسه آندان سلامتلانسه یرده یاتقان کیندره‌نی کورکان صایون یلان توکل‌میکان دیب قورقوب کیته‌در - بس اوشانداق ابلیس‌ننك زهر اوغندان جراحتلانوب توبه تریاقی بلان توزالکان قلب

وزنده بر گناه اش تابسه رجل سلیم کیندره‌دن قورقغان شیکللی آخ گناهلی‌لار
له‌سندن بولدم بوغای دیب یوراکی گولت ایتوب قوبادر برکا قدیمگی گناه‌لاری
م ایسینه توشوب قلبی منکسر بولادر وقلب منکسر بر خزینه‌در بس صنوق
نکل‌لرنی توزاتوچی الله تعالی‌در (فیقول الله تعالی انا جایر القلوب المنکسرة) *

ایت - داود علیه السلام الله تعالی‌کا مناجات قیلدی آیتدی الهی هر بر
دشاه‌نك خزینه‌سی باردر اما سنك خزینه‌نك قایده دیدی - بس الله تعالی‌دن
ی کیلدی یا داود منم خزینه‌م عرشدن بیوکراك کرسی‌دن کینکراك طاولاردان
ولوغراق کوکدن زینتلیراك جنتدن نعمتلیراك الا وهی القلوب المنکسرة دیدی
نی آکاه بول‌که هر بر صنوق کونکل منم خزینه‌مدر - ایمدی ای اوغل قلب
لیم‌نك علامتین من سنکا یانکا باشدان بیان قیلایم - قاچانکه آدم علیه السلام‌غه
لیس‌نك لدغه‌سی اصابت قیلوب الله تعالی‌کا عاصی بولدی وذلة زهری بلان
موم بولدی بس جنتدن چغو سببلی قلبی وکونکلی مجروح بولدی سرندیب
غینه ایندی وسرندیب طاغنده (ربنا ظلمنا انفسنا) دیب ایکی یوز یل یغلادی
زین یرکا قویوب سجده‌ده یاندی متصل کوزندن آقغان یاش بلان اطرافنده
ان اوسدی باشی وتنی پچان اچنده کومولوب قالدی - ذله‌سی خاطرینه کیلکان
یون آه دیسه آوزندان اوط چغوب اولن‌نی یاندرر ایدی حتی توبه‌سی قبول
قونچه بیله یغلاب یاندی - الله تعالی واسطه‌سز آنکا ندا قیلدی (یا آدم انت
ی) دیدی - آدم جواب بیرمادی - ایکنچی مرتبه الله تعالی ینه (یا آدم انت
ی) دیدی - آدم هنوز جواب بیرمادی بس فرشته‌لر قورقودان تترادیلر شکسز
چه‌مز هلاك بولامز چونکه آدم علیه السلام تنکریسینه جواب بیرمادی دیدیلر
دان صونك اوچونچی مرتبه ندا کیلدی (یا آدم انت صفی) دیدی آدم دخی
ب بیرمادی آخر جبرائیل علیه‌السلام ایندی آیتدی یاآدم ربنك‌نك نداسین
ماعنك‌می دیدی - آدم آیتدی ایشتدم - جبرائیل آیتدی آلایسه نیك‌جواب
ادنك دیدی آدم علیه السلام آیتدی اول ندا قیلدی انت صفی دیدی من
صفی بولایم وحالانکه من عصیان قیلدم - لکن من گمان قیلدم‌که الله تعالی
ی آدم یارانقاندرده آنکا ندا قیلا تورغاندردیدم اکرمنکا ندا قیلسه (فلبیك
لبیك) دیدی درحال الله‌تعالی‌دن جبرائیل‌علیه‌السلام‌غه ندا کیلدی یاجبرائیل
ن صورا - من واسطه‌سز ندا قیلغان وقتده آننك حالی نی کیفیتده ایدی -
یل علیه السلام صورادی آدم آیتدی گناهلارنی الله تعالی‌دن غیری مغفرت
چی یوقدر دیب کونکلمدن آیتوب تورادر ایدم لکن گناهم ایسیمه توشکان
ن قلبم منکسر بولدی دیدی - الله‌تعالی آیتدی یا جبرائیل سن گواه بول من
ی کونکللی‌لر یاننده من دیدی - ایمدی ای اوغل هر قاچان معصیت سببلی
نکسر بولسه اول‌قلب الله‌تعالی‌نك رحمتندن امیدنی کیسماس معصیت‌دن قورقونی
اس رجا بلان خوف آراسنده متحیر بولوب تورور بس اوشبو قلب قلب سلیمدر

حکایت - نیسابور شهرنده صاحب الطریقه بر اولوغ شیخ بار ایدی اسمینه ابو حفص الحدادی دیرلر ایدی بر کچکنه قزی بار ایدی بو قزی بلاغت کا ایرشوب بر کشی کا نکاحلاندرمك بولدی اما بو شیخ صورتنده فقیر همتده غنی آدم ایدی قز ایشتدی آتاسی کیاوکا بیرورکا تلای ایمش آتاسی یانینه کیلدی اوتوردی یغلادی اوستونده ایسکی ناچارغنه کیوم ایدی - شیخ آیتدی ای قزم نکاح الله تعالی‌ننك امریدر نیك یغلای‌سن دیدی - قز آیتدی ای آتا منم یغلاماقم آننك اوچون توکلدر لکن سن فقیر کشی‌سن منم جهازم یوق خلق بزنی حقیر کورور خلق آراسنده بز ناموسلانورمز دخی یاط کشی یانینه عروس بولوب کرکانده من ایسکی کیوم بلان نیچوك کورنورمن شوننك اوچون یغلای‌من دیدی - ایمدی ای عاصی بنده غافل بنده اول شیخ‌ننك قزی یاط کشی یانینه عروس بولوب کرکانده جهازم بولماسه کیوم صالوم فقیرانه بولسه خلق آراسنده حور حقیر کورنورمن اویالورمن دیب قورقوب یغلادی اما سننك الله‌تعالی قاشنده وپیغمبرلر یاننده ایدکو عملنك بولماسه قبر جهازینه آلوب بارورغه لایق جهازنك بولماسه قیامت طوینده کیونورکا عمل کیومنك بولماسه سننك حالنك نیچوك بولور عرصات قیامتده مؤمنلر کوزینه حور حقیر کورنورسن له باصا پیغمبرلر آراسنده والله تعالی قاشنده بیك اولوغ خجالت کا توشارسن له باصا قیامت عروسینه نی جهاز حاضرلادنك ای مسکین - آندان صونك شیخ آیتدی ای قزم دورست آیتەسن اسباب دنیادان نرسەمز یوق مالمز یوق لکن بزننك نصیبمز آخرتده‌در صونك نیشلامك کیراك دیدی قز آیتدی سن فقیر کشی بولسانکده الله تعالی بای در آندان صورا تاکه من ایرم آلدنده خجالت کا توشماکایمن دیدی شیخ آیتدی بلی شولای بولسون سننك اوچون الله تعالی‌دن مال صورایق الله تعالی‌کا بو بیك سهل اشدر دیدی بس کیچ بولدی خلق یوقلادی مسجد اول شیخ‌ننك یاقننده ایدی توردی‌ده مسجدکا کیتدی ایکی رکعت نماز اوقودی آندان صونك الله تعالی‌کا مناجات قیلدی آیتدی الهی اوشبو ساعتده بتماس توکانماس خزینه‌نکدن منکا مال بیر تاکه قزم زوجی آلدنده خجیل بولماغای دیدی اما جوابده ایشتمادی برنرسه‌ده کورمادی‌ده - شیخ‌ننك آچیغی کیلدی آیتدی الهی صوراغانمنی بیرماسانك اوشبو تاياغمنی آلورمن ایونك‌ننك یعنی مسجدننك قندیللرین واتارمن ایونکنی اوط صالوب یاندررمن کیوملرمنی یرتارمن عمرده ایونکا کرمامن دیدی - شول ساعت مسجدننك توشامی یارلدی توشامدن آلتون آغا باشلادی بس شیخ آلتونلارنی ایتاکینه قوینینه توتوردی همان توشامدن آلتون قویولا حتی شیخ بس بس دیماکا مجبور بولدی یعنی یتار یتار دیب قچقردی آلتون توقتادی - مسجدننك بر پوچماغنده بر فقیر کشی بار ایدی شیخ‌ننك حالین همه‌سین کوروب توردی اما شیخ مسجده کشی بارین بلمادی آلتونلارنی توتوروب مسجدن چغا باشلادی اول آرده مذکور فقیر بو شیخکا قارشو کیلوب آیتدی یاشیخ ایکوننکنی جیدنك (واتو حقه یوم حصاده) ایمدی عشرنکنی بیر دعا اورلوغی سن‌دن بولسه آمین طوبالی من‌دن بولدی دیدی بس شیخ آلتونلارنی بو فقیر بلان تقسیم

قیلوشدی نصفین فقیرکا بیردی - فقیر آیتدی یا شیخ بو مالنی الله تعالی‌دن صورادنك نی اوچون ادب طریقی بلان صوراماسدنك حتی ایونکنی اوطقه یاغارمن قندیل‌لرنکنی واتارمن دیدنك - شیخ آیتدی من آندان غیری کشی‌ننك ایشکینه بارماسقه آندان غیری کشی‌دن هیچ نرسه صوراماسقه آننك بلان عهد قیلوشقان ایدم اول هم مندن غیری کشی‌دن صوراما اوزم بیرورمن دیکان ایدی من اوشبو ضعیفلکم بلان آننك امرین رد قیلمادم دخی آننك‌نهینه مرتکب بولمادم حال‌بوکه اول قوی وغنی‌در اکر صوراغانمنی بیرماسه تحقیق آینکانمنی قیلورایدم دیدی فقیر آیتدی برده قورقمادنك‌مو - شیخ آیتدی اوّل‌مرتبه اول منم روحیمه عشق اوطین ارغوتدی قورقو تاشی بلان منم یورطم‌ننك قندیلین صندردی (قوا انفسکم واهلیکم نارا) منجنیقی بلان صومعه‌منی خراب ایتدی من‌دن قلبمنی صورادی من اوشبو عاجزلکم وضعیفلکم بلان اول صوراغاننی آنکا همه‌سین بیردم - اما اول شول قدر قدرتی بولا توروب شول قدر جمیع عالمدن مونکسز وغنی بولا توروب - ای برادرسن منی بو آلتونلارغه راضی بولور دیب بلاموس - یوق (فبالله الذی الجلال صفته) اکرده قیامت کونکلی صنوقلارغه منی شفاعتچی قیلماسه جمیع کناهلی‌لارنی منکا هبه قیلماسه والله اوجماعقه کرمامن قصرلاربن حورلارین قبول ایتمامن همان کناهلی‌لارنی طلب قیلورمن حتی آلارنی خلاص قیلورمن دیدی فقیر آیتدی یاشیخ بوکرامتنی نی‌بلان تابدنك دیدی شیخ آیتدی آننك بنده‌لری اوچون طلبم بلان وبنده‌لرینه دعام بلان تابدم دیدی - ایمدی‌ای‌اوغل اکرالله‌تعالی‌دن بودرجه‌نی تلاسانك الله تعالی اوچون خالص عمل قیل اوزنك اوچون نرسه استامه بلکه الله تعالی‌ننك بنده‌لری اوچون تله نفسنکنی صندر هوانکنی قوی مولانکا عبادت قیل آندان صونك آننك خزینه‌سندن تلاسنك نی صورا *

حکایت - شیخ ذوالنون المصری رحمه‌الله‌علیه حج نیتی‌بلان چقدی مکه‌کا باروب بر یل مجاور بولدی - کونلرده بر کون بیت الله‌غه طواف قیلماغه چقدی کوردی بیت‌الله یانینده بر آورو فقیر کشی اوتورور شیخ‌ننك باشماق آوازین ایشتدی باشین کوتاروب آیتدی یا ذوالنون ربنکدن استحیا قیلمای‌موسن یتمش یل من آننك بنده‌سی من دیب دعوا قیلدنك اوزنك مکه‌دن شفاعت طلب قیلاسن حال بوکه مکه جمادات قبیلندندر دیدی - ذوالنون آیتدی بو سوزنی ایشتدم کونکلم شهادت بیردی‌که بو کشی اولیاء الله‌دان بر ولی‌در - شیخ ذوالنون آیتدی ای فرنداش سن قایدان کیلدنك - آورو فقیر آیتدی منها خلقناکم ولایتندن کیلدم - شیخ ذوالنون آیتدی قایده باراسن - آورو فقیر آیتدی وفیها نعیدکم شهرینه بارامن - شیخ ذوالنون آیتدی سن عابدموسن زاهده‌وسن عالم‌موسن - سن‌کم - سن نی اسملی‌دیدی آورو فقیر آیتدی من بنده‌من سن مونی مندن صوراما - خواجه اوزی‌ننك قولون تلاسه‌نی اوزرینه اوخشاغان اسم بلان چاقرور - منم اسممنی بویورط ایاسندن صورا چونکه بارچه بنده‌لرننك خواجه‌سی اوشبو یورط‌ننك ایاسی‌در

من هم آننك بنده‌سی من اوزم بلمای‌من آننك قاشنده منم اسمم نیچوك در دیدی شیخ آیتدی منم الله تعالی قاشنده اول قدر درجه‌م یوقدر تاکه بنم بلان مخاطبه قیلور ایدی دیدی آورو فقیر آیتدی سن آیت (الهی بحرمة شفتی الفقیر العطشان المریض اعلمنی من هو) یعنی الهی اوشبو صوصاغان مریض فقیرننك ایکی ایرنی حرمتینه منکا بلدر اول کمدر دیب آیت دیدی بس ذوالنون اول فقیر آینکان کبك آیتدی بیت الله‌دان بر ندا ایشتدی (هو حبیبی هو حبیبی) دیدی بس شیخ ذوالنون اول فقیرننك آلدینه باروب یقلدی قولین آیاغین اوبدی فقیر آیتدی یاذوالنون نی خبر بار ذوالنون آیتدی سن مقبول‌لردن‌سن چونکه من بیت الله‌دان (هو حبیبی) دیب اوچ مرتبه آواز ایشتدم دیدی فقیر آیتدی یا ذوالنون من قرق یلدان بیرلی بو آوازنی ایشتامن وبو ندانی ایشته باشلاغانمدان بیرلی برشربت صو اچکانم یوق سن شاهد بول هو حبیبی دیدی چونکه حبیب حبیب سوزین رد قیلماس دیدی آندان صونك بو فقیر کوزین کوك‌کا تکوب اوزاق فاراب توردی یوزینه چبن‌لر اوتورغان ایدی ذوالنون اول چبن‌لرنی قوب بیارماکا تلادی فقیر آیتدی مه‌مه یعنی تیمه تیمه یا ذوالنون من اول چبن‌لرننك بر بر دانه‌سی اوچون عاصی‌لردن منك کشی‌کا شفاعت قیلورمن منم شفاعتم بلان اوجماحقه کرورلر (لان الله لا یخلف المیعاد) دیدی آندان صونك اول فقیر نزع حالتینه ایرشدی ذوالنون آیتدی نی نرسه اشتها قیلاسن حاضر قیلایم دیدی فقیر آیتدی بر اچملك صو کیتوروب بیرسانك اچار ایدم چونکه قرق یلدان بیرلی الله تعالی ننك (بئس الشراب وساءت مرتفقا) دیکان سوزندن قورقوب بر یوتوملق صو اچمادم دیدی بس ذوالنون صو آلماغه کیتدی صو آلوب کیلدی کوردی فقیر وفات - بس ذوالنون اول فقیرننك فراقندان بر ساعت یغلاب اوتوردی آندان صونك ذوالنون کفنلك آلماغه بازارغه کیتدی بازاردان کفنلك آلوب کیلدی کوردی فقیر جوُلغان کفنلانکان جنازه‌غه قویولغان - شیخ ذوالنون ینه دورت فقیر بلان جنازه‌سین اوقودی قبر قازودیلار میتنی قبرکا قویماغه دیب آلورغه کیلدیلر میت اورنونده یوق میت اورنوندان مسك وعنبر ایسی کیلوب تورور ذوالنون آیتدی اول فقیرننك بر عاصی بر سجاده‌سی بار ایدی سجاده‌سین جایوب میزاب آستنده ایکی رکعت نماز اوقودم مناجات قیلدم الهی حبیبنك قایده کیتدی من آننك اشینه متحیر بولدم آننك فراق اوطندان کویدم الهی آننك حالین منکا بلدر دیدم بس هاتفدن ندا ایشتدم یا ذوالنون آننك فراقی حسرتندن کویونوچی برسین کنه توکل - یدی یاشنده آتاسندان آناسندان آیرولمش ایدی آتاسی آناسی آننك حسرت اوطنده - کراما کاتبین بر یوزین یدی مرتبه طواف قیلدی آنی تابمادی - نزع وقتنده ملك الموت یتمش منك فرشته بلان آنی تابمادی سؤال وقتنده منکر ونکیر آنی تابمادی بس اوشبو ذاتلار همه‌سی آننك فراقنده آننك عشقنده آننك حسرتنده‌درلر - قاچان قیامت کونی بولسه آننك هیبتندن زبانی‌لار قاچار جهنم اوطی سورولور - دیب ندا ایشتدم آیتدم الهی بو ساعتده اول فقیر قایده‌در ینه ندا کیلدی (هو

مقعد صدق عند ملیك مقتدر) دیدی ینه آیتدم قیامت کونده آننك شفاعتینه
لر نائل بولور دیدم - آیتدی آننك شفاعتینه نائل بولور شول کشیلرکه کم‌ننك
لکلی صنوق - کم‌ننك حالی پراکنده - کم‌ننك تلی ذکرده - کم‌ننك کوزی عبرتده -
ننك دینی قوّتده - کم‌ننك روزه‌سی فطرده - کم‌ننك کیچی سهرده دیدی -
مبر علیه السلام آیتدی (من مسح یده علی اسمی محمد ثم قبل یده بشفتیه ثم
سح علی عینیه یری ربه کما یری الصالحون وینال شفاعتی ولو کان عاصیا) یعنی
کر براو منم اسمیمه قولین تیوروب مونك صونکنده اول قولین ایکی ایرنی بلان
بوب کوزلرینه سورتسه اول کشی اوزی‌ننك تنکریسنی کورور نتاکه صالح‌لر
رورلر ومنم شفاعتیمه نائل بولور اکرچه عاصی بولسه‌ده دیدی *

ؤال - الله تعالی اوزی‌ننك پیغمبری حقنده (انك میت وانهم میتون) دیدی بس
ه تعالی پیغمبرنی میت دیب تسمیه قیلماقی نتاك جائز بولور مونده نی حکمت
ردر - ایمدی ای اوغل جواب بودرکه الله تعالی اوزی‌ننك بنده‌لرین نیچوك تسمیه
لسه‌ده جائزدر میت دیسه‌ده جائز هی دیسه‌ده جائز الله تعالی‌ننك شأننده سؤال
لتماس لکن سنکا منکا موندای اشلر یاراماس - اکر سن پیغمبر میت‌در دیسانك
نکا جائز توکلدر چونکه پیغمبر میت ایمسدر اکر میت بولسه الله تعالی (وما محمد
لارسول) دیب آیتماس ایدی (کان رسولا) دیب آیتور ایدی عبارت بلان عبارت
راسنده آیورما باردر - بس بلکل‌که پیغمبر علیه السلام قیامت‌کاچه رسولدر میت
کمنده ایمسدر - برزمان‌یر اوستنده وهی‌نی ایشتدی‌حاضرده‌ده ایشته‌درامتی‌ننك
شتدن خبردار‌در نتاکه پیغمبر علیه السلام آیتدی (اصحابی واخوانی صلوا علی فی
ل یوم الاثنین والجمعة بعد وفاتی فانی اسمع منکم بلا واسطة) دیدی بس واسطه‌سز
یشتسه نتاك اول میت بولسون - اکر اول میت بولسه نبوتی واحکامی آندان
تفك بولور ایدی نتاکه اکر بر پادشاه اولسه احکام سلطنتی وطبل نوبتی آندان
تفك بولوب غیرکا کوچادر اما پیغمبرننك نبوتی وسلطنتی واحکامی موندای ایمسدر
سلطنتی واحکامی وشریعتی قیامت‌کاچه باقیدر - کوراسن هر کوننی مسجدلرده
جامع‌لرده آننك طبل‌نبوتی بش مرتبه صوغولادر طبل نبوتدن مراد اشهد ان محمدا
رسول الله کلمه‌سی‌در - پیغمبر علیه السلام‌ننك وفاتندان صونك حضرت عمر رضی
الله عنه‌دن صورادیلار آیتدیلر یا امیر المؤمنین پیغمبر اولدی‌مو یاکه تریك‌مو -
عمر رضی الله عنه آیتدی قبرنده اول تریکدر دیدی - اول سائل ینه ابوبکر
رضی الله عنه‌کا کیلوب صورادی یا امیر المؤمنین قبرنده پیغمبر تریك‌مو میت‌مو
دیدی ابوبکر رضی الله عنه آیتدی میت‌در دیدی - سائل آیتدی بونیچوك سن
میت دیدنك عمر هی دیدی - ابوبکر رضی الله عنه آیتدی عمر راست آیته تاکه
مؤمنلر وموحدلر شادلانسون وسنتی باقیدر واول پیغمبر قبرنده بلور ایشتور دیدی
ودخی آیتدی من هم راست آیته‌من - میت‌در دیدم تاکه کفارننك طمعی منقطع
بولسون ـــــ تشبیه قیلماسونلار نتاکه آیتدیلر ـــ الله دیدیلر ظاهر آزمق بلان

آزدیلار من‌ده نبی حی دیب آیتورکا فورقدم آیتمادم ناکه الوهیت‌کا نسبة قیلماسونلار دیدی - ایمدی ای اوغل قولاق صال آزراق - آننك بعض صفتلارین سنکا بیان قیلایم ناکه آننك امتندن بولمقلغنکا مولانکا شکر قیلغای‌سن - قاچان‌که الله تعالی محمد علیه السلام‌ننك روحین خلقه ایتدی مکان یوق ایدی زمان یوق ایدی - عرش یوق ایدی فرش یوق ایدی - کوك یوق ایدی یر یوق ایدی - حرکت یوق ایدی سکون یوق ایدی - بلکه همه نرسه عدم صرف ایدی - بس الله تعالی اوزی تلاکانچه کمال احوال اوزه روحنی خلق ایتدی سن کم دیدی روح آیتدی انا عبدالوهاب دیدی الله تعالی آیتدی عبد نی نرسه وهاب نی نرسه دیدی روح آیتدی عبد مملوکدرکه مولاسینه طاعت آنکا واجبدرکه اول من‌من - وهاب شولدرکه اوزی‌ننك تلاکانین بنده‌سینه هبه قیلورکه اول سن سن دیدی - الله تعالی آیتدی یا روح استه مندن نی مرادنك بار - روح آیتدی مطلوبم شولدر منکا بلدرسانك ایدی‌که قایسی اسمنك بلان سنکا دعا قیلایم نی کیفیتده قل‌لق قیلایم دیدی بس الله تعالی آننك تلاکانین اوگراتدی آرالارنده اصلا واسطه یوق ایدی نتاکه کلامنده (وعلمك مالم تکن تعلم) دیدی - واول روح بوخلوت میدانده تنکریسی‌بلان یالغوز ایدی هیچ نرسه یاراتولماغان ایدی بو حالده یوز منك مرتبه منك یل توردی - روح آیتدی الهی کیفیت عبودیتنی منکا تعلیم قیل سن‌دن طلبم بودر منکا براورون یاصا صومعه حاضر قیل تاکه اوزم‌ننك اورنومده اسملرنکنی اوقور ایدم عبادت قیلور ایدم دیدی آندان صونك الله تعالی اوزی‌ننك قدرتی بلان برقاروره یاراندی مصباح العزة دیب آنی تسمیه قیلدی وآنده محمدننك نورین وضع قیلدی بس روح قندیل‌کا کرماکا تلادی قندیل‌کا اوتوردی ایکی منك یل الله - ایکی منك یل رحمن - ایکی منك یل رحیم اسمین ذکر قیلدی تاکه الله تعالی‌ننك منکده بر اسمین تمام ایکیشار منك یل آیتدی بس الله تعالی‌ننك قهار اسمینه یتکاچ فکر قیلدی آیتدی بو اسم‌ننك تفسیری کوب نرسه‌ننك هلاکین تقاضا قیلا دیب اوزاق زمان فکرده توروب قهار اسم‌ننك خوفندن تیرلادی بو تیرننك نورندان قندیل‌ننك ظاهرینه تامچیلانوب چقدی نتاکه پیالا صاوتقه صو صالسانك طشقی یاغنده رطوبت حاصل بولا شونکار مثال - بس اوشبو تامچیلاردان الله تعالی انبیا روحلارین خلق ایتدی بو روحلارننك هر برسینه بر قندیل یاراتدی هر بر روحنی بر قندیل‌کا قویدی ارواح انبیا قندیل‌لرین روح محمد قندیلی حوالیسینه باغلادی بس بو ارواح انبیا محمد علیه السلام روحندان ایشکان تسبیحلرنی آیتدی‌لر نتاکه شاکردلر هرنی اوستادلارندان ایشتسه‌لر آنی آیته‌لر - آندان صونك روح محمد عدل اسمینه یتدی عدل‌ننك معناسی فضل عظیم ونعم جزیل‌نی اقتضا قیلا دیب فکرده قالدی معانی اسماء عدل‌ننك سرینه واقف بولمافلغی جهتندن الله تعالی‌دن استحیا قیلوب تیرلادی ینه قندیل‌ننك ظاهرنده حیا نورلاری‌ننك تامچیلاری ظهور ایتدی بو تامچیلاردان الله تعالی مؤمنلر وموحد روحلارین یاراتدی - ایمدی ای اوغل کمننك ابتداء خلقتی اوشبو صفتلار اوزره بولسون آنی نیچوك میت دیب آیتورسن -

دیب آیتماس سن - ایمدی الله تعالی دن مطلوب شولدرکه امتین آندان آیورماغای
قدیم ده هم امتی ننك ارواحی قندیلده برکا ایدیلر یاراتولغان وقتده برکا
ر امیدرکه شاید جنتده برکا بولورلار چونکه مؤمنلر آندا ندر وآننك روحندا ندر
جاءکم رسول من انفسکم) *

کایت - پیغمبر علیه الصلوة والسلام ننك معجزاتندا ندرکه ابوجهل ننك حسن
ی ایاسی بر اوغلی بار ایدی اسمینه عکرمه دیرلر ایدی هر زمان بو عکرمه
مسلمان ایتار دیب پیغمبر علیه السلام دان قاچوب یوردی - کونلرده برکون
ر علیه السلام عکرمه بلان اوچراشدی پیغمبر علیه السلام آیتدی یا عکرمه
ه سن بو حسن وجمالنك بلان منکا ایمان کیتورسانك اوجماح اهلی بولور ایدنك
- عکرمه بو سوزنی ایشتکاچ قاچدی حتی شهردن چغوب کیتدی آیتدی ای
ی اولکان بولسام محمد یوزین کورماس ایدم دیدی آندان پت خانه کا کردی
ع صنملر آلدنده سجده قیلدی آیتدی الهی جانمنی آلونکز تاکه محمد یوزین
کای من دیدی بس اولوغ صنم ننك اچندن آواز کیلدی که تحقیق محمد سننك
ن بولمافنکا همت باغلادی آندان خلاص بولورغه چاره نك یوقدر دیدی - بس
بو آوازنی ایشتوب ینه بیك قورقدی ایمدی نی قیلمق کیراك دیب اوزاق
توردی - آخر شهردن چغوب اوزین دریاغه آتمقنی مصلحت کوردی بس
ن چقدی دریا یانینه کیلدی توقتا مسلمان بولغونچه اوزمنی هلاك قیلایم دیب
ن اوزی دریاغه آتدی صوغه باتدی ینه قالقدی الله تعالی ننك اذنی بلان
ننك همتی بلان صو غرق قیلمادی - ایمدی ای اوغل سنکا سیونوچ بولسون که
عالی اوزی ننك پیغمبری اوچون کافر منکر معاند بولا توروب دریاده غرق
ان صاقلادی ایمدی ابتداء خلقتدن برکا بولغان امتینه نیك شفاعت قیلماسون -
- القصه عکرمه دریاده بر چوما بر صو اوستینه قالقا تورغاچ بر تاجرلر کیمه سی
ب یتدی کوردیلر دریاده براو غرق بولماغه قریب ملاحلر باروب عکرمه نی
لار کیمه کا اوتورتدیلار صوراشدیلار سن کم - کم ننك اوغلی سن دیدیلر
آیتدی من ابوجهل اوغلی اسمم عکرمه در دیدی بس تاجرلر مونی تانیدیلار
رشدیلار - آیتدیلار قایده باردنك قایدان قایتاسن صوغه نیچوك توشدنك
ر - عکرمه آیتدی من محمددن قاچوب صوغه غرق بولمق قصدی بلان توشدم
محمد منی اسلام دینینه کرتماکا تلایدر کون صایون یانکا سحر کورساتادر
دینمزنی تبدیل قیلماغه آیته در آتالارمز دینین باطل قیلادر بس اوز دینمده
کنی اولی کوروب اوزمنی دریاغه آتدم دیدی آندان صونك کیمه ننك بر
ه باردی اویلاب اوتوردی کیمه ده بر مسلمان تاجر بار ایدی دخی آننك بر
اوغلی بار ایدی اوغلی ننك قولنده بر لوح بار ایدی اوشبو آیت یازلمش
(یا ایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین) اول تاجرننك اوغلی
اوکرانور ایدی کیمه ده اوشبو آیتنی حفظ قیلمق اوچون کورکام طاوش

بلان اوقودی بس عکرمه مونی ایشتدی آیتدی ای اوغلان بو نی نرسه اوقی‌سن بو ناقتانکا نی سوزلر یازغان دیدی اوغلان آیتدی قرآن اوقی‌من بو محمدکا نازل بولغان سوزلردر دیدی بس عکرمه‌ننك کونکلی مونکار مایل بولدی آیتدی اکر قرآن بیله بولسه محمددن قاچمق جائز توکلدر من ایشتکانم یوق ایدی مونی ایشتکاچ قلبم نچکاردی جانم مونکار میل قیلدی دیدی ملاحکا آیتدی یا ملاح کیمه‌نی چیت‌کا چغار من توشوب قالامن محمد یانینه بارامن سنکا اون دینار بیرایم دیدی ملاح آیتدی بزننك یولمز آنده تابا توکل یوق اون دینار اوچون آنده قاینماس‌من دیدی یکرمی دینار بیردی - یوق دیدی - حتی منك دینارغه یتدی عکرمه‌ننك اوزی بلان منك دینار بار ایدی بیلندن چیشدی ملاحکا بیردی ملاح عکرمه‌نی دینکز چیتینه چغاروب قویدی بو یر شهردن اون کونلك یر ایدی پیغمبر علیه السلام ننك معجزه‌سی بلان بو مسافتنی یارطی کونده قطع قیلدی پیغمبر علیه السلام یانینه باردی ایکندی وقتی ایدی شول حالده جبرائیل علیه السلام (ولقد کنتم تمنون الموت من قبل تلقوه فقد رأیتموه وانتم تنظرون) آیتین ایندردی بس پیغمبر علیه السلام امر قیلدی علی رضی الله عنه کافرلرنی جمع قیلدی ابوجهل هم آنده ایدی پیغمبر علیه السلام اوشبو آیت‌نی اوقودی معناسین تفسیر قیلدی - عکرمه بلان دخی ایکی کشی مسلمان بولورغه اتفاق قیلمشلار ایدی پیغمبر علیه السلام صحابه‌لری بلان آلارغه قارشی باردیلار ابوجهل دخی یولداشلاری بلان ایدی - ابوجهل آیتدی ای اوغلوم قایده بارورسن دیدی عکرمه آیتدی محمد یانینه بارامن - ابوجهل آیتدی بو ساحرکا ایمان کیتورمه‌موسن دیدی عکرمه آیتدی (یا ابت وما محمد الا رسول فلا نقل له ساحر) دیدی یعنی ای آتا محمدننك رسول لکینه هیچ شك یوقدر سن آنی ساحر دیمه - بس عکرمه آندان اوزوب کیتدی پیغمبرنی کوردی ایکی یولداشی بلان پیغمبر آلدنده یوزین برکا قویدی (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله) دیدی پیغمبر علیه السلام‌ننك صحابه‌لرندن بولدی ایمدی عکرمه‌کا رضی الله عنه دیب آیتولور - آناسینه ابوجهل علیه اللعنه دیب آیتولور - ایمدی ای اوغل بو سوزلردن نی فهم ایتدنك - موندان فهم ایتمك کیراك سن که عکرمه رضی الله عنه قرآندن برکنه آیت ایشتمك بلان مسلمان بولدی واصحاب رسولدن بولدی - ایمدی محمد امتی قرآن‌نی تماما حفظ قیلماقلاری واوقوماقلاری بلان وعلم حکمت‌نی ووعظ نصیحتنی استماع قیلماقلاری بلان احباب الله‌دان واولیاء الله‌دان بولسه‌لار نیك عجبلنه‌سن - دخی ده محمد علیه السلام عکرمه‌کا بر مرتبه قارادی شول سببلی دریا صوی آنی غرق قیلمادی - اون کونلك مسافت‌نی یارطی کون سیر قیلدی ابوجهل دورت یوز اصحابی بلان آنی اسلامدن منع قیلماغه قادر بولمادی - ایمدی الله تعالی مؤمن بنده‌ننك قلبینه هر کون اوچ یوز آلتمش مرتبه قاراسه محمد علیه السلام دخی مؤمن امت لرکا شفاعت نظیری بلان قاراسه زبانیلار آنی تموغغه سورامادکا نیچوك قادر بولورلار وآلارنی اوط نیچوك یاندرور - زبانیلارده قادر بولماس اوطده یاندرماس - لقوله تعالی (یا عبادی لا خوف علیکم ولا انتم تحزنون) *

ؤال - الله تعالى قديم پيغمبرلر بلان سويلاشدى واوليالار بلان سويلاشدى بو
انده الله تعالى براو براو بلان تكليم قيلورمو - بو جائزمو - ايمدى اى اوغل
سوزكا جواب بيردىلركه تحقيق الله تعالى اهل ايمان بلان مخاطبه قيلوشور دليل
دركه اكرده الله تعالى بنده‌لرى‌ننك قلبينه خطاب قيلماسه وآلارننك قلبلرينه
ر قيلماسه اول بنده‌لردن توبه‌ده ظهور ايتماس ايدى صدقه‌ده ظهور ايتماس
دى نمازده ظهور ايتماس ايدى زكوة‌ده ظهور ايتماس ايدى تحقيق الله تعالى
ده‌لرى‌ننك قلبينه خطاب قيلور وهم بنده‌لر كونكل قولاقلارى بلان ايشتورلر
صوت ولا حرف - اكر آلاى بولماسه واعظلرننك وعظين ايشتكان وقتده
ملرننك علمين تنكلاغان وقتده كونكل نچكاروب يغلاسى‌لار كيلماس ايدى -
كار دليل بودركه الله تعالى ابوطالب‌ننك كونكلينه خطاب قيلمادى شوننك اوچون
برننك‌ده نصيحتى فايده بيرمادى (انك لا تهدى من احببت ولكن الله يهدى)
رمه كونكلينه الله تعالى خطاب قيلدى (وما محمد الا رسول) ديدى شوننك اوچون
ن بولدى *

كايت - شيخ سعيد ابو الخير رحمه الله عليه زياده فارتلق درجه‌سينه يتدى
توشاكده اوتورورغه حالى قالمادى آننك دورت يوز مريدى بار ايدى شيخنى
كا صالوب اورونداى اورونغه كوتاروب يورتورلر ايدى مريدلرندن بربيك
ى وتقوا مريدى بار ايدى شيخنى يالغوزى اينك باشينه كوتاروب طوس
دن نيسابور شهرينه ايلتدى فقير شاكرد ايدى اينك باشى يالانغاچ ويالان
ى كيتدى مريدلرندن برسى‌ننك كونكلينه كيلدى اينك باشين اورتوركا ميزرمنى
ى فوطامنى آلله بيرام‌مو آورلقدان وقويماش اسى‌لكندن بيچاره‌ننك اينك باشى
ر ديب اويلادى بس شيطان دخى كونكلينه وسوسه صالدى بيرمه اوزنكا كيراك
ر ديدى - آندان صونك ايكنچى مرتبه دخى الله تعالى القا قيلدى بوشاكردكا
ومنى بيرايم اميددركه الله تعالى آننك اوچون قيامت‌ده منكا حله كيدرر ديدى
شيطان ايكنچى مرتبه وسوسه قيلدى يوق بيرمه اوزنكا حاجت، بولغانده قايدان
رسن ديدى - اوچونچى مرتبه دخى الله تعالى كونكلينه صالدى توقتا بيرايم مونننك
ى الله تعالى منكا كرامت‌لر بيرسه كيراك ديدى - شيطان ينه منع قيلدى
اكرده اوزنك فقيرلكنكا قالسانك اول وقتده بوميزرنك براش‌كا يارار ديدى
ميزرنى اول شاكردكا بيرمادى - آندان صونك كونلرده بر كون بو ميزر
ى شاكرد شيخدن بو مسئله‌نى صورادى آيتدى يا شيخ بو عصرده الله تعالى
براو بلان مخاطبه قيلسه جائزمو - براوننك كونكلينه الهام قيلسه جائزمو ديدى -
كرامت ايلسى آدم ايدى آيتدى يافلان تحقيق كوردنكه الله تعالى ميزرنك
ه سنكا اوچ مرتبه خطاب قيلدى اماسن شيطان وسوسه‌سينه تابع بولدنك ميزرنكنى
دنك بس الله تعالى كريمدر رحيمدر حليمدر مطيع بنده‌لرى‌ننك كونكلينه
ى قيلور - ايمدى هر نرسه‌كه مؤمنلرننك كونكلينه كيلور اينكولك دن طاعتدن

احساندان همه‌سی الله تعالی‌دن مؤمن بنده‌کا خطاب‌در وهر نرسه‌که بنده‌لرننك نفسنده جاری‌بولور فسادقه قصد قیلودان وگناه اشلردن همه‌سی شیطان وسوسه‌سندندر مونکار دلیل بودرکه الله تعالی بعض بنده‌لرینه توشنده خطاب قیلور شول توشنده کورکانی اویاو چاغنده توغری کیلور نتاکه بعض توشلر توغری کیله‌در مونی رحمانی توش دیرلر شیطانی توش دخی بولادر *

انیس الانصاری رضی‌الله عنه‌دن روایت قیلندی‌که پیغمبر علیه السلام آیتدی من قیامت کونننده امتیمه شفاعت قیلورمن یر یوزنده بولغان حجردن مدردن کوبراك دیدی - ودخی پیغمبر علیه السلام آیتدی الله تعالی منکا بشارت بیردی آیتدی یا محمد اکر سننك امتنکدن براو بر مرتبه (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب آیتسه قیامت کونننده آننك میزاننده بو کلمه‌لرننك ثوابین بردن کوکدن وما فیها بولغان نرسه‌لردن آورراق قیلورمن دیدی - ایمدی ای اوغل فقه مسئله‌لرندن مونننك نظیری بلان سنکا بوسوزنی بیان قیلایم - مثلا براو برنرسه‌نی براوکا رهن قویدی ایکی یوز درهم‌کا مثلا - اول کشی رهن‌نی قبض قیلوب درهملرنی آنکا بیرمادی لکن اوچ کوندن بیرورمن دیب وعده قیلدی ایمدی اکر رهن شول کشی‌ننك قولنده شول اوچ کون اچنده هلاك بولسه شول وقنده ایمدی رهن هلاك بولدی من درهملرنی بیرمای‌من دیب مرتهین اینه آلماس شریعت آنکا اول درهملرنی بیرماکا التزام قیلادر وشریعت آیته‌درکه سن بو درهملرنی اول کشی‌کا عهد ووعده قیلدنك رهن بابنده عهد شرط‌در سن آنکا ضامن‌سن لان العدة دین دیدر - ایمدی ای اوغل بو مسئله‌دن حصه آلغل‌که سیونوچ سنکادر - شریعتده وعده‌کا خلافلك قیلماغه رخصت یوقدر کرچه مرتهن فقیر بولسه‌ده - پیغمبر علیه السلام قیامت کونننده امتلرینه شفاعت قیلماغه وعده وعهد قیلدی (اشفع یوم القیامة لاکثر مما علی الارض من حجر ومدر) دیدی - حال بوکه سن هم آننك امتندن سن ودخی (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب آیتکاننك اوچون الله تعالی سنکا میزاننکده کوب ثواب وعده قیلدی (ارحج من من فی السموات والارضین ومن فیهن) دیدی مخلوق بولوب مخلوقه لازم وعده‌سینه وفا قیلمق وعده‌کا خلاف قیلماغه هیچ مؤمن راضی نوکل - بس الله تعالی کریم بولا توروب وعده‌سینه نتاك خلاف قیلسون - قیلماس - پیغمبر علیه السلام‌غه دخی نتاك جائز بولسون اوزی‌ننك امتینه قیلغان وعده‌سینه خلاف قیلمق - البته جائز توکل - بس بر امت قیامت کونننده ایمان بلان وکلمهٔ شهادت بلان کیلسه پیغمبر شفاعتی برکاتننده وکلمهٔ شهادت برکاتننده شك‌سز الله تعالی اول بنده‌نی مغفرت قیلور (ان الله لا یخلف المیعاد) *

مناقب ابی حنیفه رضی الله عنه - بلکل‌که ای اوغل الله تعالی امام اعظم‌نی شریعت بلان وکرامت بلان تخصیص قیلدی - ایمدی امام اعظم‌ننك کرامتندندرکه خضر علیه السلام امام اعظم یانینه هر کونننی ایللی یل‌غه قدر ابرته نمازی وقتنده کیلوب کیلوب درس اوقودی احکام شریعت‌نی اوکراندی بس امام اعظم وفات بولغاچ

خضر علیه السلام الله تعالی‌کا مناجات قیلدی آیتدی الهی عندنکده آرزنه درجه‌م
بولسه ابو حنیفه‌کا اذن بیر تا که عادتی حسبنچه منی قبرندن تعلیم قیلسه ایدی تا که
کمال اوزره محمدننك شریعتین بلوب طریقت وحقیقت حاصل اینار ایدم دیدی
خضر علیه السلام‌غه ندا کیلدی‌که بار قبرینه تلاکان نرسه‌نکنی اوگران دیدی بس
خضر علیه السلام امام اعظم قبرینه کیلدی یانکادان یکرمی بش یل امام اعظم
قبرندن تعلیم آلدی تمام دلیللری بلان ختم کتب قیلدی آندان صونك ینه الله
تعالی‌کا مناجات قیلدی الهی ایندی نی اشلایم دیدی ینه ندا کیلدی ایندی اوز
مقامنکا بار عبادتنك بلان مشغول بول ایمدی فلان یرکا باروب فلان کشی‌کا تعلیم
بیر دیب من‌دن امر بولغونچه آنده تور دیدی بس خضر اوزی‌ننك مقامینه قایتدی
بر نیچه مدتدن صونك ما وراء النهر شهرلرندن بر شهرده ابو القاسم القشیری
دیکان یکت ظهور ایتدی ابو القاسم‌ننك آناسی بار ایدی آناسین زیاده اکرام
واحترام قیلور ایدی - کونلرده برکون آناسینه آیتدی ای آنا حضرت علی رضی
الله عنه‌ننك (من کان فی طلب العلم کان الجنة یطلبه) دیکان سوزین کوروب طلب
علم‌کا بیك اخلاصم توشدی رخصت بیرسانه بخاراغه باروب علم اوقور ایدم دیدی -
آناسی فکر قیلدی اکر اذن بیرماسام مانعة للخیر بولامن اکر اذن بیرسام فراقینه
صبر قیلور حالم یوق دیدی آخر ممکن بولمادی اذن بیردی بس قشیری آناسی
بلان وداعلاشوب سفرکا چقدی آننك بلان بر یکت دخی تحصیل علم اوچون برکا
کیتدیلر - قشیری‌ننك آناسی اوغلی‌ننك فراقینه کویونوب قابقه توبنده یغلاب
تالدی آیتدی الهی اوزنك شاهد بول عهد قیلدم طعامنی وشرابنی اوزمه حرام
قیلدم تا که اوغلمنی کورمای توروب اورنومدان قوبمامن دیب عهد قیلدی - ای
اوغل ایشتدنك‌مو آنالار همتی نی قیلادر - بس قشیری اوزی‌ننك یولداشی
بلان برمنزل کیتدیلر بریرده طعام آشارغه اوتوردیلار قشیری توروب برطرفقه
استبراغه کیتدی استبرا قیلغانده کیومینه بول ساچرادی آندان یولداشی یانینه
قیلدی آیتدی ای برادر بار سن تحصیلنکا بار من آنام یانینه قایتامن دیدی یولداشی
کیتدی نی سببای بولای رأینك منقلب بولدی دیدی قشیری آیتدی منم اوچون
بر سفر مبارك بولماسدر اوّلکی منزلده کیومه نجاست تیدی ایمدی قورقامن ایکنچی
منزلنده جسیمه نجاست تیار اوچونچی منزلنده قلبیمه نجاست تیار آنام یانینده تورمق
کا بو سفردن اولی‌در دیب آناسی یانینه قایتدی آناسی همان شول وداعلاشقان
یرنونده اوتوروب توروب ایدی توردی اوغلی بلان کورشدی الحمد الله دیدی -
س الله تعالی خضرغه امر قیلدی آیتدی بار فلان یرکا امام اعظم‌دان تعلیم آلغان
سه‌لرنکنی همه‌سین قشیری‌کا تعلیم بیر زیراکه قشیری آناسین راضی قیلدی
دی آندان صونك خضر علیه السلام برکوننی سحر وقتنده قشیری یانینه کیلدی
دی سن طلب علم اوچون سفرکا چقمش ایکان‌سن آنانکنی راضی قیلمق اوچون
نوب قایتقان ایمش‌سن الله تعالی منکا امر قیلدی هر کوننی اوشبو سحر وقتنده
وب آنانك یانینده سنکا تعلیم بیرسام کیراك دیدی - بس قشیری خضر علیه

السلام‌دان درس باشلادی خضر علیه السلام کون صایون کیلوب درس بیردی بو کیفیتچه قشیری اوچ یل درس اوقودی بو معلم خضر ایکانین بلمادی خضر علیه السلام امام اعظم‌دان اوتوز یلده حاصل اینکاننی اوچ یلده حاصل ایتدی تمام حقایق ودقایقلارنی ودلایللرنی بلدی زماننده مشهور وفرید عصر بولدی امام آتالدی منك کتاب تصنیف قیلدی کرامت ایاسی شیخلردن بولدی مریدلری وشاگردلری کوبایدی اولوغ پیش قدم ومتدین بر مریدی بار ایدی کیچه کوندوز قشیری‌دن هیچ مفارقت قیلمادی - بس اول مرید آلدنده شیخ اوزی‌ننك مصنفاتندان منك کتاب صانادی بر صاندوقده توتوردی بو مریدکا بیردی آیتدی منکا بر اش ظهور ایتدی بار سن بو بر صاندوق کتابنی جیحون دریاسینه صال دیدی بس مرید شیخ یانندان چقدی صاندوقنی کوتاروب کیتدی کونکلندن آیتدی بو شیخ‌ننك کتابلارین نیچوك ایتوب صوغه تاشلایم توقتا بر یرکا یاشروب قویایم شیخ‌کا صالدم دیب آیتورمن دیب کیتدی‌ده کتابلارنی بر یرکا قویدی شیخ یانینه کیلدی شیخ آیتدی کتابلارنی صوغه صالدنك‌مو - بلی صالدم دیدی - شیخ آیتدی صالغان وقتنده نی علامت کوردنك - مرید آیتدی هیچ بر علامت کورمادم دیدی - شیخ آیتدی بار صوغه صال هنوز صالماغان‌سن دیدی - مرید ینه کیتدی کتابلارنی جیحون دریاسینه صالماغه اراده قیلدی همان کونکلی مونکار راضی بولمادی بر یرکا قویدی شیخ یانینه کیلدی - شیخ آیتدی صالدنك‌مو - بلی صالدم دیدی - شیخ آیتدی نی علامت کوردنك - مرید آیتدی بر علامت‌ده بلنمادی - شیخ آیتدی تاشلاماغان‌سن هنوز بار تاشلا مونده منم الله تعالی بلان بر سرم باردر تاشلامایچه ممکن توکل دیدی - بس مرید کیتدی صاندوقنی جیحون دریاسینه صالدی کوردی صودان توکل چقدی صاندوقنی توندی مرید آیتدی سن کم دیدی صودان بر ندا کیلدی بسو امانت‌نی صافلاماغه من مؤکل من حکمتین شیخدن صورا دیدی - مرید آندان شیخ یانینه قایتدی شیخ آیتدی صالدنك‌مو - مرید بلی صالدم دیدی شیخ آیتدی نی علامت کوردنك - مرید آیتدی صو یارلدی صودان بر قول چقدی صاندوقنی آلدی متحیر بولدم یا شیخ بو سرنی بیان قیلا کورکای‌سن دیدی شیخ آیتدی مونده سر اوشبودرکه قیامت یقین بولسه دجال چقسه عیسی بیت المقدس‌کا اینسه مسجد‌ننك امامی آل علی‌دن بر صالح آدم بولور عیسی‌نی بلور آیتور محراب‌قه سن کیچ بزکانماز اوقوب بیر - عیسی آیتور سن محمد شریعتینه تابع‌سن بزکانماز اوقوب بیر - بس نماز اوقوب نمازدان فارغ بولورلار عیسی دجالنی اوترماکا قصد قیلور دجال قاچار ناکه عیسی دجال‌ننك آرتندان باروب اوترور دجال‌ننك عسکری منهزم بولور آندان صونك دجالنی اوترکاچ اوزی‌ننك یانینه انجیلنی قویار آیتور محمد شریعتی‌ننك کتابلاری قایده الله تعالی منکا آننك کتابی بلان عمل قیلماغه بیوردی دیور بس بوتون دنیانی ازلرلر شریعت کتابلارندان بر کتاب تابماسلار وقرآندن بر ورق تابماسلار عیسی متحیر بولور آیتور الهی بنده‌لرنك آراسنده نی بلان حکم ایتایم انجیل کتابندان غیر کتابم یوقدر - آندان صونك جبرائیل

علیه السلام اینار آیتور الله تعالی بیوردی که سن جیحون دریاسینه بسار دریا
اننده ایکی رکعت نماز قیل وندا قیل که (یا امین کتب ابی القاسم القشیری سلم لی
الکتب مع الصندوق انا عیسی بن مریم وقد قتلت الدجال) بس عیسی الله تعالی ننك
امری بلان جیحون دریاسینه بارور ایکی رکعت نماز اوقور جبرائیل علیه السلام
آینکاننچه آیتور آندان صونك الله تعالی ننك قدرتی بلان صو یارولور صودان
صاندوق چقار اول صاندوقنی عیسی آچوب کورور قشیری ننك مهری دخی منك
کتاب اوشبو کتابلار بلان عمل قیلور جبرائیل علیه السلام دان صورار قشیری بو
کرامتنی نی بلان تابدی دیور - جبرائیل علیه السلام آیتور آناسین راضی قیلمق
بلان تابدی دیور - ایمدی ای اوغل آنا آنانی راضی قیلمقده کوب کرامتلر بارور *

حکایت - جنید بغدادی حضرتلری ننك بر اولوغ وصالح ومتدین مریدی بار
ایدی واول مریدننك دخی شجاعت ایاسی بر اوغلی بار ایدی عسکر اچنده
کوب یوردی کوب غزا قیلدی برزمان روم غزاسنده اسیر توشوب محبوس بولدی
آناسی شیخ یانینه هر کون کیلوب یغلار ایدی - کونلرده بر کون آیتدی یا شیخ
الله تعالی کا دعا قیل اوغلومنی کافرلر قولوندان خلاص قیلسون دیدی شیخ آیتدی
یا خاتون کویونمه اوغلنك اوچون دعا قیل من هم دعا قیلدم شاید خلاص بولور
قایتور دیدی - خاتون کون صایون شیخ کا کیلوب یغلار ایدی شیخ بیله جواب
بیرور ایدی - برکونني بو خاتون اوغلی ننك فراقی غایت اثر ایتوب ینه عادتی
اوزه شیخ یانینه کیلدی آیتدی یا شیخ الله اوچون دعا قیل اوغلوم خلاص بولسون
والا اوزمنی هلاك قیلورمن یا که دعا قیل الله تعالی منم جانمنی آلسون دیدی -
شیخ آیتدی ای خاتون صبر ایت بار ایونکا قایت اوغلنك اوچون سنکا دعا قیلورمن
دیدی - خاتون آیتدی اوشبو ساعتده دعا قیل دیدی یا ولداه دیب تاوش بلان
یغلادی بس شیخ متحیر بولوب باشین توبان ایبوب هیچ تکلم قیلمایچه بر مقدار
توردی کونکلندن آیتدی الهی بوخاتون ننك اوغلین خلاص قیل دیدی اویله وقتی
ایدی - الله تعالی دعاسین قبول ایتدی خاتون غه آیتدی ای خاتون بار ایونکا
قایت قایغورما اوغلنك آیاغندان زنجیرلرنی چیشدیلر خلاص بولدی قایتور دیدی
بس خاتون مسرور بولدی ایوینه قایتوب کیتدی هم اوچ کوندن صونك اوغلی ده
قایتوب کردی آناسی توردی اوغلین قوچافلادی شادلغندان هوشی کیتوب یقلدی
افاقت قیلغان ننك صونکنده اوغلین یتاکلادی شیخ یانینه کیلدی شیخ آیتدی اوغلنك
قایتدی مو - خاتون آیتدی بلی قایتدی تقصیر مونا اوغلوم بلان کیلدم دیدی شیخ
مسرور بولدی یکت نی مانکلایندان اوبدی ای یکت نی کیفیتده خلاص بولدنك
دیدی یکت آیتدی فلان کون اویله وقتنده بز اوچ یوز مسلمان ایدك بزنی
شهرننك طشینه چقاردیلار بزکا خدمت بیوردیلار تورا تورغاچ چلبرلار باولار منم
موینومدان آیاغمدان اوز آلدینه چالتراب قویولدی مؤکللر مونی کوردیلر
آیاغنکدان بوغاولارنی نیك چیشدنك دیب منی قینادیلار صوقدیلار یانکادان

توتوب بوغاولادیلار ینه آیاغمدان بوغاولار قویولوب توشدی بو حالنی پادشاهغه خبر بیردیلر پادشاه بیوردی منی پادشاه حضورینه ایلتدیلر ینه بوغاولادیلار کیته باشلادم بوغاولار ینه قویولوب توشدی بس پادشاه بوحالنی کورکاچ بیك عجبلاندی بو اش نیدن بولای بولمق کیراك - پادشاهننك جلیسلرندن بر اولوغ قارت کشی بار ایدی توردی منکا آیتدی ای یکت سننك آنانك بارمو دیدی - بلی بار دیدم سن دن راضیمو آنانك دیدی - بلی راضی دیدم آندان صونك قارت آیتدی ای پادشاهم عمرنك اوزون بولسون بو یکت نی آزاد قیلوب یبار کیتسون آناسی یانینه والا خوف ایتامن که بو یکت آناسی ننك دعاسی بلان بو دیار خراب بولسه کیراك دیدی آندان صونك پادشاه امر قیلدی منی آزاد قیلوب یباردیلر دیدی - جنید بغدادی آیتدی اول قارت راست آیتدی دیدی - ایمدی ای اوغل موندان عبرت آل که اول یکتدن آناسی راضی بولغانلق سببلی دنیا عذابندان واسیرلك محنتندن خلاص بولدی - ایمدی آنا آناسی راضی بولوب وفات ایتکان بنده نی الله تعالی قیامت عذابلارندان خلاص ایتوب دنیا وآخرت سعیدلر جمله سندن یازسه نی گمانننك بار لقوله علیه السلام (احسان الابوین سعادة الدارین) آنانك آنانك حیانده بولسه لار اجتهاد قیل آلارنی راضی قیلماغه طرش *

سؤال - معلومدرکه دین بردر اما ائمهٔ اربعه ننك اختلافنده نی حکمت باردر مثلا امام اعظم قاشنده نماز وقت ننك آخرنده افضل امام شافع قاشنده وقت ننك اوّلنده افضل - غیر مسئله لرنی دخی مونکار قیاس قیل - ایمدی ای اوغل اماملار آراسنده اختلاف کوب لکن هر قایسی ننك دلیلی باردر مثلا امام اعظم امام شافع کا آیتسه که نمازننك آخر وقتندان اوّل وقتی افضلدر دیدنك نی دلیل بلان دیسه امام شافع آیتور من قورقامن که مصلی آخر وقتندان مقدم اولسه اوستونده فرض قالور چونکه نمازغه وقت شرط نمازننك وقتی کردی لکن نمازننك اوّل وقتندان آخر وقتی افضل دیب سن نی دلیل بلان آیتهسن دیسه امام اعظم آیتور آننك اوچون بنده دن نمازنی اوّل وقتنده طلب قیلنمای آخر وقتنده طلب قیلنه در دخی ده پیغمبر علیه السلام آیتدی (الامور بالخواتیم) دیدی شوننك اوچون آخر وقتی افضل دیب آیتهمن دیرور - ای اوغل بلکل که اوشبو اماملارننك اختلافی بنده لرکا الله تعالی ننك عنایتی ورحمتی در نتا که اختلاف العلماء رحمة دیدیلر - اماملار بر برینه اختلاف قیلدیلار شوننك اوچون که آرالارنده حقلق مستور بولوب قالماسون - نتا که نصارا ویهودیلر آراسنده مستور بولوب قالدی چونکه رأی واحدکا اتفاق قیلدیلار حقلقنی اظهار قیلمق اوچون مجادله قیلمادیلار الله تعالی قیامت کوننده آلاردان حقنی صورار حقنی ازلاماکان اوچون آلارنی مواخذه قیلور یوزلری قارالور باشلارین توبان صالوب تورورلار - قاچانکه حساب محمد امتینه ابرشسه وآلاردان حقنی صوراسه ائمهٔ اربعه حقنی کیتورورلر (انهم جاهدوا فی الله حق جهاده) ثابت بولورکه اول ائمهٔ اربعه بارچه دلیللری بلان هیچ بر بحث قیلماغان کلمه نی قالدرمامشلاردر بس آلارننك

حقلغی ظاهر بولور الله تعالی قاشنده یوزلری آغارور - ودخی بلکه ای اوغل اماملارننك اختلافی شول مثالده درکه مثلا تاجرننك عادتلندر قاچانکه سودا قیلوب کوب ربح یاصاصالار کوب قیمتلی ونفیس مال‌لار آلوب تجارت اوچون سفرکا چقمقنی قصد ایتوب ایشتسه‌لرکه آلار کیتاسی یولده اوغریلار وقطاع الطریقلر باردر - بس کاروان باشی امر اینه درکه بعض قوّتلی یکتلر قورال‌لار بلان کاروان آلدندان وبعض قوّتلی وغیرتلی یکتلر کاروان آرتندان قورال‌لار بلان باروب اوغری‌لاردان وقطاع الطریقلردن امین بولوب مال‌لاری ومتاعلری سلامت باروب یتادر بس اوشبو اماملار بعینه شونکار اوخشار - مثلا اول اماملار آخرت تاجرلری‌ننك کاروان باشلاریدر دنیاده کوب مشقت چیکوب سودا قیلدیلار طاعت وحسناتدان کوب ربح حاصل ایتدیلر - دنیاده مؤمن امت‌لر وعلملار مسافرلردر آخرت یولنده سیر قیلالار بس ایشتدیلرکه یولده کوب اوغریلار وقطاع الطریقلر باردرکه آلار شیطاندر بس بو امت‌ننك قوّتلی وبهادر اماملاری‌که ائمهٔ اربعه‌در چقدیلار وبعض‌سی کاروان آلدندان وبعض‌سی کاروان آرتندان یوروب آخرت کاروانین صاقلادیلار - ایمدی امام شافع نماز اوّل وقتنده افضل وامام اعظم آخر وقتنده افضل دیدیلر تاکه بو امت اوشبو اماملار آراسنده صاغ سلامت آخرت سفرنده یوروب سالمین آمنین باروب اوجماعه‌کرورلر لقوله‌تعالی (ادخلوها بسلام آمنین) ودخی اوشبو ایکی امام میزان‌ننك ایکی کفه‌سی اوخشاشلی در ایکی کفه‌ننك برابر وعدل‌لکنده البته آیورما یوقدر - مثلا براو میزانده بر نرسه وقیمتلی جواهر اولچاسه بر کفه‌سینه جواهر نی بر کفه‌سینه معیار صالادر موننك بلان جواهرننك مقدارین بله‌در ایمدی بو ایکی امام یریوزنده الله تعالی میزانی‌ننك ایکسی ایکی کفه‌سیدر بس بو میزان‌ننك معیارلری اول امر شرعدر اوشبو امت باياغی جواهر وآلتون وقیمتلی مال‌لاردر (کنتم خیر امة اخرجت للناس) بس الله تعالی بو میزانننی بو معیارنی اوشبو ائمهٔ اربعه آراسینه قویدی تاکه صافی وخالص بولغانی نبهرج ومغشوش بولغانی ظاهر بولسون (لهلك من هلك عن بینة ویحیی من حی عن بینة) بس قاچانکه قیامت کونی بولسه الله تعالی آلار آراسندان خالص وصافی بولغانین جیوب اوجماعه‌کرتور چونکه آلار الله تعالی‌ننك خزینه‌سینه لایق بولدیلار صراط‌دان کالبرق الخاطف مرور ایتکوچیلر اوشبولاردر - آندان صونك نبهرج ومغشوش بولغانلارین اوطقه صالوب یانکادان صاف وخالص اینار اوچون تموغ کارخانه‌سینه یبارلور - ایمدی ای اوغل بو قصه‌لاردان یخشی حصه فهملاسانك کیراك مکّر قلبنکا ابلیس قارغاسی اویالاغان بولسه‌غنه بو سوزلر قلبنکا سنکماس *

سؤال - معلوم درکه محمد علیه الصلوة والسلام نبی‌لرننك ورسول‌لرننك افضلیدر اما نی حکمت ونی سر باردرکه موسی علیه السلام الله تعالی‌کا طورطاونده مناجات قیلدی والله تعالی آنکا واسطه‌سز خطاب قیلدی ومحمد علیه السلام‌غه جبرائیل واسطه‌سی بلان خطاب قیلدی - ایمدی ای اوغل بو مسئله‌نی پیغمبر علیه السلام (هم یا ایها المدثر قم فانذر) سوره‌سین ایندرکان وقتنده جبرائیل علیه السلام‌دان سؤال قیلدی

آیتدی یا جبرائیل سن بیوراموسن مونی منکا یاکه الله تعالی‌مو دیدی - جبرائیل علیه السلام آیتدی یوق - الله تعالی سنکا بیوردی دیدی بس پیغمبر علیه السلام مغموم بولدی جبرائیل علیه السلام آیتدی یا محمد نیك مغموم بولدنك - پیغمبر علیه السلام آیتدی من هنوز موسی درجه‌سینه ایرشمامش‌من چونکه الله تعالی آنکا واسطه‌سز خطاب قیلدی اما منکا سننك آرقلی خطاب قیلدی دیدی آندان صونك جبرائیل علیه السلام هم متحیر بولدی نی وجه بلان جواب بیرمك کیراك بلمادی حتی الله تعالی‌کا مناجات قیلدی بس الله تعالی مونننك جوابین جبرائیل‌کا تعلیم قیلدی آندان صونك جبرائیل علیه السلام آیتدی یا محمد من افضل‌مو یاکه جماد شجر افضل‌مو پیغمبر علیه السلام آیتدی البته سن افضل‌سن دیدی - جبرائیل آیتدی آلایسه نیکا مغموم بولاسن فاچانکه الله تعالی موسی‌غه خطاب قیلسه آرالارنده شجر واسطه بولدی (فلما اتیها نودی من شاطیٔ الواد الایمن فی البقعة المبارکة من الشجرة ان یا موسی انی انا الله رب العالمین) یا محمد اوشبو شجر موسی امتندن هیچ کم‌کا شفاعت قیلماس اما من قیامت کونننده امت‌لرنکا شفاعت قیلغوچی من - قرآن سوره‌لری عددنچه وآیت‌لری وکلمه‌لری وحرفلری عددنچه تموغدان عاصی امتلرنکنی شفاعت قیلوب چقارغوچی‌من - من جبرائیل امین‌من شفیع رب‌العالمین‌من دیدی - ایمدی بلکل‌که اوشبو امتنی الله تعالی کوب کرامتلر بلان اکرام قیلدی بو کرامتلر بلان هیچ قایسی امتنی حرمتلامادی - موسی امتی تللی حیوان کبك ایدیلر حیوانلی باغلامق اوچون باوغه محتاجدر شوننك اوچون الله تعالی جبرائیل‌نی موسی‌غه یبارددی آیتدی ای موسی قومنك‌کا آیت هر قایسی‌سی بلا کلرینه کوك توسلی خرقه باغلاسونلار تاکه منم قضامنی اونوتماغایلار واعمال سماٴ بلان عمل قیلغایلار آخرت عمل‌لرندن اولومدن حسابدان غافل بولماغایلار دیدی فاچان‌که نوبت اوشبو امت‌کا یعنی محمد امتینه کیلدی بس موسی قومندن تفرقه بولسون اوچون الله تعالی آلارغه آیتدی سز منم دوستلارم‌سز (یحبونهم ویحبونه) بر برنکزکا سوز بلان نصیحت قیلوشمق واجب بولدی منبرلر قویونکز عالملرنکز منبرکا آشسون عوام‌لرنکزکا وعظ قیلسون تاکه موسی امتی بلان اوشبو امت آراسنده فرق بولغای موسی امتی یهود ایدی آلارننك خرقه‌لری کبریت بولور قیامت کونننده - محمد امتی‌ننك عالم‌لری شفاعت قیلورلار قیامتده (والذین اوتوا العلم درجات) *

نکته - روایت قیلندیکه بر حجام پیغمبر علیه السلام‌غه حجامت قیلماغه کیلدی جبلکاسینه محجمه‌نی قویدی قاننی جیمق بلان مشغول بولدی وکونکلندن آیتدی بو قاننی جیولغاچ نیچوك ایتایم ایکان کوك‌کا ارغوتایم‌مو یرکا توکایم‌مو - اکر برکا توکسام یر اهلی هلاك بولور دیب قورقامن چونکه یحیی علیه السلام قانی منك نفس کشی‌نی هلاك قیلدی یرده قرارلانمادی محمد علیه السلام قانی البته یحیی قاننداندن عزیزراکدر - اکر کوك‌کا آتسام اوستومزکا تاش یاوار دیب قورقامن ایمدی منکا بو قاننی اچمکدن آرتوق حیله بولماس دیب محمد علیه السلام‌ننك قانین آلدی‌ده اچدی بالدان

طاطلی قاردان صالقون مایدان یومشاق ایدی - پیغمبر علیه السلام آیتدی یاحجام قاننی نی اشلادنك دیدی حجام آیتدی اچدم یا رسول الله دیدی پیغمبر علیه السلام آیتدی یا حجام ایمدی سنکا ابدا اچ آوروی ایرشماس دیدی حجام بو سوزنی ایشتدی غایت مسرور بولدی حتی شادلغندان رقص قیلدی پیغمبر علیه السلام آیتدی یا حجام سنکا نی بولدی حجام آیتدی یا رسول الله سننك امتنك اوچون منکا بشارت حاصل بولدی دیدی پیغمبر علیه السلام آیتدی نی بشارت حاصل بولدی یا حجام - حجام آیتدی قاچانکه دمنکنی یوتدم اچ آوروی ایرشماس دیب منکا سیونوچ بیردنك ایمدی مؤمن بنده‌لرننك قلبینه ابلیس نتاك ایرشسون وحالانکه الله تعالی مؤمن‌لرننك قلبلرین ایمان نوری بلان زینتلادی وقیامت کوننده زبانیلر نیك آلارغه یقین کیلسون - کیلماس - (اولئك علی هدی من ربهم واولئك هم المفلحون) آلار حقنده ندادر *

لطیفه - قاچان‌که ابراهیم علیه السلام توتوش اوچ کیچ‌کا چاقلی توشنده اوغلی اسماعیلنی ذبح قیلمقنی کوردی اویغاندی مناجات قیلدی الهی جبرائیل‌نی نیك یبارمادنك تاکه ذبح علمین منکا اوکراتور ایدی دیدی الله تعالی آیتدی سن منم خلیلم‌سن خلیل بولمقلق واسطه‌نی تقاضا قیلمایدر دیدی ابراهیم علیه السلام آیتدی یا رب اوغلومنی نی اوچون ذبح قیلایم دیدی الله تعالی آیتدی یا ابراهیم منم محبتم‌نی دعوا قیلاسن اوغلنکنی سوه‌سن ایکی محبت بر کونکلده صغمایدر دیدی - آندان صونك ابراهیم علیه السلام هاجرکا امر قیلدی اسماعیل‌ننك باشین کوزین یودی یخشی کیوم کیدردی ابراهیم علیه السلام هاجردن یاشرتون پچاق آلدی باو آلدی - هاجر آیتدی اوغلومنی قایده آلوب باراسن دیدی - ابراهیم علیه السلام آیتدی قوناق‌قه آلوب بارامن دیدی - هاجر خیرلی بولسون الله‌غه تابشردم دیب قالدی - بس ابراهیم علیه السلام اسماعیلنی قولوندان یتا کلب منا طاغینه آشدی قصی‌سی معلومدر - روایت قیلندی‌که ابراهیم علیه السلام پچاقنی اسماعیل‌ننك موینینه قرق مرتبه قویوب تارتدی پچاق کیسمادی - ابراهیم علیه السلام پچاقنی یرکا ارغوتدی پچاق تاش‌قه کروب کیتدی بس الله تعالی پچاق‌قه تل بیردی آیتدی من نیچوك ایتایم خلیل آیته کیس - جلیل آیته کیسمه - جلیل‌ننك امری خلیل‌ننك امرندن قوّتلی‌راکدر دیدی موندان صونك ابراهیم علیه السلام مناجات قیلدی الهی پچاق منکا اطاعت قیلمادی اسماعیلنی کیسمادی دیدی - ندا کیلدی‌که یا ابراهیم نیك آننك بوغازین پچاق کیسسون ایونکدن چققانده آناسی آنی بزکا تابشردی آننك بوغازین پچاق کیسماس دیدی - ایمدی ای اوغل بر مرتبه الله تعالی‌کا تابشرمق بلان اسماعیل ذبحدن خلاص بولدی وآننك فداسینه الله تعالی اوجماحدان قوچقار یباردی (قد صدقت الرؤیا وکذلك نجزی المحسنین) ایمدی پیغمبر علیه السلام وفاتی وقتنده امتلرین الله تعالی‌کا تابشردی - بالا توغان وقتده الله تعالی‌کا تابشراسن - میت‌نی قبرکا قویغان وقتده الله تعالی‌کا تابشراسن (بسم الله

وبالله وعلى ملة رسول الله) ديسن - بس مؤمن بنده الله تعالى كا نيچه مرتبه تابشرلسه
اول بنده‌نى الله تعالى نيك نموغ اوطندان خلاص قيلماسون - البته قيلور -
اسماعيل‌ننك فداسينه اوجماعدان قوچقار يبارلدى - قيامت كونده هر بر مؤمن
قل‌ننك فداسينه عبدهٔ اصنامدان ومشركلردن يتمشار كشى‌نى يبارلسه كيراك *

حكايت - شيخ حسن بصرى رحمة الله عليه اولوغ كرامت ايا‌سى اولياء الله‌دان
ايدى حتى روايت قيلنوركه قبرده‌كى ميتلر بلان مكالمه قيلور ايدى حال احوال‌لرين
صوراشور ايدى دخى تريك‌لركا ميتلر حالندن خبر بيرور ايدى قبركا قويولغاچ
بولاسى واقعه‌لرنى آيتوب آدملركا نصيحت بيرور ايدى - بر كونى حسن بصرى‌دان
صورا ديلار بو كرامتنى نى بلان تابدنك حتى ميت‌لر سنكا سويلاشورلر ديديلر -
آيتدى اوچ تورلو اش بلان بوكرامتنى تابدم - اوّل الله تعالى‌كا تسليم وتفويض
بلان - ايكنچى كوندوز آشاونى قويمق بلان يعنى روزه توتمق بلان - اوچونچى
كيچ يوقلاونى قويمق بلان ديدى - يعنى هر بر اشمنى الله‌غه تابشردم كوندوز
روزه توتدم كيچ اوياغ توردم - بس الله تعالى بو كرامت‌لرنى بيردى ديدى *

زجر - روايت قيلنوركه اكر برشارب الخمر توبه‌سز اولسه قيامت كونده آننك
قولينه بر قدح طولو ارن وصارى صو بيرولور - آچ ديرورلر - اچماس‌كا تلار -
آخر ناعلاج بوكشى اول قدحنى اچار درحال تنى كوبار يوزى‌ننك تيرسى اوزولوب
اوزولوب توشار بيله جهنم‌كا ايلتورلر - پيغمبر عليه السلام‌دان روايت قيلندى
اكر برخمر اچكوچى خمر بلان مشغول بولسه وزنا قيلغوچى زنا بلان مشغول بولسه
آلارننك قلبندن ايمان چقار بولوت كبك باشى اوستونده تورور خمردن وزنادان
بوشاغان‌غه قدر ديدى - على رضى الله عنه آيتدى اكرده بر قدح خمر دينكزكا
تاشلانسه واول دينكزكا تولقونلارى برولوب چيت‌كا چقسه واول يرده اولن اوسوب
اول اولن‌نى قوى آشاسه اول قوينى ذبح قيلوب پشرسه‌لر من اول اينتنى آشامامن
ات‌كا تاشلارمن ديدى - ايمدى اى اوغل بر قدح خمر دينكزكا اثر ايتوب اول
صودان حاصل بولغان اولن‌نى آشاغان قوى ايتى ات‌لركا تاشلانسه شك‌سز خمر
اچكان كشى توبه‌سز اولسه البته آنى جهنم ات‌لرينه تاشلانسه كيراك *

الله تعالى اوزى‌ننك كلام قديمنده بش نرسه‌نى كبير ديب آتادى - اوّل الله تعالى
اوزين كبير ديب تسميه قيلدى (ذلك بان الله هو العلى الكبير) ديدى - ايكنچى
عالم‌كه كشى‌كا بيورا - اوزى عمل قيلماى شوندا‌ين عالم‌ننك هلاكين كبير ديب
آتادى (كبر مقتا عند الله ان تقولوا مالا تفعلون) ديدى - اوچونچى بنده‌لريله
بولغوچى اوزى‌ننك فضلين كبير ديب تسميه قيلدى (وبشر المؤمنين بان لهم من
الله فضلا كبيرا) ديدى - دورتنچى آخرت ملكين كبير آتادى (واذا رأيت ثم
رأيت نعيما وملكا كبيرا) ديدى - بشنچى خمر اچمك‌ننك گناهين وقمار بازلق‌ننك
گناهين كبير ديدى (ويسئلونك عن الخمر والميسر قل فيهما اثم كبير) ديدى -

ایمدی ای اوغل خمر اچمك وقمار اوینامق الله تعالی قاشنده اولوغ گناه اش بولسه دنیاده موندایین اولوغ گناه‌دان زیاده صاقلانمق تیوش *

حکایت - قاچانکه داود علیه السلام‌ننك وفاتی قریب بولدی - اوزی‌ننك اولوغ اوغلین ولی عهد ایتماکا اراده قیلدی - اون ایکی اوغلی بار ایدی اولوغ اوغلی‌ننك اسمی یهشوفا ایدی - بس سلیمان‌ننك آناسی آیتدی من بو رأی‌کا راضی توکل‌من بلکه سلیمانننك ولی عهد بولسون دیدی - بوخصوصده کوب اختلاف قیلوشدیلار حتی بنی اسرائیل ایکی فرقه بولدی بر فرقه‌سی سلیمان خلیفه بولمقنی تلادی بر فرقه‌سی یهشوفا خلیفه بولمقنی تلادی آندان صونك جبرائیل‌علیه السلام ایندی آیتدی یا داود الله تعالی سنکا سلام اوقودی دخی آیتدی خلیفه‌لك مستحق بولور شول کشی‌کا کم‌ده‌کم علم بلان متصف بولسه یعنی خلیفه بولغان کشی عالم بولمق تیوشدر دیدی - بس بنی اسرائیل علماسی جیولوب مصلحت بلان بش مسئله حاضرلادیلار بو مسئله‌لرکا قایسی جواب بیرسه اول ولی عهد بولسون دیدیلر - بو مسئله‌لرنی اوگرانوب بر کشی‌نی سلیمان بلان یهشوفا یانینه یباردیلار - بش مسئله اوشبولاردر - دنیاده مسلمان کوب‌مو کافر کوب‌مو - ایرلر کوب‌مو خاتونلار کوب‌مو - احسن اشیا نی نرسه - اقبح اشیا نی نرسه - دخی بشنچی‌سی - اول ایکی نرسه نی نرسه‌درکه برسی‌ننك وجودی بلان فایده یوق ایکنچی‌سی‌ننك وجودی بولماسه - آلار بلان اوچونچی‌سی بولماسه اول ایکی‌ننك عدمی بلان وجودی مساویدر فایده ظاهر بولماس - بس یهشوفادان صورادیلار بر مسئله‌کاده جواب بیره آلمادی آندان صونك سلیمان‌غه باردیلار بس سلیمان آلارنی کورکاچده کولدی آیتدیلر بو اوغلان هنوز صبی‌در - سلیمان علیه السلام‌غه سلام بیردیلر سلیمان‌علیه‌السلام سلام قاینادی توردی آلارنی اکرام بلان قبول ایتدی بس بولار مسئله‌نی صورای باشلادیلار آلارننك سوزی آراسنده سلیمان قپقردی علیك السلام ورحمة الله تعالی دیدی - بس آلار مسئله‌نی صوراب بتوردیلار سلیمان علیه السلام جواب بیردی - کافرلر مؤمنلردن کوبراکدر دیدی نی دلیل بلان دیدیلر آیتدی مسلمانلار مسلمانلاردر کافرلر کافرلردر اما منافقلار هم کافرلر جمله‌سندندر آندان صونك شارب‌الخمرلر دخی کافرلر جمله‌سندندر اوشبو دلیل بلان کوبراك دیب آیتامن دیدی راست آیتدنك دیدیلر - اما ایکنچی مسئله‌نکز ایرلردن خاتونلار کوبراکدر آننك اوچون ایرلر ایرلردر خاتونلار خاتونلاردر اما خاتونلار رأیی بلان عمل قیلغوچی ایرلر آلار هم خاتونلار جمله‌سندندر ودخی یالغانچیلقنی اوزینه عادت ایتوچی ایرلر آلار هم خاتونلار حکمنده‌در دیدی - راست آیتدنك دیدیلر - دخی اوچونچی مسئله‌نکزکا جواب احسن اشیا مرأة صالحه‌در - اقبح اشیا مرأة سؤدر دیدی - راست آیتدنك دیدیلر - دورتنچی مسئله‌نکزکا جواب (اقبح اشیا واذم اشیا الشرك بالله تعالی) در (واشرف اشیا الاقرار بوحدانیة الله تعالی) در چونکه برشهرده ایکی پادشاه بولمق جائز توکل بس الله تعالی‌ننك ملکنده شریك بولمق نتاك جائز بولور دیدی -

راست آیتدنك دیدیلر - اما بشنجی مسئله‌نكز آننك جوابی بودر براوننك صورت حسنه‌سی بولسه عقلی بولماسه آننك جمالی عدم حكمنده‌در لعدم العقل - براوننك مالی بولسه سخاوتی بولماسه اول كشی فقیر حكمنده‌در سخاوتی یوقلق سببلی چونكه صاران كشی‌ننك مالی یر آستونده كومكان مال مثالنده‌در هیچ كم‌كا فایده‌سی یوقدر دیدی - راست آیتدنك دیدیلر - موندان صونك سلیمان علیه السلام شول بش مسئله سببلی یر یوزینه خلیفه وپادشاه بولدی آناسی ملكینه وارث بولدی حال بوكه اول مسئله‌لرننك جوابین آنكا قرمسقه اوكراتدی ❊ بو عبد ضعیف عالملردن وعالملرننك كتابلارندان جزء علم حاصل ایتدی بلكان قدر یازوب انتشار قیلدی معنالر انجوسین ساچدی اوقوب فایده آلغوچیلار بلان برگا الله تعالی‌ننك فضلی وكرمی بلان آخرت ملكینه نایل بولساق عجب منی ❊ بس بنی اسرائیل‌ننك رأیی سلیمان خلیفه بولمقینه قرار تابقاچ یهشوفا بیك خفا بولدی آیتدی بو بش مسئله‌لردن غیر مسئله‌نی صوراسه‌لار من هم جواب بیرور ایدم دیدی دخی آیتدی سلیمان خلیفه بولدی بو غبن عظیم‌در داودننك اولوغ اوغلی من ایدم خلیفه‌لككا من احق ایدم دیدی اول یهشوفا گمان قیلدی‌كه اولوغلق یاش بلان‌در بلمادی‌كه اولوغلق وعلم ودرجه الله تعالی‌ننك امری بلان والله تعالی‌ننك عنایتی بلان‌در ❊

حكایت - كونلرده بركون هارون الرشیدكا بردهریه كیلدی آیتدی یا امیر المؤمنین زمانه‌نكننك علماسی ابوحنیفه وابو یوسف ومحمد وحسن بصری اتفاق قیلمشلاركه صانع عالم باردر عالم حادثدر عالم متغیردر دیب آیته‌لر اوشبو عالملرنكدن فاضل‌راك وعالمراك‌لرین بو مجلس‌كا حاضر قیل تاكه كوز آلدنكده آلار بلان بحث قیلوشوب صانع عالم یوقلغین اثبات قیلایم دیدی بس علمانننك افضلی ابوحنیفه ایدی هارون الرشید آنكا كشی یباردی آیتدی یا امام المسلمین بزگا بر دهری كیلدی صانع عالمنی نفی قیلادر سننك بلان مناظره قیلماغه اراده‌سی بار كیلكای‌سن بحث بلان آنی الزام قیلغای‌سن دیدی - آندان صونك ابوحنیفه توردی هارون الرشیدكا كیلدی لكن بر آز كیچوكوب كیلدی هارون الرشید استقبال قیلوب دهری یانینه آلوب كردی اكابر واعیان دولت همه‌سی كیلوب یرلو یرینه اوتورمشلار ایدی دهری آیتدی یا ابوحنیفه كیچوكو براك كیلدنك نی سبب بولدی دیدی ابوحنیفه آیتدی منكا بر عجب اش واقع بولدی شوننك اوچون كیچوكدم یعنی منم یورطم دجله‌ننك آرغی یاغنده‌در ایومدن چقدم دجله كنارینه كیلدم دجله آرقلی چغارغه كیمه یوق ایدی مگر كوردم بر ایسكی كیمه یاتا تاقتالاری تارقالمش منم نظرم واقع بولدی شول ساعت تارقالمش تاقتالاری اوز آلدینه حركت‌كا كیلوب بریرگا جیولدی، بر بریته توتاشدی نجارسز عملسز بوتون كیمه بولدی اول كیمه بلان دجله آرقلی چقدم مونده كیلدم دیدی - دهری آیتدی ای اعیان دولت ایشتنكز امامنكز وافضل زمانكز نی آیتدی موندانده یالغان سوز ایشتكانكنكز بارمو دیدی واتوق كیمه نجارننك عملندن باشقه هاصل بولورمو بو كذب محض‌درگه افضل علمانكزدن

ظهور ایتدی دیدی ابوحنیفه آیتدی هی کافر مطلق اکرده کیمه صانع سز ونجارسز حاصل بولماسه بر عالم صانع سز نتاك ظاهر بولسون سن عدم صانع بلان نتاك قائل بولا بله سن دیدی - بس هارون الرشید امر قیلدی دهری ننك موینین صوقدیلار اوتردیلر - ایمدی ای اوغل موندان آرتوق سنکا نیچوك دقت قیلایم نیچوك سنی ایذگولك کا کوندرایم (لکن اکثر جمع لا یفرقون الحمام من الارز ولم یفهموا معانی الکلام وهم یحسبون انی انطق بالجزاف) *

حکایت - هارون الرشیدننك بر عالم وفاضل وزیری بار ایدی اوز زمانده نظیری یوق ایدی لکن هارون الرشید بو وزیرنی باشقه لاردان آرتوق کورمادی اورندن دون لر بلان آنی برابر کوردی بس وزیر مونکار خورلانوب آیتدی یا امیر المؤمنین وزیرلرنك وخدمتچیلرنك بارده صوقر تاوقلاردر آرپانی بوغدایدان دوگینی حمامدان فرق قیلماسلار بزنی هم آلار بلان برابر کوراسن دخی سن اورنك ده بزلردن فاضل کمدر جاهل کمدر تفرقه قیلماس سن ارز بلان حمامنی تانیماغان کشی فاضل لر بلان نیچوك مساوی بولور دیدی - هارون الرشید آیتدی الله تعالی ننك خلقندان ارز بلان حمامنی تانیماغان کشی اصلا یوقدر بو سوزنك بلان بیك لغو سویلادنك دیدی - وزیر آیتدی یخشی حمام بلان ارزنی تانیماغان کشینی من سنکا نیچه نی تابوب کیتورایم دیدی - هارون آیتدی یارار - اکر تابوب کیتورسانك وکلامنکنی اثبات قیلسانك سوز یوق - من سننك درجه نکنی کوتارورمن دیدی - بس وزیر عرب صحراسینه ارز بلان حمامنی بلماکان کشینی ازلاماکا یباردی بس بر کشی نی تاپیلارکه حمام نی ایکانین ارز نی ایکانین برده بلکانی یوق ایمش - بس یخشی یوم کیوندروب اول کشینی هارون یانینه کرتدیلر - خلیفه آننك صورتینه قارادی سیرتینه توشونمادی - بس وزیر بیوردی بر صاوت ارز پشروب کیتوردیلر حاصل کلام ارزدن یعنی دوگی دن پلاو پشروب کیتوردیلر عرب ننك آلدینه قویدیلار عرب تناول قیلدی مونی کورکانی یوق ایدی های بیك هیبت لطیف ونعیم نرسه ایمش دیب ماقتاب آشادی راحتلاندی تیرلادی های مبارك نرسه ویخشی نرسه دیب آشادی - هارون آیتدی ای قرنداش نی نرسه آشای سن دیدی عرب آیتدی بلمیم اما لطیف حمام دیب کمان قیلامن دیدی هارون بیك اوزاق کولدی آیتدی حمام ایکانین قایدان بلاسن دیدی عرب آیتدی من صخراده تورامن کونلرده بر کون صالقون صو بلان غسل قیلغان وقتمده حاجی لر طائفه سندن برجماعت یانمدان اوزدی آیتدیلر ای آدم نیك حمام اوچون شهرکا ارمادنك راحت لنور ایدنك تننك تیرلر ایدی متنعم بولور ایدنك صالقون صو بلان قویونمق عاقل لار اشی توکلدر دیدیلر آلارننك سوزی خاطرمده قالدی شول وندن بیرلی های کورسانك ایدی آشاب قاراسانك ایدی جسمم تنعم تابسه ایدی یب هر کون اویلاب یوردم حالا جسمم راحت تابدی تنعم قیلدم شوننك بلان حمام کانین بلدم دیدی هارون الرشید مونی ایشتکاچ دخی بیك راحتلانوب کولدی

بیك عجبلاندی وزیرکا خلعت کیدردی باشقه وزیرلردن آننك درجه‌سین آرتوق قیلدی - بس بلکل که ای اوغل جاهللر بلان عالملرننك حالی بیله در چونکه جاهل‌لر عالملرنی وفاضللرنی تفرقه قیلوب بلماسلر طالب‌لرنی واصل‌لردن آیروب تانیماسلار نچکه وعبرت سوزلرنی مستحسن صایماسلار - ای اوغل خلق‌ننك زیرا کللکین وفضیلتین تجربه حسبنچه ینه برنکته ذکر قیلایم روایتلرده منقولدر قاچانکه پیغمبر علیه السلام مکه‌نی فتح قیلدی وکعبه‌ده اوچ یوز آلتمش صنم کوردی کعبه‌ننك دورت دیوارینه بیوك یرکا تزوب قویولمش صنملار ایدی بس پیغمبر علیه السلام حضرت علی‌کا آیتدی یا علی بو اوتونلارنی جیوب اوطقه یاق - یانسون بو صنملار اوطقه دیدی - علی رضی الله عنه توردی برام برام آلوب صنملارنی اوطقه یاقدی یوقارغیلارنی آلغانده پیغمبر علیه السلام آیتدی یا علی یوقارغیلارنی دیواردان منم جیلکامه باصوب آل دیدی بس علی رضی الله عنه آلدی اوطقه تاشلادی اولرغ صنملارنی آلماغه نوبت یتدی درحال جبرائیل علیه السلام ایندی آیتدی یا محمد الله تعالی سنکا سلام اوقودی آیتدی اولوغ صنملارنی اوطقه صالماغای‌سن پیغمبر علیه السلام آیتدی یا جبرائیل نی اوچوندر دیدی جبرائیل آیتدی یامحمد اول قایسی صنمدر بلاموسن دیدی پیغمبر علیه السلام آیتدی یوق بلمیم دیدی جبرائیل آیتدی اول شول صنمدرکه ابراهیم زمانننده آننك صدق نبوتینه ورسول‌لکینه گواهلق بیردی الله تعالی آیتدی اول صنم خلیلم‌ننك نبوتینه شهادت بیردی آنی یاندرمق جائز بولماس دیدی - بس پیغمبر علیه السلام اوشبو حالنی حضرت علی‌کا آیتدی آندان صونك علی قویدی بیك کوادی مسرورا تعجب قیلدی پیغمبر علیه السلام آیتدی یا علی نیك تعجب قیلدنكنی بولدی دیدی - علی آیتدی یا رسول الله منکا امتنك اوچون بشارت حاصل بولدی که صنم برمرتبه الله تعالی‌ننك وحدانیتینه وابراهیم‌ننك نبوتینه شهادت کیتوردی الله تعالی آنی اوطقه یاندرودان منع قیلدی اما گناهلی امت‌لرنك عمرلری بوینچه اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیب الله تعالی‌ننك وحدانیتینه وسننك نبوتنکا شهادت کیتورورلر الله تعالی آلارنی اوطده نتاك یاندورسون - یاندرماس بلکه عفو قیلوب جنت‌کا کرتور (ان الله یغفر الذنوب جمیعا) الایة *

سؤال - معلومدرکه کوب آدملر اوقورغه بلمیلر حرف تانومیلار یازو بلمیلر - الله تعالی (اقرأ کتابك) دیب آیتماکنده نی حکمت باردر - جواب بودرکه ای اوغل کونلرده بر کون پیغمبر علیه السلام‌غه جبرائیل علیه السلام نازل بولدی آیتدی یا امی الله تعالی سنکا سلام اوقودی پیغمبر علیه السلام آیتدی یا جبرائیل منم نی گناهم بارکه منی امی دیدنك - جبرائیل آیتدی امی دیب آیتمادم بلکه الله تعالی سنی امی تسمیه قیلدی پیغمبر علیه السلام آیتدی نیك امی تسمیه قیلندی - جبرائیل علیه السلام آیتدی ایکی معنا بلان سنی امی تسمیه قیلدی برسی شولدرکه امی تسمیه قیلدی الله تعالی‌ننك فضلی وامتنکا عنایتی‌در آننك اوچون قاچانکه

قیامت کونی بولسه منادی (وامتازوا الیوم ایها المجرمون) دیب ندا قیلور بس مؤمنلر مجرملردن آیرولورلار امی‌لر قاریلاردان آیرولورلار بس الله تعالی بیورور مؤمنلر وقاریلار جنت‌کا کرورلر پیغمبر علیه السلام جنت‌کا عزم قیلور ندا کیلور یا محمد قایده بارورسن من سنی امی دیب تسمیه قیلدم توقتاب تور امی‌لر بلان برکا کرورسن آننك اوچون امی امیلر بلان برکا بولمق لازم دیرور بس پیغمبر علیه السلام عاصی‌لر وامی‌لر کیلکونچه توقتاب تورور - آیتور الهی نی‌کا قدر مونده توقف قیلایم - الله تعالی آیتورعاصی‌لر وامی‌لر جیولوب یتسون آلارغه شفاعت قیلورسن دیرور - فاچانکه عاصی‌لر وامی‌لر مجتمع بولسه‌لار پیغمبر سجده قیلور آیتور (اللهم هب لی العصات والمذنبین) دیرور الله تعالی آیتور یا محمد باشنکی کوتار صوراغانکنی سنکا هبه قیلدم (ولسوف یعطیك ربك فترضی) دیرور بس پیغمبر علیه السلام عاصی‌لرنی وامی‌لرنی آلوب اوجماحقه کرور - ینه ایکنچی‌سی شولدرکه الله تعالی سنی امی دیدی - امی‌ننك معناسی لغتده آنادان توغدی وآناغه منسوب دیکان سوزدر الله تعالی سنی امی دیب آتادی امتنك‌کا عنایت یوزندن - تاکه سندن صونك امتلرنك ضلالت‌کا توشماسونلر نتاکه نصرانیلر ـــــ الله دیب ضلالت‌کا توشدیلر بس شول جهتدن سنی امی دیب تسمیه قیلدی تاکه امتنك معجزاتنکنی کورسونلر ضلالت‌کا توشماسونلر چونکه امت‌لرنك بلدیلرکه امی سن مولود من الام سن دیدی - ینه دخی بلکه ای اوغل تعلیم ایکی نوعدر بری تعلیم ظاهری انسانی ایکنچی‌سی تعلیم باطنی ربانی‌در فاچانکه اقرأ کتابك دیسه تعلیم ربانی حاصل بولور - بس (تعلیم ظاهری انسانی) یعنی دنیاده آدم قرائتنی تعلیم قیلادر وکتابت‌نی اوگرانه‌در یازغان نرسه‌سین بله‌در - وتعلیم باطنی ربانی قیامت کونده ظاهر بولور لقوله تعالی (یوم تبلی السرائر) بس تعلیم انسانی کتابت ویازمق بلان‌کنه بولور مثلا برکشی کاعزکا برنرسه یازسه اول یازغان کاعز اوستینه یازماغان کاعز قویسه آستنداغی کاعزکا نی یازغانین براوده بلماس اوستنده‌کی کاعزنی آلماسانك - اما تعلیم ربانی هم اوشانداق فی المعنی تعلیم انسانی کبکدر - یعنی الله تعالی مؤمن بنده‌ننك قلبینه توحید بلان اقرارنی قدرت قلمی بلان یازدی (اولئك کتب فی قلوبهم الایمان) بس غفلت - حرص - طول آمل - بخل - غیبت کذب - نفاق - حسد - خیانت - بایاغی یازغان کاعز اوستنده یازونی یازماغان کاعز قابلاب تورغان شیکللی قلبده تعلیم ربانی‌نی قابلاب تورادر بس قیامت کون بولسه بنده‌ننك قلبندن بو پرده‌لرنی الله تعالی کوتارور بنده اوزی‌ننك کتابین اوقی بلور - الله تعالی بنده‌ننك قلبندن اول غواشی‌لرنی یعنی قابلاب تورا تورغان نرسه‌لرنی کیتارور (کتب فی قلوبهم الایمان) یازوی ظاهر بولور الله تعالی طرفندان (اقرأ کتابك کفی بنفسك الیوم حسیبا) نداسی کیلکاچ بنده اوزی‌ننك کتابین اوقی بلور (فذلك وجه السر فی هذه الایة) ایمدی ای اوغل الله تعالی‌ننك قدرتینه انکار قیلماغای‌سن الله تعالی کامل حکیمدر وغفور رحیمدر ناشدان ناقه چقارور - آغاچدان اوط چقارور - بوزاودان نطف چقارور - تایاقدان شهادت

چقارور ❁ اسماعیل کا قیلور قو چقارنی فدا - ابراهیم کا اوطانی قیلور پردا ❁ بس محمد امتی الله تعالی ننك امری بلان قیامت کونننده قاریلانوب سیئاتلری حسناتینه منقلب بولسه عجب می بولور - ایمدی بلکل که ای اوغل دنیاده اوقوماغان کشی برده یازو تانوماغان کشی قیامت کونننده اوزی ننك عمل کتابین اوقی بلور من یازو تانومی من دیب آیته آلماس ❁

سؤال - شارب الخمر ننك نمازی دورست مو دورست توکل مو - بلکل که ای اوغل جواز باشقه - قبول باشقه - جوازننك حکمی شولدر مثلا شارب الخمر نماز اوقور ذمه سندن ساقط بولور لکن نماز آننك گناهلارین وسیئه لرین ساقط قیلماس (انما الحسنات یذهبن السیئات) اما قبول ننك حکمی شولدرکه ذمه سندن نماز ساقط بولور گناه لاری وسیئه لری هم برکا ساقط بولور - تکبرلکنی کیتارور وقلبنده تواضع لق ظهور ایتار - مثلا بر خواجه اوزی ننك قلی بلان یازشدی اکر منکا منك درهم تابوب کیتورسانك سن من دن آزاد دیدی بس قلی کیتدی ده شول اوز خواجه سی ننك منك درهم آنچه سین اوغرلادی خواجه سینه کیتوروب بیردی بس بو حکم ننك ظاهرنده قل آزاد بولادر خواجه سی ننك اوزی ننك مالی بولسه ده خواجه سینه منك درهمنی دخی ضامن در یعنی خواجه سینه منك درهمنی تولار - قل حبس قیلنور تا تولا کونچه یا که سعی قیلدرولور یعنی شول منك درهملك قدر خدمت ایتار بس هر ایکی حالده مشقتدن خلاص بولماس - ایمدی شارب الخمر هم اوشاندا قدر اکر اوقسه نمازی دورست بولور لکن آنی جنایه سی اوچون تموغده حبس قیلمق لازم بولور وگناهسی قدر جهنمده عقاب قیلنور ❁

حضرت علی رضی الله عنه آیتدی اکر بر کشی ده اسلام غیرتی بولسه آندان ابدا ایکی تورلو اش صادر بولماس - اوّل براو اوزی ننك اهل بیتینه وقز قرندا شینه وآناسینه یاط ایردن غیرت ایتسه اول کشی اجنبیه بلان زنا قیلمق قه راضی بولماس واوزینه ابدا زنانی جائز کورماس - ای اوغل بو عبارتمنی فهملاماسانك ایکنچی عبارت بلان بیان قیلایم - مثلا بر کشی اوزی ننك خانونینه کونلاشسه - یاط ایرلر بلان زنا قیلمای میکان دیب تفتیش قیلسه یا که ایودن چقاروب یورتسام غیرلر بلان زناغه میل قیلماغای ایدی دیب غیرت وکونچیلك قیلسه موندا ین آدم اوزی ده زناغه میل قیلمایدر خانونینه غیرت وحمیت وکونچیلك قیلماغان کشینی دیوث دیرلر وهم قرطبان دیرلر آنی تحریق قیلوب قلتبان دیب هم آینه لر یا که کردنکل دیرلر بو سوز فارسچه در - معلوم درکه اوزی زنا آرتندان یورکان کشی خانونینه غیرت وحمیت قیلا آلمایدر - دخی ایکنچی سی شولدرکه اول کشی خمر اچماس یعنی دین ده غیرت وتغوالق قیلوب خمر اچماس آننك اوچون اول کشی عقلی بلان کورادرکه هیچ کم اولکان وقتده واولوم سرخاوی تیکاچ منم هریفلرمنی یعنی خمر مجلسنده بولغان یقین دوستلارمنی چاقرنکز خمر کیتورنکز مطربلارنی واسکریپکه چیلرنی چاقرنکز سازلارین چالسونلار اوینا ب کولوب خمر اچایك دیب برده آیتمایدر -

لکن

لکن آیتور مسجد امامین کیتورنکز جماعت کیلسون من توبه قیلایم منکا توبه اوگراتنکز شهادت تلقین قیلنکز فاریلار کیلسون قرآن اوقسون باشم اوچینه قرآن قویونکز منم اوچون صدقه بیرنکز منم اوچون فاتحه اوقونکز دیرور - ایمدی عقلی بلان بولارنی فکر قیلغان کشی خمر اچارکا نیك میل قیلسون - ایمدی ای اوغل موننك قصه‌غنه‌سی شولدرکه دین‌ده غیرتلی وحمیتلی بولغان کشی‌کا وعظ‌ده کیراك توکل نصیحت‌ده کیراك توکل چونکه دین‌ده غیرتلی وحمیتلی وکونچی کشی اوزی‌ده زناننك قبحین کوروب زنادان صاقلانا واهلین دخی زنادان صاقلای - شرب خمرننك قبحین کوروب خمر اچودن صاقلانادر *

سؤال - واعظلر وعالملر منبرکا منسه‌لر قایسی بابدان سوزنی کوبراك سویلامك کیراك خوف بابندان‌مو یاکه رجا بابندان‌مو - ایمدی ای اوغل جواب بودرکه واعظ بولغان کشی‌کا واجب‌درکه رجا بابندان کوبراك سوز سویلاکای - چونکه الله تعالی آیتدی (ورحمتی وسعت کل شیٔ) انس بن مالك پیغمبر علیه السلام‌دان روایت قیلدی پیغمبر علیه السلام آیتدی (لعن الله المتنفرین) دیدی اوچ مرتبه آیتدی ینه (رحم الله المتکفلین) دیدی اوچ مرتبه آیتدی یعنی منم امتمنی الله تعالی‌ننك رحمتندن قاچورغوچیلارغه الله تعالی‌ننك لعنتی بولسون دیدی یعنی متنفردن مراد شوندایین واعظ درکه فقط خوف بابندان‌غنه سوز سویلار وشول قدر مبالغه قیلورکه حتی وعظ تنکلاغوچیلار الله تعالی‌ننك رحمتندن امید کیسارلر - ومتکفل‌دن‌مراد شوندایین واعظ درکه رجا بابندان سوز سویلار وشول‌قدر تنکلاغوچیلار الله تعالی‌ننك رحمتین امید ایتوب بربرینی شفاعت‌کا کفیل قیلورلار یعنی الله تعالی‌ننك رحمتی کوب ایمش دیب بربرینی اینگولك‌کا دیملاشورلر *

حکایت - بر زمانده نیسابور شهرنده قحط‌لق وآچلق واقع بولدی حتی خلق آچلق‌ده عاجز بولوب اولاکسه ایتی وات ایتی آشادیلار - آشامق اوچون یلان چیان ازلاماکا وطچقان ازلاماکا بر جماعت صخراغه چقدیلار بر قریه‌کا باروب یتدیلر کوردیلر اورامده بر اوغلان قولنده تایاغی بار کره اویناب تورور نتاکه بالالار عادتی بیله‌در - آچلقده قحط‌لق‌ده خبری یوق - جماعتدن بری اول اوغلان یانینه باردی آیتدی ای اوغلان بووقتده بونیندایین کره اویونیدر - بلمای‌سن‌مو بو وقتده باشلارده آچلق کره‌سی وقتی‌در کره اویونی وقتی توکلدر - کورمای‌موسن کوز یاشلری سیل بولمش - نفسلر اوط بولمش اما سن کره اویناي‌سن دیدیلر - اوغلان آیتدی من آچلقدان نیك قورقایم من آچ بولوره‌من دیب نیك قایغورایم منم بر خواجه‌م بار خواجه‌م‌ننك آمبار آمبار بوغدایی بار - مالی کوب ملکتی کوب بختی بار تختی بار وکورکام قزی بار - بو کون منکا عقد نکاح بازدیلار من نیك شادلانمام نیك اویناماام دیدی *

لطیفه - ایمدی ای اوغل واعظلر سنکا رجا بابندان وعظ آیتوب الله تعالی‌ننك رحمتی بلان نیك سنکا بشارت بیرماسونلر - بیرورلر - اول مذکور اوغلان‌که خواجه‌سی‌ننك

حیاتنده بر اوچ کونلك دنیاده فانی بایلق اوچون وحادث آزق اوچون آچلقنی فکر قیلماسه سن نیك قایغوراسن حال بوکه سننك خواجه‌نك (الحی القیوم لاتأخذ سنة ولانوم) در وسننك خواجه‌نك خواجه‌لارننك خواجه‌سی رب العالمیندر وسننك باینك (الله الغنی وانتم الفقرأدر) بس سنکا اولی درکه آندین خواجه‌ننك رحمتندن رجا قیلوب توبه وتضرعنك بولغانده گناهنك اوچون نیك قورقاسن نیك قایغوراسن (ان الله یغفر الذنوب جمیعا) ای اوغل اکر بر واعظ ننك وعظین تنکلاسانك علم وحکمت مجلسنده بولسانك سنکا برنیچه نرسه واجبدر تاکه منفعت حاصل ایتکای سن دنیا حال لرندن ودنیا مال لارندان قلبنکنی بوشاتقای سن وخاطرنکنی جیوب کونکلنکدن وسوسه لرنی چقارغای سن - علما مجلسنده هر نی ایشتسانك ذهننکا آلغای سن تاکه ایشتکان سوزلرنکنی وایشتکان حکمت لرنکنی آندان چغوب ایکنچی کشیلرکا سویلارلك بولغای سن وجمیع اعمالنکنی خالصا لله بولمقنی نیت ایتکای سن بو کیفیتده وعظ تنکلاسانك فایده حاصل بولمقینه من کفیل من *

حکایت - کونلرده برکون برکشی بر اولوغ عالم یانینه کیلدی آیتدی یا امام المسلمین منکا بر وعظ آیت منکا علمدن بر نرسه اوکرات که آننك بلان عمل قیلوب الله تعالی ننك رحمتندن اولوش تابسام ایکان دیدی - عالم آیتدی سنکا علمدن بر نرسه اوکرانماسدن مقدم اوزنکدن ایکی مسئله صوراسم کیله در اکر جواب بیرسانك تلاکان نرسه نکنی اوکرانورمن دیدی - اول کشی آیتدی سؤال قیل - عالم آیتدی الله تعالی آخرت نی دنیادان آرتوق قیلدی‌مو - دنیانی آخرت دن آرتوق قیلدی‌مو - اول کشی آیتدی الله تعالی آخرت نی دنیادان آرتوق ایتدی - عالم آیتدی سن آخرتنی دنیادان آرتوق کورام‌سن دنیانی آخرتدن آرتوق کورام‌سن - اول کشی آیتدی من دنیانی آخرتدن آرتوق کورامن دیدی - مونك صونکنده عالم آیتدی محمد علیه السلام بایلاردان فقیرلرنی آرتوغراق سودی‌مو فقیرلردن بایلارنی کوبراك سودی‌مو - اول کشی آیتدی محمد علیه السلام فقیرلرنی کوبراك سودی - عالم آیتدی سن فقیرلرنی‌مو بایلارنی‌مو کوبراك سوه‌سن - اول کشی آیتدی بلی بایلارنی کوبراك یاراتامن دیدی - عالم آیتدی راست آیتدنك بارك الله - ایمدی سن الله تعالی سوکان نرسه‌ننك خلافینه ورسول الله سوکان نرسه‌ننك خلافینه ایکان‌سن وعظ ونصیحت کا سننك لیاقتنك یوق ایمش بار قایت بو ایکی مسئله بلان شأننکنی توزات وعادتنکنی آلوشدر آخرتنکنی دنیادان آلده‌کور فقیرلکنی بایلقدان یخشیراق کور تاکه الله تعالی ننك دوستلارندان بولورسن وجنت اهلندن بولورسن (ادخلوا الجنة انتم وازواجکم تحبرون) دیدی *

حکایت - قاچانکم نوشیروان عادل آتاسی وفات بولغاچ پادشاه بولدی تخت کا اوتوردی برکون علما وفضلانی جمع قیلدی عقلا وحکما همه‌سی مجلس کا حاضر بولدی لار نوشیروان آلاردان برمسئله صورادی آیتدی دنیاده نی نرسه کورکام دیدی مجلسده بولغان خلق هرقایسیسی برسوز تورلوسی تورلو سوز آیتدی بس نوشیروان آلار

آینکاننی برسین ده مستحسن کورمادی اول مجلسده بر عالم فاضل بار ایدی زمانینه فرید عصر وحکیم ایدی آیتدی پادشاهم دنیاده اوچ نرسه دن کورکام وافضل نرسه یوقدر دیدی - نوشیروان آیتدی نی نرسه لردر - حکیم آیتدی اوّل اولوم ایکنچی خاتونلار اوچونچی محتاجلق دیدی - نوشیروان پادشاه آیتدی ایندی آلایسه دنیاده بولاردان قباحت نرسه یوقدر - نی دلیل بلان سن بو نرسه لردن افضل یوقدر دیب آیتەسن دیدی - حکیم آیتدی اولوم هر نرسه دن کورکام وافضل دیدم آننك اوچون اکرده اولوم بولماسه آتانك اولوب تختکا اوتورماس ایدنك بو مملکت سنکا تیماس ایدی - نوشیروان آیتدی راست آیتەسن - ینه حکیم آیتدی نرسه لرننك کورکامرا کی خاتوندر دیدم آننك اوچون اکر خاتونلار بولماسه سن ده موجود بولماس ایدنك - نوشیروان آیتدی راست آیتەسن - ینه حکیم آیتدی محتاجلق هر نرسه دن یخشیراقدر دیدم آننك اوچون اکر احتیاج بولماسه مملکتنکده وخدمتنکده منم کبك عالم بولماس ایدی عسکرنك سنکا منقاد بولماس ایدی - نوشیروان آیتدی راست آیتەسن - بس نوشیروان اول حکیمکا یوز منك دینار هبه قیلدی قیمتلی خلعت لر کیدردی اوشبو اوچ کلمه اوچون - ایمدی ای اوغل بو قصه دان نی فهملادنك - بس اول فاضل وحکیم کشی دنیا پادشاهلارندان بر کافر پادشاه آلدنده اوزی ننك حالین عرض قیلدی واوزی ننك احتیاجین بلدردی یوز منك دینار حاصل ایتدی وقیمتلی خلعت کیدی - بس ای اوغل ملکینه زوال وفنا ایرشمای تورغان ابدی وازلی بولغوچی پادشاهلار ننك پادشاهینه حاجتنکنی عرض قیلسانك اولکان وقتنکده (یبشرهم ربهم برحمة) بشارتین تابوب اولرسن - وقبرده (سلام قولا من رب رحیم) سلامتلکین تابارسن - وقیامتده (یا عبادی لاخوف علیکم) ایمین لکین تابارسن - وجنتده (واذا رأیت ثم رأیت نعیما وملکا کبیرا) ملکتین تابارسن - مثل - اکر براو اوزی ننك بلاغت کا ایرشکان قزین برکشی کا تزویج قیلسه اول کشی بیك اوزاق اوزی ننك منکوحه سینه کیلماسه کوب مدتلر اوتسه کوب وقت نی عریس بلان عروس آراسنده خصومت واقع بولوب قزننك آتاسی آیتور ایرته کا قاضی غه باروب کیاونی چاقرتایم قزمننك مهرین صورایم وآنی حبس قیلدرایم دیرور اما اکر اول کشی قز یانینه نکاح بعدنده اوك کیلسه موافق کیاو بولماسه ده - جفاکار بولسه رنجوتسه خفا قیلسه ده آیتورلر صبر ایتایك عفو ایتایك قزمزننك خاطره سی اوچون وقزمزننك عذری اوچون رعایه قیلایق جفاکار بولسه ده جفاسین یوکلایك دیرور کوب عقل ایالری ننك کوب فاضل لرننك عرف وعادتی اوشبودر - سن هم اوشانداق ای اوغل اوشبو کیاو مثالنده سن - سننك عمل لرنکنی حفظه فرشته لری الله تعالی کا عرض قیلورلار آیتورلر الهی اول بنده نك ننك عملنده اخلاص یوق نمازنده خضوع خشوع یوق اشلرنده صلاح وتوزوکلك یوق. بلکه کورامز عمل لرنده ریا وفعل لرنده قلهٔ حیا دیرورلر - بس الله تعالی آیتور ای فرشته لرم نتاکه بنده لرم قزلاری ننك خاطره سی اوچون کیاو اری ننك اذیتین ویمان خلقین یوکلایلر وعفو قیلالار ایمدی من بط ریق

اولی اوزم‌ننك بنده‌لرم‌ننك نقصاناتین عفو قیلماقم اولی‌در (ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) *

سؤال - عالملر وواعظ‌لر هر قاچان منبرکا منسه‌لر الله تعالی‌کا حمد وپیغمبرکا صلوات آیتوب قرآندان وحدیثدن وعظ ونصیحت ایته‌لر - اکر برشاعر منبرکا چغوب شعر بلان حمد وصلوات آیتسه وشعر بلان علم اهلین مدح قیلسه‌لار جایز بولورمو - بولور دیب آیتور ایدنك الله‌تعالی شاعرلر حقنده (والشعراء یتبعهم الغاون) دیدی - جواب بودرکه ای اوغل الله تعالی‌ننك (والشعراء یتبعهم الغاون) دیکان سوزی مغنی‌لر ومطربلر اوچون شعر آیتکوچی شاعرلر حقنده‌در اکر برشاعر منبرکا منوب علما وفضلانی وفقیه‌لرنی مدح قیلسه یاکه وصف اسلامدان برنرسه‌نی وصف قیلسه یاکه علم شریعت‌نی وصف قیلسه لا بأس به دیدیلر چونکه اول شاعرلر ارکان اسلامنی اعزاز وعلمانی اکرام قیلادر - پیغمبر علیه السلام آیتدی (من اکرم عالما فقد اکرمنی) دیدی - بلکل‌که ای اوغل الله تعالی اوزی‌ننك کلامنده عالملرنی مدح قیلدی (هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون) دیدی بس علما عوام بلان مستوی توکل‌لکی ظاهر بولدی براو علمانی مدح قیلسه آیت‌ننك معناسی بلان عمل قیلمش بولور وآیت‌کا اقتدا قیلمش بولور الله تعالی آیتدی (الذین اوتوا العلم درجات) دیدی بس علماننك درجه‌سندندرکه دنیا وآخرت ممدوحلردر بس بیله بولغانده علمانی مدح قیلمق واکرام قیلمق واجب‌در عوام‌لر اوزه *

سؤال - عالملر وواعظ‌لر منبرده نی اوچون حرکت لَنه‌لر نی اوچون قیملدایلار مونده نی ثواب بار ایکان (جواب) بلی عالملر منبرده مضطرب بولوب کاها قول‌لارین کوتارالر کاها قول‌لارین توبان صالالار - مدرس‌لر درس وقتنده کذلك قول‌لارین تیك توتمایلار - آلارغه موندان برمعنا حاصل بولادر ایمدی من سنکا تمثیل بلان مونی بیان قیلایم - مثلا براوکا بردوستی یاکه قرنداشی قوناق بولوب آنی ضیافت قیلمق تلاسه اوّل یرکا اوچ تاغان قویا - آنکار کیتوروب قازان آصا قازان‌غه صو صالا - ایت صالا - آندان صونك کوبراك تم حاصل بولسون اوچون سبزاواتدان بوروچ صالا صوغان توری بوتنوك صالا آندان صونك قازان آستینه اوطون صالا - اوطون‌غه اوط یباره - جانسون دیب قزان آستون اوره آندان صونك اوط یالقونلانوب یانا یالقون همیشه متحرك نرسه‌در یالقون‌ننك حرکت لَنوُندن قازان قاینای آندان صونك قازانده آش معتدل بولوب پشه‌در - اکر قازان آستینه اوط یاقماسه یالقون متحرك بولماس ایدی یالقون بولماسه قازان قایناماس ایدی قازان قایناماسه آش پشماس ایدی قوناق هم تنعم قیلماس ایدی - اما قازان آستینه اوطون صالوب اوط یاقسه آشی پشوب قوناغینه ضیافت بولادر قوناق متنعم بولادر آشایدر لذتلنه‌در وراحتلانه‌در بیك راضی بولوب دعا قیلوب کیته‌در - قوناق راضی بولا ضیافتنك لذتلی بولسه آشقه لذت حاصل بولا آش کوب نرسه‌دن ترکیب قیلنسه - ای اوغل موندان نی فهملادناك - ایمدی بلکل‌که مخلوق‌ننك قازانی بالچقداندر - خالق‌ننك قازانی ایتدندر

ودخی مخلوق‌ننك قازان آصار اوچون یاصاغان تاغانی اوچ قاعده‌لی - خالق‌ننك قازانی ایکی قاعده اوستنده‌در - ایمدی خالق قازانی دیکانمز علمادر وواعظلردر منبرکا چغوب ایکی آیاق اوزره تورالار ایکی قاعده دیکانمز ایکی آیاقدر - آش‌قه ایت اون صوغان بوروچ بوتنوك سرکا مثالی - وعظ ضیافتینه حاجت نرسه‌لر بارکه زجر صوغانی - شریعت مایی - لطیفه ایتی - امثال بوروچی - روایت دوکی‌سی - حقایق بوتنوکی - مسئله توزی - تفسیر سرکاسی - بس منبر اوطینه الله تعالی معرفت نورندان اوط صالدی - شریعت شعله‌سی بلان اول اوط یاندی - دقایق وحقایق یالقونلاری کوتارلدی بس قدرت قازانی قزدی - معنالر شورپاسی قاینادی بس شوننك اوچون‌که معرفت اوطی بلان قدرت قازانی قایناغانده واعظلر منبرده تیك تورمایلار چونکه آلارننك حرکت واضطرابی حرارت‌ننك حرکتندندر واستوانننك اضطرابندندر وغلیان‌ننك تقلقلندندر - بس آلار ذوق عرفان واسطه‌سی بلان اهل ایمان‌نی ضیافت قیلمق اوچون مطبخ رحمن قازانده دقایق عرفان آشلاری پشکونچه بیله بولورلار تاکه رایحهٔ شیطاندان قاچوب مؤمنلر ابدا متنعم بولغایلار - بس مخلوق‌ننك ضیافتنده بدن وروح متنعم بولور - رحمن ضیافتنده جسم‌ننك وروح‌ننك مرادی حاصل بولور - منافع دینیه ودنیویه حاصل بولور لذات روحانیه ملاحظه‌سی بلان وانوار روحانیه ملاحظه‌سی بلان متنعم بولور (وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین) مونا واعظلرننك منبرده حرکت واضطرابی‌ننك سر وحکمتی اوشبودر *

بلکل‌که ای اوغل دهریه طائفه‌سی قبرده میت‌ننك ترلما کینه انکار قیلالار ومحال إش دیلر وقیامت کونننده خلایق‌ننك تریلوب قبردن قوبارلماقینه انکار قیلالار ومحال‌کا صایالار - تن‌لر چروب توفراققه قاتوشوب بتکاندن صونك ترلمك محال دیلر اکر براو شولای دیب کمان قیلسه برابردرکه الله تعالی آدمدن عاجزراك دیب کمان قیلدی آننك اوچون آدم‌ننك تورلوسی بار یعنی نجار بار بزاز بار خیاط بار - وغیری هر تورلو حرکت وهنر ایالری بار - نرسه‌نی کیسه‌لر یالغیلار واتالار توزاته‌لر تارقاتالار جیالار - مثلا خیاط یعنی تکوچی - آننك باری ایکی قورالی بار اینه‌ده قایچی - قایچسی بلان کیومنی کیسه اینه‌سی بلان ینه توتاشدروب تکا - کیومنی سوتوب تاشلای تمام کیوملکدن چغارا آندان صونك جیوب تکا ینه بوتون کیوم بولا - بس ضعیف بنده‌کا بیله تلاکونچه تارقاتمق جیمق کیسمك توتاشدرمق ممکن بولسه اول جمیع اشیاغه قادر بولغوچی الله تعالی اوزی تلاکونچه اوترمك وترکزمك‌کا وتوفراق بولغان جسمنی کافی بلان نون آراسنده جیوب یانکادان ترکزمك‌کا قادردر (قل یحییها الذی انشأها اوّل مرة) *

بلکل‌که ای اوغل اهل حق مذهبی اوشبودرکه افعال العباد الله تعالی‌ننك مخلوقیدر والله تعالی‌ننك مقدوریدر بس تدبیر بنده‌دن تقدیر الله تعالی‌دندر قارامق بنده‌دن کورمك الله تعالی‌دندر صوقمق بنده‌دن المنی ایجاد قیلمق الله تعالی‌دندر اوق آتمق بنده‌دن ایرشدرمك الله تعالی‌دندر طاعت بنده‌دن توفیق الله تعالی‌دندر

معصیت بنده‌دن اراده الله تعالی‌دندر لکن الله تعالی معصیت‌کا راضی توکلدر *
مریـد الخیر والشر القبیح * ولکن لیس یرضی بالمحال
الله تعالی ماءٔ مهین‌دن خاتونلار رحمنده صورت خلق ایتدی نجس ایدی آنی پاك ایتدی مهمان نرسه ایدی آنی اکرام قیلدی (ولقد کرمنا بنی آدم) آندان صونك بنده اوزی‌ننك جسمین ینه معصیت بلان نجسلادی کوز یاشی بلان آنی ینه پاکلامك واجب بولدی نتاکه پیغمبر علیه السلام آیتدی (دموع العین یطهر الذنوب) *

سؤال - دین اسلام بردر مذهب دورتدر مونده نی حکمت بار - جواب بودرکه ای اوغل دین اسلام بر شهردر آننك دورت یولی بار بر طرفنداغی یولینه ابو حنیفه تمسك قیلدی - ایکنچی طرفنداغی یولینه امام شافع تمسك قیلدی - اوچونچی طرفنداغی یولینه امام مالك دورتنچی طرفنداغی یولینه امام احمد بن حنبل تمسك قیلدیلار اما بارسی‌ننك‌ده مقصودلاری بردر اول دین شهرنده دورت امام جیولدیلار دورتسی‌ننك مقصودلاری حاصل بولدی مثلا قزان شهرینه دورت یاقدان دورت کشی کیلسه قزانده آلار بر بری بلان کورشسه‌لر برسی تابقان نرسه‌نی ایکنچی‌لری هم تابا همه‌سی‌ننك مقصودلاری حاصل بولادر شوننك مثالی براو بو مذهب‌لرننك قایسینه‌غنه تمسك قیلسه‌ده دین شهرینه کرادر اسلام دیننده بولوب مقصودی حاصل بولادر - ایمدی ای اوغل بوسن بلکان مذهبلاردن باشقه تاغی مذهب‌لر بار مثلا امام زفر امام ابو یوسف امام محمد حسن بن زیاد سفیان ثوری وشعبی کبك علمالر - بس دین برخیمه کبدر بو اماملار اول خیمه‌ننك باولاری کبکدر خیمه‌ننك باولاری نی قدر کوب بولسه خیمه شول قدر محکمراك بولور کذلك مذهب ایاسی کوب بولسه دین محکمراك بولور *

حکایت - پیغمبر علیه السلام زمانننده نعمان اسملی بر فقیر کشی بار ایدی وآننك دخی بر ایدگو خاتونی بار ایدی ایرینه خدمتچی وایرینه مطیع خاتون ایدی ایرندن رضالق ایشتمای توروب نمازین‌ده اوقومادی - بیك فقیرلر ایدی اوستلرینه کیارکا باری ایکسینه برکولماکلری بار ایدی ایری کیوب نماز اوقوغانده خاتونی یالانغاچ وخاتونی نماز اوقوغانده ایری یالانغاچ اوتورور ایدی - بر جمعه کون ایدی ایری کولماکنی کیوب جمعه‌کا کیتدی خاتونی یالانغاچ قالدی اما اصلا فقیرلك‌لرین ومحتاجلقلارین کورشیلرینه‌ده بلدرمادیلر بس بو خاتون ایری جمعه‌کا کیتکاچ قازان آستینه اوط یاقدی کویاکه آش پشرور - طهارت آلدی قبله‌غه قارشو توردی آیتدی الهی اکرده حضرتنك درکاهنده آرغنه درجهم بولسه‌ده رزق جهتندن ایرم‌ننك قایغوسین کیتار کوب مال بیر دیب دعا قیلدی همان دعادان بوشاغانی یوق ایدی کوردی ایوننك تونوکندن ایکی قاپچق آلتون طوب اینوب توشدی دخی ایکی نفیس کیوم توشدی خاتون قارادی ترزه یاننده بر کشی تورا - آیتدی ای خاتون بولارنی آل قایغورما سزکا آخرنده کوب نعمتلر باردر کوب ثوابلار باردر الله تعالی قاشنده درجه‌نکز باردر دیدی دخی آیتدی یا خاتون تور ایونك‌ننك

تونئوکین تحریك قیل یعنی سلکت دیدی بس خاتون باروب تونئوکنی سلکتدی الله تعالی‌ننك قدرتی بلان تونئوکدن اون قویولا باشلادی حتی ایوننك پوچماغی تولدی - آندان صونك بو خاتون توردی قامور ایزدی ایکماك پشردی بس ایری جمعه‌دان قاینوب کوردی خاتونی یخشی کیوم کیمش قازاننده آش پشمش ایکمك حاضرلامش - ایری آیتدی بولار قایدان حاصل بولدی دیدی خاتونی تمام واقعه‌نی سویلادی ایری هم شاد بولدی بس هرقاچان اون کیراك بولسه تونئوکنی سلکتورلر ایدی تونئوکدن اون قویولور ایدی - تونئوکینه طغوب قویغان بر تاش بار ایدی کونلرده بر کون خاتون توردی تاشنی چغاروب آلدی بر نرسه‌ده یوق اون‌ده یوق نی‌ده یوق - بو اش‌کا بیك عجبلانوب ایری توردی پیغمبر علیه السلام‌غه کیتدی قصه‌نی خبر بیردی پیغمبر علیه السلام آیتدی آنط ایتامن‌که اکر خاتوننك تونئوك تیشوکندن تاشنی چغاروب آلماسه اول تونئوکدن قیامت‌کاچه اون آغار ایدی دیدی - بس بر وقتنی آجل یتوب خاتون وفات بولدی ایری خاتوننی قبله‌غه قارشو قویدی میت‌نی یومف اوچون کشی آلماغه کیتدی برخاتون آلوب کیلدی کوردی خاتونی یولمش کفن‌کا صارلمش - بس ایری خاتون‌ننك یوزین آچوب قارادی کوردی خاتون‌ننك مانکلاینده یازلمش‌که ایر خدمتین قویمادی بس الله تعالی قاشنده مقبول‌لردن بولدی - ایمدی ای اوغل کوردنك‌مو ایرین راضی قیلغان خاتونلارننك حالین - الله تعالی اول خاتوننی ایرینه خدمت قیلوب ایرین راضی قیلغان اوچون میت‌نی یوارغه‌ده حاجت قالدرمادی - دخی بر حصه بودرکه الله تعالی بو خاتونغه بر مخلوق بولغوچی ایرینه خدمت ایتوب راضی قیلغان اوچون بو کرامت‌لرنی عطا قیلدی ایمدی اکر برمؤمن خالق خدمتنده بولوب اوزی‌ننك خالقین راضی قیلسه کیچه کوندوز آننك خدمتنده بولسه الله تعالی اول بنده‌ننك دنیاده حاجتین ادا قیلماسمو وآنی آخرتده تموغغه صالوب زبانیلرکا عذاب قیلدرورمو - بلکه مغفرت قیلوب جنت‌کا کرتور (قد افلح المؤمنون الذین فی صلوتهم خاشعون) *

حکایت - کونلرده برکون منصور عمار رحمة‌الله علیه بصره‌غه باردی کوردی بر بیوك سرای وآننك یانده اولوغ یورطلار - بر کشی‌دن صورادی بو کم‌ننك خانی‌در یعنی بو کم‌ننك مسافرخانه‌سی‌در دیدی اول کشی آیتدی تیك تور سویلاشمه آلای دیب آیتمه - بو بصره پادشاهی‌ننك یورطی‌در اکر ایشتسه باشنکنی کیسار دیدی - منصور آیتدی اکر پادشاهنکنی کورسام آننك باشین من کیسار ایدم دیدی - بو کشی بیك آچیغلاندی باروب براو بیله سویلاشه دیب پادشاه‌غه خبر بیردی - بس پادشاه امر قیلدی منصورنی توتوب کیتوردیلر پادشاه آیتدی منم یورطمنی وقصرمنی خان دیب سن تسمیه قیلدنك‌مو دیدی - منصور آیتدی بلی من آیتدم راست آیتدم یالغان آیتمادم بلدم‌که اول یورط اوشبو کون خاندر سن آنی تسمیه قیلاسن قصر وسرای دیب دیدی - بس پادشاه بو سوزننك معناسینه قارادی آچیغی سورلدی وبلدی‌که بو منصور تحقیق اهلندندر آیتدی یا شیخ بو

قصرنی نیك خان دیب تسمیه قیلدنك - منصور آیتدی ای پادشاه بو یورطنی کمدن آلدنك - پادشاه آیتدی آتامدان میراث قالدی - منصور آیتدی آتانك کمدن آلدی - پادشاه آیتدی بابامدان میراث آلدی - منصور آیتدی اول کمدن آلدی - پادشاه آیتدی بابام‌ننك باباسندان میراث آلدی - منصور آیتدی بس خان‌دان یعنی مسافر خانه‌دن دخی مقصود شولدر براو کیتدی براو کیلدی دیدی بس پادشاه برمرتبه آه دیب صیحه قیلدی هوشی‌کیتدی هوشینه کیلکاچ پادشاهلق کیومین صالدی ایسکی کیوم کیدی ودنیانی ترك قیلدی - منصور آیتدی برنیچه زماندان صونك بو پادشاهنی کعبه‌ده کوردم نزع حالنده ایدی یغلاب الله تعالی‌کا مناجات قیلدی آیتدی الهی حضرتنکده بر غریب‌من مصاحبم یوقدر مالم یوقدر مالمدان ملکمدن چقاردنك مصاحبتلرمدن آیوردنك ایمدی رحمتنکدن چقارما وفضلنکدان محروم قویما دیدی شول حالده جان تسلیم قیلدی - بیك یغلادم تجهیز قیلمق اوچون خلق‌قه خبر ایتارکا کیتدم بس تجهیزینه خلقنی آلوب کیلدم قارادق میت اورنونده یوق خیران بولوب تورغانده هاتفدن بر آواز کیلدی‌که یا منصور بیك خیران بولما - سن آنی ملکندن یورطندان آیوردنك وسرایندان چقاردنك آنی من حاضرده جوارمه کرتدم دیدی - حاضرده اول قایده یا رب دیدم - آواز کیلدی (فی‌مقعد صدق عند ملیك مقتدر) دیدی - ایمدی ای‌اوغل شاید حقایق کلامنی فهملاسانك کیراك - بلکل‌که حقایق کلامنی بلماکان وفهملاماکان آدم ومرادننك عکسین فهملاکان آدم اوشبو پادشاه‌غه اوخشارکه حکایتی حاضر ذکر قیلنور *

حکایت - زمان قدیمده بر اولوغ بای پادشاه بار ایدی کونلرده بر کون بر اوستاد آلتونچیغه بیوردی منم اوچون نفیس قیمتلی بریوزوك یاصاب کیتوردیدی بس آلتونچی بار اجتهادین صرف قیلوب لعل ویاقوتدان برقیمتلی نفیس یوزوك یاصاب کیتوردی پادشاه یوزوکنی آلدی پادشاه‌لارننك خاص مجلسینه بارمق‌اوچون یوزوکنی بارماغینه کیدی - اما یوزوکنی نیچوك ایتوب کیارکا بلمادی یوزوك‌ننك قاشین اوچ تابانینه تابا کیدی اوستاغه آچیغلاندی آیتدی بار اول اوستانی آلوب کیلنکز دیدی بس آلوب کیلدیلر پادشاه بیوردی برنیچه قامچی صوقدیلار اوستاد یغلادی قچردی ای پادشاهم منم نی گناهم اوچون صوقماغه امر قیلدنك دیدی - پادشاه آیتدی سن یوزوکنی کیری یاصاغان‌سن دیدی اوستا کوردی پادشاه یوزوکنی بارماغینه یانکلش کیکان ایمش قاشی اوچ تابانینه تابا تورور آیتدی ای پادشاه بو منم عیبمدن توکلدر بلکه امیرننك اوز عیبندندر اکر امیر حضرتلری یوزوکنی بارماغنده آیلاندرسه قاشی قول آرقاسینه تابا تورور دیدی پادشاه یوزوکی آیلاندردی قاشی قول آرقاسینه تابا کیلدی پادشاه شاد بولدی آیتدی بویوزوك آیلاندرمکنی سندن اوکراندم بجیل بول دیب اوستاغه خلعت کیدردی - ایمدی ای اوشبو جواهرنی اوقفوچیلار گرچه بر فقیرکا لباس خلعتی کیدرماسه‌نکزده تحسین کلام

خلعتی

خلعتی کیدرماکا صارانلف قیلماغای‌سز - اول اوستاد یوزوك قاشین آیلاندرکان کبك کلامنی ایکنچی جهت‌کا آیلاندرایم *

قاچانکه پیغمبر علیه السلام صحابه‌لری بلان بدر صوغشینه چقدیلار ایکی عسکر ملاقی بولدی پیغمبر علیه السلام عسکرنده عبیدالله الحبشی - وسعد بن وقاص بار ایدی دوستلار ایدی بربرینه قوّت بیرورلر ایدی بس اتفاقا کفار عسکری اچینه کردیلر وکوب مشرکلرنی اوتردیلر شول قدر صوغشدیلارکه عبیدالله‌ننك قلچی اوتماسلاندی بس کوردی‌که بو قلچ اش‌کا یاراماس پیغمبر علیه السلام یانینه کیلدی آیتدی یارسول‌الله بو مشرکلر بلان مقاتله قیلماغه نیت اینکان ایدم قلچم اوتماسلاندی دیدی بس پیغمبرعلیه السلام آنکا شمراخ بیردی یعنی خرما بوتاغی بیردی پیغمبر علیه السلام‌ننك قولنده بر خرما بوتاغی بار ایدی مکه‌دن آلمش ایدی قامچی اورنینه استعمال قیلور ایدی - عبیدالله‌غه آیتدی بار بو شمراخ بلان صوغش الله تعالی‌دن امید اینامن‌که انشاء الله بو شمراخ الله تعالی‌ننك اذنی بلان قلچدان اوتکونراك بولغای دیدی بس عبیدالله یاشین کبك کافر عسکرینه آتولدی شمراخ ذوالفقار خاصیتین آلدی یعنی عبیدالله هربرسلناکانده ایکیشار یوز مشرك باشین کیسار ایدی (وان جندنا لهم الغالبون) بس کافرلر منهزم بولدیلار باشلاری کیسولدی مؤمنلر خلاص بولدی - بو شمراخ سببلی‌که پیغمبرعلیه‌السلام آنی مکه یرندن آلمش‌ایدی - ایمدی ای‌اوغل آتنك امتلری قیامت کونده یرنی کوکنی ومکه‌نی یاراتقوچی‌دان آلغان شمراخ شفاعت سببلی گناهلارندان خلاص بولسه‌لار هیچ عجب بولماس (ولسوف یعطیك ربك فترضی) آندان صونك عبیدالله وسعد وقاص آردیلار بر آز استراحت اوچون بر یافغه تابا چقدیلار سعد آیتدی یاعبید من برساعت الله تعالی‌دن برحاجتم‌نی تلیمن دعا قیلامن چونکه حاضر دعا قبول بولا تورغان وقتدر منکا یاردم قیل آمین دیب آیت دیدی - آندان صونك سن حاجتنکنی صورا دعا قیل من سنکا یاردم قیلایم آمین دیب آیتایم دیدی بس قولین کوتاردی آیتدی الهی اوشبو کافرلر عسکری اچنده بولغان بهادر مبارزلرکا منی مسلط قیل الهی قوّت بیر ونصرت بیر تاکه باشلارین کیسایم دیدی - عبیدالله آمین دیب توردی موندان صونك عبیدالله قولین کوتاردی آیتدی الهی اوشبو کافرلر عسکری اچنده بولغان قوّتلی مبارزلرنی وبطله‌نی، منکا مسلط قیل تاکه باشمنی کیسسونلر الهی اول کافرلرنسنك کونکلینه صال بورنومنی قولاغمنی ایزنمنی تلمنی آیاغمنی کیسسونلر تاکه دینك‌ننك یولنده اعضامنی توراسونلار دیدی سعد آمین دیب توردی - روایت‌لرده کیلمشدر قاچانکم قیامت کونی بولسه عرصات میدانینه خلق جیولغان وقتده عبیدالله‌نی کیتورورلر گویاکه بر ایت کیساکی کبك قولاقسز قولسز آیاقسز تلسز - الله تعالی طرفندان بر منادی ندا قیلور یا عبیدالله قوللارنك فایده آیاقلارنسك فایده بورنونك فایده قولاقلارنك فایده تلنك فایده عبیدالله آیتور الهی سننك رضالغنك اوچون اعضامنی

دوشمانلارغه بیردم - الله تعالی آیتور اکر سن منم رضالغم اوچون اعضانکنی دوشمانلارغه بیرکان بولسانك بوکون سنکا شفاعتنی بیردم اوزنك تلاکان عاصی لرکا شفاعت قیل اوزنك تلاکان عاصی لرنی سنکا هبه قیلدم قوله علیه السلام (لکل شهید شفاعة یوم القیامة علی ما یرید) قاچانکه سعد وقاص وعبید الله الله تعالی کا دعا قیلدیلار شول ساعتده الله تعالی آلارننك دعاسین قبول ایتدی صوراغانلارین بیردی که ثواب غزوه وشهادتدر - ایمدی ای اوغل بزننك حالمز هم سعد وقاص وعبید الله حالینه اوخشار - تحقیق خلایق عسکرندن چقدق مسجدکا جیولدق الله تعالی بلان خلوتده بولدق - سعد بلان عبید الله صخراده ایدیلر بز حاضرده الله تعالی ایوندهمزلر - وآلار غزا ثوابنده ایدیلر بز دخی حاضرده نیچه تورلو ثوابدهمزلر مثلا حاضر عبات ثوابی استماع علم ثوابی قراءة القرآن ثوابی سؤال وجواب ثوابی نماز ثوابی روزه ثوابی صدقه ثوابی وزکوة ثوابی ایمدی حاضر دعا قیلا تورغان وقتدر ودعا قبول وقتدر آمین دیب منکا معین بولغای سز الله تعالی کا دعا قیلایق والله تعالی دن حاجتمزنی تلایك - شاید که الله تعالی هر قایسمزنی یارلقار شاید که الله تعالی دعامزنی قبول ایتار (اجیب دعوة الداع اذا دعان) دیب وعده قیلدی - ایمدی ای اوغل ینه سوزمزکا قایتدق - آندان صونك سعد وعبید الله معرکه کا کیلدیلر وکافرلر آراسینه کردیلر سعد بر طرفدان نعره اوروب مشرکلرنی قردی کافرلر منهزم بولدی - عبید الله دخی اوز طرفندان کافرلرکا حمله قیلدی اوچ یوز کافرننك باشین کیسدی - آخر مشرکلرننك نضر بن الحارث دیکان بر مبارزی بلان حمله قیلوشوب اول مبارز عبید الله ننك باشین کیسدی عبید الله آندان یقلدی شهید بولدی نضر کونکلندن آیتدی شکر بوکشی بزننك اوچ یوز کشیمزنی اوترکان ایدی موندان یخشی راق انتقام آلایم دیب آندان توشدی عبید الله ننك قولاغین بورنون تلین اعضالارین کیسدی باشین پادشاهغه آلوب کیلدی آیتدی ایها الملك بوباش مسلمانلارننك اینك مبارزلری ننك باشیدر دیدی پادشاه نضرغه خلعت کیدردی - اما اول نضر پادشاه قاشنده اوزی عزیز وحرمتلی بولغان اوچون توکلدرکه خلعت کیدی - لکن عبید الله باشی ننك کرامتی وحرمتی اوچوندر چونکه اول نضر عبید الله باشین کیسماکان بولسه پادشاه آنکا خلعت بیرماس ایدی - بس قیامت کونده الله تعالی عبید الله غه شفاعت خلعتی کیدروب عاصی لارغه شفاعت قیلسه هیچ عجب یوق لقوله علیه السلام (الشهداء خواص الله تعالی) نضر بن الحارث پادشاه خلعت کیدرکاندن صونك پادشاه آلدنده ماقاندی آیتدی ایها الملك ایندی قارا مسلمانلار عسکرنی قروب بتورایم دیب اوزین عسکر آراسینه آتدی مسلمان عسکرینه حمله قیلدی بس آنکا حضرت علی مقابل بولوب ذوالفقار بلان باشین کیسوب توشوردی کافر عسکری منهزم بولوب اسلام عسکری نصرت تابدی (وینصرك الله نصرا عزیزا) *

حکایت - پیغمبر علیه السلام زمانده جمیله اسملی بر خاتون بار ایدی وآننك

ایکی اوغلی بار ایدی بری‌ننك اسمی حارث وبری‌ننك اسمی محمد ایدی آتالاری حاطب اسملی ایدی وفات بولدی بو خاتون مسلمه وزاهده وعابده خاتون ایدی بروقت‌نی پیغمبر علیه السلام‌دان ایشتدی‌که دین‌کا توزوکلك وصلاحیت بولماغان یرده تورمق جائز توکلدر - بس بو خاتون دین مصلحتی اوچون اوزی‌ننك ایکی اوغلی بلان حبشه یرینه سفر قیلدی اول وقتده مکه‌ده کافرلر غالب ایدی مسلمانلار آز ایدی کافرلرننك بر بر تورلو مکرلری تیماسون دیب حبشه یرینه کوچدی - ایشتدنك‌مو ای اوغل اول زمانه‌ده جمیله اسملی صالحه وزاهده خاتون بار ایمش اسمی خاتونلار اسمی شیکللی اما فعلی ایرلر فعلی شیکللی‌در - ایمدی بز قالدق شوندا‌ین زمانه‌ده‌که ایرلری خاتونلار شیکللی بلکه خاتونلاردان‌ده خبیث‌راك چونکه فعل‌لری خاتونلار فعلی‌در زینت دنیانی سویه‌لر - آشامق اچمك اوینامق کولمك‌نی یاراتالار ویاوزلار بلان صحبت قیلمقنی یاراتالار اوزلرنده ایرلر فعلی وایرلر حمیتی وایرلر غیرتی یوق - خاتونلاری تماشا وسیران - اوزلری بیچاره‌لر عاجز وخیران - القصه اول جمیله خاتون ایکی اوغلی بلان حبش یرینه کیتدیلر بالالاری اول وقتده برسی ایمچاك بالاسی برسی ایمچاکدن آیرولغان ایدی آتالاری وفات بولوب یتیم قالمشلار ایدی - بو خاتون حبشه یرنده ایکی بالاسی بلان بش یل توردیلار آخر حبشه یرنده اولوغ آچلق واقع بولدی بس جمیله ایکی اوغلین آلدی‌ده مدینه‌کا عزیمت قیلدی یولده بر عرب جماعتینه اوچرادی آلاردان بو خاتون طعام صورادی آنکا برعرب برکیساك توه ایتی بیردی اما بولار اول ایت‌نی پشرورکا وجهین تابماینچه اون کون ینه آچ کیتدیلر - مدینه‌کا یقین بر منزل‌کا توقتادیلار جمیله طاغان یاصاب قازان آصدی ایکی اوغلی قورو صاری اوتون جیدیلار قازان آستینه اوط یاقدیلار ایت‌لری قازانده قاینی باشلادی اوطونلاری بتوب کیتدی ایت‌لری پشوب یتمادی - آنالاری آیتدی ای حارث آیده سن منم بلان اوطون جیارغه محمد کچکنه کشی قازان یاننده قالسون استراحت قیلسون اول کچراك کشی یولده منکا کوب خدمت قیلدی طهارت‌کا صو آلوب کیلدی دیدی - اما محمد آیتمادی‌که ای آنا سن قال قازان یاننده استراحت قیل بز حارث بلان اوطون جیوب کیلایك دیمادی شول سوزلر بلان آناسین حرمت قیلا بلمادی مصیبت‌کا ایرشدی - بس جمیله خاتون حارث اسملی اوغلی بلان اوطون‌غه کیتدی - محمد کونکلندن آیتدی توقتا آلار کیلکونچه بو قازانداغی ایت‌نی آشایم آزراق قارنمنی طویدرایم دیب قازان یانینه کیلدی قازانی کوتاروب آلماغه قصد قیلدی کوچی یتمادی قازان یانتایوب کیتدی صونك قولینه قایناغان شورپا قویولدی قولی پشدی هوش‌سز بولوب یقلدی - بس ای اوغل آنانك آنانك حرمتین صاقلی کور - کورمای‌موسن بر کچکنه بالا آناسی‌ننك حرمتین ترك قیلدی صونك قولی پشدی - اکرده بالغ وعاقل بولوب آنا آنا حرمتین قویسانك نی قدر قورقچلار باردر اول بالا کچکنه صبی بالا ایدی آنا حرمتین رعایه قیلمادی دنیا اوطینه پشدی بالغ بولوب آنا آنانی رعایه قیلماسانك جهنم اوطینه پشارسن - وحلال نرسه‌نی آتادان

یاشروب آشاغاننك اوچون جهنم اوطینه توشارسن اما حرامدان وشرابدان آنانکا
کورساتمایانچه یاشروب اچسانك منکو تموغلق سن - آندان صونك آناسی اوغلی ننك
وا اماه دیب یغلاغانین ایشتدی توسی اوزکاردی آشوغوب یغلاب یوکروب قایتدی
کوردی کچکنه اوغلی هوشی کیتوب یغلاب یاتا - بر قولی پشکان قازان آوب
یاتا - یوزین یوزکا قویوب یغلادی حارث هم اوطون جیوب قایتوب کیلدی کوردی
آناسی بلان کچکنه انسی یغلاب اوتورورلار بو حارث دخی آلارنی کورکاچ وا اخاه
وا اماه واحسرتاه دیب قچفروب یغلادی - ای اوشبو جواهرنی اوقفوچیلار آتادان
آنادان آیرولغانلارنکز باردر بالالارنکزدان آیرولغانلارنکز باردر قرندشلرنکزدن
آیرولغانلارنکز باردر جماعتنکزدن واهلنکزدن آیرولغانلارنکز باردر ودوستلارنکزدان
آیرولغانلارنکز باردر مال ملکتنکزدن آیرولغانلارنکز باردر آوروبلان مبتلا بولغانلارنکز
باردر محنت بلان مبتلا بولغانلارنکز باردر جنایت کناهسی سببلی خواجه لارنکز ایشکندن
آیرولغانلارنکز باردر الله تعالی کا ورسولینه کناهلی بولغانلارنکز باردر - بلی هر
قایسی لارنکز عاصی لارسز خطا قیلغوچیلارسز دنیا محنتی دنیا غربتی بر کونلك در
کیلنکز قیامت سفرنده بولاچق غربتلرمز اوچون یغلاشایق کناهلارمزدان توبه قیلایق
واستغفار قیلایق - ای نمام عاصی نی اوکنوچدر سنکا - ای زانی عاصی نی اوکنوچدر
سنکا - ای اوغری عاصی نی اوکنوچدر سنکا - ای یالغانچی عاصی نی اوکنوچدر
سنکا - ای ظالم عاصی نی اوکنوچدر سنکا - ای محنکر عاصی نی اوکنوچدر سنکا -
ای خمر اچکوچیلر نی اوکنوچدر سزکا الله نی ایسنکزکا توشورمای سز کویاکه
اوزنکزدن اوزنکز یاراتولمش سز - اولومنی ایس کا توشورمای سز کویاکه دنیاغه
منکوکا کیلمش سز - الله تعالی ننك عذابین وعقابین ایسنکزکا توشورمای سز کویاکه
صراط کوپرین کیچمش سز - واعظلرننك وعظین ایشتمای سز کویا کمان قیلاسزکه
آلار سزکا یالغان آیته - بو اشلرنکزدن قایتنکز توبه قیلنکز - واعظلر سوزین
ایشتنکز - موندان صونك اول جمیله ننك اوغلی حارث کوب یغلادی - آناسی
آیتدی یا حارث آشمزده آرم بولدی محمد ننك ده قولی پشدی ایمدی قایسی طبیب قه
بارایق نی دارو ایتایك پیغمبردن باشقه کم بزننك طبیبمز بار دین دواسین الله
تعالی بزکا آندان روزی قیلدی جسم صحتلکین هم الله تعالی آندان چفارسه قادر
دیب اوغلی محمدنی کوتاروب حارثنی ایارتوب پیغمبر علیه السلام غه کیتدی
اوزی ننك حالندن وبالالاری ننك حالندن خبر بیردی آیتدی یا رسول الله اوغلم
محمد ننك قولینه بر دوانك یوقمو دیدی پیغمبر علیه السلام آیتدی بر ساعت صبر
قیل جبرائیل دوستم کیلسون دیدی بس شول حالده جبرائیل ایندی آیتدی یا محمد
الله تعالی سنکا سلام اوقودی وآیتدی که عیسی منکا دعا قیلدی ابرص نی واکمه نی
صحتلاندردی یا محمد سن عیسی دان افضل سن اول صبی ننك قولینه مبارك نفسنکنی
اور تاکه سلامتلانور دیدی بس پیغمبر علیه السلام اول بالا ننك قولینه مبارك نفسی
بلان اوردی بالا ننك قولی صحتلاندی باذن الله - ایمدی ای اوغل بشارت بزکا درکه
پیغمبر علیه السلام ننك مبارك نفسی بلان دنیا اوطنده پشکان قوللار صحتلانه

آورولار صحت تابا بس امید اینایك كه قیامت كونده آننك شفاعت نفسی بلان
گناه جراحتلرمز شاید شفا تابقای *

حكایت - امام محمد بن الحسن رحمة الله علیه جامع الصغیر كتابین تصنیف
قیلدی بر كونی تصحیح قیلوب فروع مسافیلنی توزاتوب اوتورغانده یاقنده دیوار
اوستینه بر قارغا اوتوردی قباحت آواز بلان قچقردی امام محمدكا تشویش بیردی
امام محمد قارغاننك حالین قباحتكا صایوب دعا قیلدی آیتدی الله تعالی باشكنی
كیسكای دیدی شول ساعت قارغاننك باشی كیسولدی - ایمدی ای اغل زیاده
صاقلان علما دعاسندان - علمانی رنجتمه - دوشمان توتما - غیبتینه توشمه (لحوم
العلماء مسمومة) دیدی پیغمبر علیه السلام * حكایت * امام محمد قاچان كه جامع
الصغیر كیتابین تصنیف قیلوب بتوردی اولوغ مجلس حاضرلب كوب علمانی جیوب
جامع الصغیر كتابین كورساتدی اول مجلسده بر عالم مشرك بار ایدی كتابنی
آلدی مطالعه قیلوب قارادی عبارتلرین لفظلرین ومعنالرین فكر قیلدی آیتدی
بو كتاب محمد صغیر تصنیفی‌مو محمد الكبیر تصنیفی‌مو دیدی - محمد صغیر تصنیفی در
دیدیلر - مشرك آیتدی الله اكبر بو محمد صغیر كرامتی ایمش محمد الكبیر كرامتی
نی درجه‌ده بولمق كیراك (اشهد ان لا اله الا الله) دیب مسلمان بولدی - ایمدی
ای اوغل محمد بن الحسن تصنیف قیلغان كتابنی كورگاچ بر مشرك ایمان بلان
مشرف بولدی - بس واعظلر وعالملر مجلسنده كلام الله‌نك تفسیرین ایشتوب
معناسی بلان وحدیث معناسی بلان عمل قیلغانلار تموغ اوطندان خلاص بولسه‌لار
برده عجب توكلدر (وذكر فان الذكری تنفع المؤمنین) بلكل كه ای اوغل شریعتده
بر مسئله باردركه اكر بر بای كشی وفات بولوب تركه مالین قسمتدن مقدم وارث‌لرننك
برسی اوزی‌ننك اولوشین صاتسه جایز‌مو توكل‌مو - امام محمد جائز دیدی -
ابو یوسف بو بیع فاسد دیدی - امام اعظم آیتدی اكر بو مبیع‌نی بایع هم بلماسه
مشتری هم بلماسه یعنی صاتولمش نرسه نی‌نرسه ایكانین ونی قدر ایكانین صاتوچی‌ده
بلماسه صاتوب آلوچی‌ده بلماسه جائز توكلدر بس صاتقان كشی نی‌نرسه صاتا آلغان
كشی نی‌نرسه آلا تعیین بلمك كیراكدر دیدی - ایمدی ای‌اوغل بو مسئله آلتون
كموش‌كا صاتولا تورغان نرسه‌لر حقنده‌در بیع جایز توكلدر تاكه بایع وهم مشتری
تعیین بلسونلر - اما اكر مصلی نمازننك ثمنی نی‌نرسه‌در آنی بلماسه ایكی ركعت
نمازنی دورت ركعت نمازنی صاتمق نیچوك جائز بولور وحالانكه بولارننك ثمنین
جنت ومغفرت ایدی - یعنی نمازنی نی اوچون اوقی آنی بلماسه اوّلكی ركعتده
نی اوقودی ایكنچی ركعت‌ده نی اوقودی آنی بلماسه اورغان كون نی اشلادی
ونی عمل قیلدی آنی بلماسه نمازدان صونك دعا اوقودی الله تعالی‌دن نی‌صورادی
آنی بلماسه واوزی نی اوچون خلق ایتولدی آنی بلماسه آخرنده شكسز آننك
مسكنی نموغدر قوله تعالی (ما سلككم فی سقر قالوا لم نك من المصلین - یعنی لم
نكن فی الصلوة مع الخشوع والاركان) ای اوغل یخشی فهم قیل بو سوزلر جزافا

اوزی عمل قیلماغانلی کشی‌کا بیورمق نیوش توکلدر چونکه اوزی عمل قیلماسه کشی‌کا بیورسه اول وعظ‌ننك کشی‌کا اثری بولماس - اوزی‌ده عمل قیلسه کشی‌کا ده بیورسه اثرلیراك وعظ اوشبودر نتاکه حکایت قیلندی - حسن بصری زماننده بر منعم بای کشی بار ایدی آننك بر قزی بار ایدی هر کون خرما آشار ایدی حتی اول قزغه کوز آرروی پیدا بولدی آتاسی آناسی نصیحت قیلدیلار کوب خرما آشاما کوزنك‌کا ضرری تیار دیدیلر - قز آلارننك سوزین قولاقغه آلمادی سزننك سوزنکز بلان خرما آشاودان طیولمام لکن زمانه‌مزننك امامی حسن بصری آیتسه آشامام دیدی بس اول قزنی حسن بصری‌غه آلوب باردیلار آیتدیلر یاشیخ بوقزغه بر آز نصیحت قیلسانکزلا - خرما آشاماسین کوزینه ضرر ایته‌در دیدیلر - شیخ آیتدی بوکون قایتوب تورنکز ایرته‌کا کیلنکز ایرته‌کا نصیحت قیلورمن دیدی کیتدیلر ایرته‌کوسین کیلدیلار شیخ آیتدی سنکا واجبدر ای قزم منم سوزمنی ونصیحتمنی تنکلاب خرما آشاودان طیولغای‌سن بر آی‌غه قدر خرما آشاما کوزنك صحتلانور دیدی قز آیتدی سمعا وطاعة یاشیخ سوزنکنی قبول ایتدم دیدی - قزننك آناسی آیتدی یا امام المسلمین نی عجب کیچه نصیحت قیلمادنکز دیدی شیخ آیتدی کیچه من اوزم خرما آشاغان ایدم شول سببلی قزنکزغه خرما آشاما دیمکنی مستحسن کورمادم بوکون خرما آشاغانم یوق قزنك‌غه خرما آشاما دیب منع قیلدم تاکه تأثیر قیلسون اوچون دیدی - بس ای اوغل عالم بولغان کشی اوزی‌ننك علمی بلان عمل قیلماسه غیرکا اول عملنی بیورمامق واجبدر مثلا اوزنك نماز اوقوماسانك غیر کشی‌کا اوقو دیب بیورسانك تأثیر ایتماس باشقه عمل‌لرنی مونکار قیاس قیل - بس کوردنك‌مو ای‌اوغل حسن بصری‌لار زماننده اماملارنی وعالملرنی احترام قیلغوچی قز خاتونلار هم بار ایدی عاما سوزی بلان عمل قیلغوچی خاتون قز هم بار ایدی حتی عالملر سوزی بلان حلال خرمانی آشاودان‌ده طیولدیلار - حالا بز قالدق شوندای‌ین زمانه‌غه‌که ایرلری حتی کلام الله‌نی‌ده احترام قیلمایلار - علما سوزین ایشتوب علما قولی بلان صرف حرامدانده طیولمایلار عالملر سوزین بر لغو سوزکا صایالار کویاکه عالملر اوز فایدالارینه آیته‌لرله - بو سببلی اوز نفسلرینه ظلم‌اق قیلالار هیچ شکسز قیامت کونی بولسه الله تعالی بوفعل‌لری سببلی آلارنی معاقب قیلسه کیراك (ومن یتعد حدود الله فقد ظلم نفسه) ایمدی زمانه‌مزده عالملرمز هم عوام اشنده‌در تاکه بزناقذ القول عالم ظهور ایتماسه ضلالتده قالدق - ای اوغل علمی بلان عمل قیلغوچی عالملرننك الله تعالی قاشنده حرمتی بیك اولوغدر (والذین اوتوا العلم درجات) بس علمی بلان عمل قیلغوچی عالملرننك علمی وعالملر سوزی بلان عمل قیلغوچی فقیرلرننك دعاسی قیامتده عاصی‌لرنی اوطدان خلاص قیلغوچی نرسه‌لردر *

ی اوغل اکر جفتلانورکا تلاسانك شوندای خاتوننی جفتلان که دین اهلی قولنده
تربیه لنکان بولسون - واهل صلاح واهل تقوا تربیه سنده تورغان بولسون آنینك
اوچون خاتونلار اوزی ننك نسبندن وجنسندن کورکان بلان تحرك قیلورلار تربیه
اهلندن کوروب عادتلانکان اشنی تونارلار اوّل باشده تربیه بلان اوسکان قز بولماسه
سن آنی تربیه کا کرتورمن دیمه - پیغمبر علیه السلام آیتدی (من تزوّج بامرأة
صالحة فقد احرز نصف دینه) ایلکارکی زمانه داغی مسلمانلار همه سی دین ننك توزوکلکینه
اجتهاد قیلدیلار - دین ودنیاننك توزوکلکی خاتونلاردا ندر بوزوقلغی هم خاتونلاردا ندر
(الزوجة الصالحة خیر من الدنیا وما فیها) حدیث در *

حکایت - سلیمان علیه السلام زماننده حسن وجمال ایاسی بر یکت بار ایدی
کونارده بر کون بو یکت سلیمان غه کیلدی وخدمتینه توردی - سلیمان علیه السلام
بو یکت نی کوروب آننك حسنینه وجمالینه تعجب قیلدی سبحان الله بنده لرنك
آراسنده بر قطره نطفه دان بیله جمال ایاسی وکورکام یکت یاراتمش سن دیب اول
یکت ننك حسن وجمالین فکرلب تورغانده ملك الموت کیلدی آیتدی یا رسول الله
بو یکت کا آیت که اول یکت ننك باری اوچ کون عمری قالدی دیدی - بس
سلیمان علیه السلام بو سوزدن بیك خفا بولدی قایغوردی یغلادی - قومی آیتدی
یا رسول الله نیك بو قدر یغلادنك دیدیلر سلیمان علیه السلام آیتدی بارنکز
بول جمال ایاسی یکت نی آلوب کیلنکز یغلاماقم ننك سببین شونده بلدررمن دیدی
س یکت نی سلیمان علیه السلام حضورینه آلوب کیلدیلر سلیمان علیه السلام
یتدی ای یکت اولومکا حاضر بول ملك الموت منکا بو ساعت خبر بیردی که
رنك اوچ کوندن آرتوق قالماغاندر دیدی - فاجانکه اول یکت سلیمان علیه
سلام دان بوخبرنی ایشتدی صیحه قیلدی وقانی یغلادی وآیتدی واغربتاه اولومکا
وك طاقت تونایم واوحشتاه ایمدی قایده برایم - وا اماه سنی قایدان تابایم تاکه
کان وقتمده یانمده تورور ایدنك - وا ابتاه سنی قایدان تابایم وفاتمدان صونك
تجهیز قیلور ایدنك - وا اخوتاه سزنی قایدان تابایم جنازه م آرتندان یغلاب
ور ایدنکز - وا اصحاباه سزنی قایدان تابایم جنازه منی کوتاروب بارور ایدنکز -
ربتاه سزنی قایدان تابایم جنازه مه ایاروب بارور ایدنکز دیب اوکروب یغلادی
سلیمان علیه السلام وعسکری وقومی بارچه سی تفجع قیلدیلار - شول حالده
مان علیه السلام غه ایکی قوش اوچوب کیلدی آیتدیلر یا سلیمان بزکا اذن
ل تاکه بو یکت بلان برکا یغلاشایق بزلر هم مجروح القلب لرمز دیدیلر برسی
ی منم بالام بار ایدی اویامدان یقلوب توشدی قاناطی صندی اولدی فراقینه
ن تونار حالم یوق دیدی اول یکت ننك یغلاؤینه وقوش یغلاؤینه آدمیلر
ر قوشلار یغلاشدیلار - ایمدی ای مجلس اهلی بارمو سزننك آرانکزدان
ت اهلی ومجروح القلب بولغان آدم کیلنکز اوزمزننك اوچون ونفسمز اوچون
شایق - چونکه هیچ برچاره یوق که البته اولساك کیراك اهل اولاددن وقرنداشلردن

عفو قیلدی ایمدی الله تعالی سنی اوطده نیك عذاب قیلسون حالانکه سنی اوز اسمی بلان مسمی قیلدی - عبودیة بلان اوزی‌ننك اسمینه اضافه قیلنغان اسم‌بلان مسمی آدملرکا دخی مونده بشارت باردر مثلا عبد الله - عبدالحی - عبد القیوم - عبد الرحمن - عبد الرحیم وغیرلر *

حکایت - عیسی علیه السلام زماننده احمد الجواد اسملی برغایت سخی ادم بار ایدی آلتی یوز آلتمش یل عمر سوردی - اون یدی قزی بار ایدی - اوزی بالقچی ایدی هر کون قزلاری برکاتنده ایکی بالق توتوب برسی بلان قزلارین نفقه‌لندرر ایدی برسی بلان فقیرلرکا تصدق قیلور ایدی - ای اوغل اول زمانه‌ده هر نی بولسه ایکی‌دن برسین تصدق قیلورلار ایدی حالا بز قالدق شوند این زمانه‌ده‌که منکدن برنی تصدق قیلمایلار جهالتدندر - ودخی اول احمد الجواد بوتون عمر بویی صائم ایدی الله تعالی برکیچ آنکا جبرائیلنی یبارردی احمد الجواد یوقوده ایدی جبرائیل علیه السلام تحریك قیلدی یعنی سلکتوب اویغاتدی احمد اویغاندی کوردی آلدنده نور یالنرار - وجبرائیل علیه السلام نی حسن وجمال ایاسی بر یکت صورتنده کوردی احمد آیتدی سن کم‌سن - جبرائیل علیه السلام من رسول رب العالمین‌من - سنکا وحی بلان‌یبلدم تور طهارتنکنی یانکارت ایکی رکعت نماز اوقو - سنکا رسالتنی ادا قیلایم دیدی - بس احمد تورمادی طهارت یانکارتمادی نماز اوقومادی جبرائیل علیه‌السلام رسالت‌نی هم تابشرمادی - ای اوغل براو تارك الصلوة بولسه وطهارتسز یورسه جایز بولورمی‌که الله تعالی آنکا مغفرت بلان بشارت بیرسه البته جایز بولماس - چونکه (تارك الصلوة بعید من رحمتی) دیدی الله تعالی - آخر احمد الجواد طهارت آلدی ایکی رکعت نماز اوقودی جبرائیل علیه السلام آیتدی بلکل یا احمد الله تعالی سنکا غضب قیلدی وسنکا آیتدی بوتون عمرنك بویی منکا قیلغان طاعتنکنی ومنم اوچون قیلغان عملنکنی قبول قیلمای‌من - اعمالنکنی هباءً منثورا قیلدم ایشکمدن سوردم دیدی - آندان صونك احمد الجوادننك نبوّت تاجی باشندان اوچدی محبت لباسی تنندن توشدی مقبول بولغان‌ننك صونکنده مردود بولدی بس شول وقتده فرشته‌لر الله تعالی‌دن قورقوب یغلادیلار آیتدیلر بو احمدکا بولای بولدی بزکا نی بولور دیدیلر - احمد الجواد اوشبو خبرنی ایشتکاچ یردن ایکی طاش آلدی ایکی‌طاشنی ایکی قولینه توتوب کوکرا کینه صوقدی صیحه قیلدی یغلادی آیتدی واویلاه وامصیبتاه وافرقتاه تحقیق منی دوستم درکاهندان سوردی ولقاسندان محروم قیلدی ورحمتندن آیوردی دیب همان نوحه قیلوب یغلادی - آدمیلر جنلر قوشلار حیوانلار یغلاشدیلار فرشته‌لر یغلاشدیلار احمد الجوادننك یوزی قارالدی آیتدی واحسرتاه یاجبرائیل من آندان غیری تنکری‌کا عبادت قیلمادم آندان غیرکا اطاعت قیلمادم منم نی‌جنایتم بولدی‌که منی مسخره قیلدی هر نرسه‌ذنك حیله‌سی باردر منم حیله‌م نی‌نرسه‌در یاجبرائیل دیدی بس جبرائیل علیه السلام ده: آننك اوچون یغلادی آیتدی یا احمد صبر قیل من

الالی حضرتینه مناجات قیلایم سننك جنایتنكدن صورایم سنی نی اوچون سوردی
بلدیدی بس مناجات قیلدی آیتدی الهی نی سببلی بنده‌نك احمدنی ایشكنكدن
زنك بوتون عمر بویی عبادتنكنی اختیار قیلدی بوتون عمر بویی كوندوز روزه
ت كیچ اویاغ توردی آننك سعادتین شقاوت‌كا تبدیل قیلدنك نی سببدر یا اله
لمین بزكا مونی بلدر دیدی - ندا كیلدی یا جبرائیل من آنی ایشكمدن سوردم
تمدن یراق ایتدم آننك اوچون اول احمد اوزی‌ننك بالالارینه وقزلارینه
ور ایدی كه معیشتنكز سببی من‌دندر دیر ایدی رزقنكز منم اجتهادمدندر
م شفقتمدندر دیر ایدی اول بلمادی كه من‌دن غیری رازق یوقدر بنده‌لرمنی
زمدن غیری اطعام قیلغوچی یوقدر (وما من دابة فی الارض الاعلی الله رزقها)
ر براو رزقم اوزم‌ننك كسبمدندر واجتهادمدندر دیب گمان قیلسه اول كشی‌كا
متمدن اولوش یوقدر - دخی ده من آنكا یاشلكنده كوب مال بیردم استطاعت
زی قیلدم ایومه حج قیلمادی توشنده بیتمه حج قیل دیب الهام قیلدم - اول
نور بولدی كه بای وقتمده حج قیلمادم حاضرده فقیرلانكاچ حج نیچرك قیلایم دیدی -
شنده ینه فقیر بولسانكده حج سندن ساقط بولمادی دیب الهام قیلدم بس منم
رمه امتثال قیلمادی شوننك اوچون ایشكمدن سوردم دیدی - ایمدی ای اوغل
ر قصه‌دان مقصود بودركه بنده بولغان كشی‌كا واجب‌دركه خوفده بولسون رزقنی
لله تعالی‌دن دیب بلسون اوزی‌ننك كسبندن دیب اعتقاد قیلماسون - اكر حج
اجب بولسه حج قیلسون هر زمان اوزی‌ننك حركاتنده وسكناتنده الله تعالی‌دن
ورقوچان بولسون سرا وجهرا الله‌نی ذكر قیلسون - ایمدی بنده‌ننك حالین
حمد الجوادننك حالی بلان چاغوشدروب قارا - آننك اوچون احمد الجواد شول
ندر زهدی وشول تقوالغی بلان وپیغمبرلكی بلان اوشبو حال‌كا دوچار بولدی -
ایمدی ای اوغل اوشبو غفلتمز بلان اوشبو گناهمز بلان توبه‌سز اولساك الله
تعالی‌ننك رحمتی ایشكندن مطرود بولماقمز خوفی باردر (نعوذ بالله من ذلك الحال)
آندان صونك جبرائیل علیه السلام الله تعالی حضورنده سجده قیلدی آیتدی الهی
عزتنك وجلالنك حرمتینه احمدننك توبه سین قبول ایت تحقیق اول گناهندان
توبه قیلدی دیدی - ندا كیلدی یا جبرائیل آنكا آیت اكر توبه‌سین قبول
ایتماكنی تلاسه كعبه‌كا بارسون منكا سجده قیلسون توبه قیلسون تاكه بارچه
جنایتین عفو قیلورمن دیدی - بلكل‌كه ای اوغل احمد الجواد حقنده جبرائیل امین
شفاعت قیلدی ایمدی الله تعالی قاشنده بز گناهلی بنده‌لرگا كم شفاعت قیلور -
الحمد لله اوزمز متقی‌لردن بولساق بزننك‌ده شفاعتچیمز بار - اما ایكنچی جهتدن
اوشبو امت‌كا واجبدركه علی الدوام شكر قیلمق آننك اوچون الله تعالی اوشبو
امت‌نی باشقه امت‌لردن افضل قیلدی - مثلا الله تعالی باشقه امت‌ننك توبه‌سین
كعبه‌كا باروب توبه قیلمایچه یاكه بیت المقدس‌كا باروب توبه قیلمایچه قبول
ایتمادی خطا وگناهلاری بولسه كعبه‌كا باروب وبیت المقدس‌كا باروب توبه
قیلدیلار - حاضرده اوشبو امت‌ننك توبه‌سین شهرلرده وقریه‌لرده مسجدلرده

وایولرده هم قبول اینه‌در (وهو الذی یقبل التوبة عن عباده) بس موندان صو
جبرائیل علیه السلام کیلدی توبه‌نك قبول بولدی دیب احمد الجوادقه بشا
بیردی - آندان صونك احمد الجواد کعبه‌کا سفر قیلمقنی عزیمت قیلدی - قزلا
آیتدی یاآتا سن‌قاینقونچه بز نی آشارمز نی اچارمز نی کیارمز دیدیلر احمد آیتدی
الله تعالی رزاقدر رزقنکزنی ایرشدرور دیب سفر تاياغين آلدی سفرکا چقدی
عمرنده بر مرتبه سفرکا چققانی یوق ایدی مشقت چیکدی صوصادی آیاقلاری
قاباردی یول آداشدی یدی کون آچ وصوسز یوردی بر قریه‌کاده بر دیوارغده
اوچرامادی عاجز بولدی خیران بولدی قاطی یغلادی - یدی کوندن صونك بار
تورغاچ بر شهر کوردی شهرکا یاقن کیلدی بو قایسی شهردر دیدی - بو بغدا
شهری‌در دیدیلر - کوردی شهرنك طرفنده ایکی بالا بر نرسه اوچون محاصره
قیلوشالار اولوغراقی کیلدی‌ده کچراکی‌ننك قولندان نرسه‌سین تارتوب آلدی
کچراکی آیتدی توقتا صبرایت مونا احمد الجواد بزکا حکم ایتارکا کیله دیدی بس احمد
بولارننك سوزین ایشتدی کونکلندن بیك تعجب قیلدی آیتدی بو بالا منی نیچوك
تانیدی دیب یاقن‌راق آلارغه باروب السلام علیکم دیدی اول بالا وعلیکم السلام
یا احمد الجواد دیدی - احمد آیتدی ای بالا منم احمد الجواد ایکانمنی فایدان بلدنك
دیدی اول بالالار آیتدیلر سنکا معرفت روزی قیلغان الله تعالی بزکاده مغرفت روزی
قیلدی دیدیلر - بس آلارنی احمد الجواد صلح قیلوشدردی آندان شهرکا کردی
خلقدان برنرسه صوراماغه اراده قیلدی لکن صوراماقنی جایز کورمادی آنی کورکان بر
کشی (هذا احمد الجواد) دیدیلر ایولرینه چاقروب کرتدیلر آلدینه طعام کیتوردیلر
لکن احمد الجواد آلارننك طعاملرین هیچ تناول قیلمادی کونکلندن آیتدی الله تعالی
توبه‌منی قبول ایتدی‌مو ایتمادی‌مو تحقیق بلماینچه‌توروب طعاملرین آشامایم دیدی -
قاچانکه احمد صدق واخلاص بلان توبه قیلدی وگناهسنی اقرار قیلدی الله تعالی
بنده‌لری آراسنده آنی مشهور قیلدی کورکان برکشی آنی تانیدی آلدینه طاباق
طاباق محبت طعامی قویدیلار یعنی کورکان برکشی آنکا محبت ایتدی - ایمدی
ای اوغل سن توبه قیل وگناهنکا اقرار قیل سنکا کورکان بر کشی محبت ایتار
قبرنکده جنت‌دن انواع اطعمه حاضر قیلورلار امرمعروف ونهی منکر قیل عبادتکا
دایمچیلق قیل تاکه قیامت کونننده پیغمبرلر ومؤمن‌لر آراسنده مشهور بولغای‌سن
کقوله تعالی (سیماهم فی‌وجوههم من‌اثر السجود) آندان صونك احمد آچ وصوصاغان
حالده شهردن چقدی یدی کون افطار قیلمادی توبه‌م رد قیلنور قبول بولماس دیب
قورقدی - ای اوغل کورماس‌موسن احمد الجواد الله تعالی قاشنده توبه‌م مقبول
بولماس دیب قورقوب حلال طعامنی‌ده آشامادی - اقل مرتبه - سین حرام شربت‌نی
اچمکدن اجتناب قیل - کورمای‌موسن ای اوغل قدیم زمانده نینداین کشیلر بار
ایدی ایمدی بز قالدق شوندای‌ین زمانه‌ده‌که حرامنی‌صوغوشوب آشایلار خمرنی‌تالاشوب
اچارلر معصیت‌دن وغرورلقدان اجتناب قیلمایلار لاجرم قیامت کونننده آلارننك
شرابی وطعامی زقوم وحمیم بولسه کیراك (وسقوا ماء حمیما فقطع امعائهم) آندان

صونك احمد الجواد شهردن چغوب يولده كوب مشقت چيكدى استراحت قيلمق
اوچون يول يانينه اوتوردى اويله وقتى ايدى يوقو غلبه قيلوب يوقلادى اويغانوب
كورسه وياش بايوب بارا - اويله نمازى ايكندى نمازى آندان فوت بولدى طهارت
آلماغه‌مو ازلادى تابمادى مناجات قيلدى الهى اكر توبه‌منى قبول اينكان بولسانك
اوشبو ناشدان صو چقار وقوياش‌قه امر قيل اورنينه قايتسون تاكه طهارت آلوب
قالغاى نمازلارمنى ادا قيلايم ديدى شول حالده قوياش اورنينه قايتدى الله تعالى ننك
قدرى بلان تاش يارلدى صو چقدى بس احمد توردى طهارت آلدى نمازلارين
اوقى (الحمد لله الذى بين لى قبول طاعتى وغفر معصيتى وقضى حاجتى وهو ارحم
الراحمين) ديدى - ايمدى اى اوغل بو سوزدن عبرت آل احمد الجوادكه اخلاص
كونكلى بلان توبهٔ نصوح قيلدى الله تعالى آنكا ناشدان صو چقاردى قوياشنى قايتاردى
وهرنى استاكانين الله‌تعالى‌دن تابدى - اى مسكين بنده سن هم توبهٔ نصوح قيل
تاكه قبرنك (روضة من رياض الجنة) بولغاى - وآنده سلسبيل وزنجبيل جلغه‌لارى
آفغاى سيئاتنك حسنات‌كا تبديل‌قيلنوب هرنى الله‌تعالى‌دن استاكاننكنى تابغاى‌سن
[illegible] فيها ما تدعون نزلا من غفور رحيم) قاچانكه احمد الجواد نماز اوقودى والله
[illegible] دعا قيلدى آندان سفرنى عزيمت قيلوب كيتدى كوردى بر قارچغه بر
[illegible] بين‌نى قووب كيلور بس كوكارچين احمدننك اينك باشينه قوندى الامان
[illegible] ديدى آندان صونك احمد اول كوكارچين‌نى توتدى قارچغه كيلوب يتدى
[illegible] دى يا احمد الجواد سن حالا منم حقمده بخيل بولدنك رزقمنى منع قيلدنك ديدى -
[illegible] د آيتدى من عمرمده هيچ برحيوانني هيچ برقوشنى اذا قيلغانم يوق واوتركانم
[illegible] ق سن منى بخيل ديب تسميه قيلدنك ديدى - قارچغه آيتدى موندان آرتوق
[illegible] ميل بولورمو من اوچ كوندن بيرلى آوزيمه طعام قابقانم يوق آچ من حالا منم
رزقمنى منع قيلدنك ديدى - احمد آيتدى من نى اوچون منع قيلمام وحالانكه
كوكارچين مندن امان استاب كيلدى منكا التجا قيلدى بو مظلوم قوش‌ننك عذرين
قبول ايتماسام الله تعالى منم طاعتمنى قبول ايتارمو الله تعالى منكا نصرت بيرورمو
ديدى - ايمدى اى عاصى ومفلس اوغل سننك حالنك قيامت كونده نيچوك
بولور كوب مسلمانلارغه ظلملق قيلدنك معذرتلرين قبول قيلمادنك سوزلرين
ايشتمادنك الامان الامان الله تعالى منى مردود لردن قيلماغاى ايدى ديب
قورقماى موسن قيامت كونده الله تعالى ظلمنك سببلى عقاب قيلور ديب قورقماى موسن
(ثم ننجى الذين اتقوا ونذر الظالمين فيها جثيا) آندان صونك قارچغه آيتدى
ايندى من نى قيلايم سن كوكارچين‌ننك هلاك بولوينه راضى بولمادنك‌ده منم آچ
اولماكيمه راضى بولاسن كوكارچين‌نى‌ده منى‌ده حالانكه بر الله تعالى ياراتقان ايكمز
هم خدا مخلوقلارى‌مز حقم سننك ذمه‌نكده قالسون ديدى - بس احمد يغلادى
ايندى نى قيلماق كيراك - آيتدى اى قارچغه راضى بولورمو سن كوكارچين قدر
اوزتنمدن اينمنى كيسوب بيرايم آشارسن كوكارچين‌نى منكا هبه قيلورسن ديدى -
قارچغه آيتدى راضى بولورمن شول شرط بلان‌كه اكرده من تلاكان يرنكدن كيسوب

بیرسانك دیدی - احمد آیتدی یخشی سوز یوق دیدی - قارچغه آیتدی بیر ایکی کوزنکنی دیدی بس احمد الجواد پچاق آلدی کوزلرین قازوب چغاردی قارچغه‌غه بیردی کوزی آورتقانغه طاقت‌تونا آلمایانچه کوکارچین‌نی قولندان اچندروب یباردی آیتدی واحسرتاه ربم‌ننك یورطینه یتماس بورون کوزسز قالدلا باصا دیب قاطی یغلادی بس کوکارچین‌کا شفقت قیلوب احمد الجواد قارچغه‌غه کوزین هبه قیلدی - ایمدی ای مغرور ایشکنکدن سائل‌لرنی محروم یباراسن - قرنداشرنك وکورشیلرنك فقیر آچ یالانغاچ اوزنك ایکیشار اوچار طبقه‌لی یورطلارنکده الوامت بلان قورصاغنکنی توتوراسن مسکین‌لرنی آچ قالدراسن فقیر اولوشین احتکار قیلسن الله تعالی‌دن قورقمای‌موسن اولومنی ایسنکا توشورمای‌موسن الله تعالی‌ننك (لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون) دیکان سوزین ایشتمادنك‌می - موندان صونك احمد واحسرتاه کعبه‌نی کورمکدن محروم قالدم مرادیمه ایرشماس بورون کوزسز بولدم وادریغا دیب یغلادی - ایمدی ای اوغل عبرت آل آزمو مغرورلار یوز یل تورمقنی فرض قیلالار حال بوکه یل‌غه‌ده یتمایلر آزمو مغرورلار حج بارمق‌نی نیت قیلالار حال بوکه کورشی آولغه‌ده باروب یتمایلر - آزمو مغرورلار عیدنی کوتوب تورالار عرفه کیچنی‌ده کورمایلر - قاچانکه احمد الجواد تأسف قیلوب یغلادی قارچغه وکوکارچین تاوش بیردیلر آیتدیلر یا احمد قایغورما من جبرائیل‌من وبو قرنداشم میکائیلدر سنی تجربه قیلمق اوچون کیلدك - بغداد شهرینه کرماسدن مقدم ایکی یکت کوردنك آلار هم بز ایدك ودخی اول شهرده سننك آلدنکا انواع نعمت کیتوردیلر آلار مقرب فرشته‌لر ایدیلر - بشارت سنکادرکه الله تعالی توبه‌نکنی قبول ایتدی بز بیله مأمور بولدق دیب مکه یولینه احمدنی اوزاتوب یباردیلر غایب بولدیلار بس احمد الجواد حج قیلوب یولغه قایتوب چقدی آننك اون یدی قزی بر اوغلی بار ایدی کعبه‌دن قایتقانده یولده برتوش کوردی بو توش‌ننك تأویلینه قاراغانده اوغلی‌ننك موتندن خوف تابدی هر بر منزلکا یتکان صایون اوغلم سلامت‌میکان دیب صوراشور ایدی - قاچانکه شهرینه یاقن کیلدی دوستلاری وکورشیلری قارشو چقدیلار - آلاردان صوراشدی یه اوغلومنی کوردنکزمو نیك اوغلوم چقمادی واحسرتاه واقرة عیناه دیب یغلادی اوزی‌ننك یورطینه یتدی اوغلنك وفات دیب خبر بیردیلر - بس احمد ایوکا کردی قزلاری قارشو کیلوب واابتاه دیب یغلاشدیلار آننك صونکنده اوغلی‌ننك آناسی کیلدی بیلی بوکولمش اوغلی‌ننك حسرتندن یوزی صارغایمش آیتدی یا زوجاه بخیل بول اوغلم‌ننك فراقینه طاقتم یوق دیب بر صیحه قیلدی هوش‌سز بولوب یغلدی تور دیب سلکتوب قارادیلار نیك تورسون وفات بولمش کوردیلر (رحمها الله) *

حکایت - علاءالدین سلطان بر ظالم پادشاه ایدی آدمیلرکا هر زمان ظلمی تیار ایدی - کونلرده بر کون بر زاهد ومنعم آدمکا ظلملق قیلدی - زیاده بای کمسنه ایدی حتی علاءالدین‌ننك ظلمی سببلی فقیرلنکا توشدی - بد دعی

قیلدی آیتدی الهی اوشبو پادشاهغه بر ظالمنی مسلط قیل تاکه ظلم‌لق‌ننك ماهیتین بلسون دیدی بس الله تعالی اول زاهدننك دعاسین قبول قیلدی آنکا سنجر سلطان‌نی مسلط قیلدی حتی مملکتین آلدی اوزین عزل قیلدی بس علاءالدین سلطان بیك فقیرلك‌کا توشدی سافلچیلك قیلوب یوردی تابقانین آشار ایدی فایده توغری کیلسه آنده یوقلار ایدی - ایمدی بلکل‌که ای اوغل دنیاننك حالی بیله‌در دنیاننك بقاسی یوقدر وفاسی یوقدر بوتون دنیاغه مالك بولسانکده تورغانی مشقتدر آخری وبالدر - بس علاءالدین کونلرده بر کون بر یرده کوردی براو قازان آصقان اوط یاققان قازانینه بورچاق صالغان پشروب یاتا بو کشی بایاغی منعم ایدی علاءالدین‌کا قیقردی ای منم بلام بلان بلاآلمش کمسنه دیدی علاءالدین آیتدی نبدن آلای دیب آیته‌سن دیدی اول کشی آیتدی آننك اوچون‌که من سننك قولنکدان بو فقیرلك بلاسینه مبتلا بولدم - اما سن منم قلبمدن بو بلاغه مبتلا بولدنك چونکه من بای ومنعم آدم ایدم منکا ظاملق قیلدنك شول سببلی من بو حال‌کا توشدم اخلاص کونکلم بلان الله تعالی‌کا دعا قیلدم سن بو حال‌کا توشدنك من سننك سببلی سن منم سببلی مبتلا بولدق ایندی منم یانمدان کیتمه یاق قازان آستینه پشر بورچاق آشارمز دیدی دخی آرتقانین صاتارمز ثمنی بلان فایدالانورمز (تنام عین الظالم وعین الله لم تنم) سن‌ده منم درجه‌مه توشدنك (وجزاء سیئة سیئة مثلها) دیدی - آندان صونك علاءالدین راضی بولدی آیرولماسقه عهد قیلدی - بس برسی بورچاق پشردی برسی صاتدی برنیچه کونلر ظالم ومظلوم برکا ترکلك قیلدیلار کیچلردن بر کیچ نمازغه توردیلار نماز اوقودیلار یغلادیلار توبه قیلدیلار (ربنا ظلمنا انفسنا) دیب الله تعالی‌دن مغفرت استادیلر وتضرع قیلدیلار بس الله تعالی آلارننك دعاسین قبول ایتدی کونلرده بر کون بولار یانندان سنجر سلطان‌ننك حاجبی اوتدی علاءالدین سلطان‌ننك حالین کوردی‌که ایسکی کیوم کیمش قازان آستینه اوط یاغوب بورچاق پشرور بیتی قولی قابقارا - بوحاجب آلارنی قزغانوب یغلادی الله تعالی‌کا استعاذه قیلدی سنجر ملك یانینه یغلاب قایتدی سنجر آیتدی نی‌کا یغلارسن - دوشمانننك بارمو آیت منکا انتقام آلایم بر بر شکایتنك بارمو یاردم قیلایم دیدی حاجب آیتدی ای سلطان بلکل‌که اوشبو دنیاننك بقاسی یوق وسننك سلطانلننك‌ننك‌ده وفاسی هم یوق - سلطان علاءالدین اوزی‌ننك ظلمی سببلی سننك قولنکده مبتلا بولدی - حالا آنی بیله حالده کوردم‌که آیاغی قولی قارا کیومی ایسکی قازان یاننده بورچاق پشرور یولداشی اول پشکان بورچاقنی صاتار بیله ترکلك قیلورلار دیدی - آندان صونك آیتدی ای سلطانم قورقامن‌که آخر امرنکده سننك حالنك هم بیله بولماغای ایدی - سنجر آیتدی بار علاءالدین‌نی مونده آلوب کیل حالین کورایم حالینه مرحمت قیلایم دیدی بس حاجب کیتدی علاءالدین‌نی آلوب کیلدی سلطان سنجر کوردی اوستنده ایسکی کیوم یوزی قولی قارا - سلطان سنجر آیتدی بو کیومنکنی جوارغه قولنك یوقمو یوزنکنی قولنکنی جوارغه قدرننك‌دن کیلمای‌مو دیدی - بس سلطان علاءالدین سجده‌کا کیتدی

آیتدی ای سلطانم قولومنی ده جودم یوزمنی ده جودم قاچان که باشم اوز باشم ایدی تاج کیدم لباس فاخره کیدم - حالا باشم جسمم کلسی سنك حکمنکده نیوك ایتوب جوایم امر سنك در مونا باشم تلاسانك کیس تلاسانك جو دیدی بس سنجر بو سوزلرنی ایشتدی زاریلغین کوردی خلعت کیدردی نیسابور ملکین آنکا اعطا قیلدی قولینه منشور یازوب بیردی - ایمدی ای اوغل کوردنك مو علاءالدین سلطان سنجر آلدنده تواضعلق قیلدی اوزی ننك عجزلکین اقرار قیلدی واوزین سلطان سنجرننك امرینه تفویض وحواله قیلدی بس سلطان سنجر آنکا مرحمت قیلوب یانکادان درجه کا مندردی - سنجر بلان علاءالدین آراسنده دوشمانلق بار ایدی قاچان کم ملك سنجر علاءالدین ننك تواضع تواضع لغین کوردی حالینه مطلع بولدی تأسف قیلدی وآنکا شفقت قیلدی خلعت کیدروب نیسابور ملکین اعطاء قیلدی - ایمدی مؤمنلر الله تعالی حضورنده کوب ذکر بلان کوب سجده بلان وکوب تضرع وکوب عبادت بلان نفسین وقلبین جوب آغارتسه والله تعالی قاشنده اوزی ننك عاجزلکین اقرار قیلسه وجمله امرین آنکا تفویض قیلسه والله تعالی دخی اوزی ننك مؤمن بنده سین دوست توتادر - ایمدی بیله بولغانده اوزی ننك رحمتندن محروم قویارمو - بلی محروم قویماس مغفرت قیلوب وایمان لاری ننك منشورلرین یازوب قول لارینه بیرور (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا) اوستلرینه جنت حله لرندن خلعت کیدرور (ولباسهم فیها حریر) جنت ملکین بیرور (ثم رأیت نعیما وملکا کبیرا) *

ایمدی ای اوغل بلکه که اوشبو جواهر الحکایات کتابنده کوب مشایخلرننك وکوب عزیزلرننك حکایتلری ذکر قیلندی - عزیزلر ومشایخلر حکایتین وآلارننك سوزلرین اوقوماقده وطنکلاماقده کوب فایده لر باردر - نفحات الانس کتابنده مذکوردرکه حضرت جنید بغدادی دن سؤال قیلدیلار - مشایخ وعزیزلر حکایتی ننك مریدلارکا نی فایداسی باردر دیدیلر - جنید بغدادی حضرتلری جواب بیردی آیتدی الله تعالی قرآنده بیورورکه (وکلا نقص علیك من انباء الرسل ما نثبت به فؤادك) یعنی پیغمبرننك قصه لاربن وخبرلرین یامحمد سنکا بیان قیلدق وآلارننك احوالندن سنی آکاه ایتدك تاکه سنك قلبنکا ثبات حاصل بولسون اوچون وقلبنکا قوت حاصل بولسون اوچون - ودخی قاچانکه سنکا قومنکدن بر زخمت وآورلق ایرشسه آلارننك احوالین ملاحظه ایتکای سن ودخی بلکای سن که آلارغه هم موندایین زخمت وموندایین آورلق ومشقت ایرشوب صبر وتحمل قیلدیلار توکل لرین وتفویض لرین آرتدردیلار سنك کونکلنکا دخی صبر وتحمل نی وثبات نی آرتدرور دیدی بس ای اوغل شول وجه بلان ایدگولارننك ومشایخلرننك حکایتین اوقومق وطنکلامق وآلارننك احوالین وحکایاتین مطالعه قیلمق آلارننك عادتی بلان عادتلانماکا وآلارننك خلقی بلان خلقلانماغه سبب بولور بلا وقضا وقتلارنده صبر وتحمل کا واشتکنی الله تعالی کا تفویض قیلماغه وغیرت وحمیت کا سبب بولور - نتاکه پیغمبر علیه السلام دار

(هیکایلرینک گوهری)

هیکایلر ئے سایے پریضه بدرلر، ئه ولیعالر
توغرولوق وه ئدلارینک موجیزه وه
ئلا هی همکه تلاری توغرولوق ئے پسانیلر
هیکا مے قیلینضان